



**Datum:** 2022-03-01

**Tid:** 13:00

**Plats:** Tingshuset för ordinarie, KC och sekr/Teams övriga

**Ordförande**

Michael Plogell (FR)

**Ledamöter**

Lars-Erik Olsson (S), vice ordförande

Sverre Fredriksson (M), 2:e vice ordförande

Fredrik Olofsson (C)

Rune Kennborn (KD)

Hannu Sutinen (L)

Beatrice Ekelund (S)

Jonas Ahlgren (S)

Daniel Persson (SD)

**Ersättare**

Carl Pålsson (FR)

Tomas Andersson (M)

Agneta Andersson (C)

Krister Schwartz (KD)

Patrik Solerius (L)

Emma Isfeldt (S)

Helena Thelin (S)

Lisette Vermeulen (SD)

Sassi Wemmer (MP)

**Övriga**



1. Upprop
2. Val av protokollsjusterare  
**Ärendet i korthet**  
Förslag digital signering: Torsdag 10 mars kl 15.
3. Anmälan jäv
4. Presentation av ny socialchef Rickard Olsson 13:00
5. Rapport kring IT-händelse (inga handlingar) Petri Naumanen, IT-samordnare, Daniel Aronsson, ekonomichef  
13:15
- Ärendet i korthet**  
Även Ulf Aspelin, Christina Hultén och Sandra Lindholm inbjuds till denna punkt.
6. Bollebygds kommuns arbete med heltid som norm - information (inga handlingar) Ulrika Borg, HR-chef, Charlotta Sunding, projektledare 13:45
7. Antagande av översiktsplan för Bollebygds kommun - återremiss (kf fattar slutligt beslut) KS2020/24 Kristina Axelsson, planchef 14:30  
**Sammanfattning**  
Digital planhandling med utlåtande daterad 2021-10-25:  
[Översiktsplan för Bollebygds kommun - Antagandehandling \(arcgis.com\)](#)
8. Upphävande av planprogram för Kullaområdet (kf fattar slutligt beslut) KS2017/229 "-"
9. Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete i Bollebygds kommun 2021 KS2022/2 Ellen Talus, vik folkhälsostrateg 16:00
10. Publik laddinfrastruktur - information (inga handlingar) Monica Holmgren, kommunchef, Ann-Charlotte Lind, samhällsbyggnadschef  
16:10



**Beslutsunderlag**

- 11. – Vägledning för laddinfrastruktur - publik laddning Sjuhärad  
Befolkningsprognos - information (inga handlingar) Daniel Aronsson,  
ekonomichef 16:30
  - 12. Mål- och budgetförutsättningar 2023-2025  
KS2022/22 "-"
  - 13. Årsrapport 2021 för kommunstyrelsen  
KS2022/4 "-"
  - 14. Ansökan investeringsstöd Hestrafors IF  
KS2021/323
- Sammanfattning**  
Drogs ut på sammanträde 2022-01-25.
- 15. Svar på motion (S) om att inrätta föreningsråd (kf fattar slutligt  
beslut)  
KS2021/228
  - 16. Svar på motion (-) om stötta ansökningar till allmänna  
arvsfonden (kf fattar slutligt beslut)  
KS2021/248
  - 17. Svar på medborgarförslag om koloniområde i Bollebygd  
KS2021/219
  - 18. Svar på medborgarförslag om ny flaggstång vid kommunhuset  
KS2021/261
  - 19. Riktlinjer för medborgarförslag i Bollebygds kommun -  
återremiss  
KS2021/170
  - 20. Arkiv och e-arkiv i Bollebygds kommun  
KS2021/216
  - 21. Planering för utveckling av boendeformer för äldre, ändrat  
behov av platser



KS2019/253

22. Uppdrag till socialnämnden om andra boendeformer för äldre  
KS2022/42

23. Initiativärende (S) om Unum Tax och stiftelsefrågor  
KS2020/270

24. Val av ombud vid Gryaab AB:s årsstämma 2022  
KS2022/25

**Sammanfattning**

Förslag: Kommunstyrelsen utser kommunstyrelsens ordförande Michael Plogell (FR) till ombud, med kommunstyrelsens 1:a vice ordförande Lars-Erik Olsson (S) som ersättare.

OBS! Omedelbar justering!

25. Redovisning av delegeringsbeslut

**Ärendet i korthet**

*Protokoll*

Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll finns på Bollebygds kommuns hemsida:  
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-02-17

26. Meddelanden

**Anmälningar**

- KS2226362 KS2022/3-2 Gryaab styrelsenärvaro 2021
- KS2226365 KS2022/3-3 Uppföljningsrapport
- SBN2240450 SBN2021/278-2 §7 SBN Planering för reinvestering Bollebygds kommun fastigheter 2022
- KS2226417 KS2020/164-15 Protokoll uppsiktsplikt mot annan nämnd, samhällsbyggnadsnämnden, digitalt signerad

27. Information från politiska uppdrag (inga handlingar)

28. Kommunchefen informerar (inga handlingar)



7. Antagande av översiktsplan för Bollebygds kommun - återremiss (kf fattar slutligt beslut)  
KS2020/24

**§26**

KS2020/24

## **Antagande av översiktsplan för Bollebygds kommun - återremiss**

### **Beslut**

#### **Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta förslaget till ny översiktsplan (2021-10-25). När antagandebeslutet vunnit laga kraft upphör översiktsplan 2002, antagen av kommunfullmäktige 2002-02-07, § 5, att gälla.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att efter antagande av ny översiktsplan 2021-10-25 ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att revidera översiktsplanehandlingen. Syftet med uppdraget är att arbeta in en andra fas i översiktsplanen där Västra Forsa ingår i handlingarna.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att efter antagande av ny översiktsplan 2021-10-25 ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) gällande grönområden.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige delegerar till kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna framtida revideringar av översiktsplan efter samråd med samhällsbyggnadsnämndens presidium och utsedd styrgrupp för översiktsplanen, med undantag för revideringar av principiell karaktär.

#### *Reservation*

Sverre Fredriksson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

### **Ärendet**

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplaneringen styrs i huvudsak av plan- och bygglagen och miljöbalken. Planen är inte rättsligt bindande, men ger en viktig vägledning och tas fram i en planeringsprocess som garanterar insyn i processen. Kommunfullmäktige ska, enligt plan- och bygglagen, ta ställning till översiktsplanens aktualitet minst en gång per mandatperiod.

Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-12-08, § 179, återremitterat ärendet med följande motivering: Återremiss av ärendet, antagandet av översiktsplan för Bollebygds kommun, med uppdrag till kommunstyrelsen att omarbeta förslaget så att området Västra Forsa arbetas in i översiktsplanen samt att kommunstyrelsen säkerställer att samtliga politiska partier beretts möjlighet att medverka i framtagandet av översiktsplanen. Översiktsplanen pekar ut ett antal friluftsb- / idrottsområden. Man pekar ut TG1 Elljusspårsområdet i Olsfors, TG2 Skolskogen i Olsfors, TG3 Idrottsanläggningen i Töllsjö. Vad man glömmer är friluftsb- / idrottsområdet i Brandshed med både närhet till vandringsled, elljusspår, fotbollsplaner och golfbana. Detta ska anges som TG4 och pekas ut som det friluftsb- / rekreativ- / idrottsområde det är. När det gäller

Bollekollen ska det pekas ut som ett friluft-/rekreations-/idrottsområde vilket det är idag. Bollebygds kommun har uttryckt att man ser en tunnel som enda alternativet för järnvägen och därmed peka ut Bollekollen som TG5.

Kommunstyrelsen utsåg på sammanträde 2022-01-25, §9, följande personer att också ingå i styrgrupp översiktsplan (ÖP): Hannu Sutinen (L), Rune Kennborn (KD), Sassi Wemmer (MP) och Daniel Persson (SD). Även Vänsterpartiet (V) har till kommunstyrelsen fått möjlighet att nominerar representant men inte inkommit med svar till kommunstyrelsen. Efter kommunfullmäktiges beslut har kommunchefen gett samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att presentera en grov uppskattning av tidplan och budget för att hantera frågorna i återremissen. Förvaltningen har presenterat tre olika vägval för att möta återremissen. Vägvalen som bedömts är:

1. Att göra om processen från granskningen i nuvarande process översiktsplan daterad 2021-10-25. Det är det alternativ som förvaltningen bedömer stämmer bäst överens med hur återremissen är formulerad, men beräknas bli en omfattande process då samtliga frågor behöver belysas och beaktas i en översiktsplaneprocess.
2. Att anta nuvarande process översiktsplan daterad 2021-10-25 och starta en ny process för att jobba in samtliga frågor från återremissen i en ny process. Frågorna blir mer avgränsade än i alternativ 1, d.v.s. att det är Västra Forsa samt frågor om grönområden som ska arbetas in och konsekvensbeskrivas.
3. Att anta ÖP2020 och starta två nya processer en process för att hantera frågorna om Västra Forsa och en process för att hantera grönområdena. Fördelen med att dela i två nya processer är att Västra Forsa då inte behöver vänta in att förvaltningen bygger upp ett kunskapsunderlag om grönområdena och då skulle delen som rör Västra Forsa kunna hanteras snabbare. Det första som behöver göras i detta alternativ är att anta översiktsplan daterad 2021-10-25 för att kunna avgränsa frågorna som förvaltningen ska hantera till det som återremissen rör. Man öppnar då inte upp för att hantera alla frågor som finns med i översiktsplan daterad 2021-10-25 och som redan är hanterade en gång.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att det vägval som går snabbast och är minst kostsamt är ett vägval där nuvarande process där översiktsplan daterad 2021-10-25 antas och två nya processer startas. Den första processen blir en andra fas av översiktsplanen (ÖP2022) för att hantera de frågor som den nya styrgruppen vill revidera i befintligt material, dels frågor där styrgruppen ska diskutera förändringar av befintligt material, men främst att arbeta in Västra Forsa enligt återremissen. Förvaltningen föreslår att även planbeskeden lämnade för Dammkullen och Fjällastorp från Göteborgs stift tas med så att de exploatörerna behandlas lika. Förslaget från förvaltningen är att nya kartor samt texter tas fram, men att ytterligare studier om markens lämplighet inte görs utan att de frågorna hänvisas till kommunfullmäktiges beslut. Den andra processen Fördjupad översiktsplan (FÖP) grönområden ska studera möjligheterna att peka ut de friluft-/idrottsområden som beskrivs i fullmäktiges återremiss (andra del). Förvaltningen föreslår att uppdraget också bör innehålla uppdraget från Mål- och budget 2022-2024 att ta fram en fördjupad översiktsplan. Förvaltningens intentioner är att i den fördjupade översiktsplanen också hantera frågor som kommit till förvaltningen i form av frågor från allmänheten, medborgarförslag, motioner och remisser som rör önskemål om att utveckla kommunens

grönområden.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

### Ajournering

Sammanträdet ajourneras kl 09.40-10.00

## Förslag till beslut

### Kommunstyrelseförvaltningens (planenhetens) förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta förslaget till ny översiktsplan (2021-10-25). När antagandebeslutet fått laga kraft upphör översiktsplan 2002, antagen av kommunfullmäktige 2002-02-07, § 5, att gälla. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att efter antagande av ny översiktsplan 2021-10-25 ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att revidera översiktsplanehandlingen. Syftet med uppdraget är att arbeta in en andra fas i översiktsplanen där Västra Forsa ingår i handlingarna. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att efter antagande av ny översiktsplan 2021-10-25 ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) gällande grönområden). Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige delegerar till kommunstyrelsens arbetsutskott att i samråd med samhällsbyggnadsnämndens presidium godkänna framtida revideringar av översiktsplan, med undantag av revideringar av principiell karaktär.

### Ledamöternas förslag till beslut

Michael Plogell (FR) föreslår följande:

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta förslaget till ny översiktsplan (2021-10-25). När antagandebeslutet vunnit laga kraft upphör översiktsplan 2002, antagen av kommunfullmäktige 2002-02-07, § 5, att gälla.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att efter antagande av ny översiktsplan 2021-10-25 ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att revidera översiktsplanehandlingen. Syftet med uppdraget är att arbeta in en andra fas i översiktsplanen där Västra Forsa ingår i handlingarna.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att efter antagande av ny översiktsplan 2021-10-25 ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) gällande grönområden).

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige delegerar till kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna framtida revideringar av översiktsplan efter samråd med samhällsbyggnadsnämndens presidium och utsedd styrgrupp för översiktsplanen, med undantag för revideringar av principiell karaktär.



Sverre Fredriksson (M) föreslår att ärendet lämnas till kommunstyrelsen utan förslag från arbetsutskottet.

### **Beslutsgång**

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag. Ordföranden ställer först förvaltningens förslag mot Michael Plogells (FR) förslag, och finner att arbetsutskottet antar Michael Plogells (FR) förslag. Därefter ställer ordföranden Michael Plogells (FR) förslag mot Sverre Fredrikssons (M) förslag och finner att arbetsutskottet antar Michael Plogells (FR) förslag.

### **Reservation**

Sverre Fredriksson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

### **Beslutsunderlag**

- Beslut om antagande av översiktsplan (ÖP) för Bollebygds kommun
- ÖP vägval 2021-02-09
- §179 Kf Beslut om antagande av översiktsplan (ÖP) för Bollebygds kommun

### **Skickas till**

Kommunstyrelsen

### **Paragrafen är justerad**



Kommunstyrelseförvaltningen

Kristina Axelsson | Plan- och exploateringschef  
0734-647101 | kristina.axelsson@bollebygd.se

## **Beslut om antagande av översiktsplan (ÖP) för Bollebygds kommun**

### **Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta förslaget till ny översiktsplan (2021-10-25). När antagandebeslutet fått laga kraft upphör översiktsplan 2002, antagen av kommunfullmäktige 2002-02-07, § 5, att gälla.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att efter antagande av ny översiktsplan 2021-10-25 ge samhällbyggnadsförvaltningen i uppdrag att revidera översiktsplanehandlingen. Syftet med uppdraget är att arbeta in en andra fas i översiktsplanen där Västra Forsa ingår i handlingarna.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att efter antagande av ny översiktsplan 2021-10-25 ge samhällbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) gällande grönområden).

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige delegerar till kommunstyrelsens arbetsutskott att i samråd med samhällbyggnadsnämndens presidium godkänna framtida revideringar av översiktsplan, med undantag av revideringar av principiell karaktär.

### **Ärendet**

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplaneringen styrs i huvudsak av plan- och bygglagen och miljöbalken. Planen är inte rättsligt bindande, men ger en viktig vägledning och tas fram i en planeringsprocess som garanterar insyn i processen. Kommunfullmäktige ska, enligt plan- och bygglagen, ta ställning till översiktsplanens aktualitet minst en gång per mandatperiod.

### **Lagstiftning och tidig process**

Kommunstyrelsen gav dåvarande samhällbyggnadsavdelningen i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för Bollebygds kommun i november 2012. Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har påbörjats i två omgångar, 2012 respektive 2014. Under 2016 återupptogs arbetet med översiktsplanen och en aktualitetsförklaring togs fram 2017. Nuvarande arbetsgrupp

och styrgrupp började sitt arbete våren 2020 och skulle enligt den ursprungliga tidplanen vara klara i slutet av 2021. Arbetet har genomförts med konsultstöd samt personal på samhällbyggnadsförvaltningen. Arbetet sker digitalt och antagandehandlingen finns endast att tillgå på nätet via länkar på hemsidan. Två olika tidiga dialoger har hållits innan samrådet för att samla in synpunkter till samrådshandlingen. Syftet med samrådet var att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Inför samrådet genomfördes ett avgränsnings-samråd för miljökonsekvensbeskrivningen med Länsstyrelsen. Miljökonsekvensbeskrivningen ska redovisa en bedömning av den påverkan på miljön som planens genomförande kan få.

## Samråd

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2020 att sända förslaget till ny översiktsplan på samråd. Samrådet pågick under tiden 9 nov 2020 - 31 jan 2021. Inkomna synpunkter finns nedkortade och sammanställda i en samrådsredogörelse, som är en sammanställning av de synpunkterna kommit in i samrådet samt kommunens svar. Planförslaget samråds med kommuninvånarna, länsstyrelsen, regionen och berörda kommuner. På grund av rådande pandemi genomfördes endast ett av de planerade offentliga mötena. Därför togs ett beslut att utöver kungörelse i tidningar även skicka ut ett brev med inbjudan att lämna synpunkter till samtliga hushåll i kommunen. På grund av det stora antalet synpunkter som kom in genom tillvägagångssättet så har synpunkterna behövt kortas ner och delas in i kategorier för att det ska gå att få en överblick i redogörelsen. Synpunkterna finns även att tillgå i sin helhet.

Flera av de som lämnat synpunkter kom med konkreta förslag som bidrog till att göra granskningshandlingen bättre. Kommunstyrelsen beslutade i maj 2021 att godkänna samrådsredogörelsen som sin egen och skicka översiktsplanen för utställning.

## Utställning och förslag till antagande

Utställningen pågick 10 juni 2021- 31 augusti 2021. De nyinkomna synpunkterna redovisas i ett utställningsutlåtande. Utställningsutlåtandet är en sammanställning av de inkomna synpunkterna som kommit in i utställningen samt kommunens svar. Synpunkterna finns även att tillgå i sin helhet. Planen skickades därefter till kommunfullmäktige för antagande.

Kommunstyrelsen beslutade 2021-11-23 §190 att Kommunstyrelsen godkänner utställningsutlåtandet som sitt eget och skickar översiktsplan 2021 (2021-10-25) till kommunfullmäktige för beslut om antagande.

## Återremiss

Kommunfullmäktige beslutade 2021-12-08 §179 att återremittera ärendet med följande motivering: Återremiss av ärendet, antagandet av översiktsplan för Bollebygds kommun, med uppdrag till kommunstyrelsen att omarbete förslaget så att området Västra Forsa arbetas in i översiktsplanen samt att kommunstyrelsen säkerställer att samtliga politiska partier beretts möjlighet att medverka i framtagandet av översiktsplanen.

Översiktsplanen pekar ut ett antal friluft-/ idrottsområden. Man pekar ut TG1 Elljusspårsområdet i Olsfors, TG2 Skolskogen i Olsfors, TG3 Idrottsanläggningen i Töllsjö. Vad man glömmer är friluftsområdet/idrottsområdet i Brandshed med både närhet till vandringsled, elljusspår, fotbollsplaner och golfbana. Detta ska anges som TG4 och pekas ut som det friluft-/rekreations-/ idrottsområde det är. När det gäller Bollekollen ska det pekas ut som ett friluft-/rekreations-/ idrottsområde vilket det är idag. Bollebygds kommun har uttryckt att man ser en tunnel som enda alternativet för järnvägen och därmed peka ut Bollekollen som TG5.

## Hantering av återremiss

Kommunstyrelsen beslutade 2022-01-25 §9 (KS2019/122) kommunstyrelsen utser följande personer att också ingå i styrgrupp översiktsplan (ÖP): Hannu Sutinen (L), Rune Kennborn (KD), Sassi

Wemmer (MP) och Daniel Persson (SD). Även Vänsterpartiet (V) har till kommunstyrelsen fått möjlighet att nominera representant men inte inkommit med svar till kommunstyrelsen.

Efter kommunfullmäktiges beslut har kommunchefen gett samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att presentera en grov uppskattning av tidplan och budget för att hantera frågorna i återremissen. Förvaltningen har presenterat tre olika vägval för att möta återremissen på kommunstyrelsens sammanträde den 25 januari.

Vägvalen som bedömts är:

1 Att göra om processen från granskningen i nuvarande process översiktsplan daterad 2021-10-25. Det är det alternativ som förvaltningen bedömer stämmer bäst överens med hur återremissen är formulerad, men beräknas bli en omfattande process då samtliga frågor behöver belysas och beaktas i en översiktsplaneprocess.

2 Att anta nuvarande process översiktsplan daterad 2021-10-25 och starta en ny process för att jobba in samtliga frågor från återremissen i en ny process. Frågorna blir mer avgränsade än i alternativ 1, d.v.s. att det är Västra Forsa samt frågor om grönområden som ska arbetas in och konsekvens beskrivas.

3 Att anta ÖP2020 och starta två nya processer en process för att hantera frågorna om Västra Forsa och en process för att hantera grönområdena. Fördelen med att dela i två nya processer är att Västra Forsa då inte behöver vänta in att förvaltningen bygger upp ett kunskapsunderlag om grönområdena och då skulle delen som rör Västra Forsa kunna hanteras snabbare.

Det första som behöver göras i detta alternativ är att anta översiktsplan daterad 2021-10-25 för att kunna avgränsa frågorna som förvaltningen ska hantera till det som återremissen rör. Man öppnar då inte upp för att hantera alla frågor som finns med i översiktsplan daterad 2021-10-25 och som redan är hanterade en gång.

## Bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att det vägval som går snabbast och är minst kostsamt är ett vägval där nuvarande process där översiktsplan daterad 2021-10-25 antas och två nya processer startas.

Den första processen blir en andra fas av översiktsplanen (ÖP2022) för att hantera de frågor som den nya styrgruppen vill revidera i befintligt material, dels frågor där styrgruppen ska diskutera förändringar av befintligt material, men främst att arbeta in Västra Forsa enligt återremissen. Förvaltningen föreslår att även planbeskeden lämnade för Dammkullen och Fjällastorp från Göteborgs stift tas med så att de exploatörerna behandlas lika. Förslaget från förvaltningen är att nya kartor samt texter tas fram, men att ytterligare studier om markens lämplighet inte görs utan att de frågor hänvisas till kommunfullmäktiges beslut.

Den andra processen fördjupad översiktsplan grönområden ska studera möjligheterna att peka ut de friluft-/ idrottsområden som beskrivs i remissen från Kommunfullmäktiges andra del. Förvaltningen föreslår att uppdraget också bör innehålla uppdraget från Mål- och budget 2022-2024 att arbeta fram fördjupad översiktsplan. Förvaltningens intentioner är att i den fördjupade översiktsplanen också hantera frågor som kommit till förvaltningen i form av frågor från allmänheten, medborgarförslag, motioner och remisser som rör önskemål om att utveckla kommunens grönområden.

Samhällsbyggnadsförvaltningen och Kommunstyrelseförvaltningen har under mandatperioden

---

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033-231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

mottagit ett stort antal förslag som alla syftar till att utöka möjligheterna till rekreation i olika grönområden. Förvaltningen har förordat avslag på flera av motionerna med hänvisning till att det behövs en övergripande strategi och beskrivningar och syften med de olika grönområdena. Kommunen behöver göra en översyn av vilka parker, frilufts- och idrottsområden som ska ha vilka funktioner, samt vilka grönytor som går att ianspråka för byggnation eller dagvattenhantering mm. Det saknas även kunskapsunderlag kring vilka biologiska funktioner som Bollebygds olika grönområden har.

### **Att hålla översiktsplanen aktuell**

Underlaget till översiktsplanen bygger på dialogarbetet som är gjort, kommunens eget planeringsunderlag samt underlag med t.ex. riksintressen och statliga intressen. För att hålla underlaget och arbetet aktuellt har planhandläggningen skett digitalt och därför föreslås även att kommunstyrelsens arbetsutskott får mandat att fatta beslut om uppdateringar och revideringar av översiktsplanen. Revideringarna som avses kan t.ex. vara förändringar eller förtydligande av planeringsunderlag som inte ändrar inriktningen på översiktsplanen. Vid stora förändringar av översiktsplanen t.ex. med förändringar av de föreslagna bebyggelseinriktningen ska översiktsplanen skickas ut för att samla in synpunkter från myndigheter och allmänheten och de ska redovisas inför politiska beslut om förändring i planen.

Nuvarande lagstiftning betonar att översiktsplanen ska hållas aktuell. Senast två år efter ett ordinarie val, med början efter valet 2022, ska kommunen ha tagit fram en planeringsstrategi där kommunen bland annat redogöra för översiktsplanens aktualitet, men också hur kommunen tänker fortsätta arbeta med översiktsplaneringen. Istället för en planeringsstrategi kan kommunen anta en ny översiktsplan. Ett sätt att hålla planen aktuell är att ändra den för ett delområde där planeringsbehoven är störst, eller göra ett tillägg för en fråga som saknas eller inte är tillräckligt behandlad. På så sätt hålls planen aktuell genom en rullande planeringsprocess, där uppföljningen av hur väl den håller leder till successiva ändringar. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande, kommunen kan frånga sina rekommendationer i översiktsplanen, men den är ett viktigt verktyg för att visa andra myndigheter och allmänheten vilket tillgängligt underlag som finns samt kommunens viljeinriktning kring kommunens fysiska miljö.

### **Ekonomiska förutsättningar**

Det finns stora skillnader i bedömningar av hur lång tid och hur mycket de olika vägvägen skulle kosta att genomföra. Alternativ 1 beräknas kosta mellan 3-5 miljoner kronor. Alternativ 2 beräknas kosta mellan 3-4 miljoner kronor och alternativ 3 beräknas kosta mellan 1-2 miljoner kronor.

De parametrar förvaltningen tittat på när det gäller kostnadsbedömningen är dels hur lång tid det skulle ta att hantera processen samt hur mycket extern hjälp som förvaltningen behöver i form av konsultstöd. Den stora skillnaden de uppskattade kostnaderna där den dyraste hanteringen alternativ 1 och det billigaste alternativet alternativ 3 hur frågorna kan avgränsas. Redan i uppstarten av den pågående processen gjordes val att t.ex. inte studera kulturmiljö eller gå på djupet i frågorna som rör grönområden. Detta för att avgränsa processen så att den skulle gå att hantera på två år. Förvaltningen vill genom att förordna alternativ 3 föra två nya processer med väl avgränsade frågor. Det finns fördelar för förvaltningen att hantera två mindre processer då delarna blir tydligt avgränsade från de andra områdena/delarna som redan processats vid framtagandet av översiktsplanen.

Förvaltningen bedömer att alternativ 3 med två nya processer går att hantera till stor del med egen personal, parallellt med pågående detaljplaneuppdrag. Alternativ 3 är alternativet som påverkar pågående detaljplaner minst negativt. I hanteringen som föreslås i alternativ 1 och 2 d.v.s. om förvaltningen skulle backa i nuvarande process eller driva en ny stor process kommer pågående arbeten med Bostadsförsörjningsprogram, VA-plan, behoven av planläggning från lokalresursplanen t.ex. Bollebygds skolan och förskolan i Olsfors bli lidande eftersom det kräver mer resurser från egen personal.

Det är viktigt att översiktsplanen blir fastställd, om kommunen inte har en gällande översiktsplan blir detaljplanearbetet lidande. Att detaljplaner inte kommer fram har även större ekonomiska konsekvenser för kommunen för att det leder till en minskad planproduktion som i sin tur påverkar inflyttningen till kommunen negativt. Med den efterfrågan som finns på bostäder i Bollebygd behöver översiktsplanen komma på plats för att förenkla detaljplaneprocesserna som är en viktig motor för tillväxt.

### **Barnkonsekvensanalys**

I processen har en barnkonsekvensanalys genomförts som en del i det dialogarbete som är grunden för översiktsplanen. Under flikar som rör dialog återfinns synpunkter från bland annat kommunens ungdomsråd som varit till grund för framtagandet av handlingarna.

### **Beslutsunderlag**

Digital planhandling med utlåtande daterad 2021-10-25:

[Översiktsplan för Bollebygds kommun - Antagandehandling \(arcgis.com\)](#)

### **Skickas till**

Kommunfullmäktige, Samhällsbyggnadsnämnden för kännedom

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Kristina Axelsson

Plan- och exploateringschef

**§179**

KS2020/24

**Beslut om antagande av översiktsplan (ÖP) för Bollebygds kommun****Beslut**

Kommunfullmäktige återremitterar ärendet med följande motivering: Återremiss av ärendet, antagandet av översiktsplan för Bollebygds kommun, med uppdrag till kommunstyrelsen att omarbeta förslaget så att området Västra Forsa arbetas in i översiktsplanen samt att kommunstyrelsen säkerställer att samtliga politiska partier beretts möjlighet att medverka i framtagandet av översiktsplanen.

Översiktsplanen pekar ut ett antal friluft-/ idrottsområden. Man pekar ut TG1 Elljusspårsområdet i Olsfors, TG2 Skolskogen i Olsfors, TG3 Idrottsanläggningen i Töllsjö. Vad man glömmer är friluftsområdet/idrottsområdet i Brandshed med både närhet till vandringsled, elljusspår, fotbollsplaner och golfbana. Detta ska anges som TG4 och pekas ut som det friluft-/rekreations-/ idrottsområde det är. När det gäller Bollekollen ska det pekas ut som ett friluft-/rekreations-/ idrottsområde vilket det är idag. Bollebygds kommun har uttryckt att man ser en tunnel som enda alternativet för järnvägen och därmed peka ut Bollekollen som TG5.

**Ärendet**

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplaneringen styrs i huvudsak av plan- och bygglagen och miljöbalken. Planen är inte rättsligt bindande, men ger en viktig vägledning och tas fram i en planeringsprocess som garanterar insyn i processen. Kommunfullmäktige ska, enligt plan- och bygglagen, ta ställning till översiktsplanens aktualitet minst en gång per mandatperiod. Kommunstyrelsen gav dåvarande samhällsbyggnadsavdelningen i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för Bollebygds kommun i november 2012. Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har påbörjats i två omgångar, 2012 respektive 2014. Under 2016 återupptogs arbetet med översiktsplanen och en aktualitetsförklaring togs fram 2017. Nuvarande arbetsgrupp och styrgrupp började sitt arbete våren 2020 och beräknas vara klart i slutet av 2021. Arbetet genomförs med konsultstöd samt personal på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Arbetet sker digitalt och antagandehandlingen finns endast att tillgå på nätet via länkar på hemsidan. Två olika tidiga dialoger har hållits innan samrådet för att samla in synpunkter till samrådshandlingen. Syftet med samrådet var att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Inför samrådet genomfördes ett avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivningen med Länsstyrelsen. Miljökonsekvensbeskrivningen ska redovisa en bedömning av den påverkan på miljön som planens genomförande kan få.

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2020 att sända förslaget till ny översiktsplan på samråd. Samrådet pågick under tiden 9 nov 2020 - 31 jan 2021. Inkomna synpunkter finns nedkortade och sammanställda i en samrådsredogörelse, som är en sammanställning av de synpunkterna som



kommit in i samrådet samt kommunens svar. Planförslaget samråds med kommuninvånarna, länsstyrelsen, regionen och berörda kommuner. På grund av rådande pandemi genomfördes endast ett av de planerade offentliga mötena. Därför togs ett beslut att utöver kungörelse i tidningar även skicka ut ett brev med inbjudan att lämna synpunkter till samtliga hushåll i kommunen. På grund av det stora antalet synpunkter som kom in genom tillvägagångssättet så har synpunkterna behövt kortas ner och delas in i kategorier för att det ska gå att få en överblick i redogörelsen. Synpunkterna finns även att tillgå i sin helhet.

Flera av de som lämnat synpunkter kom med konkreta förslag som bidrog till att göra granskningshandlingen bättre. Kommunstyrelsen beslutade i maj 2021 att godkänna samrådsredogörelsen som sin egen och skicka översiktsplanen för utställning. Utställningen pågick 10 juni 2021- 31 augusti 2021. De nyinkomna synpunkterna redovisas i ett utställningsutlåtande. Utställningsutlåtandet är en sammanställning av de inkomna synpunkterna som kommit in i utställningen samt kommunens svar. Synpunkterna finns även att tillgå i sin helhet.

Planen skickas nu till kommunfullmäktige för antagande. Underlaget till översiktsplanen bygger på dialogarbetet som är gjort, kommunens eget planeringsunderlag samt underlag med t.ex. riksintressen och statliga intressen. För att hålla underlaget och arbetet aktuellt har planhandläggningen skett digitalt och därför föreslås även att kommunstyrelsens arbetsutskott får mandat att fatta beslut om uppdateringar och revideringar av översiktsplanen. Revideringarna som avses kan t.ex. vara förändringar eller förtydligande av planeringsunderlag som inte ändrar inriktningen på översiktsplanen. Vid stora förändringar av översiktsplanen t.ex. med förändringar av de föreslagna bebyggelseinriktningen ska översiktsplanen skickas ut för att samla in synpunkter från myndigheter och allmänheten och de ska redovisas inför politiska beslut om förändring i planen.

Nuvarande lagstiftning betonar att översiktsplanen ska hållas aktuell. Senast två år efter ett ordinarie val, med början efter valet 2022, ska kommunen ha tagit fram en planeringsstrategi där kommunen bland annat redogöra för översiktsplanens aktualitet, men också hur kommunen tänker fortsätta arbeta med översiktsplaneringen. Istället för en planeringsstrategi kan kommunen anta en ny översiktsplan. Ett sätt att hålla planen aktuell är att ändra den för ett delområde där planeringsbehoven är störst, eller göra ett tillägg för en fråga som saknas eller inte är tillräckligt behandlad. På så sätt hålls planen aktuell genom en rullande planeringsprocess, där uppföljningen av hur väl den håller leder till successiva ändringar. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande, kommunen kan frångå sina rekommendationer i översiktsplanen, men den är ett viktigt verktyg för att visa andra myndigheter och allmänheten vilket tillgängligt underlag som finns samt kommunens viljeinriktning kring kommunens fysiska miljö.

## **Förslag till beslut**

### **Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

Kommunstyrelsen godkänner utställningsutlåtandet som sitt eget och skickar översiktsplan 2021 (2021-10-25) till kommunfullmäktige för beslut om antagande. När beslutet att anta översiktsplanen vunnit laga kraft upphör översiktsplan 2002, antagen av kommunfullmäktige



2002-02-07, § 5, att gälla. Kommunfullmäktige delegerar till kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna framtida revideringar av ej principiell vikt av översiktsplan 2021. Samråd och dialog ska ske med samhällsbyggnadsnämndens presidium innan godkännandet.

Kommunstyrelsens förslag bifalls av Michael Plogell (FR), Fredrik Olofsson (C), Roland Andersson (C), Jesper Berens (FR), Hannu Sutinen (L) och Sandra Lindholm (C).

### Ledamöternas förslag till beslut

Sverre Fredriksson (M) föreslår, med instämmande av Rune Kennborn (KD), Daniel Persson (SD) och Peter Hemlin (M), följande: Moderaterna yrkar på återremiss av ärendet, antagandet av översiktsplan för Bollebygds kommun, med uppdrag till kommunstyrelsen att omarbeta förslaget så att området Västra Forsa arbetas in i översiktsplanen samt att kommunstyrelsen säkerställer att samtliga politiska partier beretts möjlighet att medverka i framtagandet av översiktsplanen.

Mathias Carlzon (-) föreslår följande: Översiktsplanen pekar ut ett antal frilufts-/ idrottsområden. Man pekar ut TG1 Elljusspårsområdet i Olsfors, TG2 Skolskogen i Olsfors, TG3 Idrottsanläggningen i Töllsjö. Vad man glömmer är friluftsområdet/idrottsområdet i Brandshed med både närhet till vandringsled, elljusspår, fotbollsplaner och golfbana. Detta anser jag ska anges som TG4 och pekas ut som det frilufts-/rekreations-/idrottsområde det är. När det gäller Bollekollen anser jag också att det ska pekas ut som ett frilufts-/rekreations-/idrottsområde vilket det är idag. Bollebygds kommun har uttryckt att vi ser en tunnel som enda alternativet för järnvägen och jag tycker att vi ska förutsätta detta och därmed peka ut Bollekollen som det område det är. Jag vill att Bollekollen pekas ut som TG5.

### Beslutsgång 1

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag om återremiss, samt kommunstyrelsens förslag om antagande av översiktsplan. Ordföranden frågar först om ärendet ska avgöras på dagens sammanträde eller återremitteras (utifrån Sverre Fredrikssons (M) m.fl. förslag) och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras på dagens sammanträde. Omröstning begärs och ska genomföras. Följande beslutsgång godkänns vid omröstningen:

Ja-röst för ärendet avgörande på dagens sammanträde.

Nej-röst för återremiss.

### Omröstningsresultat

Med 14 nej-röster mot 8 ja-röster beslutar kommunfullmäktige att återremittera ärendet. 8 ledamöter avstår från att rösta. En plats står tom. Omröstningslista finns i anslutning till paragrafen i protokollet.

### Beslutsgång 2

Ordföranden frågar om punkterna i Mathias Carlzons (-) återremissförslag bifalls eller avslås och finner att kommunfullmäktige bifaller förslaget.

### *Deltar inte i beslut*

Otto Andreasson (S), Emma Isfeldt (S), Peter Rosholm (S), Lars-Erik Olsson (S), Helena Thelin

(S), Ulf Rapp (S), Carina Svensson (S), Rose-Marie Grune (MP) och Sandra Lindholm (C) meddelar att de inte deltar i kommunfullmäktiges beslut.

### **Beslutsunderlag**

- §190 KS Beslut om antagande av översiktsplan (ÖP) för Bollebygds kommun
- Utställningsutlåtande ÖP Bollebygd
- Beslut om antagande av översiktsplan, tjs

### **Skickas till**

Samhällshälsbyggnadsnämnden (för kännedom), planchef, kommunstyrelsen

**Voteringslista:** §179**Ärende:** Beslut om antagande av översiktsplan (ÖP) för Bollebygds kommun, KS2020/24

Voteringslist(or)

Återremiss eller avgöras på dagens sammanträde

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Peter Hemlin (M), ordförande		X	
Otto Andreasson (S), vice ordförande			X
Monika Svensson (SD), 2:e vice ordförande		X	
Peter Rosholm (S), ledamot			X
Emma Isfeldt (S), ledamot			X
Lars-Erik Olsson (S), ledamot			X
Helena Thelin (S), ledamot			X
Ulf Rapp (S), ledamot			X
Carina Svensson (S), ledamot			X
Caroline Nordengrip (SD), ledamot		X	
Daniel Persson (SD), ledamot		X	
Caroline Frodin (SD), ledamot		X	
Lisette Vermeulen (SD), ledamot		X	
Ingridh Anderén (M), ledamot		X	
Sverre Fredriksson (M), ledamot		X	
Tomas Andersson (M), ledamot		X	
Michael Plogell (FR), ledamot	X		
Mathias Carlzon (-), ledamot		X	
Stefan Larsson (FR), ledamot	X		
Sandra Lindholm (C), ledamot	X		
Fredrik Olofsson (C), ledamot	X		
Roland Andersson (C), ledamot	X		
Patrik Karlsson (KD), ledamot		X	
Hannu Sutinen (L), ledamot	X		
Rose-Marie Grune (MP), ersättare			X
Fredrik Lind (SD), ersättare		X	
Fredrik Drugge (M), ersättare		X	
Kenneth Johansson (FR), ersättare	X		
Jesper Berens (FR), ersättare	X		
Rune Kennborn (KD), ersättare		X	
Resultat	8	14	8



8. Upphävande av planprogram för  
Kullaområdet (kf fattar slutligt beslut)  
KS2017/229

**§27**

KS2017/229

**Upphävande av planprogram för Kullaområdet****Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige upphäver planprogram för Kullaområdet i sin helhet.

Kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Bollebygds prästgård 1:1, Prästgårdsgärdet med nytt planuppdrag.

Kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Fjällastorp 3:6 m.fl., Fjällastorp med nytt planuppdrag.

**Ärendet**

Kommunstyrelsen gav i februar 2014 dåvarande byggnads- och miljönämnden ett samlat positivt planbesked från Göteborgs stift gällande fem områden (område a, b, c, d och e). Detaljplanering för område a (Prästgårdsgärdet, SBN2015/613) påbörjades 2015 och ställdes ut på samråd hösten 2018 efter att planprogram för Kullaområdet (KS2017/229) godkänts av kommunfullmäktige 2018-04-26 § 21. Fullmäktigebeslutets andra att-sats har tolkats som planuppdrag för planprogrammets detaljplaner och lyder enligt följande; ”Kommunfullmäktige beslutar att planprogrammet ska utgöra underlag för fortsatt detaljplaneläggning. Planarbete inom Kullaområdet kommer att ske i flera detaljplaner där planläggning av områdena Prästgårdsgärdet och Fjällastorp ska ske först som en naturlig fortsättning av befintlig tätort. Därefter ska bostadsutbyggnad ske efter följande prioritetsordning. Områden närmast skolan och etappvis mot riksväg 40 där markägare och exploatörer bör gå samman för att bilda större sammanhängande områden för detaljplaneläggning. Verksamheter och handel närmast riksväg 40 kan dock prioriteras innan en samlad bostadsbebyggelse finns planlagd. Om nya omständigheter uppkommer vilka kan påverka planeringssituationen, kan dock en omprioritering av planläggningsordningen ske. Detta kan kommunstyrelsen besluta om t.ex. i samband med beslut om prioritering av planuppdrag eller inkomna planbesked.”

Planprogrammets rekommendationer stämmer inte överens med gällande översiktsplan (ÖP02). Sedan samrådet har framtagandet av DP Prästgårdsgärdet pausats i väntan på att ny översiktsplan ska bli antagen, vilket förväntas ske under 2022.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att planprogrammet inte visar tillräcklig hänsyn gentemot grundläggande planeringsförutsättningar, bland annat förändrad markanvändning av jordbruksmark. Tillämpningsbara planeringsförutsättningar för Kullaområdet ryms inom Kunskaps- och planeringsunderlag för Nolåns dalgång, Bollebygd (SBN2019/177) samt ny översiktsplan. Att behålla planprogrammet som gällande planeringsdokument försvårar



förståelsen och användandet av ny översiktsplan. För önskad tydlighet gällande kommunens avsikter kring samhällsutvecklingen i Kullaområdet bör endast den nya översiktsplanen ge gällande rekommendationer. Andra att-satsen i godkännande-beslutet är otydligt formulerad och tar inte höjd för förändrade intressen, vilket försummar tillämpningsbarheten. Ett upphävande av planprogrammets andra att-sats möjliggör att planuppdrag som stämmer överens med ny översiktsplan kan tecknas.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2022-01-24, § 5, och beslutat följande:

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att upphäva planprogram för Kullaområdet i sin helhet.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Bollebygds prästgård 1:1, Prästgårdsgärdet med nytt planuppdrag.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Fjällastorp 3:6 m.fl., Fjällastorp med nytt planuppdrag.

Samhällsbyggnadsnämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta bort skylten "Bollebygds C" i Kråktorps.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

### **Dagens sammanträde**

Arbetsutskottets ledamöter är överens om att det är kommunstyrelsen ansvarsområde genom sitt reglemente, att besluta om planprogram och/eller deras upphävande.

### **Förslag till beslut**

#### **Samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att upphäva planprogram för Kullaområdet i sin helhet. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Bollebygds prästgård 1:1, Prästgårdsgärdet med nytt planuppdrag.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Fjällastorp 3:6 m.fl., Fjällastorp med nytt planuppdrag.

#### **Ledamöternas förslag till beslut**

Michael Plogell (FR) föreslår följande utifrån dagens diskussion:

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige upphäver planprogram för Kullaområdet i sin helhet. Kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Bollebygds prästgård 1:1, Prästgårdsgärdet med nytt planuppdrag. Kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Fjällastorp 3:6 m.fl., Fjällastorp med nytt planuppdrag.

### **Beslutsgång**

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag; dels samhällsbyggnadsnämndens, dels Michael Plogells (FR). Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet antar Michael Plogells (FR) förslag.



**Beslutsunderlag**

- §5 SBN Upphävande av planprogram för Kullaområdet(158660) (0)
- Upphävande av planprogram för Kullaområdet(156865) (0)
- Planprogram 2017-10-23(157068) (0)
- Komplettering planprogram 2018-03-21(157069) (0)
- §21 KF Planprogram för Kullaområdet - godkännande av samrådsredogörelse

**Skickas till**

Kommunstyrelsen

**Paragrafen är justerad**

**§5**

SBN2021/263

**Upphävande av planprogram för Kullaområdet****Beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att upphäva planprogram för Kullaområdet i sin helhet.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Bollebygds prästgård 1:1, Prästgårdsgärdet med nytt planuppdrag.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Fjällastorp 3:6 m.fl., Fjällastorp med nytt planuppdrag.

Samhällsbyggnadsnämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta bort skylten "Bollebygds C" i Kråktorp.

**Ärendet**

Kommunstyrelsen gav 2014-02-17 § 36 byggnads- och miljönämnden ett samlat positivt planbesked från Göteborgs stift gällande fem områden (område a, b, c, d och e). Detaljplanering för område a (Prästgårdsgärdet, SBN2015/613) påbörjades 2015 och ställdes ut på samråd hösten 2018 efter att planprogram för Kullaområdet (KS2017/229) godkänts av kommunfullmäktige 2018-04-26 § 21. Fullmäktigebeslutets andra att-sats har tolkats som planuppdrag för planprogrammets detaljplaner och lyder enligt följande;

”Kommunfullmäktige beslutar att planprogrammet ska utgöra underlag för fortsatt detaljplaneläggning. Planarbete inom Kullaområdet kommer att ske i flera detaljplaner där planläggning av områdena Prästgårdsgärdet och Fjällastorp ska ske först som en naturlig fortsättning av befintlig tätort. Därefter ska bostadsutbyggnad ske efter följande prioritetsordning. Områden närmast skolan och etappvis mot riksväg 40 där markägare och exploatörer bör gå samman för att bilda större sammanhängande områden för detaljplaneläggning. Verksamheter och handel närmast riksväg 40 kan dock prioriteras innan en samlad bostadsbebyggelse finns planlagd. Om nya omständigheter uppkommer vilka kan påverka planeringssituationen, kan dock en omprioritering av planläggningsordningen ske. Detta kan kommunstyrelsen besluta om t.ex. i samband med beslut om prioritering av planuppdrag eller inkomna planbesked.”

Planprogrammets rekommendationer stämmer inte överens med gällande översiktsplan (ÖP02). Sedan samrådet har framtagandet av DP Prästgårdsgärdet pausats i väntan på att ny översiktsplan skall bli antagen, vilket förväntas ske under slutet av 2021.





Kommunstyrelsen gav 2021-05-25 § 92 samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda möjligheterna att planlägga ny grundskola i Bollebygd på fastigheterna Flässjum 13:1, Flässjum 3:135 m.fl (SBN2021/139). Detta innebär att planeringen för ny grundskola inte längre ingår i DP Prästgårdsgärdet.

Ärendet bordlades vid samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 2021-12-13 §240.

### **Ekonomiska förutsättningar**

Tydligare planeringsförutsättningar förväntas ge kostnadsbesparingar åt kommun och exploatörer.

### **Barnkonsekvensanalys**

Inga negativa konsekvenser för barn och unga.

### **Bedömning**

Planprogrammet visar inte tillräcklig hänsyn gentemot grundläggande planeringsförutsättningar, bland annat förändrad markanvändning av jordbruksmark. Tillämpningsbara planeringsförutsättningar för Kullaområdet ryms inom Kunskaps- och planeringsunderlag för Nolåns dalgång, Bollebygd (SBN2019/177) samt ny översiktsplan.

Att behålla planprogrammet som gällande planeringsdokument försvårar förståelsen och användandet av ny översiktsplan. För önskad tydlighet gällande kommunens avsikter kring samhällsutvecklingen i Kullaområdet bör endast den nya översiktsplanen ge gällande rekommendationer.

Andra att-satsen i godkännande-beslutet är otydligt formulerad och tar inte höjd för förändrade intressen, vilket försummar tillämpningsbarheten. Ett upphävande av planprogrammets andra att-sats möjliggör att planuppdrag som stämmer överens med ny översiktsplan kan tecknas.

### **Förslag till beslut**

#### **Förvaltningens förslag till beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att upphäva planprogram för Kullaområdet i sin helhet.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Bollebygds prästgård 1:1, Prästgårdsgärdet med nytt planuppdrag utifrån ny översiktsplan.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ersätter planuppdrag för Fjällastorp 3:6 m.fl., Fjällastorp med nytt planuppdrag utifrån ny översiktsplan.

**Ledamöters förslag till beslut**

Sandra Lindholm (C) yrkar att nämnden beslutar i enlighet med följande förslag: att orden "utifrån ny översiktsplan" stryks i att-sats två och tre, samt att samhällsbyggnadsnämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta bort skylten "Bollebygds C" i Kråktorps.

**Beslutsgång**

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut och ställer dem mot varandra. Ordförande finner att samhällsbyggnadsnämnden beslutar i enlighet med Sandra Lindholms förslag till beslut.

**Ärendets beredning**

Ärendet har handlagts och föredragits av samhällsplanerare Lars Carlsson.

**Beslutsunderlag**

- Upphävande av planprogram för Kullaområdet
- §240 SBN Upphävande av planprogram för Kullaområdet
- Planprogram 2017-10-23
- Komplettering planprogram 2018-03-21

**Skickas till**

Samhällsbyggnadsnämnden, kommunstyrelsen

**Paragrafen är justerad**



**Bollebygds kommun**

# **Planprogram för Kullaområdet**

*Komplettering med lokaliseringstudning*

Upprättad 2018-03-21

KS 2017/229



**BOLLEBYGDS  
KOMMUN**



# Innehåll

1	Inledning och Syfte .....	4
2	Jordbruksmarken .....	4
3	Väsentligt samhällsintresse .....	5
4	Lokaliseringsutredning .....	6
4.1	Övergripande planeringsförutsättningar.....	8
4.2	Metod.....	9
4.3	Beskrivning och bedömning av lokaliseringalternativ.....	10
4.4	Tillgänglighetsanalys .....	14
4.5	Sammanfattad bedömning .....	25

## 1 Inledning och Syfte

Planenheten på samhällsbyggnadsförvaltningen upprättade under 2017 ett förslag till planprogram för Kullaområdet. Syftet var att hantera byggnation i en dalgång med värden för såväl landskapsbild som kulturmiljö. Programområdet ligger strax väster om Bollebygds tätort. Programmet avgränsas av RV40 i söder, Töllsjövägen och Nolån i öster, skogen i väster och norrut ingår ett mindre område norr om Hindåsvägen. Programförslaget var ute på samråd under december 2017. Synpunkter som kom in i samband med samrådet bland annat från Länsstyrelsen och från boende inom och angränsande till programområdet lyfte att Kullaområdet utgörs av brukad jordbruksmark. Detta dokument utgör en komplettering av planprogrammet med huvudsyfte att motivera ianspråktagandet av jordbruksmarken inom Kullaområdet utifrån de krav som ställs i Miljöbalken 3 kapitlet 4 paragrafen.

*”Miljöbalken 3 kap. 4 § Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk”*

För att bemöta och ta hänsyn till de avvägningar och beslutsunderlag som 3 kap. 4 § i Miljöbalken anger är kompletteringen indelad i tre skilda delar som avser besvara följande frågor:

### 1. Är jordbruksmarken brukningsvärd?

I avsnittet definieras och beskrivs begreppet ”brukningsvärd” och jordbruksmarkens brukningsvärde inom Kullaområdet.

### 2. Väsentligt samhällsintresse?

I del två definieras innebörden av begreppet väsentligt samhällsintresse och kommunen beskriver vilka väsentliga samhällsintressen som man anser finns för att tillåta en exploatering av jordbruksmarken.

### 3. Finns det inga andra platser?

Del tre utgörs av en lokaliseringsutredning med tillhörande tillgänglighetsanalys som syftar till att utreda alternativa platser och pröva dessa alternativa områden mot varandra.

## 2 Jordbruksmarken

Jordbruksmark är en platsbunden resurs, den går inte att flytta och är svår att återskapa. Av detta skäl så skyddas jordbruksmarken i lag. Miljöbalkens (MB) tredje kapitel och fjärde paragraf anger att brukningsvärd jordbruksmark endast i undantagsfall får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar. Vad är då brukningsvärd jordbruksmark? Enligt förarbeten till MB är brukningsvärd jordbruksmark mark som med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämpad för jordbruksproduktion. Rättspraxis är att jordbruksmark som brukas, oavsett hur den brukas, är brukningsvärd i lagens mening. Jordbruksmarken i Kulla brukas och är alltså utifrån rättspraxis brukningsvärd. Avvägningar behöver alltså göras mellan markens värde som jordbruksmark respektive som utvecklingsområde för bebyggelse.

Någon aktuell rikstäckande, eller för den delen regionalt täckande, klassning av jordbruksmarkens värde finns inte. Den senaste klassningen är från 1971, den bygger på indata bestående av ekonomiskt värde av skördar från 1969 och det är knappast troligt att situationen för snart 50 år sedan speglar dagens situation. Mycket av jordbruksmarken har sannolikt tagits ur bruk, övergått i skogsbruk, exploaterats och på andra sätt förändrats. Det är också en värdering gjord ur ett relativt snävt ekonomiskt resonemang som kan ha förändrats mycket i takt med ändrad prisbild, framväxten av ett ekologiskt jordbruk med delvis andra förutsättningar, kanske också delvis av ändrade matvanor mm.

I bedömningen av markens värde kan även dess värde för matproduktion vägas in. Kullaområdets värde för matproduktionen är sannolikt lågt och främst för indirekt matproduktion då mycket vall tas i området. Inom området är arealerna begränsade, bland annat på grund av splittrade mindre skiften, och förutsättningar för rationellt jordbruk är små.

Det finns ett nationellt miljö kvalitetsmål direkt kopplat till jordbruksmark, ett rikt odlingslandskap. Riksdagens definition av miljö kvalitetsmålet är:

*”Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljö värdena bevaras och stärks”*

En första bedömning har gjorts av naturvärden inom programområdet. Den visar att värdena är begränsade. En mer detaljerad naturvärdesinventering planeras dock för respektive detaljplaneområde inom programområdet. Inventeringen ska visa vilka värden som finns och detaljplanerna utformas i största mån efter detta.

Till skillnad från naturvärdena är värdet som kulturmiljö högt, inte bara inom programområdet utan för hela dalgången. För Kullaområdet handlar det till stor del om landskapsbilden. Kulla är del i ett större sammanhang, där dalgången sträcker sig långt utanför Bollebygds kommun och är ett karaktäristiskt landskapsrum med stora estetiska värden. Området är påverkat av infrastruktur men tycks utifrån historiska kartor ha brukats på i stort sett samma sätt i historisk tid som idag och har alltså relativt högt tidsdjup.

### **3 Väsentligt samhällsintresse**

Exempel på väsentliga samhällsintressen är bostadsförsörjningsbehovet, intresset av att kunna lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra, att skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem samt att säkerställa viktiga rekreationsintressen (MÖD P 4087-15). Regeringens målsättning är att det fram till år 2020 ska byggas 250 000 nya bostäder. Bostadsförsörjning och därmed tillkommande kommunal service är ett väsentligt allmänt intresse. Bollebygd önskar bidra till bostadsförsörjningen inte bara utifrån ett lokalt behov utan också sett till det regionala perspektivet med rådande stor bostadsbrist i Göteborgsregionen.

Bra bostäder och goda boendemiljöer är grundläggande faktorer i ett hållbart samhälle och grundpelare i plan- och bygglagen (SFS 2010:900). Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggning i PBL och lagen om

kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1 283). Detta innebär att kommunerna på lång sikt strategiskt måste planera för hur behovet av bostäder enligt den kommunala bostadsförsörjningen ska tillgodoses.

Det råder bostadsbrist i stora delar av Västra Götaland. Bollebygd är en av många kommuner i regionen som har underskott på bostäder. För att Bollebygd ska kunna bidra till den regionala bostadsförsörjningen och utveckla sin centralort samt kommunal och kommersiell service behöver markresurser tas i anspråk. Den mark som bedöms lämplig för bostads- och tätortsutveckling pekas vanligtvis ut i kommunens översiktsplan. I Bollebygds fall är gällande ÖP förklarad inaktuell av kommunfullmäktige och utgör därför inget stöd.

Bollebygd är en boendekommun. Bollebygds attraktionskraft ligger i att erbjuda attraktiva boendemöjligheter med närhet till Göteborg, Borås och Landvetter flygplats. Den regionala utvecklingen är viktig och en avgörande motor för Bollebygds utveckling som kommun. Stråket Göteborg – Borås är redan idag ett av Sveriges största pendlingsstråk och hela tiden ökar rörelserna i stråket för att nå arbete, bostad, skola, nöje och kultur. Kommunerna i stråket har tagit fram en gemensam målbild. Målet är:

- En gemensam arbetsmarknadsregion
- Hållbart resande
- Fler bostäder

Målbilden förverkligas i dialog med Västra Götalandsregionen, Trafikverket och näringslivet. Bara Landvetters förvärsarbetande beräknas öka från 4 000 till 10 000 inom de närmaste tio åren. En förutsättning är att både fler bostäder byggs och att kommunikationerna förbättras. Kombinationen av lägesbunden boattraktivitet och tillgänglighet till arbetsmarknadsregionerna Borås och Göteborg leder till stor bostadsnytta i länet som helhet och för Bollebygds kommun specifikt.

Det planerade byggandet av bostäder inom Bollebygds kommun, som sker för att möta ett stort behov, måste därför ses som ett väsentligt samhällsintresse. Kommunen måste också kunna tillgodose den kommunala service de har en skyldighet erbjuda – här är utbyggnad av allmänna anläggningar för till exempel barnomsorg och skola avgörande. I samband med ny bostadsbebyggelse måste därför en utbyggnad av den kommunala servicen rymmas inom begreppet väsentligt samhällsintresse.

## 4 Lokaliseringsutredning

För att kunna motivera anspråkstagandet av jordbruksmark inom programområdet för Kulla har följande lokaliseringsutredning tagits fram som ett komplement till planprogrammet. Syftet med lokaliseringsutredningen är att peka ut alternativa områden och pröva dessa mot varandra, område för område för att svara på frågan: Finns det några alternativa utbyggnadsområden till Kullaområdet?

Utredningen har försökt hitta lämpliga lokaliseringsalternativ genom att se till platser som förväntas kunna uppfylla utbyggnad inom eller i närhet till befintlig bebyggelse, handel och service samt kollektivtrafikens knutpunkter och stråk. I lokaliseringsutredningen görs därför



en avgränsning till att studera alternativa utbyggnadsområden i eller i nära anslutning till Bollebygds tätort.

Kommunen ser långsiktigt på sin kommande exploatering och att den ska motsvara ett bostadsförsörjningsbehov. I det kommunala bostadsförsörjningsprogrammet för 2017-2026 beskrivs ett behov motsvarande cirka 1200 bostäder för 10-årsperioden. Detta möts delvis genom redan planerade områden varför en ny exploatering behöver kunna inrymma cirka 450-500 nya bostäder fram till 2026. Kommunen ser dock att bostadsbehovet kommer vara stort även efter 2026 och vill redan idag se till möjligheterna att utveckla tätorten över längre tid.

Till bostadsbehovet kommer även ett behov av att bygga ut den kommunala servicen och i synnerhet den allmänna skolverksamheten. Den befintliga F-9 skolan i Bollebygds tätort är idag fullt utnyttjad. Kommunens bedömning är att det finns ett behov av en utbyggnad av dels en ny förskola med åtta avdelningar, en 7-9 skola för cirka 600 elever och en tillhörande idrottshall. Detta för att på sikt kunna tillgodose den service kommunen är skyldig att erbjuda.

Både bostadsbyggande och den medföljande servicen kräver att viss markyta tas i anspråk. En viktig aspekt i lokaliseringsutredningen har därför varit att beakta att alla önskade funktioner ska kunna få plats inom föreslaget område.

För att möjliggöra ett hållbart samhällsbyggande krävs att fler bostäder byggs som kan nyttja och stärka redan befintlig infrastruktur, kollektivtrafik och service. Ny exploatering bör verka för ökat kollektivt resande och motverka en struktur eller spridning av bebyggelse i lägen som ökar bilanvändandet. Bildnings- och omsorgsnämnden har framfört att placeringen av skola och förskola bör vara i anslutning till kollektivtrafikpunkt och väg som är strategisk för bilpendlare. Bildnings- och omsorgsförvaltningen har framfört en tydlig önskan om att samla skolenheterna för att underlätta för personal och på ett effektivt sätt kunna nyttja personal- och lokalresurser.

Idag finns några busslinjer som trafikerar Bollebygd. Det är linje 101, 404 och 611. Linje 101 går mellan Borås och Göteborg, 404 mellan Borås och Bollebygd och 611 mellan Mölnlycke och Bollebygd. Det finns även tåg mellan Göteborg och Borås som stannar vid Bollebygds station. Turtätheten för både tåg och buss är dock inte särskilt frekvent över dygnet vilket minskar flexibiliteten i resandet. Bristen på fungerande kollektivtrafik gör att bilen blir det naturliga valet vilket bidrar till högre belastning på riksväg 40 och mer trängsel inne i städerna. I Bollebygd väljer idag en majoritet att resa med bil. För den som saknar tillgång till bil blir den bristande kollektivtrafiken ett hinder som begränsar friheten i valet av boende och arbete. En ökad utbyggnad men också högre exploatering kan delvis kompensera för kommunens överlag låga och glesa villabebyggelse och även ha en positiv effekt på tillgängligheten till och stärkandet av befintligt centrum i Bollebygds tätort. Kommunen ser i sin planering vikten av närheten till Landvetter Airport City och möjligheterna till goda kommunikativa kopplingar dit som en betydelsefull planeringsförutsättning.

Kommunen ser även Kust-till-kustbanans framtida utveckling och trafikering som avgörande för kommunens utveckling och Bollebygd tätorts utveckling specifikt. Det finns i dagsläget inga beslut tagna om hur trafikeringen av den regionala tågtrafiken på

Kust-till-kustbanan ska utvecklas långsiktig. Det finns inte heller definitivt beslut för en byggnation av en höghastighetsjärnväg (Götalandsbanan) mellan Stockholm och Göteborg. Kommunen anser emellertid att en eventuell utveckling och utbyggnad av de båda järnvägarna har en avgörande betydelse för kommunen och att dessa bör beaktas i den långsiktiga planeringen för att inte förhindra nyttjandet av de kommunikativa fördelar som dessa kan innebära i framtiden.

Den fysiska planering och byggnation som vi gör idag kommer att leva en lång tid framöver. Planeringen behöver därför ske långsiktigt. Vi ser idag ett stort behov av fler bostäder i regionen och behovet mattas inte av inom de närmaste åren utan planeringen behöver se längre än de 10 år som bostadsförsörjningsprogram sträcker sig. Det område som kommunen väljer att bebygga behöver därför ha goda möjligheter till vidare expansion i framtiden. De prognoser för trafikflöden som finns för riksväg 40 och den rådande kapaciteten på befintlig Kust-till-kustbana talar långsiktigt för att infrastrukturen på Sveriges idag tredje största pendlingsstråk kommer att behöva utvecklas. Det logiska då är att utveckla befintliga trafiknoder.

## **4.1 Övergripande planeringsförutsättningar**

### *4.1.1 Vision Västra Götaland – Det goda livet (2005)*

Vision Västra Götaland – Det goda livet antogs 2005 av regionfullmäktige. En av de grundläggande principerna för visionen är att verka för ett gemensamt Västra Götaland där de fyra regiondelarna ska samspela och stärka varandra kring frågor som rör näringsliv, kollektivtrafik och välfärd för att Västra Götaland ska utvecklas till en väl sammanhållen region. Visionen framhåller att det förutsätter att delarna samspelar och förstärker varandra för att tillsammans bidra till en konkurrenskraftig helhet med hållbar tillväxt, välfärd och god miljö. En gemensam region som ger fler möjlighet till arbete, utbildning, vård och omsorg, kultur och fritid och bidrar till en region med kortare avstånd som kan bidra till växtkraft och långsiktigt positiv befolkningsutveckling i de fyra regiondelarna - Göteborgsregionen, Sjuhärad, Skaraborg och Fyrbodalen.

### *4.1.2 Utvecklingsplan för del av Bollebygd, Härryda och Marks kommuner (2014)*

Utvecklingsplanen är ett samarbete mellan kommunerna Bollebygd, Härryda och Mark. Den är en del av BoHäM-samarbetet som syftar till att gemensamt lösa frågor som går över kommungränserna. Den visar vilka möjligheter som uppstår med ett stationsläge mellan Bollebygd och Rävlanda på en ny stambana för höghastighetståg mellan Göteborg och Stockholm. Genom förbättrade regionala kopplingar skulle utvecklingsområdet kunna bli en mer integrerad del av Göteborgsregionen. Utvecklingsplanens utgångspunkter är att:

- Skapa attraktiva boendemiljöer, bra service och möjligheter för verksamhetsetableringar med bra kopplingar till kollektivtrafik.
- Underlätta för människor att röra sig genom att satsa på nya kopplingar till kollektivtrafiknoder samt utveckla gemensam kommunal och kommersiell service i strategiska lägen.
- Skapa attraktiva boendemiljöer, bra service och möjligheter för verksamhetsetableringar med bra kopplingar till kollektivtrafik.

### 4.1.3 Översiktsplan

Bollebygds gällande översiktsplan antogs 2002. Under 2017 gjordes en aktualitetsförklaring där översiktsplanen förklarades inaktuell. Ett arbete med att ta fram en ny är därför pågående. I målen för en ny översiktsplan kan följande kopplas till bostadsbyggande och bostadsförsörjning:

- Förtätning, omvandling och ny exploatering i tätorterna Bollebygd, Olsfors, Hultafors och Töllsjö.
- Byggnation i stråk där kollektivtrafik finns eller kan byggas ut
- Utveckling av området vid Kråktorps för ett stationsområde vid Götalandsbanan
- Positiv inställning till enstaka byggnationer utanför de ovan angivna områdena, om det inte krävs stöd i detaljplan

### 4.1.4 Bostadsförsörjningsprogram 2017-2026

Bostadsförsörjningsprogrammet anger riktlinjer för kommunens bostadsförsörjning. Totalt redovisar programmet en planerad bostadsbyggnation på cirka 1200 bostäder i kommunen fram till år 2026. Under perioden 2017-2021 bedömer kommunen att det kommer byggas cirka 500 bostäder, det vill säga cirka 100 per år. Bostadsbyggandet kommer inte vara jämt fördelat över åren utan tyngden kommer ligga under den senare hälften. Under följande femårsperiod 2022-2026 kommer det sannolikt att byggas ungefär 700 bostäder, fördelat på flerfamiljshus, tätt byggda markbostäder och småhus. Det innebär att det sannolikt kommer att byggas cirka 150 bostäder per år.

Utifrån mål och underlag med koppling till bostadsförsörjning kan inriktningar för bostadsbyggandet sammanfattas till:

- Bostadsbyggandet ska ske genom förtätning och omvandling inom och i anslutning till kommunens tätorter.
- Nya bostäder ska byggas i närhet till kollektivtrafik och service.
- Tillkommande bostäder ska vara av varierande boende-, storlek- och upplåtelseform.

## 4.2 Metod

Som ett första steg i lokaliseringsutredningen gjordes en geografisk avgränsning för att hitta möjliga lokaliseringar i eller angränsande till Bollebygds tätort. Det resulterade i sju alternativ att studera. Alternativen bedömdes sedan översiktligt utifrån tre huvudkriterier utpekade som särskilt viktiga i lokaliseringsbedömningen. Huvudkriterierna är följande (de beskrivs mer utförligt i nästa avsnitt):

1. Områdets yta
2. Närhet/tillgänglighet till befintlig kollektivtrafik
3. Möjligheter till ytterligare expansion

I övrigt har de olika lokaliseringsalternativen granskats utifrån en generell bedömning av potentiella hinder att bygga på platsen som redan i ett tidigt läge gör att platsen inte anses som ett lämpligt alternativ. Bedömningen av lokaliseringsalternativen är grundade på redan

kända förutsättningar om de platser som studerats. Efter en första genomgång av de sju alternativen kunde fem av dessa områden uteslutas ur lokaliseringsutredningen.

De kvarstående två alternativen studerades sedan vidare i en tillgänglighetsanalys för befintligt gång- och cykelvägnät (inklusive vägar med blandtrafik) och alternativen har sedan vägts mot varandra i en värde-matris utifrån ett uppsatt poängsystem. Slutligen följer en bedömning av alternativen mot varandra och en motivering till varför ett alternativ ska väljas framför det andra.

#### 4.2.1 Bedömningskriterier

De kriterier som kommunen bedömer som särskilt viktiga vid bedömningen av lämplig placering är följande:

##### 1. Områdets yta

Lokaliseringsalternativens exploateringsmöjligheter bedöms översiktligt utifrån ett förväntat ytanspråk för planerad exploatering. Ytbehovet bör vara av en sådan storlek att det ska kunna inrymma de cirka 450-500 bostäder som enligt bostadsförsörjningsprogrammet behövs inom de närmaste 10 åren. Det finns därtill ett behov av en till skola och förskola som också kräver markyta.

##### 2. Närhet/tillgänglighet till befintlig kollektivtrafik

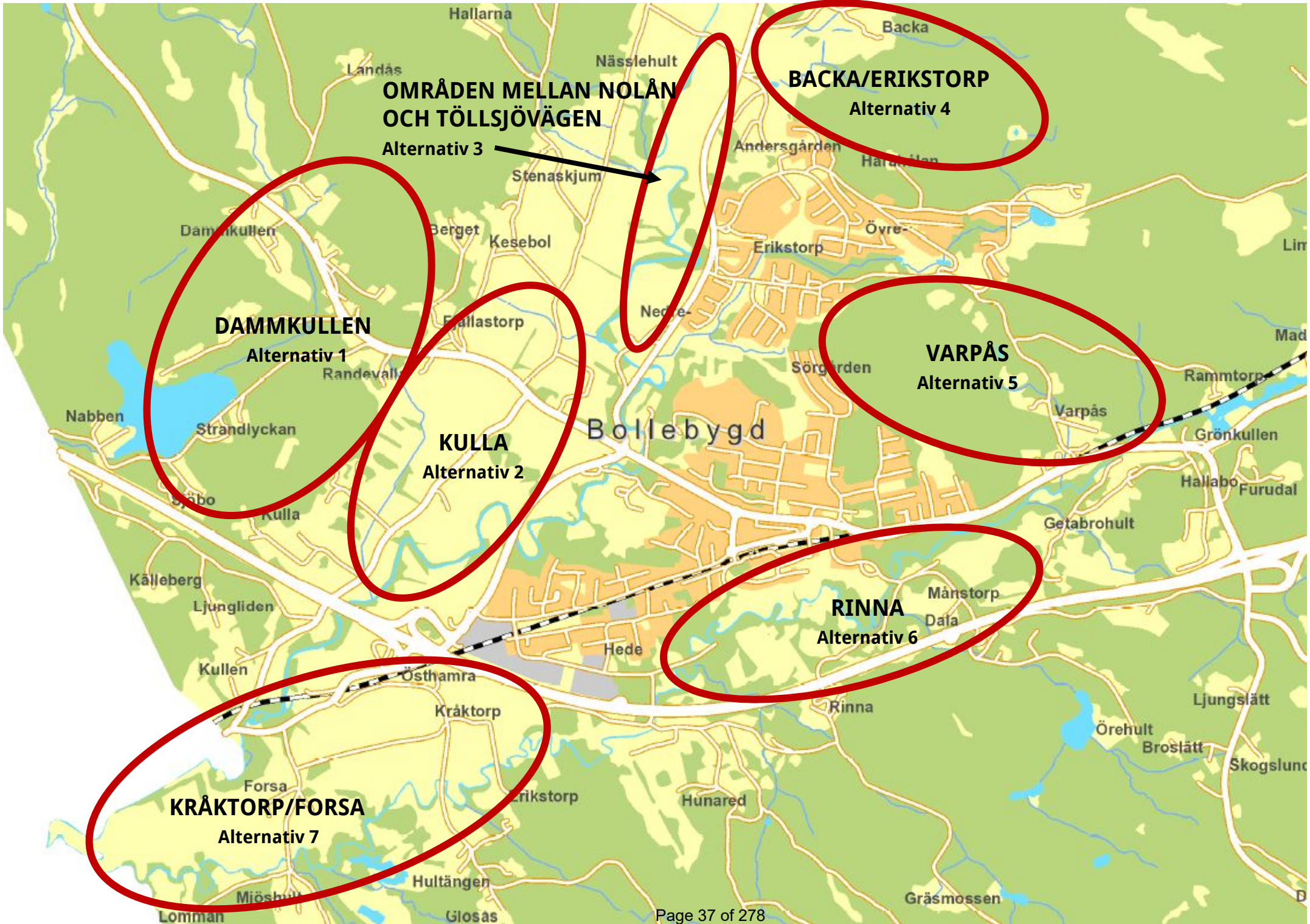
Lokaliseringsalternativen har bedömts utifrån sin närhet till befintlig bebyggelse, närhet till handel och service samt kollektivtrafikens knutpunkter och stråk. Det är viktigt att utveckla bebyggelse i strategiska lägen där det finns möjlighet att nyttja befintliga kopplingar, utveckla dessa och underlätta för människor att kunna välja hållbara rörelsemönster. Kollektivtrafikens tillgänglighet och attraktivitet har en stor betydelse för vardagsrörligheten. Tillsammans med ett gång- och cykelvänligt område gynnar det hållbara rörelsemönster.

##### 3. Möjligheter till ytterligare expansion

Fysisk planering är något som kommunen ser långsiktigt på. Som en del i bedömningen har därför alternativen bedömts utifrån vilka möjligheter till expansion av Bollebygds tätort på längre sikt, 10 år och framåt, som finns.

### 4.3 Beskrivning och bedömning av lokaliseringsalternativ

Nedan finns de sju lokaliseringsalternativen beskrivna och översiktligt bedömda utifrån ovan beskrivna kriterier. Se figur 1 för karta med områdena inringade.



Figur 1. Lokaliseringsalternativ

#### 4.3.1 Dammkullen

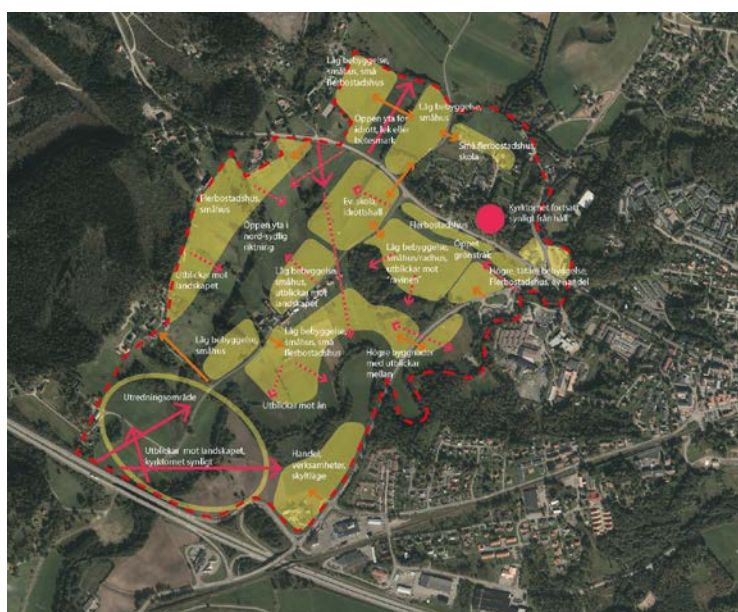
Område väster om Bollebygds tätort där ett planprogram är under framtagande. Består av kuperad skogsmark och mindre klungor av bostadshus. Ett visst tryck att bygga bostäder finns från markägare och exploatörer. Direkt närhet finns till badplats vid Ballasjön.

Området väljs bort i detta skede eftersom det skulle ge en ny större bebyggelse helt frikopplad från det övriga samhället. En exploatering i ett senare skede efter att mellanliggande område exploaterats är dock inte helt uteslutet och kommer att studeras vidare i det fristående planprogrammet för Dammkullen/Fjällastorp.

#### 4.3.2 Kulla

Området är utpekad i den av fullmäktige antagna utvecklingsplanen för del av Bollebygds, Härryda och Marks kommuner. Beräknas kunna inrymma cirka 1000 bostäder, skola, förskola och vid Kullamotet verksamheter eller handel. Området finns studerat i det planprogram till vilken denna komplettering hör. Området ger en möjlighet till vidare exploatering mot Rävlanda i söder och Dammkullen i väster.

Området ligger strategiskt vid den västra entrén till Bollebygd. Områdets norra del är plats för socknens första centrum.



Figur 2. Planprogramskarta över Kullaområdet

Det är lättillgängligt med bil och särskilt den nordöstra delen ligger mycket kollektivtrafiknära. Läget nära hållplatsen Bollebygds skola kan motivera en hög exploateringsgrad inom delar av området. Det finns goda förutsättningar för att utveckla en "stadsdel" där särskilt kollektivtrafik och kommunal service är nära och tillgängligt. Utveckling av området kan göra den befintliga hållplatsen vid Bollebygds skola attraktivare då denna i stället för att upplevas som en landsvägshållplats blir en hållplats i anslutning till den nya "stadsdelen" Kulla.

Kring skolan finns även utbyggda gång- och cykelvägar vilket gör centrum tillgängligt för oskyddade trafikanter. Det finns risk att Rävlandavägen blir en barriär och utformningen av korsningspunkterna och trafiksystemet i stort, särskilt för oskyddade trafikanter, är därför viktigt.

Dagens landskapsrum är visuellt öppet, men i praktiken stängt för vistelse. Med planförslaget kan landskapet göras tillgängligt för rekreation på ett helt annat sätt. Förutsättningar för goda boendekvaliteter finns inom området. I programförslaget har

hänsyn tagits till de kultur- och landskapsbildsvärden som finns inom området som långa siktlinjer och landmärken.

#### 4.3.3 Områden mellan Nolån och Töllsjövägen

Består av flera mindre områden och måste kompletteras med fler områden inom befintlig tätort för att planerad byggnation enligt bostadsförsörjningsprogram och skola/förskola ska få plats. Vissa delar av området längs Nolån har rasrisk ner mot ån och är därför inte lämpliga att bebygga utan stora åtgärder. Området berörs även av strandskyddet kring Nolån.

Området väljs bort eftersom storleken inte räcker till nu eller till fortsatt expansion efter 2026. Förtättningsprojekt i Bollebygds centrala delar kan dock bli aktuella i framtiden.

#### 4.3.4 Backa/Erikstorp

Beläget norr om nuvarande tätort. Har en storlek som till ytan kan inrymma både skola, förskola och en större mängd bostäder. Området består idag av mycket kuperad skogsmark, viss jordbruksmark och enstaka bostäder. Trafikmatas från Töllsjövägen.

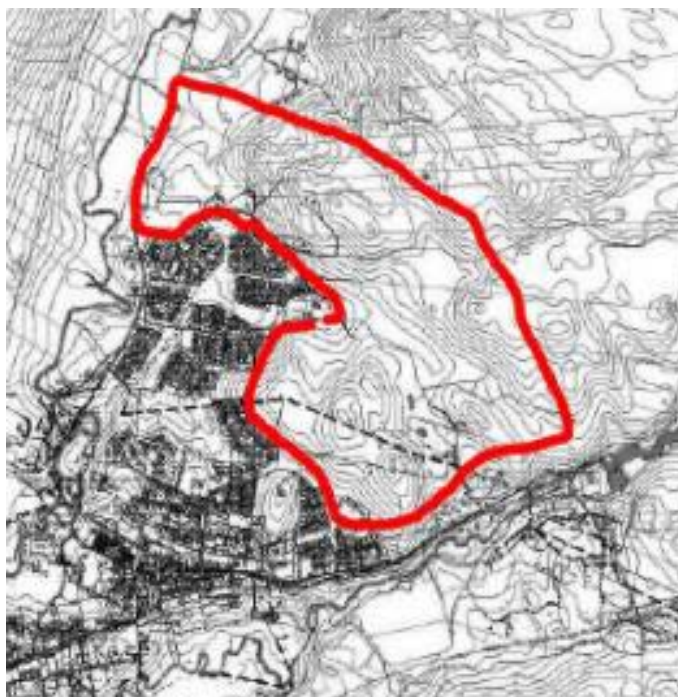
Området väljs bort eftersom det skulle göra Bollebygds tätort mer långsträckt. Avståndet till centrum och befintlig skola skulle bli cirka 2 km fågelvägen. Avståndet gör området oattraktivt för gång- och cykeltrafikanter. Kollektivtrafiken skulle behöva byggas ut till området. Idag går buss till Erikstorp och avropsstyrd buss passerar på väg till Töllsjö.

#### 4.3.5 Varpås

Gällande översiktsplan pekar ut ett område öster om tätorten, Varpås, som huvudsakligt utbyggnadsområde. Området finns med i en fördjupad översiktsplan för Tyftet, Erikstorp och Varpås. Den bedömdes vid senaste aktualitetsprövning 2017 vara inaktuell till sitt textinnehåll, men området kommer sannolikt att kvarstå som utbyggnadsområde på lång sikt.

Ett planprogram finns framtaget för området och den norra delen av programområdet, Bergadalen, har blivit utbyggt. Programmet innehåller totalt cirka 400 bostäder. Programmet har inte studerat möjligheterna till en större utbyggnad av skola och förskola inom området.

Kommunstyrelsen beslutade 2014 att avsluta planarbete på Varpås i avvaktan på utbyggnad av ny järnväg.



Figur 3. Utvecklingsområde från fördjupad översiktsplan för Tyftet m.fl.

Området är idag kuperad skogsmark som delvis kan nås via en mindre väg. Vägnätet till området behöver förbättras innan exploatering kan ske.

Inom området finns en äldre deponi med förorenad mark.

Området har studerats vidare i tillgänglighetsanalys och värdematris.

#### 4.3.6 Rinna

Cirka 60 hektar stort område detaljplanelagt för golfbana och ett mindre antal bostäder. Uppdrag finns från kommunstyrelsen att göra området till ett friluftsområde för olika aktiviteter. Kring Sörån som rinner genom hela området finns strandskydd om 100 meter. Delar av området är påverkat av buller från riksväg 40 och det finns även risker från transporter av farligt gods. Tillsammans minskar dessa faktorer den exploaterbara ytan mycket.

Området väljs bort för större exploatering eftersom det inom området finns en del naturvärden. Det är också tveksamt om önskad exploatering skulle få plats inom området.

#### 4.3.7 Kråktorps/Forsa

Område mellan Nolån och Sörån, söder om riksväg 40. Utgörs idag av jordbruksmark och en travbaneanläggning med beteshagar. Här finns även enstaka bostäder. I norra delen av området passerar Rävlandavägen och Kust-till-kustbanan. Här planeras även Götalandsbanan gå, varför delar av området är belagt med byggstopp tills den nya järnvägens sträckning är närmare bestämd. Det är idag oklart om och när Götalandsbanan kommer att byggas och om en station för regionala tåg kommer att placeras i Bollebygd. Den utvecklingsplan som kommunen tagit fram tillsammans med Härryda och Marks kommuner visar på Forsaområdet som ett område med stadsliknande bebyggelse kring en ny tågstation.

Området väljs bort i detta skede eftersom det skulle ge en ny större bebyggelse helt frikopplad från det övriga samhället. En exploatering längre fram i tiden, efter att mellanliggande område exploaterats och när läge för ny järnvägssträckning och tågstation preciserats, är dock planerat. Detaljplaneläggning av södra delen av området pågår idag, ett antagande av detaljplan är inte aktuellt före 2025. Hela området kommer utredas och beskrivas mer i arbetet med ny översiktsplan.

#### 4.3.8 Slutsats

Efter en första översiktlig bedömning av lokaliseringalternativen har fem av de sju områdena valts bort. En generell bedömning av platserna grundade på kända förutsättningar gör att kommunen inte anser dessa som lämpliga alternativ att arbeta vidare med. De kvarstående två alternativen, nr 2 Kulla och nr 5 Varpås, har studerats vidare i tillgänglighetsanalys och värdematris nedan.

### 4.4 Tillgänglighetsanalys

Ett viktigt kriterium i lokaliseringstuderingen är tillgänglighet till befintlig utbyggd kollektivtrafik. En tillgänglighetsanalys har därför gjorts för befintligt gång- och cykelvägnät



(inklusive vägar med blandtrafik) för de två kvarstående lokaliseringalternativen. Kulla- och Varpåsområdet är båda grovt inlagda i underlaget för att det ska vara möjligt att göra en jämförelse.

Följande målpunkter redovisas:

- Befintlig järnvägsstation
- Hållplatslägen för Linje 101
- Hållplatslägen för linje 404 och 611
- Befintlig skola
- Bollebygds centrum - Torget

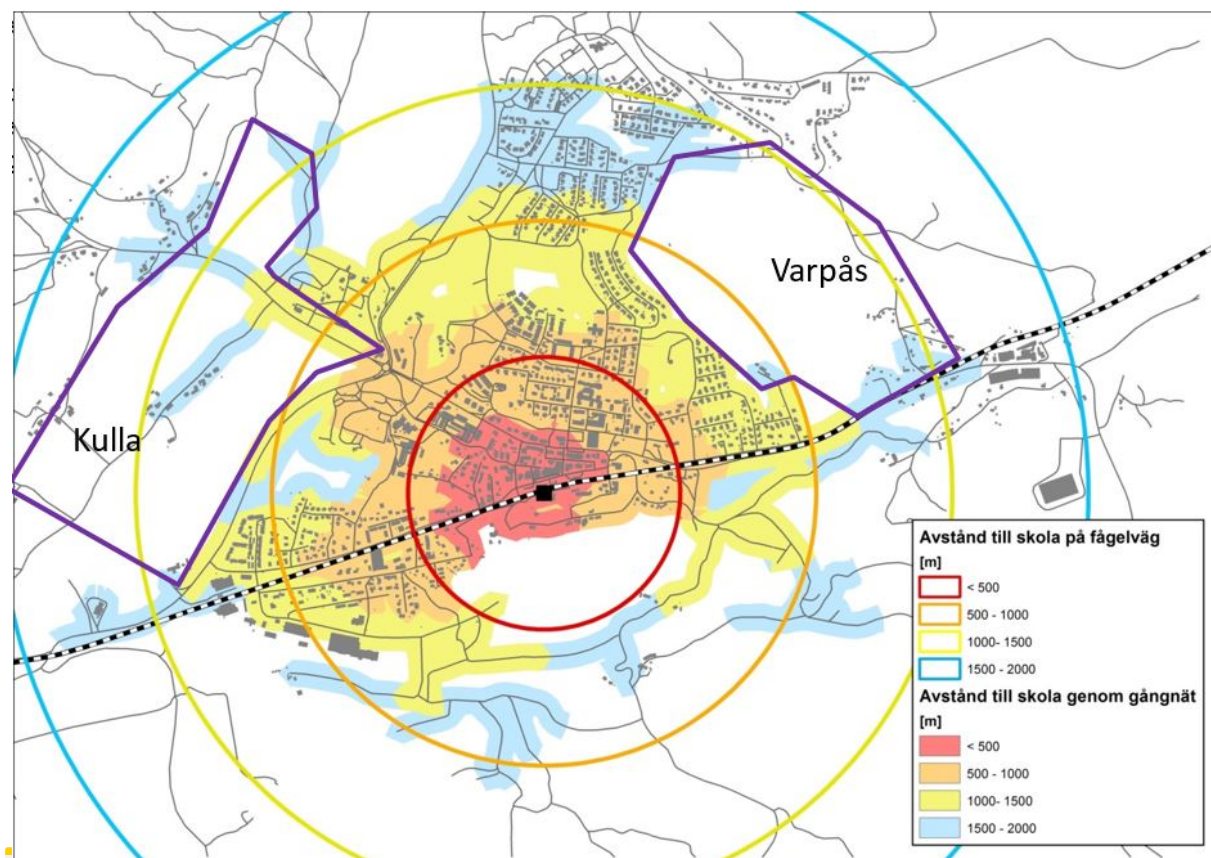
Även topografin inom respektive område har tittats på relativt tillgänglighet.

Observera att riksväg 40 har tagits bort ur kartbilderna och därför inte syns i bilderna. Detta för att kunna genomföra analysen utan påverkan från riksvägen som inte kan användas för gång- och cykeltrafik.

GIS-analysen har tagits fram av Natalia Kuska, GIS-ingenjör och Mikaela Ranweg, Planarkitekt, Ramböll.

#### 4.4.1 Bollebygds station

Avstånd till Bollebygds station redovisas fågelvägen och som faktiskt avstånd i befintligt vägnät. Avståndet är ungefär detsamma fågelvägen, men då skolan har särskilt välintegrerat GC-nät är det faktiska avståndet kortare även till Kulla. Särskilt gäller detta de nordöstra delarna. Rävlandavägen riskerar att bli en barriär och stor omsorg krävs därför i utformning av korsningspunkter.

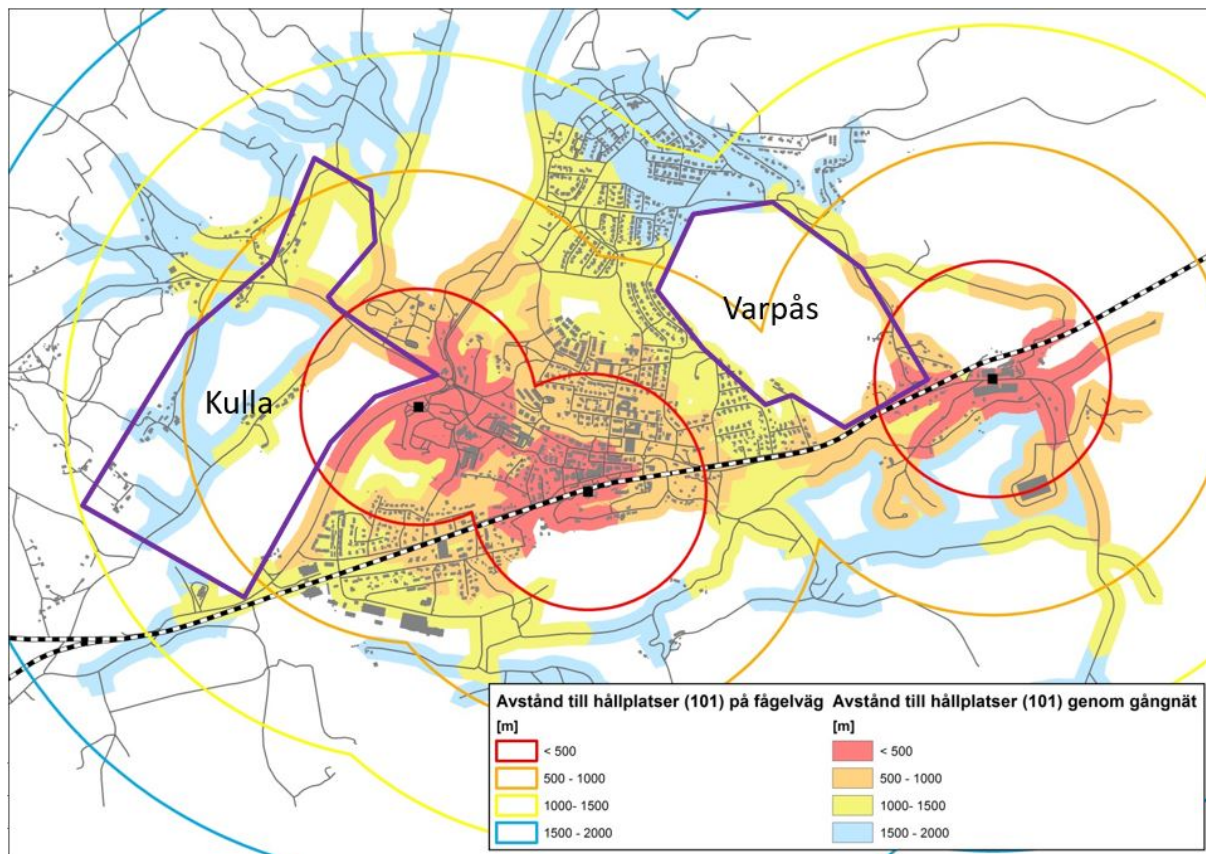


Figur 4 Avstånd till Bollebygds station

#### 4.4.2 Hållplatslägen linje 101

Linje 101 utgör regional trafik med få stopp mellan Göteborg och Borås.

Både Kulla och Varpås har relativt god tillgång till regional kollektivtrafik i och med att buss 101 förutom vid stationen har stopp även vid Bollebygds skola och vid Grönkullen. Hur den faktiska tillgängligheten inom respektive område blir är naturligtvis en utformningsfråga, men måste vara en förutsättning vid utbyggnad.

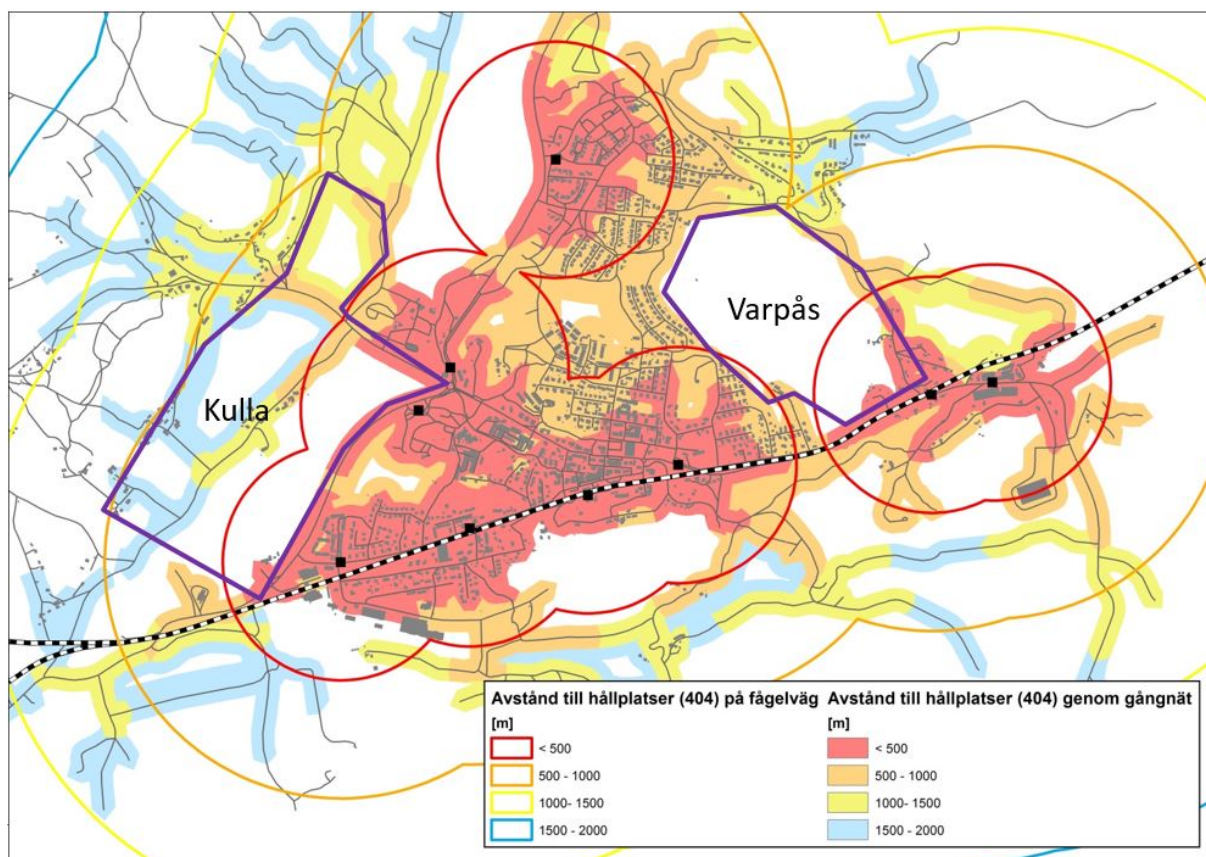


Figur 5 Avstånd till hållplatslägen för busslinje 101

#### 4.4.3 Hållplatslägen linjerna 404 och 611

Linjerna 404 och 611 erbjuder både inomkommunal och regional trafik. Linje 404 går mellan Bollebygd och Borås med flera stopp inom Bollebygds tätort. Linje 611 går mellan Bollebygd och Mönlycke.

Linje 404 och 611 täcker tillsammans in en relativt stor del av tätorten. Likt förutsättningarna för tillgängligheten till linje 101 så beror den mycket av utformningen av respektive område.

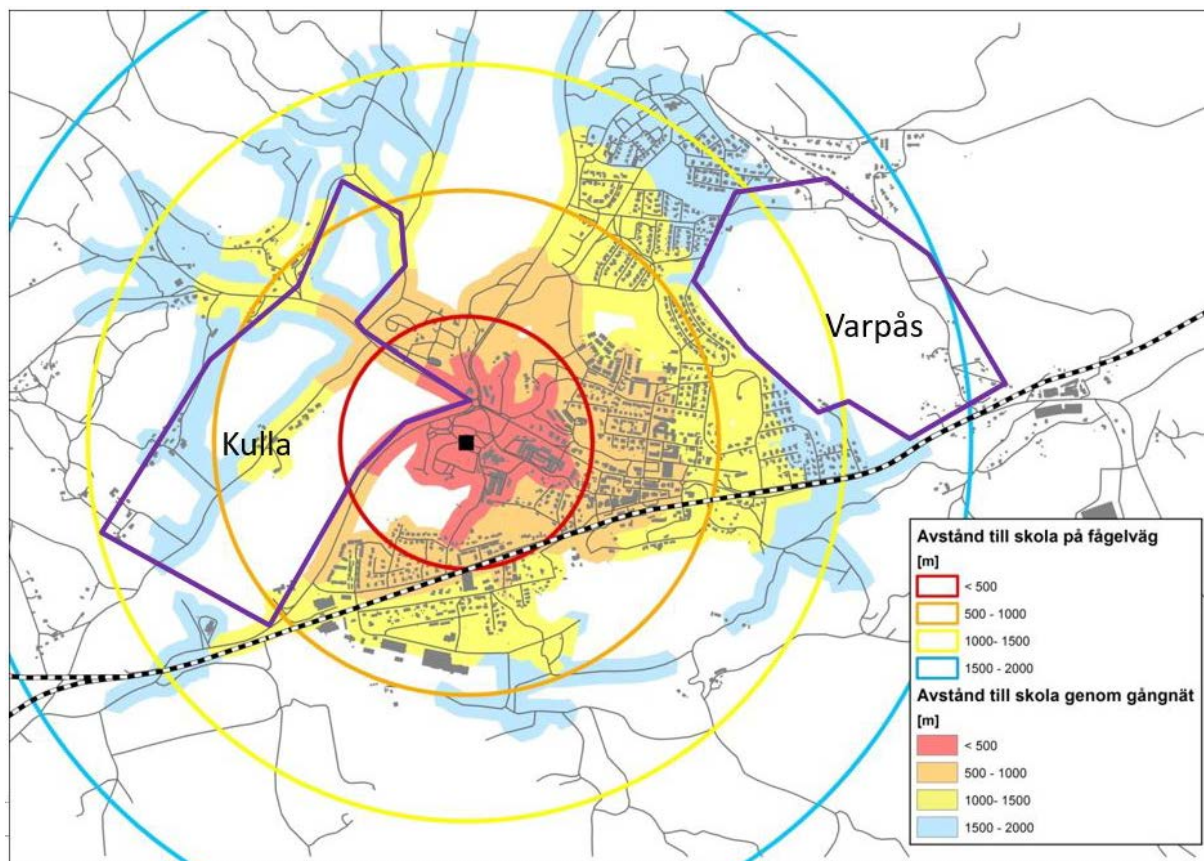


Figur 6 Avstånd till hållplatser för busslinje 404 och 611

#### 4.4.4 Bollebygds skola

Delar av Kullaområdet ligger mycket nära skolan och kan få en mycket god tillgänglighet till den.

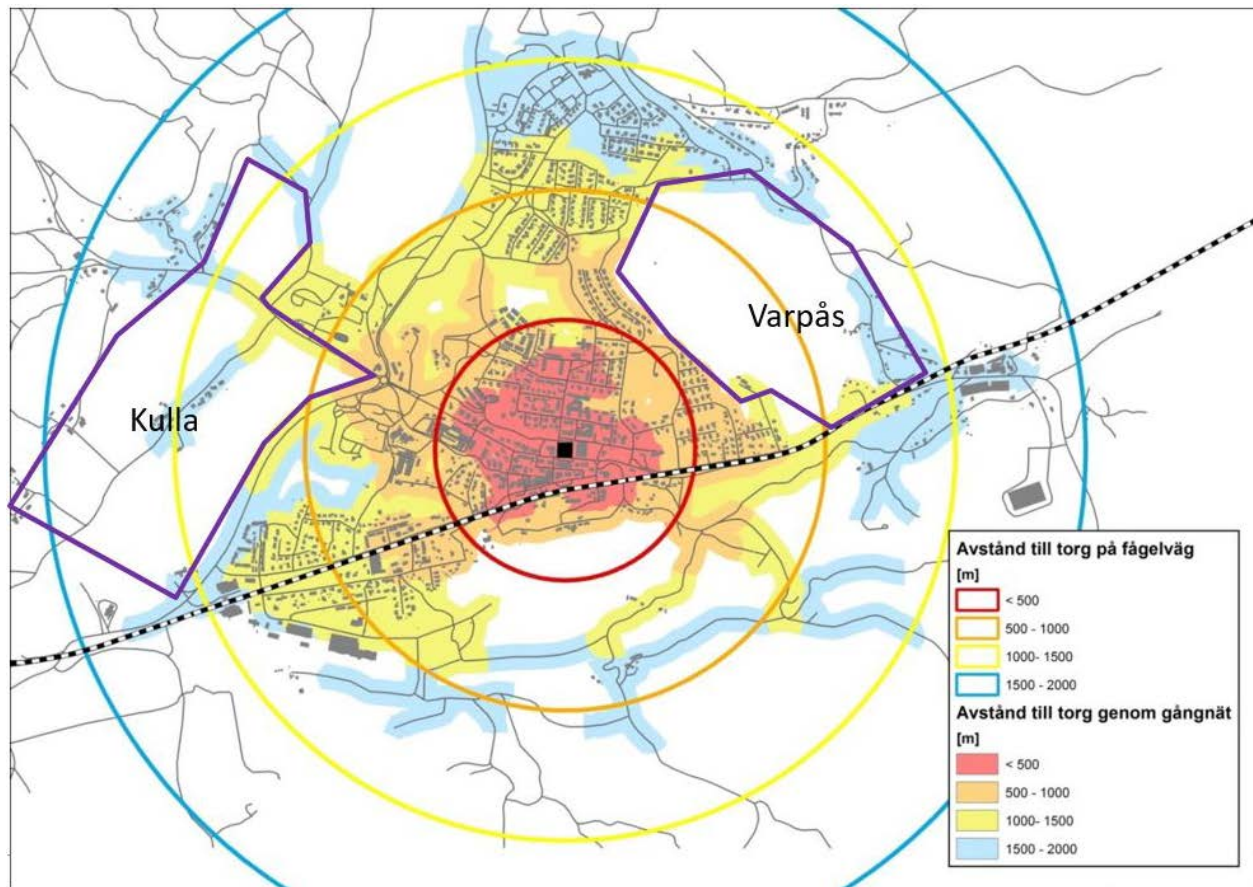
Närheten till befintlig skola är också ett av skälen till att kommunstyrelsen har fattat beslut om att lokalisera tillkommande skola till Kulla. En samlad skolverksamhet är en tydlig önskan från bildningsförvaltningen. En skollokalisering i Varpås skulle innebära en mer splittrad verksamhet och stora initiala investeringar i infrastruktur för kommunen.



Figur 7 Avstånd till Bollebygds skola

#### 4.4.5 Bollebygds centrum – Torget

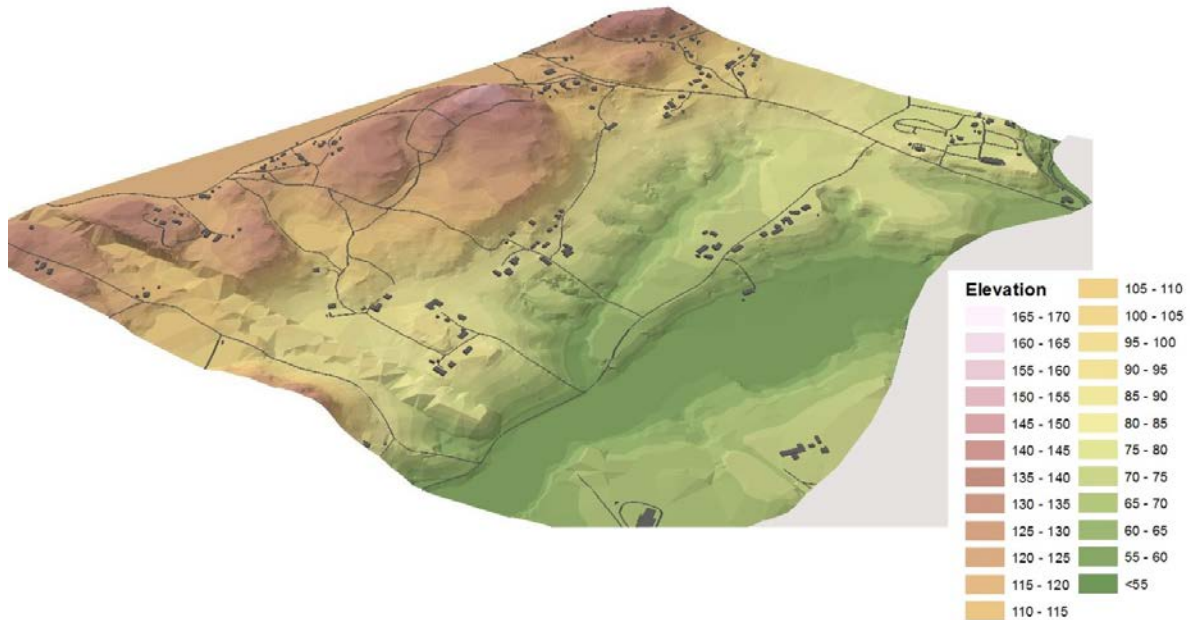
Varpås ligger lite bättre till sett till centrum och huvuddelen av Bollebygds kommersiella service. Kompletteringar med handel och service inom Kullaområdet skulle kunna leda till att förutsättningarna för befintlig centrumhandel försvagas.



Figur 8 Avstånd till centrum - torget

#### 4.4.6 Topografi Kulla

Kulla är ett böljande landskap med höjdplatåer och dallägen. Höjdskillnaderna är bitvis upp mot 15 -20 m. Topografi och kulturmiljövärden ställer höga krav på utformning av tillkommande bebyggelse och viss risk finns att området blir svårintegrerat trafikalt. Dels på grund av Rävlandavägen som stör kopplingen mot övriga tätorten och dels inom området på grund av naturelement som Nolån och branter. Kullavägen löper genom området som en infrastruktur möjlig att bygga vidare på. Exploatering här kommer att innebära stora investeringskostnader, men dessa kostnader kommer sannolikt att uppkomma efter hand.

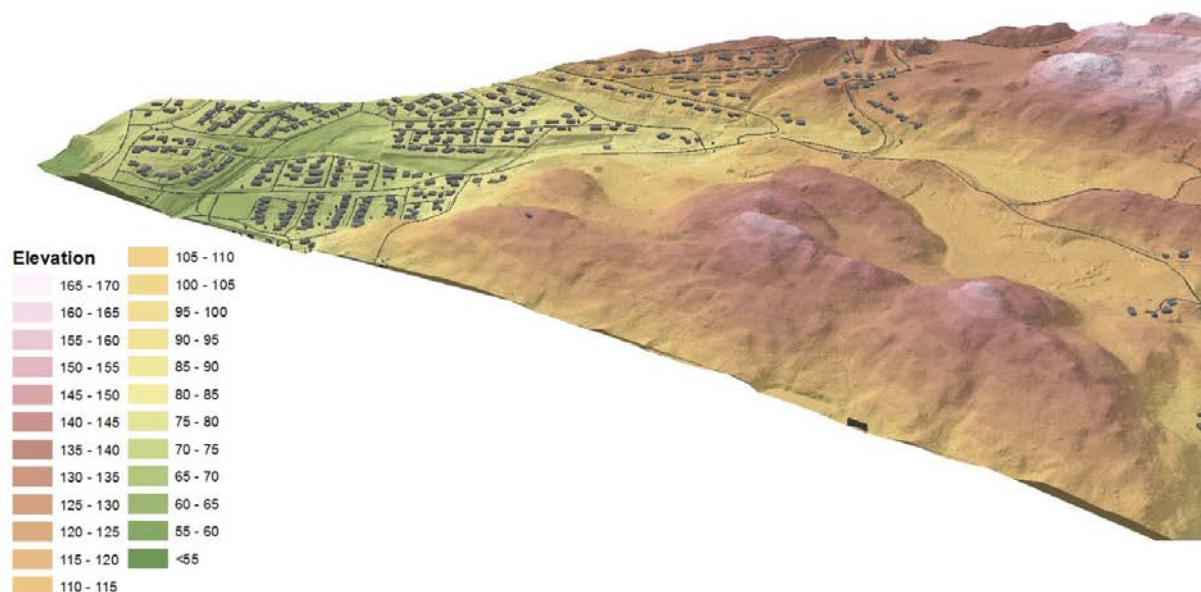


Figur 9 Topografi Kullaområdet

#### 4.4.7 Topografi Varpås

Varpås är typiskt för det skogslandskap som återfinns i stor del av Bollebygds kommun, med moränryggar och lågstråk. Höjdskillnaderna är där de är som störst upp mot 30-35 m. Det är en landskapstyp som inte är helt lättexploaterad. Det finns ingen befintlig infrastruktur inom Varpås vilket innebär att stora kommunala investeringar kommer att krävas initialt. De stundom stora höjdskillnaderna gör även området mindre attraktivt för gång- och cykeltrafikanter. Utformningen får en stor betydelse för att göra området så tillgängligt som möjligt.

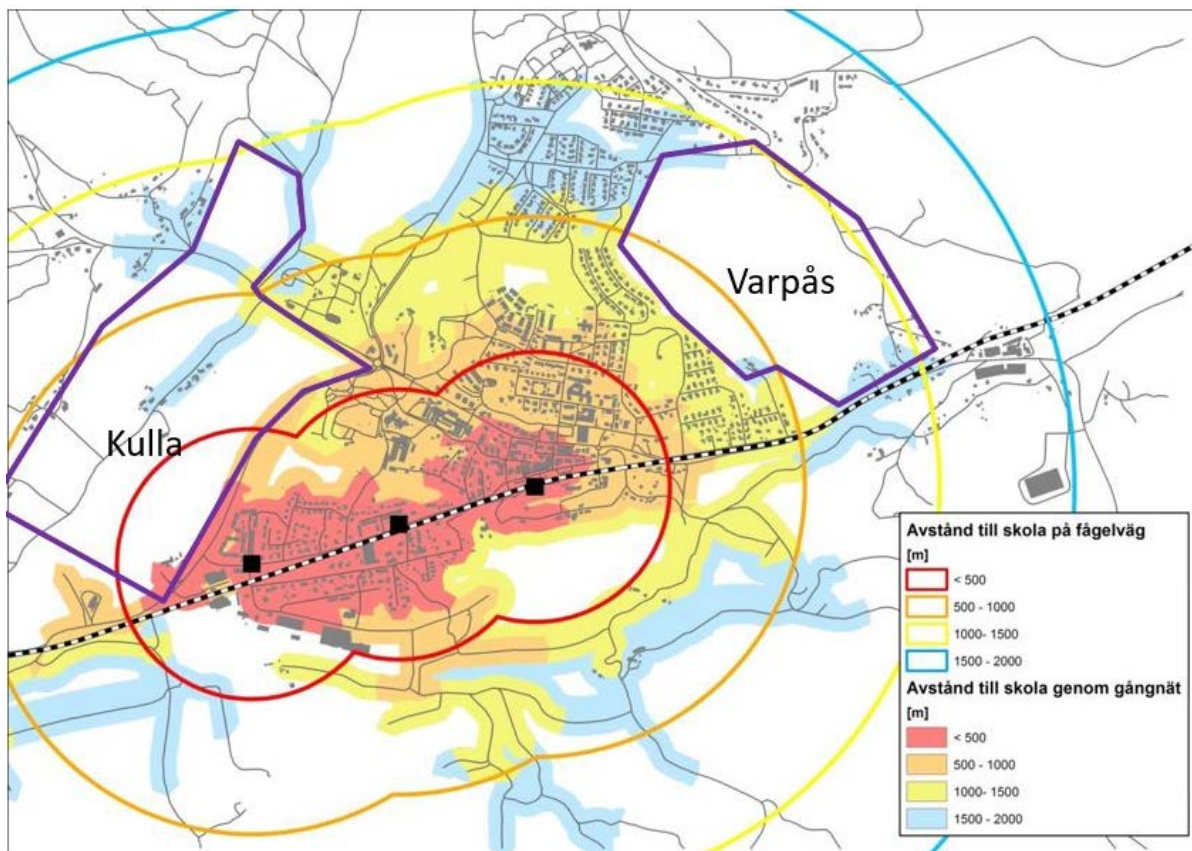
Fördelar med Varpås är att det ger möjlighet att koppla stora delar av Erikstorp m.fl. bostadsområden i norra delen av tätorten mot centrum i ytterligare en (eller flera) punkter och Bollebygd blir trafikalt sett en bättre integrerad ort.



Figur 10 Topografi Varpås

#### 4.4.8 Möjlig kollektivtrafikförsörjning inom Kulla

I anslutning till Kulla går linje 611 från Bollebygd via Rävlanda till Mölnlycke. Linje 611 skulle eventuellt kunna dras om för att försörja delar av Kulla med kollektivtrafik. Befintliga hållplatslägen finns längs Kungsbackavägen och södra delen av Kulla ligger inom gång-/cykelavstånd redan med dagens linjedragning.



Figur 11 Möjlig kollektivtrafikförsörjning av Kullaområdet

#### 4.4.9 Värde­matris av alternativ 2 och 5













Följande avsnitt är en något djupare jämförelse av de två kvarstående lokalisering­alternativen. Matrisen är uppbyggd utifrån presenterade bedömningskriterier i kapitel 4.2.1 ovan. Det har även lagts till aspekter som befintliga planerings­förutsättningar, teknisk försörjning, mark­förutsättningar, tidsaspekt och ekonomi. Tidsåtgången från uppdrags­beslut till möjligt på­börjande och färdig­ställande anses också som en faktor för valet av lokalisering tillsammans med den ekonomiska faktorn.

Bedömningen av alternativen i värde­matrisen bygger på antaganden utifrån kända förutsättningar om platserna. I många fall krävs vidare utredning av frågorna i en plan­läggnings­process.

Tabell 1 Värde­matris för jämförelse mellan alternativ 2 och 5.

Lokalisering­alternativ	2 Kulla		5 Varpås	
<b>Områdets yta</b>				
Upp­fyller nuvarande behov till yta för skola och förskola med samlade enheter?	Ja, ytor finns	😊	Ja, ytor finns men topografin blir en utmaning	😐
Behov till mark­yta för 450-500 bostäder i blandade former?	Ja, ytor finns	😊	Ja, ytor finns men topografin blir en utmaning	😐



<b>Tillgänglighet</b>				
Trafikering/transport Trafikmängd	Området ligger bredvid riksväg 40. Länsvägarna Rävlandavägen, Hindåsvägen samt Kullavägen ligger inom respektive angränsande området.  Kapaciteten i GULF-rondellen där länsvägarna möts behöver utredas.  Planskild gång- och cykelkorsning krävs vid Rävlandavägen och eventuellt även Hindåsvägen.		Befintliga tillfartsvägar är belastade, ny tillfartsväg krävs över järnväg till Göteborgsvägen.	
Tillgänglighet (se kapitel 4.4 Tillgänglighetsanalys)				
Topografi Rörelsemönster	Böljande landskap med Nolån som lågpunkt. Höjdskillnader upp mot 15-20 m.		Kuperat skogslandskap Höjdskillnader upp mot 30-35 m.	
<b>Möjligheter till ytterligare expansion</b>	Expansionsmöjlighet finns både inom och angränsande programområde, utöver beslutat BF-program.  Begränsar inte möjligheten till att dra nytta av ett ev. framtida resecentrum vid Kråktorp och ny järnväg.		Viss expansionsmöjlighet finns österut. Möjligheterna försämras av våtmarksområden samt topografin.  Samhällsnyttan av ett resecentrum vid Kråktorp och ny järnväg bedöms som mycket begränsad.	
<b>Befintliga planeringsförutsättningar</b>	Strider mot gällande översiktsplan både vad gäller utbyggnadsriktning och att kommunen ska vara restriktiv mot byggande på jordbruksmark.  Området finns dock som utpekad utbyggnadsriktning från kommunfullmäktige genom Utvecklingsplanen för del av Bollebygds, Härryda och Marks kommuner.		Gällande översiktsplan pekar ut Varpås som ett utbyggnadsområde. Varpås finns med i fördjupad översiktsplan (FÖP) för Tyftet, Erikstorp och Varpås.  Översiktsplanen aktualitetsprövades 2017 och klassades då som inaktuell av kommunfullmäktige. FÖP:en klassades så som inaktuell till sitt textinnehåll.	
<b>Teknisk försörjning</b>				
Dagvattenhantering	Dagvattenlösning ej utredd, möjligheter finns att lösa frågan inom området.		Dagvattenlösning ej utredd, möjligheter finns att lösa frågan inom området. Topografin kan bli en utmaning, kan leda till översvämningar nedströms vid större flöden.	

VA (är inte utbyggt inom något av alternativen)	Kortare väg till befintligt reningsverk.  Topografin i området förmodas bli en viss utmaning.  Enskilda avlopp finns inom programområdet.		Oklart om befintliga ledningar har tillräcklig dimension.  Topografin i området är en förmodad utmaning.  Enskilda avlopp finns inom/angränsande programområdet.	
<b>Markförutsättningar</b>				
Naturvärden	Delar av området ligger i ett regionalt värdefullt odlingslandskap – Nolåns dalgång. Kända naturvärden i området är bl.a. skyddsvärda träd, Nolån med kantzoner. Stenmur i nordvästra delen av området.  En första bedömning av naturvärdena visar att dessa är begränsade.		Det finns områden som har vissa naturvärden. T.ex. finns ett lövskogsområde och en bäckkravin.	
Kulturvärden/ Landskapsbild	Dalgången är en del av ett regionalt sammanhang-som öppet brukat landskap.  Värdet som kulturmiljö är högt. Det höga värdet kommer till stor del av landskapsbilden.  Området är brukat idag och har varit så under längre tid historiskt.  Landskapet kräver omsorg i detaljplanarbetet.		Kuperat skogslandskap med branta bergssluttningar som skapar skilda landskapsrum.  Kulturvärdena bedöms som låga.  Landskapet kräver omsorg i detaljplanarbetet.	
Registrerade fornlämningar	Fornlämningar finns inom området. Ytterligare utredning krävs i fortsatt planarbete.		Fornlämning finns inom området. Ytterligare utredning krävs i fortsatt planarbete.	
Strandskydd	Delar av området berörs av strandskydd. Påverkar placering av bebyggelseområden inom vissa delar av området.		En sträcka längst söder i området omfattas av strandskydd. Bedöms inte påverka området.	
Översvämning	Delar av området beräknas bli översvämmat vid stora flöden, vilket påverkar utformning/placering av bebyggelseområden inom området.		Se bedömning under dagvattenhantering.	
Föroreningar	Känd markförorening finns i östra delen av området från före detta sågverk samt upplag för före detta Vägverket.  Bensinstation finns i området.		En nedlagd deponi finns inom området. Utredningar visar att av säkerhetsskäl bör det antas att substanser som kan ge vattenförorening finns i tippen.	

Konkurrerande markintressen	Jordbruk		Skogsbruk	
Buller	Närhet till riksväg 40, befintlig och planerad järnväg, vilket gör delar om området bullerutsatt. Även Rävlandvägen och Hindåsvägen medför visst trafikbuller.		Närhet finns till järnväg. Men topografin är till områdets fördel.	
Geotekniska förhållanden	Inga kända risker finns men en meandrande å sträcker sig genom området.		Inga kända risker.	
Markägande	Mestadels privatägande. Intresse för exploatering finns		Stort kommunalt ägande.	
<b>Tidsaspekt och ekonomi</b>	Viss infrastruktur finns i området idag, varför byggnation kan ske omgående efter planläggning.  Kräver stora investeringskostnader som beräknas uppkomma efter hand.		Ingen infrastruktur finns, behöver byggas omgående.  Utmanande terräng som är tids- och kostnadsdrivande.  Kräver stora investeringskostnader initialt.	
<b>POÄNG</b>		<b>48</b>		<b>43</b>
BRA	= 3	Som lägst kan ett område få 20 poäng, som högst 60 poäng.		
MINDRE BRA	= 2			
EJ BRA	= 1			

## 4.5 Sammanfattad bedömning

Efter genomförd värdematrix och tillgänglighetsanalys av alternativ 2 Kulla och alternativ 5 Varpås gör kommunen bedömningen att båda alternativen är möjliga att bygga ut. Båda fick höga poäng i värdematrixen och förutsättningarna för närhet till befintlig kollektivtrafik är relativt god inom båda områdena. Bägge bedöms också kunna inrymma det antal bostäder som initialt behövs liksom efterfrågad skolverksamhet. Båda alternativen har utöver det sina för- och nackdelar som påverkar den totala bedömningen. De flesta frågor behöver också utredas mer i kommande detaljplanläggning.

### 4.5.1 Alternativ 2 Kulla

#### Fördelar

Kullaområdet har idag en god tillgänglighet eftersom det angränsar till två länsvägar och motorvägen med ett mot. Närheten till befintlig skola gör även att tillgängligheten till området är stor för gång- och cykeltrafikanter från centrum. Närheten till befintlig skola innebär även goda möjligheter för kommunens verksamhet att samnyttja lokaler och personalresurser mellan skolorna. Busshållplats på linje 101 och 404 finns i östra delen av området med god potential att täcka upp stora delar av området.

Den bostadsbebyggelse som kommunen har sett ett behov av förväntas kunna rymmas inom området. Även den kommunala service som behöver byggas ut med i första hand en skola och förskola bedöms kunna rymmas inom området. VA är inte utbyggt i området, men området har relativt kort väg för att kunna anslutas till befintligt reningsverk och huvudstråk för dricksvatten. Naturvärdena i området är vid en översiktlig bedömning begränsade.

En utbyggnad i området bedöms som strategiskt bra sett till Bollebygds tätorts långsiktiga utveckling. Befintlig kollektivtrafiknod vid Bollebygds skola och underlaget för befintlig och planerad kollektivtrafik i tätortens västra del stärks. De senaste årens utbyggnad har skett centralt i tätorten och framförallt i dess norra del genom Bergadalen och Tyftet. Trafiken till och från dessa områden passerar Kullaområdet och Bollebygds skola för att ansluta till Kullamotet. Detta stärker också noden vid Bollebygds skola och ger bra förutsättningar för att på ett enkelt sätt nå en ny förskola och skola inom Kullaområdet.

Det finns stora möjligheter till ytterligare expansion i och kring området i framtiden. Om den regionala tågtrafiken utvecklas samt en höghastighetsbana byggs ut i framtiden ligger området fördelaktigt för att kommunen ska kunna tillgodogöra sig de kommunikativa fördelar och den stora samhällsvinst som dessa kan innebära. Ett stationsläge och resecentrum skulle då ligga i anslutning till Kullamotet vid Kråktorps söder om området.

#### Nackdelar

Området omges av större länsvägar och ligger i direkt närhet till riksväg 40. Det gör att bullerfrågan behöver beaktas i området, särskilt i området närmast riksvägen. Länsvägarna som utgör gränsen till området kan även bli barriärer mellan nuvarande och tillkommande bebyggelse. Framst är det Rävlandavägen som hindrar en omedelbar koppling till befintligt tätort. Men även Hindåsvägen kan bli att upplevas som en barriär liksom de naturliga barriärerna i Nolån och branta partier som innebär en svårighet när området ska integreras trafikalt. Omsorg bedöms komma att krävas i utformning av korsningspunkter för gång- och cykeltrafikanter. Dessa åtgärder kommer beröra Trafikverkets statliga vägnät och därför ta flera år innan de kan finns på plats. Infrastrukturen som krävs för att bygga ut området bedöms dock kunna byggas succesivt i takt med att områdena bebyggs.

Inom Kullaområdet finns höga kulturella värden som till stor del utgörs av landskapsbilden i den öppna dalgången. Inom området finns därtill mark som anses som brukningsvärd jordbruksmark. Utformningen av bebyggelseområdena och den mark som lämnas obebyggd kräver därför stor omsorg. Topografin i området kan påverka VA-utbyggnaden i området. Utbyggnad av VA kan även behöva inkludera frågan om de enskilda avlopp som finns inom och angränsade till programområdet. Området är inte utpekade som utbyggnadsområde i kommunens gällande översiktsplan. Kompletteringar med handel och service inom Kullaområdet skulle kunna leda till att förutsättningarna för befintlig centrumhandel försvagas.

#### 4.5.2 Alternativ 5 Varpås

##### Fördelar

Varpås är beläget geografiskt bra sett till centrum och huvuddelen av Bollebygds kommersiella service. Viss tillgänglighet finns genom befintliga vägar. Möjlighet finns att binda samman bostadsområden norr om centrum med centrum vilket skulle göra dessa områden bättre integrerade trafikmässigt. En utbyggnad av området ses som positivt sett

till tätortsstrukturen. Busshållplats på linje 101 och 404 finns i södra delen av området men kräver en utbyggnad av vägar med säkra korsningspunkter för att bli riktigt attraktiva.

Den bostadsbebyggelse som kommunen har sett ett behov av de närmaste 10 åren förväntas kunna rymmas inom området. Även den kommunala service som behöver byggas ut med i första hand en skola och förskola bedöms kunna rymmas inom området. Viss möjlighet till expansionsutrymme för en framtida expanderings finns i området. Kultur- och naturvärden bedöms som låga i området. Topografin i området gör att omgivningsbullret antas komma bli lågt. Området går in linje med kommunens gällande översiktsplan.

#### Nackdelar

Det kuperade landskapet med bergssluttningar är en nackdel för utbyggnaden av området. Höjdskillnaderna påverkar såväl ekonomiskt som tidsmässigt då åtgärder som bergssprängning troligen kommer krävas. Utbyggnad av VA kan bli kostsamt då höjdskillnaderna troligen innebär ett behov av tryckstegring och pumpning. Anslutning till befintligt ledningsnät finns i områdets norra delar. Kommunen ser dock att begränsningar redan finns idag beträffande dimensionen på ledningarna som sträcker sig genom Erikstorpsområdet. Topografin påverkar därtill tillgängligheten till området för GC-trafikanter. Trots en geografisk närhet till befintligt centrum bedömer kommunen att den kuperade terrängen påverkar tillgängligheten negativt, vilket kan leda till ett fortsatt stort bilanvändande.

Den nedlagda deponin är en osäkerhet i området men terrängen gör att bebyggelseområdet kan anpassas.

Tillfartsvägar finns till området både i norr och söder men kommunen bedömer att kapaciteten för dessa är begränsad utifrån idag rådande förhållanden och kommande, redan planerade, utbyggnadsområden. En ny ringväg runt Bollebygds tätort kan därför behövas för att inte belastningen av trafiken i såväl centrum som bostadsområdet Erikstorp ska bli för stor. Detta medför även en ny väg över järnvägen i den södra delen av området för att ansluta till Göteborgsvägen. En åtgärd som förväntas bli kostsam och ta flera år att få till då den inkräktar på Trafikverkets statliga väg och järnväg. Det antas innebära stora investeringar initialt av kommunen för att bygga ut den infrastruktur som krävs för en byggnation i området.

#### 4.5.3 Slutsats och motiv till val av lokalisering

Efter en genomgång av de två olika alternativen i lokaliseringsutredningen är kommunens samlade bedömning att såväl Varpås- som Kullaområdet går att bebygga. Bägge områdena är tillräckligt stora för att klara den exploatering som krävs inom närmaste 10-årsperioden. Bägge har dock sina för- och nackdelar och kommunen bedömer att Kullaområdets fördelar väger över och gör Kulla till mest lämpliga området att gå vidare med i första hand.

Bägge områdena har viss tillgänglighet via befintlig infrastruktur, men kompletteringar behövs. Till Kullaområdet finns idag ett väl utbyggt gång- och cykelvägnät från skolan och centrum. Det är en fördel ur såväl trafiksäkerhetssynpunkt som tillgänglighetssynpunkt. Hållplatser för kollektivtrafik finns i direkt närhet och länsvägarna kring området har en god kapacitet för att klara tillkommande trafik. En succesiv utbyggnad inom området gör att

tillgängligheten till befintlig hållplats kan bibehållas så länge goda kopplingar till hållplatsen upprätthålls när nya områden byggs ut.

Varpåsområdet saknar till stor del befintliga kopplingar till dagens tätort. Busshållplats finns visserligen söder området, men för att den ska bli lika tillgänglig som hållplatsen vid Bollebygd skolan krävs större åtgärder i infrastrukturen. Förutom Göteborgsvägen har de vägar som leder till området också en lägre kapacitet som redan idag till stor del är nyttjad. Vidare anser kommunen att höjdskillnaderna inom Varpås är så pass höga att man kan anta att tillgängligheten och därmed graden av cykel- och gångvänlighet är betydligt lägre i förhållande till Kullaområdet. Tendensen är att människor av regel är mer fysiskt aktiva i områden som har en högre grad av gångvänlighet. Både bil- och gång- och cykelvägar inom Varpås kan antas komma få en stor lutning vilket missgynnar hållbara rörelsemönster. Topografin är en viss utmaning även i Kullaområdet men inte i lika stor omfattning som i Varpås.

En skola och förskola i Varpås skulle för många innebära en omväg och bidra till ett större totalt trafikarbete. Psykologiskt ligger Varpås också åt "fel håll" för många som bor i Bollebygd och arbetar i Göteborg. En utbyggnad av Varpås skulle visserligen ge en möjlighet att koppla tätortens norra områden mot Varpås och vidare mot centrum vilket skulle göra dessa områden bättre integrerade. Kommunen bedömer dock att den kuperade terrängen inom Varpås tillsammans med en förmodad nödvändig utbyggnad av en järnvägsöverfart och utveckling av befintliga lokala vägar för att klara ökade trafikflöden talar emot Varpås.

Kulla ligger inom ett område med brukningsvärd jordbruksmark som har höga upplevelse- och skönhetsvärden. Nolåns dalgång är också ur kulturmiljö och landskapsbildssynpunkt värdefull. Liknande värden finns inte inom Varpås och talar därför för Varpås, men kommunen bedömer att hänsyn går att ta vid utformningen av Kullaområdet så att inte mer än nödvändigt av värdena behöver gå förlorade.

Investeringar kommer kommunen behöva göra inom båda områdena. Kommunen bedömer dock att kostnaderna troligen kommer vara något lägre i Kullaområdet där mer av befintligt vägnät, men även VA-nät kan användas. Inom Kullaområdet beräknas även investeringarna kunna spridas över en längre tid i takt med att området byggs ut, medan det i Varpås måste satsas mer från start. Det finns ett bebyggelsetryck inom Kullaområdet inom Damkullen-Fjällastorp väster om Kullaområdet som kan integreras.

Gällande översiktsplan är förvisso förklarad inaktuell av fullmäktige under 2017, men den är likafullt gällande till en ny är antagen. En byggnation inom Kullaområdet strider mot översiktsplanen genom att området inte pekats ut för byggnation utan som jordbruksmark. Översiktsplanen anger även att jordbruksmark endast i undantagsfall ska bebyggas och att det öppna landskapet ska bevaras. Varpås är utpekad som utbyggnadsriktning i översiktsplanen. En översiktsplan är dock inte juridiskt bindande och avsteg får göras. Arbete pågår med en ny översiktsplan och ett av de mål som tidigt togs fram för arbetet är att utveckla området kring Kråktorps för ett stationsområde vid Götalandsbanan. För att knyta ihop den befintliga tätorten med området kring den nya stationen ligger Kullaområdet strategiskt till. Fullmäktige har även genom antagande av "Utvecklingsplan för del av Bollebygds, Härryda och Marks kommuner" beslutat att den huvudsakliga utbyggnadsriktningen för Bollebygds tätort ska vara åt sydväst. Tillsammans talar detta för att Kullaområdet är nästa steg i utvecklingen av Bollebygds tätort.

Alternativ Kulla anses även mer fördelaktigt ur strategiskt och långsiktigt perspektiv. Kullaområdet ger bäst förutsättningar för en expansion för många år framöver och kan generera en större samhällsvinst på lång sikt. Inget beslut finnas idag fattat vare sig om ny kommande järnväg eller om stationsläge, men kommunen ser att en ny järnväg är en nödvändighet för stråket Göteborg-Borås. Därför vill kommunen i sin planering verka för att öka underlaget för en ny regional station och inte hindra de goda effekter som samhället kan få av en framtida bana och utökad regional tågtrafik i framtiden. Utvecklingen av Bollebygds tätort bör därför ske för att inte förhindra eller försvåra detta. Samhällsvinsten kan på lång sikt bli stor och det talar för alternativ Kulla. Området Kulla ligger strategiskt för att kunna utvecklas med närhet till befintlig och kommande järnväg och ett framtida resecentrum samtidigt som områdets placering direkt angränsande till tätorten ger goda förutsättningar för att området kan integreras och långsiktigt upptas i den befintliga tätortsstrukturen. Efterfrågan på mark och tomter för bebyggelse är också störst västerut.

## Planprogram för KULLAOMRÅDET Bollebygds Kommun, Västra Götalands län

för naturvärdena och djurlivet. Tillgängligheten till än skulle kunna förbättras från idag genom nya promenadstråk. Byggnationen står därmed inte i konflikt med strandskyddets syfte och den skulle tillgodose ett mycket angeläget intresse av tätortsutbyggnad och bostadsförsörjning.

Området närmast RV 40 behöver studeras utifrån buller om bostäder är möjliga. Området lämpar sig för verksamheter, dock ej störande för närliggande bostäder. Då platsen ligger väl synlig vid infarten till Bollebygd är gestaltningen särskilt viktig här.

### Gestaltning

För varje delområde ska gestaltungsprinciper tas fram. Byggelsen bidrar till helhetsupplevelsen av landskapsrummet och därmed är utformningen viktig då bebyggelseområdena är väl synliga från många håll. Det innebär omsorgsfulla materialval, att volymer och höjder studeras. Takmaterial och form påverkar helheten.

Delområdena har olika förutsättningar och kan med fördel utformas med sinsemellan olika gestaltning men med en enhetlighet inom delområdena. Flera olika bebyggelse typer inom delområdena ger en variation och småskalighet. Även markplaneringen bidrar till helheten och upplevelsen av utemiljön lokalt och för landskapsbilden.

### Mobilitet

Kullaområdet ligger vid entrén till Bollebygd, intill Kullamotet på RV40 och längs Rävlandavägen. Området har även närhet till kollektivtrafik med en busshållplats (Borås-Göteborg) vid Rävlandavägen och även närhet till tågstation.

För att förbättra tillgängligheten till området och kopplingen i öst-västlig riktning föreslås en ny gata mellan Rävlandavägen och Kullavägen, samt tillfarter till de nya områdena från både Rävlandavägen, Hindåsvägen och Kullavägen. Nya vägsträckningar bör följa landskapet och tillfarterna placeras så kopplingen till orten och befintliga målpunkter stärks.

Längs Rävlandavägen är ambitionen att den nya bebyggelsen förändrar karaktären på vägen så att upplevelsen blir mer tätort än landsbygd. Detsamma gäller för Hindåsvägen.

En koppling över/under Rävlandavägen för gång- och cykeltrafikanter behövs då Kulla bebyggs för att minska barriäreffekten genom att lättare kunna korsas vägen. En sådan koppling ökar attraktiviteten för hållbart resande och underlättar vardagslivet att lätt kunna röra sig mellan olika målpunkter (centrum, skola/arbete, bostad, busshållplats) utan bil. Ur barnperspektiv så ges barnen en större rörelsefrihet att kunna röra sig i närområdet själva med färre barriärer. Boende i Bollebygd kan lättare ta sig till Kullaområdet till fots/cykel, och uppleva landskapet och Nolån.

Genom Kullaområdet föreslås nya gångstigar samt cykelstråk för att förbättra möjligheterna att röra sig inom Kullaområdet, vilket idag saknas. Då förbättras tillgängligheten för boende och besökare. En koppling över Rävlandavägen kan länkas ihop med ett sådant stigsystem.

Läge för ny busshållplats intill bostäder och skola vid Hindåsvägen behöver studeras. Korsningen Kullavägen/Hindåsvägen kommer att studeras vidare för att skapa en trafiksäker lösning. En cirkulation för Kullavägen/Hindåsvägen/Petaredsvägen bedöms vara ett möjligt alternativ. En cykelväg föreslås längs med Hindåsvägen eller genom kommande bostadsområde. Detta både för att koppla samman befintlig ort med de nya bostadsområdena i Kulla men även till Ballasjöns badplats och eventuell kommande byggnation i Dammkullen. Vid skolan kommer det att behövas ytor för angöring.

### VA/Dagvatten

Vid planering och dimensionering av VA bör utgångspunkten vara att både Kulla och ett ev framtida Dammkullen på sikt bebyggs. Det är i dagsläget oklart om helhetslösningen för VA inom kommunen. Dagvatten ska fördröjas inom området.

### Behovsbedömning

Kommunen gör den sammanvägande bedömningen att planprogrammet kan ge upphov till betydande miljöpåverkan. I kommande detaljplaner Prästgårdsgärdet och Fjällastorp ska en miljöbedömning göras där en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ingår. En bedömning görs för övriga planområden då planarbete påbörjas.

Följande frågor behöver studeras vidare i planskedet (alla innebär inte betydande miljöpåverkan): dagvattenhantering, naturmiljö på land och i vatten, vattenmiljö inklusive miljö kvalitetsnormer, påverkan på landskapsbild, kulturmiljöaspekter, trafik, buller och vibrationer, geotekniska risker, klimatförändringar/översvämningrisk. Beroende på vilken typ av verksamhet som planeras kan andra frågor komma ifråga.

### FORTSATT ARBETE

Efter att planprogrammet varit på samråd sammanställs inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse och eventuella justeringar görs i förslaget. Planprogrammet godkänns sedan av kommunstyrelsen. Planprogrammet kommer att utgöra grunden i det fortsatta arbetet med detaljplaner i Kullaområdet.

*Elisabeth Skogelind, planarkitekt  
Pauline Svensson och Mikaela Ramweg, Ramböll*

*Koncept 2017-10-23*

## BAKGRUND OCH SYFTE

### Bakgrund

Kommunstyrelsen i Bollebygds kommun har 2017-xx-xx beslutat om programsamråd för planprogrammet enligt Plan- och bygglagen PBL 2010:900 (SFS 2014:900) 5 kap 11 §.

Programområdet ligger strax väster om Bollebygd och utgörs av delar av Kullaområdet. Programområdet avgränsas av RV40 i söder, Töllsjövägen och Nolån i öster, skogen i väster och norrut ingår ett mindre område norr om Hindåsvägen.

En strukturskiss har tagits fram för området (Fojab 2015). Större delen av programområdet är inte tidigare planlagt. Programområdet för Kulla har inte särskilt pekats ut för byggnation i gällande översiktsplan utan här anges istället att jordbruksmark endast i undantagsfall ska utnyttjas för byggnation. I ÖP framkommer också att åarnas närområden ska bibehållas och utvecklas som grönstråk och att särskild aktsamhet ska iaktas vid förändringar inom bebyggelsemiljöer i Nolåns dalgång.

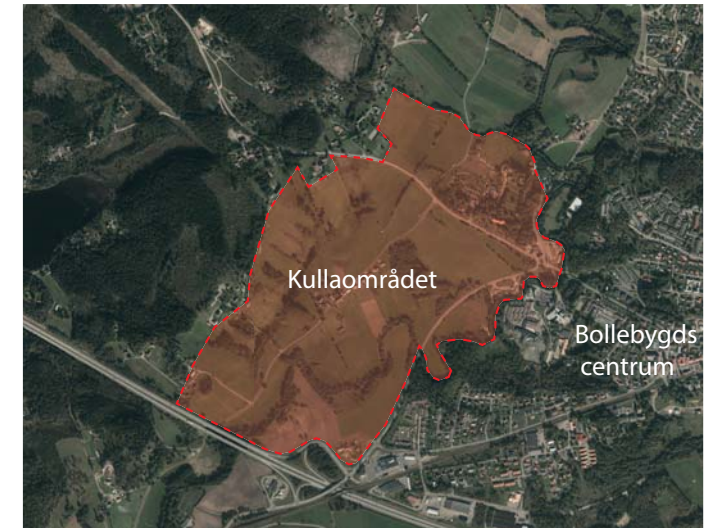
### Syfte

Planprogrammet syftar till att möjliggöra bostäder, skola, förskola, idrottshall samt eventuellt handel och verksamheter inom Kullaområdet. Byggnationen ska ske med anpassning till landskapsbilden och områdets höga värden. Även nya trafiklösningar bör följa landskapet och utformas för att gynna ett hållbart resande. Programmet kommer att ligga till grund för flera kommande detaljplaner.

## FRAMTIDA UTVECKLING AV BOLLEBYGD

Förutsättningarna för utvecklingen i Bollebygds kommun har förändrats och gjort delar av gällande översiktsplan (ÖP 2002) inaktuella. Arbetet med en ny översiktsplan pågår. Vid kommunfullmäktige den 20 september 2012 diskuterades fem förslag till mål för den nya översiktsplanen, varav dessa två är aktuella för programmet:

- Byggnation i stråk där kollektivtrafiken finns eller kan byggas ut.
- Utveckling av området vid Kråketorp för ett stationsområde vid Götalandsbanan och därtill stödande verksamheter och bostadsområden samt utbyggnad av Bollebygds tätort i denna riktning.



Programområdet ingår i visionsdokumentet Utvecklingsplan för del av Bollebygd, Härryda och Marks kommuner (2014-06-03), som är antagen av kommunfullmäktige i respektive kommun. Här föreslås Kullaområdet bebyggas med bostäder så att Bollebygd växer söderut mot ett framtida nytt stationsläge och på sikt länkas samman med Rävlanda. Planering pågår för en ny stambana mellan Stockholm och Göteborg, och eventuellt placeras en ny station strax söder om programområdet och RV40. Närheten till Göteborg, Borås och Landvetter flygplats gör Bollebygd till ett strategiskt välplacerat tillväxtområde. En utveckling av Kullaområdet kan bidra till att den befintliga orten sammanlänkas med den nya knutpunkten både vad gäller bebyggelse och trafikstråk.

Det pågår även planering för eventuell utbyggnation i området Dammkullen (väster om Kullaområdet) vilket innebär att programområdet även utgör en länk att knyta samman Dammkullen med den befintliga orten, både visuellt och fysiskt.

Kullaområdet har redan idag ett bra strategisk läge som utbyggnadsområde för Bollebygds tätort, med goda kommunikationer genom befintlig tågstation och bussförbindelser.



## BEFINTLIG MARKANVÄNDNING

Området utgörs av ett kuperat öppet landskap, delvis med trädgångar, som Nolån rinner genom. Viss del av marken används bl.a. som betesmark medan annan mark ligger obrukad. Viss djurhållning finns i området. Längs Kullavägen finns småhusbebyggelse och även längs skogsranden i väster. Vid cirkulationen Töllsjövägen/Hindäsvägen finns idag en bensinmack och "vägverkstomten" med enkla lagerbyggnader.



## Värden

Kullaområdet är en del av ett regionalt värdefullt odlingslandskap. Nolåns dalgång ingår i bevarandeprogram för odlingslandskapet för f.d. Älvsborgs län. Det är en långsträckt böljande dalgång i nord-sydlig riktning med tilltalande öppna och halvöppna ytor som möjliggör vyer och siktlinjer. Siktlinjerna bryts delvis av grönska och dalar. Kyrktornet är väl synligt från många håll och är en del av identiteten på platsen. En landskapsbildsanalys har tagits fram för programområdet (Ramböll 2017).

Inom programområdet finns flera fornlämningar, bl.a. vid kyrkan. En kulturvärdesinventering (Atkins 2015) har gjorts vid kyrkoområdet där flera fornlämningar och byggnader med kulturhistoriska värden beskrivits. Platsen har ett historiskt socialt värde som boplat, mötesplats och sockencentrum.

I Kullaområdets närmiljö finns viss traditionell bebyggelse i odlingslandskapet samt kulturmiljön vid kyrkan att förhålla sig till vid nybebyggelse. Stenmurar och diken i landskapet utgör en del av kulturmiljön och har naturvärden. Dessa är biotopskyddade. I de öppna markområdena ligger värdena i landskapsbild och kulturmiljön snarare än naturvärden.

Det finns enstaka skyddsvärda träd som blivit igenvuxna men som bör lyftas fram genom gallring. Nolån omfattas

av strandskydd och ån ingår i Nationellt värdefulla vatten. Längre uppströms och nedströms i Nolån förekommer flodpärlmussla. Strandskogen är viktig att bevara för att bibehålla åns värden.

## FÖRSLAG

### Principer för bebyggelsen

Kullaområdet sluter an till befintlig bebyggelse i öster och gränsar till skola och bostäder. Området är en naturlig utveckling av tätorten samtidigt som en samexistens måste kunna ske med jordbruksbygden och hästhållning. Ett av värdena att bo i Kullaområdet är just att man bor i det öppna landskapet med närhet till djur och natur. Skolor och förskolor kräver särskild hänsyn och därmed föreslås de placeras en bit ifrån hästgårdar.

Det nordöstra området blir särskilt viktigt för att stärka kopplingen mellan befintlig tätort och Kullaområdet. Potential finns för att här förbättra och tydliggöra entrén till orten.

Kullaområdet skulle kunna bli mer tillgängligt för allmänheten genom att målpunkter lyfts fram och anläggande av vandringsleder, ridvägar och gång- och cykelvägar. Ån, kyrkan, vackra gårdsmiljöer, utsiktspunkter, rastplatser är exempel på målpunkter. Bostadsbyggnation i området kan bidra till att tillgängliggöra området både fysiskt och genom att upplevelsen blir att området kommer närmare samhället och bebyggelsen bidrar till trygghetskänsla kvällstid.

Bebyggelsen bör följa strukturerna i landskapet, såsom stenmurar, vägar, trädgångar, dalgångar. För att spara det som är värdefullt i landskapet bör ny bebyggelse vara tillräckligt låg för att inte hindra siktlinjer eller bryta siluetten. Förutom att spara/glesa ur de trädbevuxna områdena bör också öppen mark sparas, så att landskapsrummet från norr till söder inte bryts.

### Utbyggnadsområden

Kullaområdet föreslås bebyggas med i huvudsak bostäder med blandade bostadstyper, både småhus, radhus och flerbostadshus. Hänsyn ska tas till viktiga siktlinjer genom att delvis hålla dessa områden öppna eller att byggnadernas utformning och höjder anpassas. För de områden som ligger väl synliga vid entréer och siktlinjer blir gestaltningen särskilt viktig.

Områdena runt cirkulationsplatsen har med sitt läge och omkringliggande bebyggelse en större tålighet för något högre och tätare bebyggelse. Platsen kan förbättras som en



välkomnande entré och knutpunkt för Bollebygd. Prästgårdsgärdet, söder om kyrkan, kan i sin utformning snarare relatera till Prästgården och bebyggelsen runt kyrkan.

Placering av skola och förskola är inte fastslagen men troligt läge är väster om Kullavägen. Platsen kommer utgöra en ny knutpunkt både dag- och kvällstid med ny idrottshall. Utformning och höjdsättning är viktig för att behålla siktlinjer mot kyrkan och till landskapet. Genom att placera idrottshallen i suterräng kan höjden hållas nere.

Kullavägens bostadsbebyggelse kompletteras med småhus.

För området norr om kyrkan, Prästgården, pågår detaljplanarbete. För Fjällastorp föreslås låg bebyggelse med lantlig karaktär, delvis för småhustomter och för mindre flerbostadshus. I området föreslås ett öppet stråk för lek, idrott, betesmark för att behålla en viktig siktlinje i nord-sydlig riktning genom dalgången.

Skogsranden i väster kan kompletteras med bostäder genom både småhus och flerbostadshus som anpassas efter slänterna i landskapet.

Längs Nolån föreslås viss bostadsbyggnation, delvis inom strandskydd. Växtligheten längs ån sparas då den är viktig

**§21**

KS2017/229

## **Planprogram för Kullaområdet - godkännande av samrådsredogörelse**

**Beslut**

1. Kommunfullmäktige godkänner planprogram för Kullaområdet med tillhörande komplettering.
2. Kommunfullmäktige beslutar att planprogrammet ska utgöra underlag för fortsatt detaljplaneläggning. Planarbete inom Kullaområdet kommer att ske i flera detaljplaner där planläggning av områdena Prästgårdsgärdet och Fjällastorp ska ske först som en naturlig fortsättning av befintlig tätort. Därefter ska bostadsutbyggnad ske efter följande prioritetsordning. Områden närmast skolan och etappvis mot riksväg 40 där markägare och exploatörer bör gå samman för att bilda större sammanhängande områden för detaljplaneläggning. Verksamheter och handel närmast riksväg 40 kan dock prioriteras innan en samlad bostadsbebyggelse finns planlagd. Om nya omständigheter uppkommer vilka kan påverka planeringssituationen, kan dock en omprioritering av planläggningsordningen ske. Detta kan kommunstyrelsen besluta om t.ex. i samband med beslut om prioritering av planuppdrag eller inkomna planbesked.

*Reservation*

Sandra Eliasson (C) och Fredrik Olofsson (C) reserverar sig mot kommunfullmäktiges beslut till förmån för sina respektive förslag. Även Michael Plogell (FR) reserverar sig mot kommunfullmäktiges beslut. Daniel Persson (SD), Caroline Nordengrip (SD), Caroline Frodin (SD), Joachim Stanicki (SD) och Helena Carlsson (SD) reserverar sig mot kommunfullmäktiges beslut med följande motivering: (SD) reserverar sig angående byggnation på Kulla-området då vi anser att det är fel att bygga på åkermark.

**Ärendet**

Kommunstyrelsen gav i augusti 2015 och februari 2014 i uppdrag till samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta detaljplaner för Fjällastorp respektive Prästgårdsgärdet. Förvaltningen har bedömt att planarbetena ska starta med ett program bland annat eftersom bebyggelseförslagen strider mot gällande översiktsplan vad avser byggande på jordbruksmark. Nolåns dalgång har också utpekat höga landskapsbildsvärden. Programmet omfattar området från riksväg 40 i söder till och med planområdet för Fjällastorp och Prästgården i norr. I väster avgränsas området av skogen och i öster av Rävlandavägen. Hela området kring befintlig cirkulationsplats vid Bollebygds skolan ingår också. Programmet bygger till stor del på en landskapsbildsanalys tillsammans med de förutsättningar som kommunfullmäktige

tidigare beslutat om i Utvecklingsplan för del av Bollebygd, Härryda och Marks kommuner.

Programförslaget var föremål för samråd under december 2017. Totalt inkom 25 yttranden under samrådstiden och en samrådsredogörelse har upprättats. Synpunkter har kommit bland annat från Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Trafikverket liksom från boende inom och angränsande till programområdet. Länsstyrelsen betonar vikten av att motivera varför Kullaområdet, som utgörs av brukad jordbruksmark, ska bebyggas utifrån de krav som ställs i miljöbalken 3 kapitlet 4 paragrafen. Flera synpunkter från boende i eller i närheten av området har också tryckt på att jordbruksmarken inte bör bebyggas. Därför har en komplettering med motivering till ianspråktagandet av jordbruksmark tagits fram. Kompletteringen visar att det kan finnas andra områden att bebygga, men att Kullaområdet i bedömningen ger bäst förutsättningar för en expansion för många år framöver och stöder en bebyggelseutveckling som utgår från ett hållbart tänk där en viktig utgångspunkt är att stärka kollektivtrafiken genom att bygga i ett för kollektivtrafiken strategiskt läge samt utnyttja befintlig infrastruktur och service i hög grad.

Ett detaljplaneprogram ska ligga till grund för en eventuell fortsatt planering.

Detaljplaneprogrammet för Kullaområdet omfattar ett större område, för att övergripande kunna föreslå principiella lösningar för den planerade utbyggnaden. Ett fortsatt planarbete bör dock ske genom en indelning i flera detaljplaner. Områden som utgör en naturlig fortsättning på tätorten bör prioriteras först, exempel på områden är Prästgårdsgärdet och Fjällastorp. Bägge detaljplanerna har fått positivt planbesked och samhällsbyggnadsnämnden har uppdrag om att arbeta fram dem.

Därefter bör områden närmast föreslagen skola prioriteras och därefter etappvis utbyggnad mot riksväg 40. Område för verksamheter och/eller handel närmast riksväg 40 kan planläggas innan samlad bostadsbebyggelse finns planlagd. Nya omständigheter som uppkommer i framtiden vilka kan påverka planeringssituationen kan göra att en omprioritering behövs. Detta kan kommunstyrelsen i så fall besluta om i samband med t.ex. beslut om prioritering av planuppdrag eller inkomna planbesked.

### **Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

1. Kommunfullmäktige godkänner planprogram för Kullaområdet med tillhörande komplettering.
2. Kommunfullmäktige beslutar att planprogrammet ska utgöra underlag för fortsatt detaljpaneläggning. Planarbete inom Kullaområdet kommer att ske i flera detaljplaner där planläggning av områdena Prästgårdsgärdet och Fjällastorp ska ske först som en naturlig fortsättning av befintlig tätort. Därefter ska bostadsutbyggnad ske efter följande prioritetsordning. Områden närmast skolan och etappvis mot riksväg 40 där markägare och exploatörer bör gå samman för att bilda större sammanhängande områden för

detaljplaneläggning. Verksamheter och handel närmast riksväg 40 kan dock prioriteras innan en samlad bostadsbebyggelse finns planlagd. Om nya omständigheter uppkommer vilka kan påverka planeringssituationen, kan dock en omprioritering av planläggningsordningen ske. Detta kan kommunstyrelsen besluta om t.ex. i samband med beslut om prioritering av planuppdrag eller inkomna planbesked.

Kommunstyrelsens förslag bifalls av Peter Rosholm (S), Eivor Carlsson (KD), Christer Johansson (M), Lars-Erik Olsson (S), Ulf Rapp (S), Hannu Sutinen (L), Barbro Orrestrand (S), Peter Berg (MP) och Sassi Wemmer (MP).

### Ledamöternas förslag till beslut

Fredrik Olofsson (C), med instämmande av Michael Plogell (FR) och Helena Carlsson (SD), föreslår avslag på kommunstyrelsens förslag.

Sandra Eliasson (C) föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget till planprogram på Kullaområdet med följande motivering:

- Att inte förstå hur mycket odlingsbar jordbruksmark och naturvärden betyder är kortsiktigt tänkande. Att inte lägga vikt vid Länsstyrelsens anmärkning (Miljöbalken) angående bebyggande av jordbruksmark eller av kommunens eget Ekodokument tyder på stor nonchalans. Då kommunen har annan fullgod mark med möjligheter till flera olika former av bebyggelser, Varpås, som kommunen dessutom äger, så anser inte jag att förslaget till planprogram för Kullaområdet är hållbar planering.
- Planprogramsområdet är till största delen belägen på jordbruksmark. Jordbruksmark ska endast bebyggas om andra alternativ belägenhet inte finns. Det regleras i miljöbalken kap. 3 4 § vilket också förtydligats i pbl kap 2 2 § ska gälla vid kommunernas planläggning. Att det inte finns alternativ är inte fallet för tätortsnära byggnation i Bollebygds kommun och därför ska detta område inte bebyggas.
- Området är portalen in till Bollebygd från Göteborgshället. Detta kulturlandskap är värdeskapande och utmärkande för vår bygd och ska bevaras för framtida generationer. Dessa värden har länge framhållit som tydligt bevarandevärda vilket framhålls i kommunens egen utredning. Inom området finns också fornlämningar som inte är tydligt utredda vilka konsekvenser de medför.

- Delar av området ligger inom strandskyddsområde. Strandskyddets syfte är inte enbart att säkra människors tillgång till ständer och vattennära friluftsliv, utan lika mycket att bevara den biologiska mångfald som är specifik på varje enskild plats. I utredningen som gjorts framhålls dessa värden tydligt.

**Beslutsgång**

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag, dels kommunstyrelsens förslag, dels Sandra Eliassons och Fredrik Olofssons (C) m.fl avslagsförslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs och ska genomföras. Följande beslutsgång godkänns vid omröstningen;

Ja-röst för kommunstyrelsens förslag

Nej-röst för Sandra Eliassons (C) och Fredrik Olofssons (C) m.fl avslagsförslag

**Omröstningsresultat**

Med 22 ja-röster mot 8 nej-röster beslutar kommunfullmäktige enligt kommunstyrelsens förslag.

En ledamot är frånvarande. Omröstningslista finns i anslutning till paragrafen i protokollet.

**Reservation**

Sandra Eliasson (C), Fredrik Olofsson (C) reserverar sig mot kommunfullmäktiges beslut till förmån för sina respektive förslag. Även Michael Plogell (FR) reserverar sig mot kommunfullmäktiges beslut. Daniel Persson (SD), Caroline Nordengrip (SD), Caroline Frodin (SD), Joachim Stanicki (SD) och Helena Carlsson (SD) reserverar sig mot kommunfullmäktiges beslut med följande motivering: (SD) reserverar sig angående byggnation på Kulla-området då vi anser att det är fel att bygga på åkermark.

**Beslutsunderlag**

- §48 KS Planprogram för Kullaområdet - godkännande av samrådsredogörelse
- Planprogram Kullaområdet koncept, högupplöst
- Planprogram
- Samrådsredogörelse
- Godkännande av planprogram

**Skickas till**

Samhällsbyggnadsförvaltningen (planenheten)

**Voteringslista:** §21**Ärende:** Planprogram för Kullaområdet - godkännande av samrådsredogörelse, KS2017/229

Voteringslist(or)

Planprogram Kulla, samrådsredogörelse

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Peter Rosholm(S), ledamot	X		
Barbro Orrestrand(S), ledamot	X		
Lars-Erik Olsson(S), ledamot	X		
Helena Thelin(S), ledamot	X		
Otto Andreasson(S), ledamot	X		
Gunnel Brandt(S), ordförande	X		
Ulf Rapp(S), ledamot	X		
Emma Isfeldt(S), ledamot	X		
Gunilla Magnusson(S), ledamot	X		
Sassi Wemmer(MP), 2:e vice ordförande	X		
Peter Berg(MP), ledamot	X		
Christer Johansson(M), ledamot	X		
Bente Johansson(M), ledamot	X		
Rune Kennborn(-), ledamot	X		
Eva Svantesson(M), ledamot	X		
Bengt Classon(M), ledamot	X		
Ingridh Anderén(M), vice ordförande	X		
Fredrik Olofsson(C), ledamot		X	
Sandra Eliasson(C), ledamot		X	
Hannu Sutinen(L), ledamot	X		
Eivor Carlsson(KD), ledamot	X		
Caroline Nordengrip(SD), ledamot		X	
Daniel Persson(SD), ledamot		X	
Joachim Stanicki(SD), ledamot		X	
Michael Plogell(FR), ledamot		X	
Jenny Johansson(S), ersättare	X		
Margit Jonsson(V), ersättare	X		
Stefan Waldeholt(M), ersättare	X		
Caroline Frodin(SD), ersättare		X	
Helena Carlsson(SD), ersättare		X	
Resultat	22	8	0



9. Uppföljning av samverkansavtal avseende  
lokalt folkhälsoarbete i Bollebygds kommun  
2021 KS2022/2

**§28**

KS2022/2

## **Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete i Bollebygds kommun 2021**

### **Beslut**

#### **Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen fastställer uppföljningen av samverkansavtalet avseende lokalt folkhälsoarbete 2021 tecknat mellan södra hälso- och sjukvårdsnämnden och Bollebygds kommun och överlämnar den till kommunfullmäktige för information.

### **Ärendet**

Kommunens folkhälsostrateg har upprättat en uppföljning av samverkansavtalet avseende lokalt folkhälsoarbete 2021 tecknat mellan södra hälso- och sjukvårdsnämnden och Bollebygds kommun. Prioriterade utvecklingsområden har varit att integrera folkhälsa i kommunens ordinarie verksamhet samt att de insatser som görs ska främja förutsättningarna för en jämlik hälsa. Målområden för folkhälsoarbetet har under året varit barn och ungas uppväxtvillkor, hälsofrämjande livsmiljö, drogförebyggande arbete samt att främja föreningars folkhälsoinsatser.

### **Förslag till beslut**

#### **Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen fastställer uppföljningen av samverkansavtalet avseende lokalt folkhälsoarbete 2021 tecknat mellan södra hälso- och sjukvårdsnämnden och Bollebygds kommun och överlämnar den till kommunfullmäktige för information.

### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

### **Beslutsunderlag**

- Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete i Bollebygds kommun 2021, Tjs
- Budget och ekonomisk redovisning 2021 Bollebygd
- Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete i Bollebygd 2021

### **Skickas till**

Kommunstyrelsen

### **Paragrafen är justerad**



Kommunstyrelseförvaltningen

Kristina Sunebrand | Folkhälsstrateg  
0734-64 70 13 | kristina.sunebrand@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

## Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete i Bollebygds kommun 2021

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer uppföljningen av samverkansavtalet avseende lokalt folkhälsoarbete 2021 tecknat mellan södra hälso- och sjukvårdsnämnden och Bollebygds kommun och överlämnar den till kommunfullmäktige för information.

### Ärendet

Folkhälsstrategen har upprättat en uppföljning av samverkansavtalet avseende lokalt folkhälsoarbete 2021 tecknat mellan södra hälso- och sjukvårdsnämnden och Bollebygds kommun. Prioriterade utvecklingsområden har varit att integrera folkhälsa i kommunens ordinarie verksamhet samt att de insatser som görs ska främja förutsättningarna för en jämlik hälsa. Målområden för folkhälsoarbetet har under året varit barn och ungas uppväxtvillkor, hälsofrämjande livsmiljö, drogförebyggande arbete samt att främja föreningars folkhälsoinsatser.

### Ekonomiska förutsättningar

Kommunen har återbetalat medel (61 000 kr) till södra hälso- och sjukvårdsnämnden. 40 000 kr avser en insats som inte genomfördes under året (Family chek up) och 21 000 kr blev över då omkostnaderna blev lägre jämfört med budget på grund av Covid- 19.

### Barnkonsekvensanalys

Kommunen har barn och unga som prioriterad målgrupp i folkhälsoarbetet.

### Beslutsunderlag

Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2021, förslag 2022-01-07.

### Skickas till

Vikarierande folkhälsstrateg ellen.talus@bollebygd.se  
Kommunfullmäktige  
lars.paulsson@vgregion.se  
hsn.sodra@vgregion.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Kristina Sunebrand

Folkhälsostrateg

<b>Bollebygds kommun</b>	
<b>Budget folkhälsotjänst och folkhälsoinsatser 2021</b>	<b>Resultat folkhälsotjänst och folkhälsoinsatser 2021</b>

Medel för folkhälsostrategitjänst	Budget			Utfall			Resultat		
	HSNS	Kommun		HSNS	Kommun		HSNS	Kommun	
Tjänst folkhälsostrateg (lön inkl. lönebikostnader)	390 000	270 000		390 000	186 661		0	83 339	Noll (0) = medlen har använts enligt budget
Eventuell motfinansiering av folkhälsostrategitjänsten							0	0	
<b>Summa totala tjänster</b>	<b>390 000</b>	<b>270 000</b>		<b>390 000</b>	<b>186 661</b>		<b>0</b>	<b>83 339</b>	
<b>Eventuella kommentarer:</b>	<b>Eventuella kommentarer:</b> Folkhälsostrategen har vabbat en del under året.								

Medel för lokala folkhälsoinsatser	Budget			Utfall			Resultat		
	HSNS	Kommun	Övrigt	HSNS	Kommun	Övrigt	HSNS	Kommun	Övrigt
Folkhälsoinsatser 14 kronor/nvånare och part	132 930	214 930	105 000	111 930	153 930	100 000	21 000	61 000	5 000
Överflyttade medel från 2020 på eget initiativ enligt avtal*							0	0	0
Överflyttade medel från 2020 efter beviljad ansökan till HSNS*	82 000			42 000			40 000	0	0
Eventuella andra medel							0	0	0
<b>Summa totala folkhälsomedel</b>	<b>214 930</b>	<b>214 930</b>	<b>105 000</b>	<b>153 930</b>	<b>153 930</b>	<b>100 000</b>	<b>61 000</b>	<b>61 000</b>	<b>5 000</b>

\*=Medel som inte används under 2021 ska återbetalas till respektive part.

Redovisningen är: 

Preliminär		Slutlig	
------------	--	---------	--

#### Eventuella kommentarer till budget

Medel som flyttats över från 2020 till 2021 efter beviljad ansökan: 82 000 kr. Kommunens motfinansiering sker via tjänster.  
Föreläsning om anknytning 15 000kr - samtlig personal inom förskolan deltar  
Förbättra ungas vardag på nätet 7000 kr - pedagoger och personal i elevhälsan  
Metod för familjer i behov av stöd 40 000 kr- samarbete IFO, utbildning elevhälsa.  
Förebygga ohälsa hos äldre 5000 kr - arbetsgrupp deltagare flera funktioner  
ANDTS-information till vårdnadshavare 15000 - socialtjänst, ungdomsgård, skola.  
Övrigt 105 tkr, kommunens egna medel = demokratiprocessen (100 tkr) och demokratistipendiet för barn och unga (5tkr)

#### Eventuella kommentarer till den ekonomiska redovisningen

Summa HSNS-medel som inte har använts och som återbetalas: 61 000 kr. 40 000 kr avser en insats som inte blev av (metod för familjer i behov av stöd, Family chek up). 21 000 kr avser minskade omkostnader under året på grund av Covid-19. Enklare drogfria arrangemang än vanligt i samband med skolavslutningarna, inga grannsamverkansträffar, mer digitalt, mindre fikakostnader. Övrigt, kommunens egna medel: Demokratistipendiet på 5000 kr delades inte ut under året eftersom inkomna nomineringar inte uppfyllde kommunens kriterier för stipendiet.

<b>Bollebygds kommun</b>	
<b>Detaljbudget folkhälsoinsatser 2021</b>	
<b>Budget</b>	<b>Utfall</b>
	<b>Resultat</b>

							Noll (0) = medlen använda enligt budget		
<b>Folkhälsoinsatser</b>	<b>HSNS</b>	<b>Kommun</b>	<b>Övrigt</b>	<b>HSNS</b>	<b>Kommun</b>	<b>Övrigt</b>	<b>HSNS</b>	<b>Kommun</b>	<b>Övrigt</b>
<b>Barn och ungas uppväxtvillkor</b>							0	0	0
Föräldraskapsstöd	21 500	21 500		18 000	18 000		3 500	3 500	0
Ungas inflytande och delaktighet	1 430	1 430	105 000	1 760	1 760	100 000	-330	-330	5 000
Fullföljda studier*	97 000	97 000		65 950	65 950		31 050	31 050	0
*inklusive 62 000 kr överflyttade och motfinansierade medel							0	0	0
<b>Hälsofrämjande livsområden</b>							0	0	0
Trygghetskapande och brottsförebyggande arbete	10 000	10 000		0	0		10 000	10 000	0
Äldre/ensamhet**	15 000	15 000		12 180	12 180		2 820	2 820	0
** inklusive 5000 kronor överflyttade och motfinansierade medel							0	0	0
							0	0	0
<b>ANDTS</b>							0	0	0
Minska bruket av ANDTS***	45 000	45 000		28 060	28 060		16 940	16 940	0
*** inklusive 15000 kr överflyttade och motfinansierade medel									
<b>Främja folkhälsoinsatser tillföreningar och frivilligorganisationer</b>							0	0	0
Sökbara medel	25 000	25 000		25 000	25 000		0	0	0
Marknadsföring sökbara medel				2 980	2 980		-2 980	-2 980	0
<b>Summa</b>	<b>214 930</b>	<b>214 930</b>	<b>105 000</b>	<b>153 930</b>	<b>153 930</b>	<b>100 000</b>	<b>61 000</b>	<b>61 000</b>	<b>5 000</b>

**Eventuella kommentarer till detaljbudgetens ekonomiska redovisning**

Medel som återbetalas till HSNS: 61 000 kr. 40 tkr avser en insats som inte blev av (Family chek up) och 21 tkr avser minskade omkostnader på grund av Covid-19 (Enklare drogfria arrangemang än vanligt i samband med skolavslutningarna, inga grannsamverkansträffar, mer digitalt mindre fikakostnader mm). Övrigt, kommunens egna medel: Demokratistipendiet på 5 tkr delades inte ut då de inkomna nomineringarna inte uppfyllde kommunens

# Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete i Bollebygds kommun 2021

# Om uppföljning lokalt folkhälsoarbete

Södra hälso- och sjukvårdsnämnden (HSNS) har samverkansavtal med varje kommun inom sitt geografiska område. Det ena avtalet, Samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete, är ett avtal som ska gälla det lokala folkhälsoarbetet. Det innebär lokala systematiska och målinriktade insatser för att förbättra befolkningens hälsa och att utjämna skillnader i hälsa. Det andra avtalet, Samverkansavtal avseende folkhälsotjänst, gäller tjänsten som driver det lokala folkhälsoarbetet. Avsikten med avtalen är att underlätta det tvärssektoriella samarbetet för att få ett bättre resursutnyttjande och större genomslagskraft.

Avtalet följs upp varje år tillsammans med verksamhetsplanen för det lokala folkhälsoarbete som bedrivits för gemensamma medel. Besvara frågorna kortfattat och hänvisa inte till eventuellt medsänt material. Eventuella ytterligare dokumentationer som genomförts inom ramen för det lokala folkhälsoarbetet t.ex. verksamhetsberättelse, projekt, utvärderingar eller liknande, kan skickas in tillsammans med uppföljningen som kompletterande information.

Mejla in uppföljningen till HSNS diarium på [hsn.sodra@vgregion.se](mailto:hsn.sodra@vgregion.se) och en kopia till [lars.paulsson@vgregion.se](mailto:lars.paulsson@vgregion.se) senast den 25 januari. Uppföljningen skickas även till kommunstyrelsen eller annan ansvarig nämnd. Om den ekonomiska redovisningen inte är helt klar den 25 januari, skickas ett preliminärt resultat in. Använd den särskilda Excelmallen för detta. Den slutliga ekonomiska redovisningen skickas sedan in senast den 15 februari.

## Utgångspunkter för samverkansavtal, verksamhetsplan och uppföljning

### **Internationella och nationella styrande dokument som anger riktningen för folkhälsoarbetet**

- Det övergripande nationella folkhälsomålet ”*att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation*”.
- FN:s Agenda 2030 med 17 Globala målen för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling och agendans grundläggande princip om att alla ska inkluderas och ingen lämnas utanför.

### **Exempel på regionala/lokala styrande dokument som ligger till grund för prioriteringar och insatser**

#### **Regionala dokument**

- Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021-2030
- Södra hälso- och sjukvårdsnämndens mål- och inriktningsdokument
- Kraftsamling fullföljda studier

#### **Kommunala dokument**

- Vision Bollebygd 2025
- Mål och budget 2019-2021 för Bollebygds kommun

#### **Gemensamma prioriteringar utifrån vårdialog och hälsoläge**

- Grupper: Barn och unga, samt äldre
- Områden: Barn och ungas uppväxtvillkor, Hälsöfrämjande livsmiljö, Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel, Främja folkhälsoinsatser hos förening och frivilligorganisation

## Lokal styrning, ledning och samverkan

Folkhälsoarbetet ska innehålla systematiska och målinriktade insatser för att förbättra befolkningens hälsa och utjämna skillnader i hälsa. Det ska vara långsiktigt, utgå från identifierade behov hos befolkningen samt bedrivs i samverkan med olika samhällsaktörer.

Det lokala folkhälsoarbetet ska ha en politisk styrning och bedrivs strategiskt. Folkhälsoarbetet förankras i den kommunala förvaltningen genom att folkhälsostrategen regelbundet för dialog med kommunledningen eller en motsvarande strategisk grupp. Folkhälsostrategen ska ha tillgång till, och föra dialog med, relevanta politiska nämnder och forum.

Det är viktigt att fortsätta arbetet med att synkronisera folkhälsoarbetets planeringsprocess med den kommunala planerings- och budgetprocessen, att integrera folkhälsoperspektivet i de olika aktörernas ordinarie verksamhet och att styra mot att de insatser som görs främjar utvecklingen av en mer jämlik hälsa. Arbetet med att främja och utveckla prioriterade grupperns inflytande och delaktighet i de insatser som görs behöver därmed fortsätta.

### Uppföljningsfrågor om styrning, ledning och samverkan

Det har inte skett någon organisationsförändring vad gäller ansvar för folkhälsoarbetet eller placering av tjänst. Däremot har ett omfattande planeringsarbete genomförts under året som syftar till att integrera folkhälsoperspektivet i ordinarie verksamhet. Ett årshjul för 2022 har tagits fram där folkhälsostrategen kommer ha regelbundna dialogmöten med kommunledningsgruppen för att synkronisera folkhälsoarbetets planeringsprocess med den kommunala planerings- och budgetprocessen.

När det gäller arbetet med att utveckla prioriterade grupperns inflytande och delaktighet så har kommunen under året beslutat att en barnkonsekvensanalys ska genomföras i alla beslut som rör barn och unga. Barnkonsekvensanalysen syftar till att säkerställa barn och ungas perspektiv och inflytande i de kommunala besluten.

Det finns flera forum där folkhälsofrågorna hanteras internt; i kommunstyrelsen, i kommunledningsgruppen, samt i olika arbetsgrupper såsom de trygghetsskapande- och brottsförebyggande grupperna. Vid behov träffar folkhälsostrategen de övriga nämnderna i kommunen. Samverkan med regionens verksamheter sker framförallt inom Närvårdssamverkan, nätverken för föräldraskapsstöd och inom arbetsgruppen ”samverkan äldre”. Samverkan med externa aktörer sker också i en rad olika sammanhang; inom det trygghetsskapande- och brottsförebyggande arbetet, föräldraskapsstöd, samverkan äldre, samverkan med föreningslivet och så vidare. Det är inget forum som folkhälsostrategen saknar tillträde till för att kunna driva folkhälsoarbetet eller för att kunna samverka med regionen.

### Rollen som folkhälsostrateg

Är det några särskilda arbeten eller processer som du deltar i eller driver som du vill lyfta fram och som inte finns med delen om ”Uppföljning folkhälsoinsatser? Om ja, vilka?

Under våren 2021 hade folkhälsostrategen i uppdrag att utreda kommunens behov och förutsättningar för en familjecentral i Bollebygd. Under hösten fattade politikerna beslut



om att starta en familjecentral i Bollebygd 2022. Uppdraget har gått till socialnämnden som i samverkan med både utbildningsnämnden och folkhälsostrategen ska starta upp verksamheten. Givetvis kommer samverkan även att inkludera regionen.

## Ekonomisk redovisning för lokalt folkhälsoarbete

Folkhälsoinsatserna är 50/50-finansierade och respektive part avsätter 14 kronor/invånare. Folkhälsoinsatserna finansieras enligt separat avtal. Den ekonomiska redovisningen görs i en Excelmall och skickas in tillsammans med avtalsuppföljningen.

Det är enbart de insatser som genomförs med gemensamma medel som ska finnas med i den ekonomiska redovisningen. Lokala insatser som inte finansieras gemensamt inom avtalet, men som tagits upp i verksamhetsplanen, skrivs in i kolumnen "Övrigt" i Excelmallen.

## Uppföljning folkhälsoinsatser

Det som följs upp är vad insatsen har lett till, om insatsen genomfördes enligt plan, en förklaring till eventuell avvikelse och hur insatsen genomförandes istället, och vad kommunen tar med sig i det fortsatta arbetet.

<b>Område: Barn och ungas uppväxtvillkor</b>		
<b>Insats/målgrupp</b>	<b>Genomförande</b>	<b>Uppföljning</b>
Föräldraskapsstöd till föräldrar med barn upp till 18 år	Erbjuda socialtjänsten stöd för genomförande av föräldraskapsutbildningar (Active Parenting, AP). Insatsen syftar till att stärka föräldraförmågan och relationen mellan förälder och barn. Föräldraskapsstöd är en insats som kan bidra till att skillnader i hälsa minskar	Två genomförda föräldrakurser, totalt 30 deltagande föräldrar.  En lärdom har varit att e-kursen i Active parenting inte ”sköter sig självt”. För att flera ska fullfölja kursen behöver kursledare hålla regelbunden kontakt med föräldrarna och följa upp hur arbetet går.
	Samordna föräldraskapsstödet genom regelbundna träffar med det lokala nätverket. Syftet är att kunna erbjuda ett samlat föräldraskapsstöd till kommuninvånarna för att skapa förutsättningar för en jämlik hälsa. Medverkande är BVC, IFO, bibliotek, svenska kyrkan och utbildningsförvaltningen.	Två genomförda nätverksträffar. Träffarna är värdefulla då de innebär regelbunden kontakt och informationsbyte mellan funktioner/verksamheter som inte ses i andra sammanhang.
	Delta i Sjuhärads nätverk för föräldraskapsstöd för att omvärldsbevaka och kunna erbjuda Bollebygds kommuninvånare ett likvärdigt föräldraskapsstöd som övriga kommuner.	Två genomförda nätverksträffar. Nätverket innebär en god bevakning av vad som sker inom området föräldraskapsstöd samt ett utbyte av erfarenheter.
Ungas inflytande och delaktighet i kommunens beslutsprocesser	Regelbundna möten med ungdomsrådet för att stödja och utveckla ungdomsdemokratiarbetet i kommunen. Ungdomsrådet är bland annat remissinstans till samhällsbyggnadsförvaltningen. Delaktighet och inflytande i samhället är en grundläggande förutsättning för folkhälsa. Det är viktigt att den enskilde individen upplever sig ha möjlighet att påverka sina egna	Ungdomsrådet har haft nio sammanträden under året. De har bland annat lämnat remissvar gällande kommunens översiktsplan och deltagit i arbetet med kommunens Vision 2035. Ungdomsrådet fyller en viktig roll när det gäller barn och ungas inflytande i de kommunala beslutsprocesserna.

	<p>livsvillkor och utvecklingen av samhället, annars är risken att det uppstår utanförskap och känslor av maktlöshet. Att främja barns och ungas inflytande och delaktighet i samhället är därmed centralt för att uppnå jämlik hälsa.</p>	
	<p>Ett demokratistipendium delas ut årligen för att uppmuntra barn och ungas engagemang i demokratifrågor.</p> <p><i>(Insatsen görs utanför avtalet och finansieras av kommunens egna medel)</i></p>	<p>Demokratistipendiet delades inte ut under 2021 med anledning av att de inkomna nomineringarna inte uppfyllde kommunens kriterier för stipendiet.</p>
	<p>Demokratiprocess där barn och ungdomar beslutar om en summa pengar. Arbetet handlar om att konkretisera hur den demokratiska processen fungerar samt att ge barn möjlighet att påverka sin egen närmiljö</p> <p><i>(Insatsen görs utanför avtalet och finansieras av kommunens egna medel).</i></p>	<p>Insatsen har engagerat elever från samtliga skolor i den demokratiska processen.</p>
Fullföljda studier	<p>Samarbeta med utbildningsförvaltningen kring barn och ungas trygghet och tillvaro på internet. Ge barn och unga verktyg att hantera händelser på nätet, stärka dem i att ha kontroll över sitt liv och på så sätt motverka psykisk ohälsa. Ge vuxna i barns närhet (vårdnadshavare, pedagoger mfl) en inblick i barns utsatthet på nätet så att de kan vara mer närvarande, stöttande och hjälpa till med gränssättning.</p>	<p>Skolpersonal, elever och vårdnadshavare på samtliga skolor i kommunen har tagit del av Maria Dufvas digitala föreläsningar om ungas trygghet på nätet. Alla klasser har sett hennes föreläsning på lektionstid och arbetat med efterföljande diskussionsfrågor.</p> <p>Insatsen har inneburit ökad medvetenhet om ungas utsatthet på nätet samt kunskap om hur vissa händelser kan förebyggas. Skolpersonal har upplevt en förbättrad dialog med vårdnadshavare i frågor som rör ungas tillvaro på nätet.</p>
	<p>Bistå utbildningsförvaltningen med att strukturera, arbeta fram och</p>	<p>Med stöd av RF Sisu Västra Götaland har skolpersonal</p>

	<p>implementera ett över tid hållbart arbetssätt med rörelseaktiviteter i skolan för att öka den fysiska aktiviteten på kommunens skolor. Ökad fysisk aktivitet är en insats som syftar till att skapa förutsättningar för fullföljda studier.</p>	<p>utbildats och fått stöd i att införa rörelseaktiviteter på schemat. Satsningen har pågått sedan 2020 på Töllsjöskolan och Örelundskolan, under 2021 startade den på Bollebygds skolan och Bollebygds grundskola.</p> <p>Satsningen har lett till planerade rastaktiviteter, rörelsepauser på lektionerna och välfungerande arbetsgrupper som träffas regelbundet för att utveckla arbetet på respektive skola.</p>
	<p>Delta i Närvårdsamverkans lokala arbetsgrupp Barn och unga. I gruppen ingår representanter från UMO, BUP, BVC, habiliteringen, IFO, funktionsnedsättning och utbildningsförvaltningen. Syftet är samverkan på kommunnivå och att gemensamt finna de lösningar/insatser som blir bäst för målgruppen.</p>	<p>Träffarna med arbetsgruppen har inneburit regelbunden samverkan och informationsöverföring mellan de representerade verksamheterna.</p>
	<p>Föreläsning om anknytning på kompetensutvecklingsdag för pedagogisk personal inom förskoleverksamheten. Insatsen syftar till att förbättra barn och ungas uppväxtvillkor och bidra till ökad jämlikhet i hälsa.</p>	<p>Föreläsning med Britt-Inger Olsson om anknytning. Syftet med föreläsningen var att höja kompetensen samt att ge en ”skjuts” i den anknytningsinsats som pågått i förskolorna sedan 2017.</p>
	<p>Stödja utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i arbetet med att hitta en gemensam evidensbaserad och systematisk metod för att arbeta med familjer som har behov av stöd. Genom att stärka föräldrars strategier och ledarskap skapas förutsättningar för fler barn att må bra och kunna fullfölja sina studier. Styrgrupp utreder metod med fokus på Family chek up. Styrgruppen planerar för utbildning av handledare och implementering av den metod som väljs. Styrgruppen består av; verksamhetschef och</p>	<p>Insatsen har inte genomförts. Metoden Family chek up ansågs intressant, men inte som en gemensam arbetsmetod mellan förvaltningarna, utan en metod som socialtjänsten själv bör äga och driva.</p> <p><i>(Medel för insatsen återbetalas till HSNS).</i></p>

	utvecklingsledare IFO, utvecklingsledare UF, rektor Elevhälsan och folkhälsostateg.	
--	---	--

<b>Område: Hälsöfrämjande livsområden</b>		
<b>Insats/målgrupp</b>	<b>Genomförande</b>	<b>Uppföljning</b>
Trygghetsskapande och brottsförebyggande riktat till kommunens invånare	Regelbundna träffar med ”beredningsgruppen” som arbetar strategiskt med planering, utformning och uppföljning av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Kommunpolis och kommunens förvaltningar är representerade. Vid behov bjuds fler aktörer in såsom Länsstyrelsen, räddningstjänsten, näringsliv och föreningsliv. Syftet är att förebygga brott och skapa ett tryggare Bollebygd.	Fyra möten har genomförts med beredningsgruppen och inneburit stärkt samverkan och kraftsamling inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.  Kommunen har också deltagit i det trygghetsskapande- och brottsförebyggande nätverket i Sjuhärad. Nätverket anordnade ett kunskapshöjande seminarium för kommunerna om trygghet i offentlig miljö, den 18 nov. Föreläsningen var planerad att genomföras fysiskt men blev digital pga pandemin.
	Samarbetar med lokalpolisområde Borås för att utveckla arbetet med grannsamverkan i kommunen. Detta för att öka tryggheten och förhindra brott i kommunen.	På grund av pandemin har vi inte genomfört grannsamverkansträffar tillsammans med polisen som vi brukar. Däremot har kontakt hållits med grupperna och de har försetts med grannsamverkansmaterial vid behov.
	Förebyggande arbete för tidig upptäckt av ungdomar i riskzon med syfte att öka ungas förutsättningar till en god uppväxt samt minska till exempel skadegörelse och droganvändning. Sker inom SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid).	SSPF-möten har skett regelbundet under året. Träffarna är värdefulla då kommunen i samverkan med polisen får en god lägesbild över aktuell situation i Bollebygd.
Samverkan äldre	Bollebygds kommun utvecklar arbetet med uppsökande verksamhet för att informera kommuns äldre invånare om vad som erbjuds inom	Flera insatser har genomförts i syfte att främja hälsan hos målgruppen och motverka ofrivillig ensamhet;

	förebyggandeverksamhet. Detta sker genom samverkan med primärvård, kommun och pensionärsföreningarna.	adventsträff utomhus med 70 deltagare, två yogakurser med 18 deltagare och annonsering om förebyggandeverksamheten.  Insatserna har varit uppskattade och resulterat i flera nya kontakter mellan målgruppen äldre och förebyggandeverksamheten.
--	---	--

<b>Område: Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar</b>		
<b>Insats/målgrupp</b>	<b>Genomförande</b>	<b>Uppföljning</b>
Förebygga och minska bruket av ANDTS hos unga i kommunen	Deltar tillsammans med socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och ideella föreningar både i det strategiska och operativa arbetet med drogfria aktiviteter. Det handlar bland annat om kommunens Schools out, ANDTS-information till föräldrar/vårdnadshavare och Länsstyrelsens arbete mot langning.	<p>Drogfria arrangemang i samband med skolavslutningarna. Arrangemangen blev enklare än vanligt pga pandemin. Vid sommaravslutningen lades extra fokus på vuxennärvaro på kända festplatser runt om i kommunen under kvällen/natten.</p> <p>ANDT-information till vårdnadshavare inför sommaravslutningen i samverkan med Polis, socialtjänst, utbildningsförvaltningen och nattvandrare.</p> <p>Två föreläsningar om cannabis med Mattias Gullberg. Ena föreläsningen riktad till skolpersonal, andra föreläsningen riktad till vårdnadshavare. Föreläsningarna var planerade till hösten men fick ombokas till den 7 februari 2022.</p> <p>Spridit Länsstyrelsens kampanjmaterial inför storhelgerna. Deltagit i Länsstyrelsens ANDTS-nätverk.</p>

<b>Område: Främja folkhälsoinsatser hos föreningar och frivilligorganisationer</b>		
<b>Insats/målgrupp</b>	<b>Genomförande</b>	<b>Uppföljning</b>
Sökbara medel till föreningar och frivilligorganisationer	Föreningar och frivilligorganisationer kan ansöka om folkhälsomedel för insatser som främjar hälsan bland kommunens invånare. Anvisningar och kriterier för hur medlen får användas finns. Projekt som verkar för en ökad jämlikhet i hälsa prioriteras. Målet är ökad samverkan och spridning av folkhälsoarbetet.	<p>Fyra föreningar ansökte om medel varav tre beviljades.</p> <p>Hestrafors IF: anlägger ett utegym.</p> <p>Töllsjö IF: har (utöver fotboll) erbjudit badminton och bordtennis under hela året, i syfte att få fler barn i rörelse. Vid varje tillfälle har 16-20 barn deltagit.</p> <p>Bollebygds AFF Handboll fick medel för ”Handboll fitness”. Ett träningskoncept utan krav och matchspel som syftar till att tilltala fler.</p>

### **Övrigt**

I samverkan med Suicide Zero anordnades en föreläsning riktad till allmänheten om suicidprevention, *Våga fråga* den 26 maj.

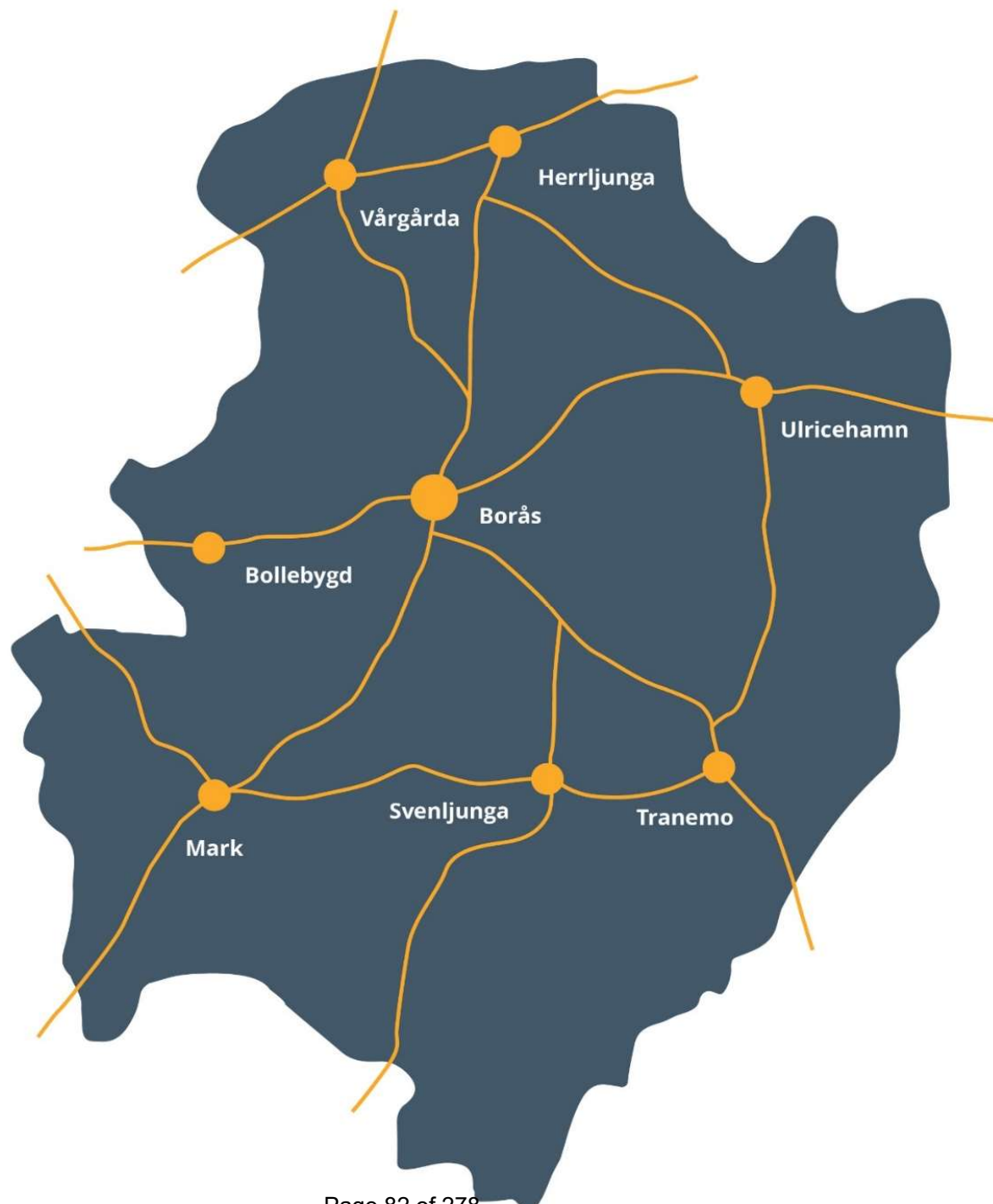
Folkhälsostrategen har genomfört workshops med samtliga elevråd för att involvera barn och unga i framtagandet av kommunens Vision 2035.





## 10. Publik laddinfrastruktur - information (inga handlingar)

# Vägledning för laddinfrastruktur – Publik laddning i Sjuhärad



# Fossilfri B BORÅSREGION

Fossilfri Boråsregion är ett projekt som drivs av Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund. Syftet med projektet är att bidra till att fossilfrihet inom transportsektorn ska kunna nås, men också skapa förutsättningar för affärsutveckling och positionering inom fossilfrihet i Boråsregionen.

Projektet är ett fördjupningsprojekt från det Miljöstrategiska arbetet på Boråsregionen och ska pågå 2020 - 2022. Projektet finansieras av Boråsregionen och Västra Götalandsregionen.



Utgivare: Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund, 2021  
Kontaktpersoner: Sandra Johansson, Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund  
Redaktör: Angelica Rennerfelt, Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund  
Konsult: Tengbomgruppen AB, Linnea Hedin och Frida Skarp  
Författare: Linnea Hedin, Sandra Johansson, Alice Karlström, Angelica Rennerfelt och Frida Skarp  
Kartor och illustrationer framtagna av Tengbom om inget annat anges.

# Innehåll

<b>Inledning</b> .....	4
Bakgrund .....	4
Läsanvisning.....	4
Syftet med vägledningen .....	5
Avgränsning.....	5
Nuläget i Boråsregionen.....	5
<b>Efterfrågan och förutsättningar</b> .....	6
Prognos laddpunkter och laddbara bilar .....	6
Energiförsörjning och effekt.....	8
<b>Om laddinfrastruktur</b> .....	9
Publik och icke-publik laddning.....	9
Kombinerad publik och icke-publik laddning .....	9
Laddeffekter och laddstationer .....	10
Struktur för laddinfrastruktur.....	10
Utformning av laddstationer.....	13
<b>Vägledning för etablering av publik laddinfrastruktur</b> .....	14
Var – Platser för publik laddning i Sjuhärad.....	15
Vem – Kommunens roll och samverkan med andra aktörer .....	16
Hur – Kommunala åtgärder .....	18
<b>Finansiering och stöd</b> .....	25
Finansiering från Klimatklivet .....	25
Finansiering Västra Götalandsregionen .....	25
Aktörer för fortsatt stöd och samverkan.....	25
<b>Ordlista</b> .....	26
<b>Referenser</b> .....	28
<b>Bilaga 1: Fördjupad fakta om laddinfrastruktur</b> .....	30
<b>Bilaga 2: Karta laddstationer Boråsregionen</b> .....	
<b>Bilaga 3: Kommunspecifika kartor</b> .....	

## Inledning

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund har tagit fram denna vägledning för att stötta medlemskommunerna i arbetet med publik laddinfrastruktur. Vägledningen utgår från att besvara tre huvudfrågor: Var? Vem? Hur?

**Var?** Pekar ut lämpliga platser och destinationer för publika laddstationer. Dessa platser har pekats ut baserat på behov och efterfrågan på publika laddmöjligheter.

**Vem?** Går igenom vilka roller en kommun kan ta gällande etableringen av publik laddinfrastruktur. Dessutom presenteras privata och andra aktörers roll samt hur kommunen kan samverka med dessa.

**Hur?** Exempel på hur medlemskommunerna kan arbeta med etableringen av publik laddinfrastruktur.

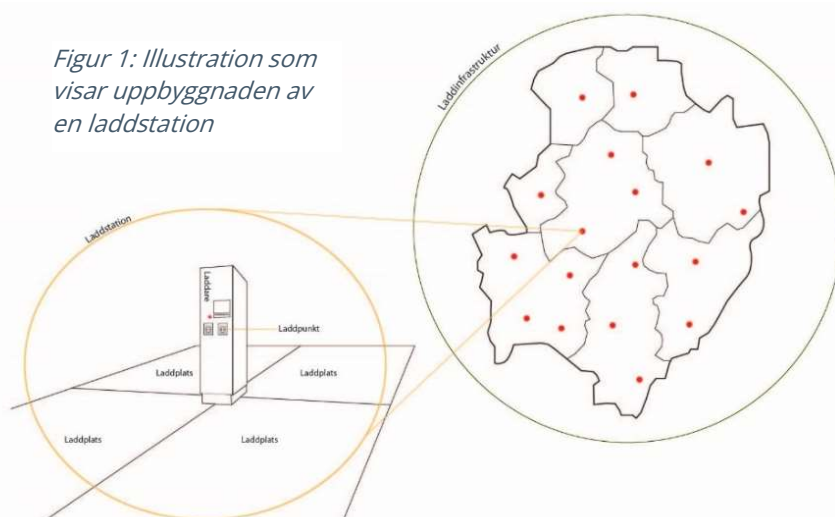
### Bakgrund

I Sverige står inrikestransporter för en tredjedel av landets totala utsläpp av växthusgaser. Sveriges utsläpp från inrikestransporter ska minska med minst 70 procent till år 2030 jämfört med år 2010. Västra Götaland har ett regionalt klimatmål att vara en fossiloberoende region senast 2030. Övergången till elfordon och laddinfrastruktur är en del i omställningen till en fossiloberoende transportsektor. Parallellt med övergången till elfordon behövs ytterligare åtgärder som ruttoptimering, utvecklad kollektivtrafik, smarta logistikkedjor, energieffektiva fordon och samutnyttjande transporter för att klara målen. Det behövs även en fortsatt utveckling av andra fossilfria drivmedel såsom biogas och vätgas för att skapa ett robust och hållbart transportsystem.

Samtliga kommuner i Sjuhärad har skrivit under satsningen Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om. Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund driver tillsammans med kommunerna i Sjuhärad projektet Fossilfri Boråsregion vars syfte är att stötta medlemskommunerna att nå målet om fossiloberoende transporter innan 2030. Projektet finansieras av Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund och Västra Götalandsregionen. I projektet är ett av fokus-områden att arbeta för en utökning av den publika laddinfrastrukturen. Därmed uppkom ett behov av vägledning för laddinfrastruktur hos medlemskommunerna. I dagsläget är det bara någon enstaka kommun i Sjuhärad som tagit fram ett underlag där man gjort ställningstaganden och planer för arbete med publik laddinfrastruktur.

### Läsanvisning

Vägledningen använder en rad olika begrepp. Figur 1 illustrera vad de olika begreppen avser.



## Syftet med vägledningen

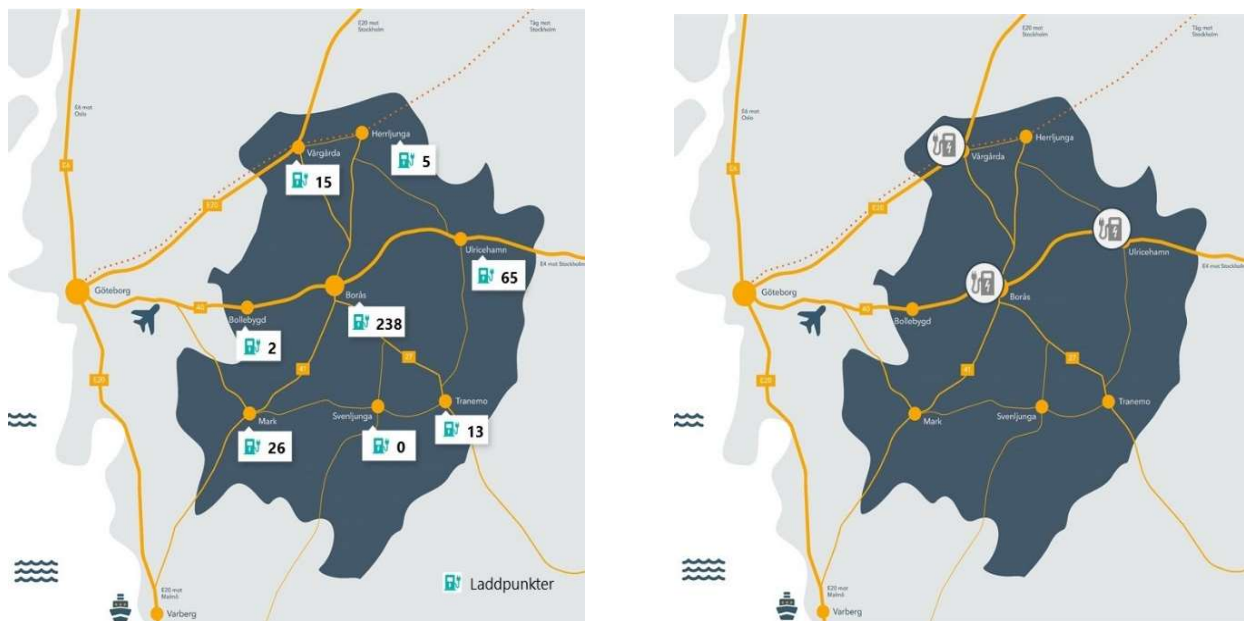
Vägledningens syfte är att hjälpa kommunerna att ta ställning till placering av publika laddstationer, vilken roll kommunerna kan ta och vilka metoder som är lämpliga för kommunerna att arbeta internt och externt för ökad tillgänglighet till publik laddinfrastruktur.

## Avgränsning

Vägledningen riktar in sig på publik-laddning. Normalladdning var inledningsvis fokus för vägledningen men under arbetets gång har det visat sig att laddaeffekten kan avgöras i ett senare skede. Vägledningen anger inte vem som ska etablera laddstationen. Elnätets kapacitet, tillgänglighet eller andra faktorer har inte inkluderats i utpekandet av de strategiska platserna.

## Nuläget i Boråsregionen

Sedan 2020 har kommunalförbundet arbetat med att kartlägga Sjuhärads utveckling av publika laddpunkter. Nedan ser ni två bilder som beskriver situationen i september 2021 över antalet publika laddpunkter i Sjuhärad samt var det finns möjlighet till snabbladdning.



Figur 2: Publika laddpunkter i Sjuhärad september 2021 (t.v) samt platser med möjlighet för snabbladdning (t.h). Källa: Boråsregionen Sjuhärads Kommunalförbund

## Efterfrågan och förutsättningar

Prognos laddpunkter och laddbara bilar  
Prognosen för hur publik laddinfrastruktur utvecklas hör samman med det växande behovet av fossilfria transporter och en rad andra faktorer vilka några presenteras nedan. Av nybilsförsäljningen i januari –juli 2021 stod laddbara bilar för 39,7 procent. Av den totala personbilsflottan i Sverige var fem procent laddbara vid samma tidpunkt (18). Både stödsystem och sanktioner påverkar utvecklingen för elbilsförsäljningen. Ett av de viktigare styrmedlen är EU:s utsläppsregler som genom typgodkännande gradvis ställer tuffare krav på bilindustrin vad gäller utsläppsnivåer. Kraven kommer att skärpas både 2025 och 2030 (19).

Flera aktörer gör prognoser för kommande försäljning av laddbara fordon. Stockholms Handelskammare framställde i slutet av 2020 tre scenarion – låg, medel och hög – där medelscenariot bedöms vara mest sannolikt. I detta scenario växer den totala fordonsflottan linjärt utifrån de senaste årens förändring. Utfallet blir då omkring 2,6 miljoner laddbara bilar år 2030, vilket motsvarar ungefär 50 procent av alla personbilar som rullar på svenska vägar. Detta betyder att alla personbilar som nyregistreras från 2028 kommer att vara laddbara (20). BIL Sweden presenterade 2020 en mer försiktig prognos som pekade på att fordonsflottan 2030 består av mellan 20–45 procent laddbara bilar i Sverige (21).

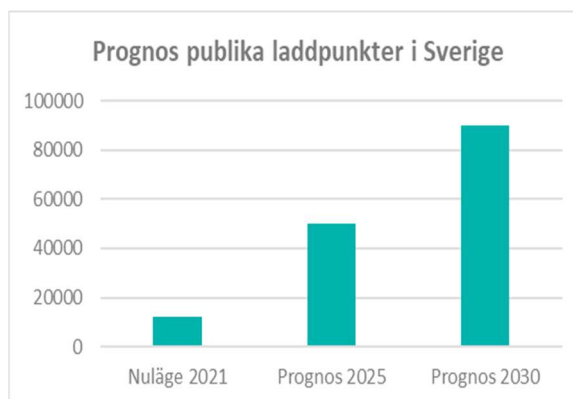
Det statliga bolaget Trafikanalys har regeringsuppdraget att redovisa statistik och korttidsprognoser över den svenska fordonsflottans utveckling. Deras korttidsprognos från 2021 sträcker sig till 2024 och anger att cirka 55 procent av nybilsförsäljningen av personbilar kommer bestå av laddbara bilar (tabell 2) (22). Sammanfattningsvis innebär ovanstående

prognoser att laddbara bilar, som minst, beräknas öka med 20% fram till 2030. Bristen på halvledare som uppstått i samband med coronapandemin har påverkan på tillverkningstakten av elfordon, detta har prognoserna inte tagit hänsyn till.

EU-kommissionens rekommenderande planeringsmått innebär att det behövs en publik laddpunkt per tio laddbara bilar. Power Circle som är elkraftbranschens intresseorganisation har gjort en beräkning för det kommande behovet av laddpunkter. Beräkningen som presenterades i februari 2021 visar att antalet publika laddpunkter i Sverige behöver öka från dagens ca 12 000 till 50 000 år 2025 och till 90 000 år 2030 (17).

Laddhybrider utgör en betydande del av Sveriges nybilsförsäljning, då cirka 70 procent av alla laddbara bilar som säljs är laddhybrider. Trafikanalys gjorde under 2021 en bedömning att nyregistrering av laddhybrider kommer att öka men att ökningstakten avtar under 2022. Detta beror på att Bonus Malus ändrades från april 2021 och gynnar nu rena elbilar mer än laddhybrider.

Tabell 1: Prognos över publika laddpunkter i Sverige baserat på beräkningar från Power Circle enligt modell från Transport & Environment. Källa illustration: Boråsregionen



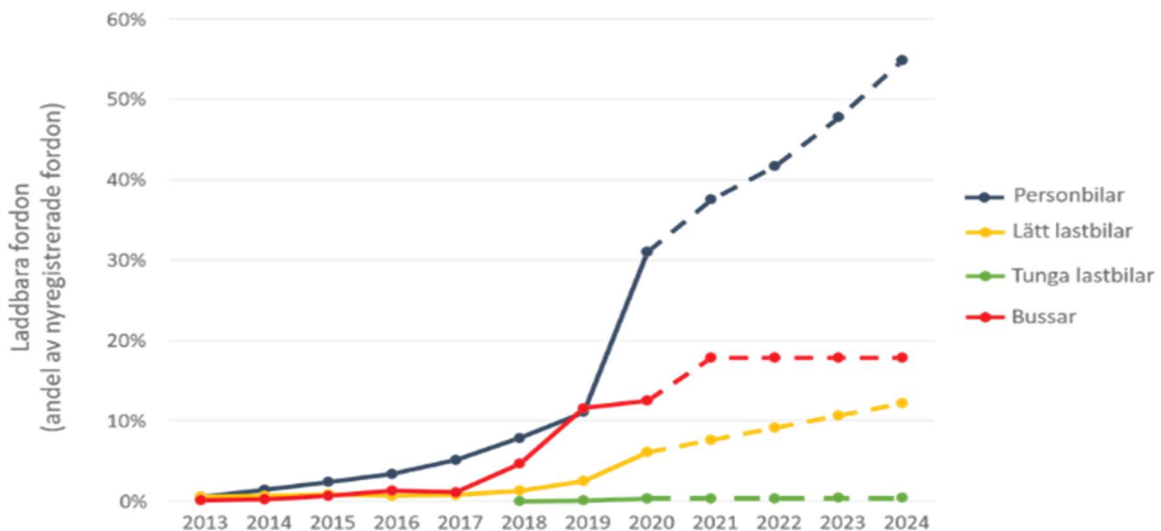
Från och med 1 januari 2021 upphörde även den tillfälliga nedsättningen av förmånsvärdet för laddhybrider vilket medför att förmånsbeskattningen för dessa bilar har ökat. Där av bedöms rena elbilar utgöra en allt större andel av de laddbara personbilarna framöver, även sjunkande priser, bättre räckvidd och förbättrad tillgång till laddinfrastruktur talar för att andelen rena elbilar ökar.

Norge har en mer "mogen" marknad för laddbara fordon och där utgör laddhybrider en mindre andel än de rena elbilarna. Förutom ovanstående faktorer kommer

laddinfrastrukturen även påverkas av vilken effekt laddpunkterna kommer att ha. Om många av de nya laddpunkterna har hög effekt behövs inte lika många nya laddpunkter för att fylla samma behov. Hög effekt ger kortare laddtid och laddplatsen kan betjäna fler bilar per dag.

Ytterligare en faktor är i vilken omfattning boende i flerfamiljshus utan egen parkering skaffar laddbar bil. Om de inte får möjlighet till hemmaladdning kommer de bli hänvisade till att ladda från den publika laddinfrastrukturen.

Tabell 2: Andel laddbara fordon (elbilar och laddhybrider) av nyregistrerade fordon, historisk utveckling 2013–2020, prognos för 2021–2024. Källa: Trafikanalys, 2021





## Energiförsörjning och effekt

Sverige tillsammans med Norge är ledande när det gäller försäljning av elbilar vilket inte är förvånande då de är länder med stor elproduktion jämfört med befolkningens storlek. Det finns grundläggande infrastruktur för produktion och distribution av el som drivmedel, men de sista stegen till lokalt nät och från lokalt nät till fordon behöver utvecklas. Om alla personbilar i Sverige (cirka fem miljoner) byttes ut till elbilar skulle det krävas cirka 12 TWh per år för laddning av dessa. Elbilar är så pass energieffektiva att energibehovet är förhållandevis litet. Den genomsnittliga körsträckan i Sverige är tre till fyra mil per dag och det innebär ett laddbehov av fem till åtta kWh per elbil och dag. I Sverige produceras cirka 150 TWh el per år och 2020 nettoexporterades 25 TWh el enligt Energimyndigheten (23).

Detta innebär att det finns ett överskott av el som skulle räcka för elbilsladdning. Det är kapaciteten i elnäten som kan vara begränsande, inte elbrist utan lokal kapacitetsbrist. Antalet människor i storstäderna ökar och där arbetskraften finns vill också tunga industrier och företag etablera sig. Det innebär att det lokalt behöver transporteras mer el i näten. Främst vid specifika timmar på dygnet då elanvändningen är som störst, det vill säga då effektbehovet är stort. Om alla elbilar i ett och samma bostadsområde startar sin laddning samtidigt finns en risk att effekten inte skulle räcka till. Dock finns det redan smart teknik för att styra laddningen till tider på dygnet då det finns ledig kapacitet i elnätet. Merparten av all elbilsladdning sker i hemmet under natten, då både hushållets och samhällets effektbehov är låg.

Energimyndighetens årssammanställning för 2020 visar en stor ökning av el producerat av vattenkraft och vindkraft, vilka stod för 45 respektive 17 procent av den totala elproduktionen under 2020. Kärnkraftens andel minskar och vindkraftens andel förutspås öka kraftigt (23). En ökad andel förnybar elproduktion från vind och sol som inte är reglerbar innebär nya utmaningar för elförsörjningen. Det planeras omfattande utbyggnader av elnätet, ett arbete som tar tid men som kommer öka kapaciteten när efterfrågan är hög.

Under våren 2021 startade Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund ett arbete kring Samverkan för trygg elförsörjning i Boråsregionen. Tillsammans har verksamheten Business Region Borås och projektet Fossilfri Boråsregion, som både ligger under kommunalförbundet, insett att området är viktigt från olika aspekter av den regionala utvecklingen i Boråsregionen. Business Region Borås ser att effektfrågan är en viktig del i frågan kring nyetablering samt utbyggnad av befintligt näringslivet.

Fossilfri Boråsregion arbetar med omställningen av transportsektorn och ser att effektbehovet även här är en grundförutsättning för utbyggnaden av laddinfrastrukturen. Tillsammans har Business Region Borås och Fossilfri Boråsregion anlitat en konsult under hösten 2021 för framtagande av en nulägesanalys, framtidsanalys, platser för elintensiva nyetableringar och samverkansarena.

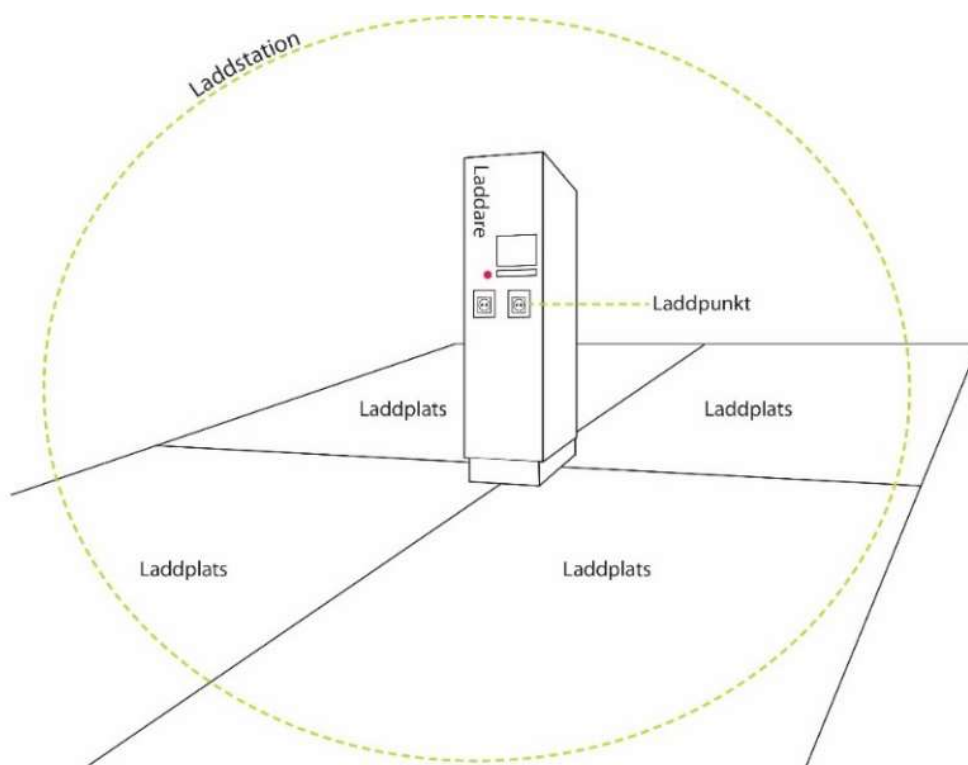
## Om laddinfrastruktur

### Publik och icke-publik laddning

Laddstationer för elfordon delas in i publika och icke-publika. Generellt är publika laddstationer öppna och tillgängliga för allmänheten. Icke-publika stationer är riktade till en specifik målgrupp som till exempel företagets egna anställda, bostadsrättsföreningens medlemmar eller hotellets betalande gäster. Icke-publik laddning av elfordon sker i huvudsak vid hemmet eller på arbetsplatsen när fordonet står parkerat en längre tid. Denna typ står för 80 procent av all laddning. Även om publika laddstationer står för en liten del av laddningsbehovet spelar tillgängligheten till publik laddinfrastruktur en viktig roll då den påverkar personers förtroende för elfordon genom att säkerställa tillgång till laddning.

### Kombinerad publik och icke-publik laddning

Traditionellt sett har alla laddstationer delats in i publik eller icke-publik. I takt med att efterfrågan på laddstationer ökar och fler laddstationer sätts upp skapas möjlighet för kombinerade stationer. För att en laddstation ska vara hållbar, både ekonomisk och miljömässigt, ska den användas så mycket som möjligt. Exempel på en kombinerad station kan vara att en skola har en icke-publik laddstation under terminerna men är publik under sommaren för turister och besökare. Variationen kan också ske över dygnet då laddinfrastrukturen på en publik plats såsom ett torg eller idrottshall är publik på dagtid men är icke-publik för omkringliggande bostäder på nätterna, se Exempel 5 Eskilstuna, sid 18.



Figur 3: Illustration som visar uppbyggnaden av en laddstation.

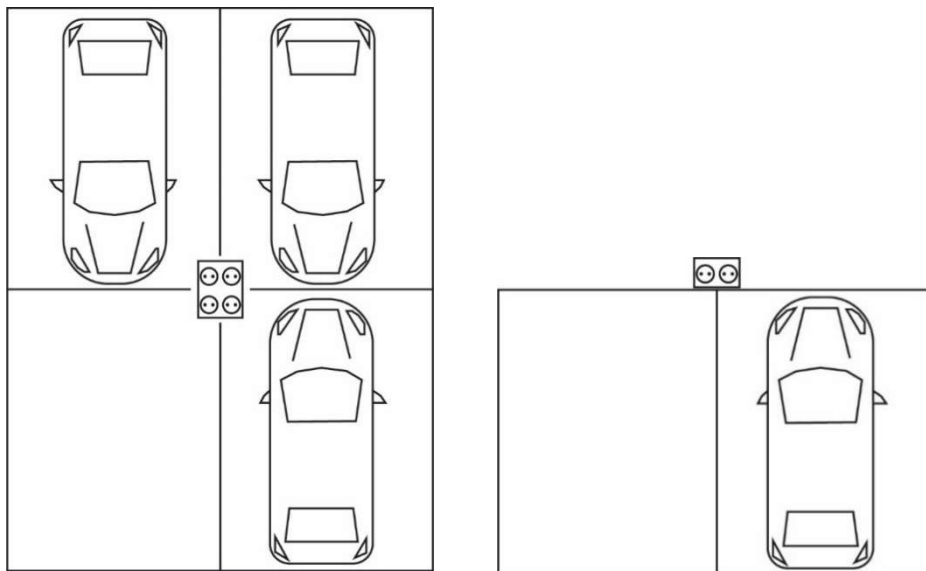
## Laddeffekter och laddstationer

Laddstationer brukas benämnas olika beroende på laddeffekter: **normalladdning** ( $\leq 22$  kW) och **snabbladdning** ( $> 22$  kW). Desto högre laddeffekt desto fortare går det att ladda. Inför etablering av ny laddstation behöver kundens behov klargöras. Förväntas kunden ladda under längre tid krävs det lägre effekt och tvärtom (4).

Normalladdning är den typ av laddning som sker där fordonen ofta står parkerade under en längre tid, till exempel på arbetsplatsen eller i hemmet. Normalladdning används också vid så kallad destinationsladdning. Det kan vara ett besöksmål, friluftsområde, idrottsmatch med mera. Normalladdning innebär en effekt på mellan 2,3–22 kW (2). Snabbladdning är den snabbaste typen av laddning idag (2021) och har vanligen effekten 50–350 kW vilket tar cirka 10–40 minuter. Snabbladdare placeras därför ofta utmed stora vägar där bilföraren enkelt kan köpa mat, kaffe och göra ett toalettbesök (1). En laddstation innehåller många olika delar och begrepp som kan vara lätta att blanda ihop. Följande bild beskriver detta. Nationella databaser, som till exempel uppladdning.nu, samlar och tillgängliggör information kring laddinfrastruktur och vilka laddmöjligheter som finns i Sverige. Dessa databaser visar i huvudsak publika laddstationer men vissa icke-publika laddstationer återfinns då privatpersoner erbjuder andra användare att nyttja deras icke-publika laddare.

## Struktur för laddinfrastruktur

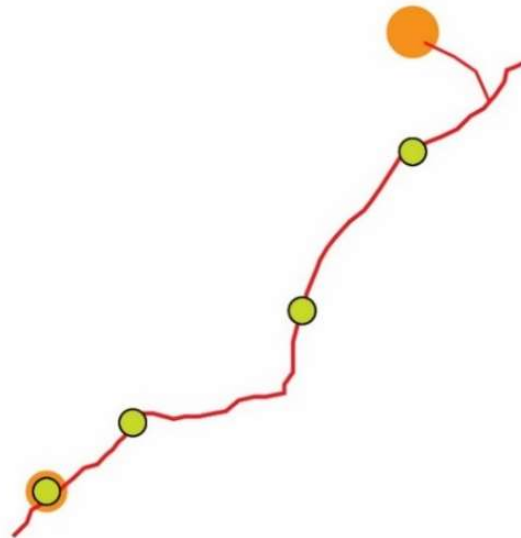
Vid lokalisering av laddstationen gäller generellt att hellre placera fler laddstolpar på en plats än enstaka laddstolpar på många platser. Detta för att minska risken för köbildning och att elbilsförarna ska behöva åka runt och leta efter en ledig laddplats.



Figur 4: Exempel på placering av infrastruktur för laddning

### Laddning vid längre resor

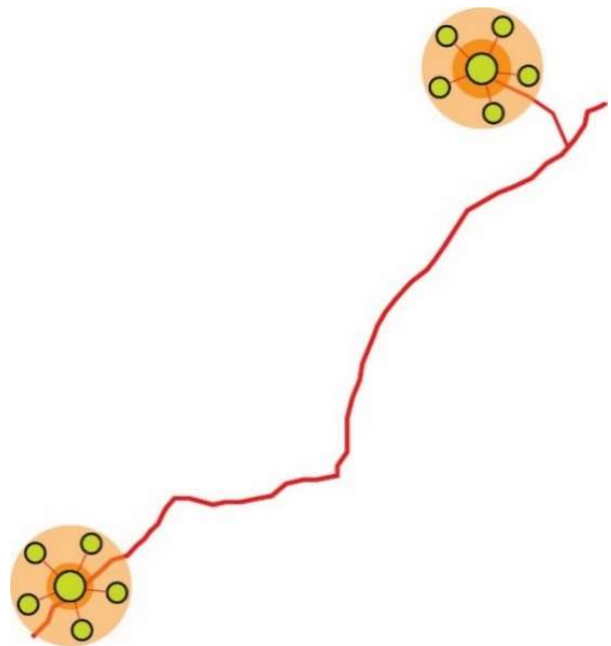
Placering av snabbladdare utmed motorvägar och större huvudleder skapar en struktur som möjliggör längre elfordonsresor mellan städer och orter. Laddstationerna bör vara utplacerade på strategiska platser längs huvudstråk.



Figur 5: Illustration som visar strukturen för laddning vid längre resor.

### Laddning i tätare strukturer

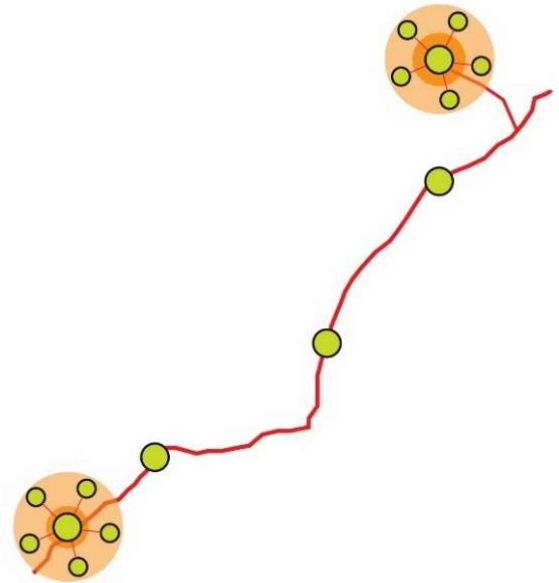
I tätare strukturer kan snabb- och normalladdare placeras strategiskt som ett nät inom till exempel en större tätort. Detta har stor praktisk nytta för verksamheter som kör långa sträckor inom samma område, exempelvis taxibolag, budfirmor, färdtjänst, hemtjänst och olika typer av servicefordon. För privatbilister sker större delen av laddningen vid hemmet eller på arbetsplatsen och de använder därför inte publika laddstationer inom den här strukturen. Däremot spelar den en viktig roll för boende i flerbostadshus utan egen parkering samt för besökare. Tillgång till publika laddare i täta strukturer skapar en trygghet för privatbilister som kan bidra till ökat elfordonsutnyttjande hos befintliga elfordonsägare samt fungera som ett incitament för att fler ska våga köpa elfordon (2).



Figur 6: Illustration som visar strukturen för laddning inom till exempel en större tätort.

### Kombinerad struktur

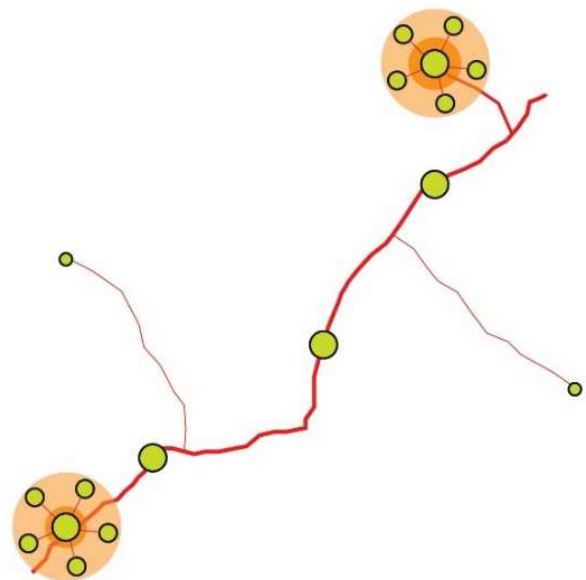
Placering av laddstationer på en ort, med huvudsyfte att öka tryggheten och förlänga den dagliga räckvidden, kan med fördel utformas för att även erbjuda räckviddsförlängning för fordon på genomresa. Viktigt att tänka på är att snabbladdare inte placeras för långt ifrån motorväg eller trafikled, eftersom det inte får kosta räckvidd att ladda. Kombinerad struktur är strategiskt viktigt för att erhålla så stor bredd som möjligt på kundunderlaget för varje snabbladdningsstation (2).



Figur 7: Illustration som visar en kombinerad struktur för laddning.

### Destinationsladdning

Destinationsladdning är den form av laddning som görs på platser som elfordonsföraren besöker för att uträtta ärenden eller delta i olika aktiviteter, både inom och utanför tätorter. Detta kan till exempel vara besök på en idrottsplats, ett friluftsområde eller annat besöksmål. På dessa platser används ofta normalladdare.



Figur 8: Illustration som visar strukturen för destinationsladdning.

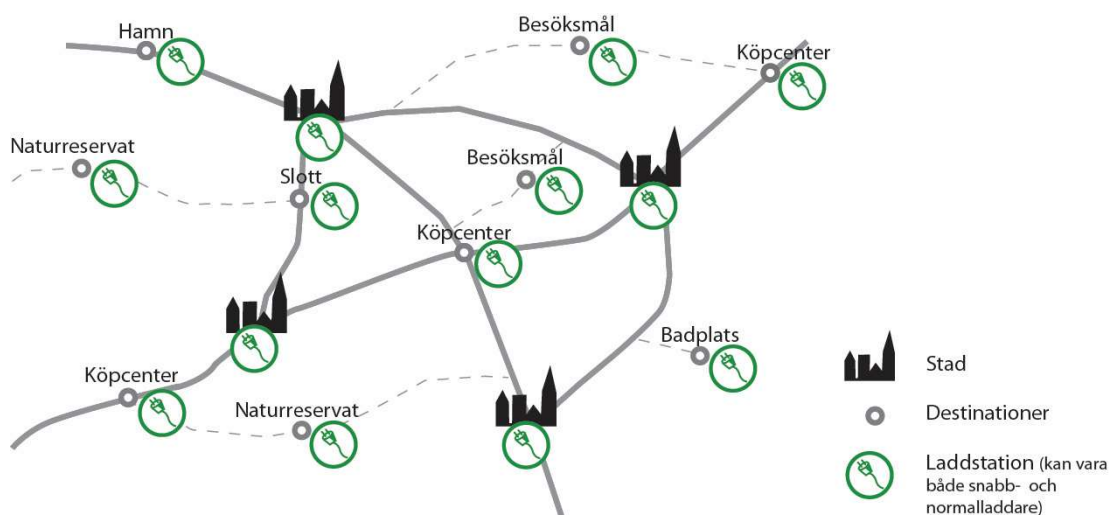
## Utformning av laddstationer

Nedan följer en kortare beskrivning kring utformning av laddstationer, olika betalningslösningar samt tillstånd och prövning. I bilaga 1 finns mer detaljerad information. Det finns ett antal olika aspekter att väga in när man utformar en laddstation. Var ska laddstationen placeras? Vilken typ av laddstation passar? Behövs det kompletterande åtgärder på platsen, som till exempel byggnation av transformator, väderskydd eller belysning? Behövs det skyltning? Samt tillgänglighet för personer med funktionsvariationer. För mer detaljerade rekommendationer se Bilaga 1. Det finns idag många betalningslösningar för laddning, det kan vara via appar, RFID-bricka, sms, Swish eller kontokort.

Sedan maj 2020 gäller ny lagstiftning för tillgång till laddinfrastruktur enligt plan- och bygglagen. Lagen i sin helhet finns i Bilaga 1. Den innebär:

- Krav på att nya bostadshus med fler än 10 parkeringsplatser, i byggnaden eller på tomten, ska ha ledningsinfrastruktur (förberedelse med tomrör eller liknande) till alla parkeringsplatser. Byggnader som inte är bostadshus och som har fler än 10 parkeringsplatser i byggnaden eller på tomten ska ha ledningsinfrastruktur till 20 % av parkeringsplatserna och minst en laddningspunkt för elfordon.
- Retroaktiva krav som innebär att uppvärmda byggnader som inte är bostadshus och som har fler än 20 parkeringsplatser i byggnaden eller på tomten ska ha minst en laddningspunkt för elfordon senast 1 januari 2025.

Vid anläggning av laddstation är det viktigt att undersöka vad den gällande detaljplanen anger för platsen. I de fall nya detaljplaner tas fram är det viktigt att de inte utgör något hinder för laddinfrastruktur. Kommunen bör vara uppmärksam på att anläggning av parkering och vissa kompletterande åtgärder vid en laddstation kräver bygglov. Ytterligare möjligheter att reglera laddstationerna finns genom lokala trafikföreskrifter.



Figur 10: Illustration som visar strukturen för ett nätverk av laddplatser. Det är viktigt att laddmöjligheterna placeras på strategiska platser för att göra det enkelt att ladda och för att det ska vara god tillgänglighet.

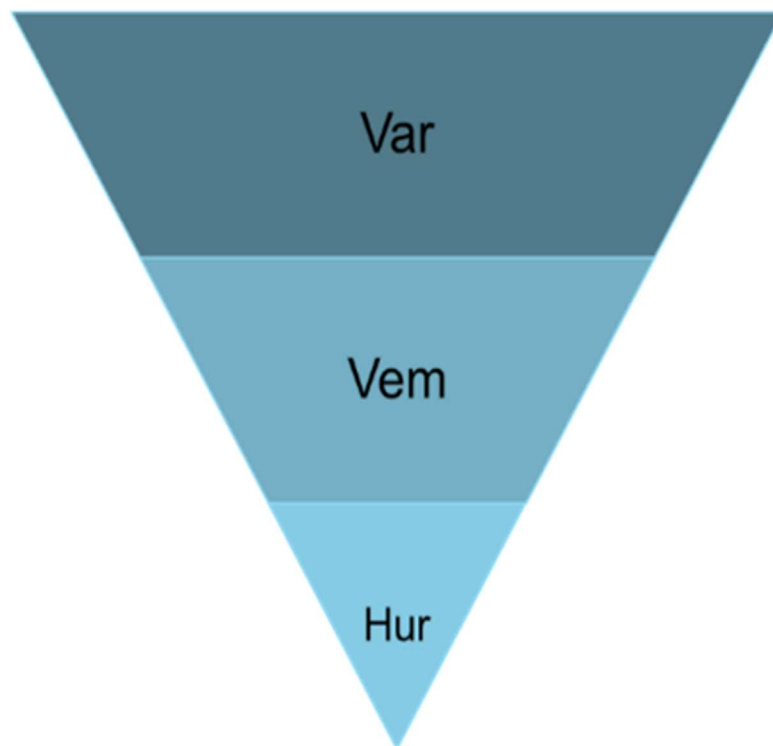
## Vägledning för etablering av publik laddinfrastruktur

Vägledningen utgår från att besvara tre huvudfrågor: Var? Vem? Hur?

**Var?** Pekar ut lämpliga platser och destinationer för publika laddstationer. Dessa platser har pekats ut baserat på behov och efterfrågan på publika laddmöjligheter i

**Vem?** Går igenom vilka roller en kommun kan ta gällande etableringen av publik laddinfrastruktur. Dessutom presenteras privata och andra aktörers roll samt hur kommunen kan samverka med dessa.

**Hur?** Exempel på hur medlemskommunerna kan arbeta med etableringen av publik laddinfrastruktur.



*Figur 11: Uppbyggnad av vägledning*

## Var – Platser för publik laddning i Sjuhärad

Utvecklingen går fort och det byggs hela tiden nya laddstationer. Sjuhärads publika laddinfrastruktur behöver kompletteras med ytterligare laddstationer. I Bilaga 2 presenteras en karta med förslag på platser för etablering av publika laddstationer, även kommunspecifika kartor finns att tillgå. Dessa har tagits fram tillsammans med kommunerna. Länsstyrelsen i Västra Götaland tog under 2017 fram lämpliga platser för snabbaddning (2). De platser för publikaddning som tagits fram i detta dokument kompletterar det som Länsstyrelsen föreslår. Det är upp till respektive kommun eller annan investerare att i det fortsatta arbetet avgöra vilken typ av laddning som lämpar sig för respektive laddstation.

Kriterier för placering av publik laddning  
För varje specifik plats där en laddstation ska placeras bör en bedömning av platsens lämplighet göras utifrån följande utgångspunkter:

*Platsen är välbesökt där besökaren stannar tillräckligt länge och har rest tillräckligt långt för att laddning ska ses som ett behov för både elbilar och laddhybrider.*

För att en plats ska vara aktuell för en laddstation behöver alla tre delar uppfyllas.

### 1. Platsen är välbesökt...

Det kan handla om en plats som är välbesökt idag men även om en plats där kommunen vill öka besöksantalet.

### 2. ...besökaren stannar tillräckligt länge...

Här handlar det om hur länge den genomsnittliga besökaren stannar på platsen. Stannar besökaren tillräckligt länge för att bilen ska hinna ladda tillräckligt mycket?

### 3. ...har rest tillräckligt långt för att

laddning ska ses som ett behov för både elbilar och laddhybrider.

Här görs en bedömning av varifrån besökarna kommer. Har platsen ett upptagningsområde som sträcker sig utanför det direkta närområdet, till exempel tätorten, eller kanske till och med utanför kommungränsen eller regionen. Om de flesta besökarna reser bara några kilometer till platsen bedöms det inte som tillräckligt långt då de laddar bilen hemma. Har besökarna åkt några mil kan det ses som tillräckligt långt. Platser som identifierats har endast pekats ut för att de bedöms som strategiska platser där kriterierna uppfylls. Platserna tar inte hänsyn till vem som ska etablera laddstationen.

Vägledningen tar heller inte ställning till om platserna ska förses med normal- eller snabbaddare. Räddningstjänsten kan ha synpunkter på laddstolparnas placering, främst i tätbebyggda områden och i parkeringsgarage. Därför kan det vara bra att stämma av vald placering med dem.



## Vem – Kommunens roll och samverkan med andra aktörer

Det finns flera aktörer som har en viktig roll i utbyggnaden av publik laddinfrastruktur. För att kunna erbjuda goda laddmöjligheter behöver både offentliga och privata aktörer samverka.

### Kommunens roll

Vilken roll kommunen kan ta beror på politiska mål, beslut och finansiering. Utöver dessa faktorer finns andra aspekter som påverkar kommunens roll och engagemang. Några av dessa rör typen av laddning, ägandeskap, kommunens rådighet, kommunens storlek, geografiskt läge, närvaron av andra aktörer som bygger publik laddning samt funktion i kommunen. En kommun behöver inte ha samma roll för alla laddstationer, utan olika platser inom samma kommun kan ha olika förutsättningar som gör att kommunens roll kan variera för respektive plats. Vilken roll kommunen kan ta för att främja utbyggnaden av publik laddning beror på många faktorer och det finns ingen tydlig modell för hur kommunen ska arbeta. Vilka roller en kommun kan ta för att främja den icke-publika laddinfrastrukturen är däremot tydlig i egenskap av arbetsgivare och bostadsbolag. De stora utmaningarna handlar främst om hur man får det att ske – frågor som ofta är förknippade med finansiering, betalningsmodeller och det tekniska utförandet.

### *Ägandeskap och kommunens rådighet*

Vem som äger laddstationen varierar och är ofta kopplat till laddstationens placering. Vissa kommuner har valt att bygga och sköta publika laddstationer via kommunala energi-

eller parkeringsbolag. Andra kommuner arbetar för att få externa aktörer att bygga, finansiera och sköta de publika laddstationerna. Kommunen är begränsad i sin rådighet gällande etablering av laddinfrastruktur. På privat mark har kommunen ingen rådighet, men kan påverka genom kommunikation och rådgivning. På kommunal mark kan kommunen bygga själv eller upplåta marken till andra aktörer, beroende på kommersiella intressen. Det finns flera former för hur kommunen kan samverka med privata aktörer. Exempel på samverkansformer och avtal presenteras mer under avsnittet "Hur - kommunala åtgärder".

### *Roller inom kommunen*

Publik laddinfrastruktur är inte en fråga för en specifik tjänsteperson eller avdelning utan flera funktioner i kommunen bör vara involverade. De olika funktionerna kan ha olika roller gällande utbyggnaden av laddinfrastruktur. Nedan presenteras en tabell med exempel på hur fördelningen av roller inom kommunen kan se ut

### *Närvaro av andra aktörer som bygger publik laddning*

På vissa platser drivs utbyggnaden av publik laddinfrastruktur nästan helt av privata aktörer. Närvaron av dessa aktörer beror på att de ser en affärsmöjlighet. Kommuner som saknar eller har låg närvaro av privata aktörer kan jobba aktivt med att peka ut strategiska platser för publik laddning och därefter föra dialog med privata aktörer.

Tabell 3: Exempel på roller en kommun kan ta på sig i olika funktioner

Funktion i kommunen	Exempel på roll
Energi- och klimatrådgivning	Kunskap om laddinfrastruktur och bidragssystem kopplat till detta. Rådgivande roll till både privatpersoner, företag, fastighets- och bostadsbolag.
Näringslivsutveckling	Nätverk och informationsspridning. För dialog med befintliga arbetsplatser och nya verksamheter.
Besöks- och turismnäring	Nätverk och informationsspridning. Kunskap om vilka besöksmål som behöver laddinfrastruktur samt vilka platser som besöksantalet bör öka på.
Samhällsplanering	Strategisk planering. Förmedla information om markägarförhållanden, planerad markanvändning, hantering av bygglov, förberedelser och planering i exploatering och hur man tecknar avtal om markarrende.
Kommunikatör	Kommunikation och informationsspridning genom exempelvis nyhetsbrev och sociala medier. Information till och kommunikation med medborgare kring elbilar och laddinfrastruktur.
Kommunalt energibolag	Kan sätta upp laddstolpar både för kommunen och privata aktörer. Kompetens kring förutsättningar i elnätet.
Kommunalt nätbolag	Kompetens kring förutsättningar i elnätet.
Kommunalt bostads- och fastighetsbolag	Erbjuda laddning till hyresgäster och besökare till fastigheterna.
Kommunala parkeringsbolag	Erbjuda laddning på parkeringsplatser på kommunal mark

Lista på aktörer för samverkan

Olika aktörer har olika roller och incitament för att samverka kring utbyggnaden av publik laddinfrastruktur. Offentliga aktörer drivs ofta genom politik och klimatmål. Dessa aktörer är betydelsefulla som föregångare i omställningen av hållbara transporter. Privata aktörer, oavsett roll, kan däremot se servicevärdet i att kunna erbjuda sina boende, anställda eller besökare laddning. Nedan följer exempel på både offentliga och privata aktörer som kan ha intresse av att investera i, och samverka kring publik laddinfrastruktur: (9,10,2).

- Kommuner
- Kommunala energibolag
- Kommunala fastighetsbolag
- Kommunala parkeringsbolag
- Kommunala bostadsbolag
- Vårdcentraler och sjukhus
- Högskolor och universitet
- Laddoperatörer
- Fastighetsägare
- Nätägare
- Näringsliv
- Köpcentrum och dagligvaruhandel
- Hotell och restauranger

## Hur – Kommunala åtgärder

Nedan beskrivs exempel på åtgärder kommuner kan arbeta med för att främja utbyggnaden av publik laddinfrastruktur. Sist i avsnittet presenteras exempel på hur tre kommuner i Sverige har arbetat med att ta fram affärsmodeller för ägande och betallösningar.

- |  |  |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"><li>• Beslut och ställningstaganden</li><li>• Etablera publik laddning på kommunal mark</li><li>• Upplåtelse av kommunal mark till andra aktörer</li><li>• Krav och möjliggörande vid detaljplanering, bygglov och försäljning av mark</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Samverkan med näringsliv, besöks- och turismnäring</li><li>• Kommunens egen fordonsflotta</li><li>• Kommunikation och informationsspridning</li><li>• Uppdrag till kommunala bolag</li></ul> |
|--|--|

### Beslut och ställningstagande

Det är viktigt att kommuner har en strategi för hur man ska engagera sig i utbyggnaden av laddinfrastruktur. Vilken roll kommunen vill ta blir tydligare om det finns en strategi eller plan. En plan underlättar för kommunen att identifiera processer och beslut samt vilka nämnder och delar av kommunens organisation som bör involveras och samverka. Förutom att förtydliga kommunens roll och vad man vill göra, ger en plan en tydlig signal till andra aktörer, exempelvis om man som kommun fattat beslut om att bygga eller inte bygga laddstationer (10).

### Uppdrag till kommunala bolag

Kommunala bolag som energibolag, bostadsbolag, fastighetsbolag och parkeringsbolag kan ha en betydande roll i arbetet, både för den icke-publika och publika laddningen. I kommunens arbete med laddinfrastruktur är det viktigt att inkludera de kommunala bolagen. Genom beslut kan kommunen använda sitt ägardirektiv och ge mandatet till de kommunala bolagen att delta i etableringen av laddmöjligheter. Genom att förse hyresgäster med laddmöjligheter kan de kommunala bostadsbolagen påverka

elbilsutvecklingen och föregå som ett gott exempel. För de kommuner som har kommunala energibolag finns stora möjligheter att påverka utbyggnaden av publik laddinfrastruktur. Energibolagen har en nyckelroll i omställningen och de besitter kompetens kring förutsättningar i elnätet och kan bidra med kunskap om användarbehov och efterfrågan (10).

Flera kommuner har givit kommunala energibolag mandatet att ta fram laddlösningar samt bygga och drifta laddstolpar. Ett sådant beslut har visat på en god utveckling och utbredning av publik infrastruktur i kommunen. Det finns även exempel där kommuner givit mandatet att etablera publik laddning till de kommunala parkeringsbolagen (Borås kommun, Göteborgs Stad, och Stockholms stad).

### Etablera publik laddning på kommunal mark

Kommunen kan verka för en utbyggnad av publik laddning på kommunal mark. Kommunen kan själva investera i infrastrukturen men bör undersöka det kommersiella intresset först. För att det ska vara möjligt att ta betalt för elen behöver någon annan än kommunen stå för

laddtjänsten. I vissa fall är privata aktörer villiga att finansiera och ta betalt för laddning vid kommunala anläggningar, vilket kan underlätta etableringen från kommunens perspektiv (9).

#### *Destinationsladdning vid kommunala parkeringar*

Det kan vara attraktivt för en elbilsägare att kunna ladda på olika besöksmål och destinationer där det finns kommunal parkering, exempelvis centumparkeringar och idrottsanläggningar. Notera att det gäller laddning där fordonsägaren är i behov av att ladda för en längre sträcka (9). Laddbehovet vid pendelparkering anses vara lågt. Detta då de flesta bilägare åker en kortare sträcka från hemmet till pendelparkeringen för att sedan åka den långa sträckan med kollektivtrafik eller samåka. Det kan dock vara aktuellt för laddning på pendelparkeringen om den även används av omkringboende nattetid eller som infartsparkering för besökare (11).

#### *Laddning på gatuparkering*

Frågan om laddning på gatuparkeringar är ofta kopplad till önskan om att erbjuda personer i flerfamiljsbostäder, som inte har egen parkering, möjlighet till laddning samt laddning för besökare. En kommun har möjlighet att reservera parkering med laddplats utmed gator. Att etablera laddning utmed gator kan, utifrån flera aspekter, vara svårt. För att elbilsägare garanterat ska kunna ladda längs gatorna behöver parkeringsplatser reserveras exklusivt för elbilar vilket utesluter parkering för andra fordon. Dessutom kan det bli svårt att förändra markanvändningen där laddplatser finns. Exempelvis kan det bli svårt att skifta från parkering till bussfil eller underhålla infrastruktur under mark på grund av el dragningarna.

Om kommunen vill arbeta för att etablera laddmöjligheter för flerbostadshus vars parkering sker utmed gator bör möjligheten att etablera laddning vid närbelägna parkeringsanläggningar först ses över (9). I Göteborg har kommunen beslutat att vara restriktiv med laddning utmed gator. I stället hänvisar Göteborgs stad bilister som vill ladda till så kallad kvartersmark där laddplatser satts upp de senaste åren (24).

Avtal och upplåtelse av kommunal mark till andra aktörer

Om kommunen själv inte vill bygga laddinfrastruktur kan man upplåta mark och erbjuda avtal för privata aktörer att etablera laddstationer på den kommunala marken. Det finns olika krav en kommun kan ställa i den här typen av avtal. Vanligt förekommande krav är att de privata aktörerna står för och finansierar laddutrustningen, elförsörjning och nödvändiga ledningsarbeten medan kommunerna står för upplåtelse av mark.

Allt fler kommuner får förfrågningar av privata aktörer om att etablera laddinfrastruktur på kommunal mark. För att kunna besvara dessa förfrågningar rekommenderas det att kommunen utvecklar rutiner som hanterar kringkontaktpersoner, avtal, bygglov, tillgång till kartunderlag och annan information om befintlig infrastruktur. Det är även viktigt med tydliga villkor i avtalen mellan kommun och privat aktör om vad som gäller beträffande anläggning, drift, underhåll och avveckling. I vägledningen presenteras exempel på hur Stockholms Stad och Strömstad kommun har tänkt kringnyttjanderättsavtal

### **Exempel 1. Strömstad och Sotenäs – två kommuner som skapat nyttjanderättsavtal med aktörer för publik laddning**

Strömstad har upprättat nyttjanderättsavtal med privata aktörer för att etablera publik laddning på kommunens mark. Nyttjanderättsavtalen avser både snabb- och normalladdning. I Sotenäs har kommunen pekat ut platser för etablering av publik laddning på kommunal mark. Platserna har valts med hänsyn till bland annat skötsel, framkomlighet och långsiktighet. Den som ansöker om att få sätta upp en laddstolpe står för installation, drift och underhåll. Kommunen har även en del krav så som att laddare som placeras på gatumark måste vara tillgängliga för alla att använda. Privata aktörer kan göra en intresseanmälan via kommunens hemsida. I dagsläget är betalningssystemen för själva parkering och laddningen olika (13).

I Strömstad har kommunen pekat ut befintliga kommunala parkeringsplatser där man genom avtal erbjuder privata aktörer att utrusta platsen med ett antal laddstolpar. Den privata aktören sköter allt som har med laddutrustningen att göra och tar betalt för tjänsten. I de fall parkeringsplatsen har en parkeringsavgift har den fortsatt uttagits av kommunen, med undantag för snabbaddare. I Strömstad har man genom avtal med aktörer skapat möjligheten att kunna betala både för elen och parkeringen genom ett betalsystem.

#### ***Fördelar***

Kommunen behöver inte finansiera installation och drift av laddstolparna.  
Kommunen kan ställa krav på laddstolparnas utformning.

#### ***Nackdelar***

Dubbla betalningssystem då kommunen fortfarande tar parkeringsavgift för laddplatsen.

### **Exempel 2. Stockholms stad tar fram avtal med privata aktörer för att sätta upp laddare på stadens gator**

#### **Kort om initiativet**

Stockholms stad har målet om 4000 publika laddplatser år 2022, vilket inkluderar både normal- och snabbaddning. Hälften av dessa sätts upp via det kommunala parkeringsbolaget och resterande 2000 laddplatser ska sättas upp av andra aktörer genom att upplåta kommunal mark. Cirka 10 000 lämpliga platser för publik laddning har pekats ut och i april 2021 fanns ungefär 30 laddgator med cirka 200 laddplatser.

#### **Stockholms stads nyttjanderättsavtal**

Nyttjanderättsavtalet avser publik normalladdning och snabbaddning i gaturummet. Den som ansöker om att få sätta upp laddstolpe på gatan står för installation samt drift och underhåll av laddarna. Kommunen ansvarar för och bekostar skyltning, sopning, snöröjning samt parkeringsövervakning. Vissa platser är lastbalanserade så att de får lägre prioritet när effektbehovet är som störst och har en förmånligare tariff. Vissa av de utpekade platserna är förberedda och aktörerna behöver inte ordna schaktning och ledningsdragnings. I innerstaden är det av vikt att platserna inte försvårar gatuskötsel, framkomlighet eller stör framtida planer för utveckling av gatan. Kommunen har även satt upp krav på parkeringsregler för snabbaddare och

normalladdare. Om fler aktörer intresserar sig för samma område har Stockholm tillämpat "först till kvarn" principen.

#### **Exempel på krav som ställs i nyttjanderättsavtalet**

- Man får nyttja platsen i 10 år - ingen avgift
- Krav på uttag: Snabbladdning: CCS; Normalladdning: Typ 2, 3,7 – 22 kW
- Färgsättning på laddstationen: Umbragrå (RAL 7022); Metallic (RAL 9006)
- Krav på driftssäkerhet på laddstationen – 95 %
- Reklambetonade symboler ska minimeras
- Krav på att staden ska få tillgång på data och statistik (för bland annat utvärdering)

#### **Möjlighet för aktörer att själva föreslå lämplig plats för laddning**

Utanför innerstaden finns större möjlighet att själv föreslå lämplig plats, om de uppfyller givna kriterier. Exempel på kriterier är att platsen ska ge möjlighet till minst fyra laddplatser i rad, laddare för snabbladdning får som regel endast anläggas på tvärställd parkering (lokala undantag kan göras). Normalladdning kan anläggas på all typ av parkering och ska kunna betjäna minst två bilar samtidigt.

#### **Utvärdering**

I april 2020 släpptes en utvärdering av initiativet baserat på året 2019. Utvärderingen visar att de mest populära laddplatserna var i p-hus och att det var vanligast att ladda mitt på dagen. Mest energi överfördes via snabbladdningen, och vardagar hade högre beläggning än helger. Utvärderingen visade att nyttjanderättsavtalen fungerar och att det är ett bra upplägg att aktörerna sköter laddinfrastrukturen. (12)

#### **Fördelar**

Kommunen styr vart laddstolparna ska placeras.  
Kommunen behöver inte finansiera installation och drift av laddstolparna.  
Kommunen kan ställa krav på utformning och drift.  
Kommunen kan nyttja laddstolparna för lastbalansering.  
Kommunen får tillgång till statistik som kan vara användbar när arrendena för upplåtelse av marken ska göras om efter tio år.

#### **Nackdelar**

Kommunen får inget arrende för upplåtelse av marken.  
Kommunen behöver förbereda för de lastbalanserade platserna.

Utveckling vid detaljplanering, bygglov och försäljning av mark

Genom att föra en dialog med byggbolag och fastighetsexploatörer i samband med detaljplaner och bygglov kan kommunen underlätta etableringen av laddinfrastruktur (9). I samband med bygglov finns också

lagkrav kopplat till ladd-infrastruktur för viss typ av bebyggelse se Bilaga 1.

Samverkan med näringsliv, besöks- och turistnäring

Det kan finnas intresse för näringsliv och besöksnäring att etablera publik laddning för att locka fler kunder och besökare.

Aktörer inom dessa områden kan behöva stöd och handledning från kommunen kring information om exempelvis finansieringsmöjligheter och tekniska lösningar.

Efterfrågan av laddning ökar, vilket skapar ett driv från marknaden och fler aktörer vill etablera laddning (9). Det varierar mycket mellan kommunerna hur stor vilja de privata aktörerna har för att etablera laddstationer. Det rekommenderas att kommunen påbörjar dialog med privata aktörer för att påtala behovet och efterfrågan av laddmöjligheter. Dessa dialoger kan ge upphov för att sprida information kring vilka tjänsteleverantörer som finns på marknaden.

Kommunen kan även bjuda in laddoperatörer och energi-bolag för att beskriva erbjudanden och tekniska lösningar för näringslivet (9). Ett annat sätt för samverkan med näringslivet är genom att föra dialog med arbets-platser. Genom kommunikation och informations-spridning kan kommunen påtala att det finns behov av laddning vid arbets-platser till både besökande och personal (10). Kommunen kan även stötta genom att förmedla information om markägar-förhållanden, planerad markanvändning, hur man hanterar eventuella bygglov och hur man tecknar avtal om markarrende. Kommunen behöver förhålla sig till kommunallagens principer för likabehandling (10).

Kommunens egen fordonsflotta

Kommunen kan påverka genom att själva gå över till eldrivna fordon. I omställningen av den egna fordonsflottan finns möjlighet till att påverka den lokala efterfrågan på laddbara fordon och laddinfrastruktur (10).

Dessutom, genom att föregå som gott exempel, inspireras verksamheter och medborgare att införskaffa elbilar. Detta ökar i sin tur behovet av laddmöjligheter och därmed efterfrågan på publik laddning.

Kommunikation och informationsspridning

Genom att synliggöra hur kommunen arbetar med hållbara transporter och laddinfrastruktur kan andra aktörer och medborgare i kommunen påverkas.

Kommunen kan nyttja sina kommunikationskanaler för att informera aktörer om myndighetsbeslut, lagkrav (ex. krav om bygglov), finansiering (ex. klimatklivet), och annan relevant stöttning genom exempelvis Energi- och Klimatrådgivare (9).

Affärsmodeller och betallosningar –

Exempel från kommuner i Sverige  
Elbilslandet Syd har undersökt hur kommuner i Sverige har agerat när de byggt laddstationer på allmän plats (14). Nedan presenteras en lätt översikt över några av de olika affärs-modellerna Elbilslandet har sammanställt. I exemplen presenteras affärsmodeller som både inkluderar publik och icke-publik laddning.

### Exempel 3: Östersund, olika i stad och på landsbygd

**Affärsmodell** - Kommun och kommunalt bolag äger och driftar laddstolparna. Externa operatörer sköter betalningen.

**Ägandeskap** - Kommunen äger laddstolparna på landsbygden samt en laddstolpe i stan och det kommunala energibolaget äger övriga laddstolpar i stan.

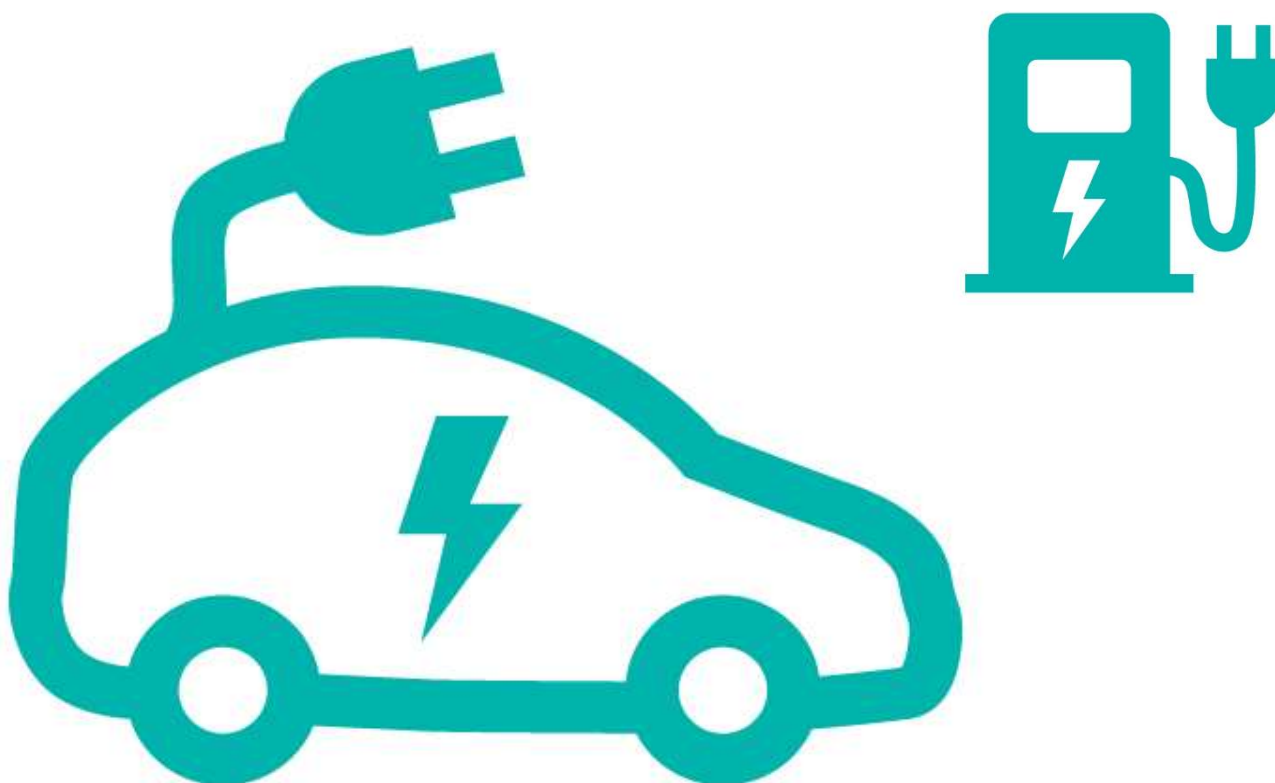
**Betalning** - Två externa operatörer för betalning, ingen parkeringsavgift på landsbygden, gratis laddning på landsbygden och betald laddning i stan.

**Skötsel** - Kommunala energibolaget sköter laddstolparna i stan, kommunen sköter laddstolparna på landsbygden.

**Finansiering** - Kommunen har finansierat laddstolpar på landsbygden med hjälp av statligt stöd. Det kommunala energibolaget har finansierat resterande laddstolpar.

**Fördelar:** kommunen har direkt översikt på infrastrukturen och kommunen har direkt tillgång till statistik.

**Nackdelar:** stor investeringskostnad för kommunen, skötsel för kommunen är resurskrävande, två olika betalsystem.





#### Exempel 4: Kungsbacka, totalt ägandeskap

**Affärsmodell** - Kommunen äger laddinfrastrukturen. Ett kommunalt bolag som tar hand om skötseln. En extern operatör sköter betalning.

**Ägandeskap** - Kommunen äger både icke-publika och publika laddstolpar.

**Betalning** - Den externa operatören står för betalningen på de publika laddstationerna. Icke-publik laddning på kommunala parkeringar ägs av kommunen och kostnaden ingår i hyran.

**Skötsel** - Kommunen står för skötsel.

**Finansiering** - Kommunen har finansierat investeringen med hjälp av statliga stöd.

**Fördelar:** kommunen har översikt över laddinfrastrukturen. Operatören är samma aktör som står för elnätet vilket underlättar samarbetet.

**Nackdelar:** stor investeringskostnad för kommunen.

#### Exempel 5: Eskilstuna, kombinerad publik och icke-publik

**Affärsmodell** - Ett kommunalt bolag och kommunen delar på ägandeskapet av publik och icke-publik laddinfrastruktur. Kommunala bolaget driftar och en extern operatör sköter betalningen.

**Ägandeskap** - Kommunalt energibolag äger publika laddstolpar. Kommunen äger icke-publika laddstolpar.

**Betalning** - En extern operatör har hand om betalning. För icke-publik laddning som används av kommunal fordonsflotta under dagtid finns det också en betalösning från operatören. Dessa laddstolpar är icke-publika under dagen och man behöver inte betala för laddningen. Under kvällen kan de användas av allmänheten och då kostar laddningen precis som på andra publika platser.

**Skötsel** - Det kommunala energibolaget står för skötsel och operatören sköter kundtjänst.

**Finansiering** - Extern operatör.

**Fördelar:** kommunen behåller varumärket och kommunala fordon kan använda publika laddstolpar. Bra med extern kundtjänst. Ekonomin blir mycket bättre genom multisystem.

**Nackdelar:** kommunalt energibolag står för skötsel som kräver resurser.

## Finansiering och stöd

Nedan presenteras förslag på finansieringsmöjligheter och kompetensstöd från aktörer som arbetar med laddinfrastruktur i Västra Götaland.

**Finansiering från Klimatklivet**  
Klimatklivet är ett stöd till lokala och regionala investeringar som minskar utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser. De investerade medlen ska ge största möjliga utsläppsminskning per investerad krona.

Kommuner kan söka finansiering till laddinfrastruktur via Klimatklivet på Naturvårdsverkets hemsida. Det går att få högst 50 procent av investeringskostnaden i stöd. Stöd för icke-publik laddning går att söka retroaktivt. Klimatklivet kan även ge stöd till laddinfrastruktur för andra fordon som till exempel lastbil, båt, buss eller flyg, oavsett om de är publika eller inte. Alla förutom privatpersoner kan söka stöd från Klimatklivet för publik laddstation. Klimatklivet är ett stöd som i nuläget ska finnas att söka fram till och med 2023. (15)

### Finansiering Västra Götalandsregionen

Även Västra Götalandsregionen kommer att kunna vara med och delfinansiera. Satsningen är en del av genomförandet i den nya regionala utvecklingsstrategin och den tvärsektoriella kraftsamlingen elektrifiering. Satsningen syftar till att snabba upp elektrifieringen av transportsystemet genom ett regionalt stöd om 70 miljoner som kan komplettera och verka utöver statliga stöd. "I nuläget är det enbart test-, demo- och planeringsprojekt som kan få stöd medan frågan utreds vidare hur man skall lägga upp stödet för investeringsprojekt enligt befintlig lagstiftning. Läs mer om vad som gäller på Västra Götalandsregionens hemsida om regional utveckling.

### Aktörer för fortsatt stöd och samverkan

Kommunalförbundet har tagit fram detta dokument i syfte att det ska agera underlag för medlemskommunernas satsningar kring laddinfrastruktur framöver.

Medlemskommunerna kommer kunna få fortsatt stöd i sitt arbete från Boråregionen. Kommunalförbundet kommer fortsätta arbetet med fossilfria transporter genom projektet Fossilfri Boråsregion. Utifrån den regionala utvecklingsstrategin (RUS) har även kommunalförbundet uppdraget att arbeta med elektrifieringsfrågor då elektrifiering är en del av de fyra tvärsektoriella kraftsamlingarna. I den delregionala utvecklingsstrategin för Sjuhärad benämns även *Stimulera omställning till ett fossiloberoende samhälle* som en viktig insats. Kommunalförbundet har även tillsammans med sina medlemskommuner antagit elektrifieringslöftet på förfrågan av elektrifieringskommissionen (I2020/02592):

*”Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund avser tillsammans med medlemskommunerna, inom Klimat2030 och Fossilfri Boråsregion, att stötta aktörer och verka för en accelererad elektrifiering av godstransporter inklusive samverkan för en tillräcklig elnätskapacitet. Vidare att verka för att förse vägar i Sjuhärad med laddinfrastruktur och för tunga fordon och förutsättningar för ett utbyggt nät av vätgastankstationer.”*

Dessutom kan kommunerna i sitt fortsatta arbete nyttja och skapa samverka med ytterligare aktörer. I regionen finns särskilt stöd att få från bland annat Energikontor Väst. Stöd kan även fås av kraftsamlingen Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om, som också ska stötta kommunerna kring frågan om laddinfrastruktur.

## Ordlista

Batterifordon	Ett fordon där energitillförseln uteslutande sker genom att batteriet laddas från elnätet.
Elbil	Bil som drivs helt och hållet av el. Förkortas BEV.
Laddbara fordon	Sammanfattande begrepp för fordon med batterier som kan laddas via elnätet. Inkluderar både elbil, laddhybrider, elmotorcyklar, elmopeder med mera.
Elhybrid	Fordon som tankas och körs med ett drivmedel, men som även har ett batteri eller en kondensator för energilagring samt en elmotor som hjälper till vid accelerationer och stadskörning. Kan ej laddas från elnätet, eftersom den inte har något uttag för sladd.
Grön el	Är el som är producerad av förnybara energikällor, som i sin tur innebär energikällor som hela tiden förnyar sig och som därför inte kommer att ta slut inom en överskådlig framtid.
Icke-publik laddning	En laddstation som inte är tillgänglig för allmänheten. Kan t. ex. vara placerad vid bostaden eller vid arbetsplatsen och används då huvudsakligen av de boende eller de som arbetar på arbetsplatsen.
Fossila drivmedel	Drivmedel av fossilt ursprung, dvs. som tillverkas av råolja (bensin och diesel), naturgas eller kol.
Laddhybrid	Elfordon där batterierna laddas med elström från nätet, men som även är försedd med en förbränningsmotor. Förkortas PHEV.
Laddstation	En plats med en eller flera laddstolpar för elfordon.
Laddningspunkt	Kontakten där det laddbara fordonet laddas. Kan vara kontakt med laddkabel eller uttag som sitter på laddaren där fordonets laddkabel ska in. En laddare kan ha fler än en laddningspunkt.

Laddstolpe	En stolpe med en eller flera laddpunkter för laddning av elfordon.
Normalladdning	Normalladdning, ibland även kallat destinationsladdning, sker vid olika besöksmål, t.ex. en knutpunkt för kollektivtrafik eller köpcentrum, och innebär laddeffekter upp till 22 kW växelström (AC), där laddeffekten anpassas efter förväntad uppehållstid på destinationen. Denna laddning är oftast publik, men kan även vara icke-publik.
Publik laddning	En laddstation som står placerad där vem som helst kan ladda bilen, till exempel utmed landsvägar, i parkeringshus, vid köpcentrum, vid infartsparkeringar eller resecentrum.
Räckvidd	Sträckan ett laddbart fordon kan färdas på en laddning från fulladdat tillstånd. Räckvidden är beroende av flera parametrar, exempelvis topografin, temperaturen, hastigheten och accelerationen.
Snabbladdning	Snabbladdning kallas den laddning som sker med effekter högre än 22 kW. Vid snabbladdning runt 50 kW och över används oftast likström (DC) som överför energi direkt till det laddbara fordonets batteri. De flesta snabbladdare idag ligger på 50-350 kWh och använder likström (DC).

## Referenser

1. Energimyndigheten. Så blir ni en elbilskommun. Det är dags att ladda för framtiden! Stockholm: Energimyndigheten, 2018.
- 2 Strömfelt, Gordon. Laddinfrastruktur för elfordon. u.o. : Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Enheten för miljö- och klimatsamverken, 2017.
3. Sveriges Kommuner och Landsting. Ladda för framtiden. Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting, 2017.
4. Energimyndigheten. Energimyndigheten. [www.energimyndigheten.se](http://www.energimyndigheten.se). [Online] den 12 juli 2015. [Citat: den 16 augusti 2018 .]  
<http://www.energimyndigheten.se/fornybart/hallbarhetskriterier/hallbarhetslagen/>.
5. Jakob Lagercrantz, Equest AB. Elfondon och laddinfrastruktur - en vägledning för kommuner. Göteborg: Länsstyrelsen Västra Götalands Län, 2018.
6. Power Circle. Laddat för kunskap Laddstationer -Den kompletta guiden. u.o. : Power Cicle och Energimyndigheten.
7. Boverket. Boverket. [www.boverket.se](http://www.boverket.se). [Online] den 29 april 2021.  
<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/nyheter/nya-regler-och-krav-pa-laddinfrastruktur-for-laddning-av-elfordon/> .
8. Boverket. Boverkets författningssamling BFS 2021:2, Boverkets föreskrifter och allmänna råd om utrustning för laddning av elfordon. [www.boverket.se](http://www.boverket.se). [Online] den 3 maj 2021.  
[https://rinfo.boverket.se/ULE/PDF/BFS\\_2021-2\\_ULE-1.pdf](https://rinfo.boverket.se/ULE/PDF/BFS_2021-2_ULE-1.pdf)
9. IVL Svenska miljöinstitutet i samarbete med Skövde kommun. Laddinfrastrukturplan för Skövde kommun – förslag på åtgärder för att stödja en utbyggnad av laddinfrastruktur iför elfordon i Skövde kommun. Nr U 5991, juni 2018. Utförd av Mats-Ola Larsson och Tomas Wisell, IVL
10. Länsstyrelsen Västra Götaland. Laddinfrastruktur och förnybara drivmedel i Västra Götaland – ett strategiskt kunskapsunderlag för länets kommuner. Rapport 2020:03, 2020
11. IVL Svenska miljöinstitutet på uppdrag av Västra Götalandsregionen. Förutsättningar för att etablera elbilsaddning på pendelparkeringar i Västra Götaland. Nr C 577, november 2020. Utförd av Mats-Ola Larsson och Henrik Kloof, IVL
12. Stockholms Stad. Stockholms Stad - Ansök om att etablera nya laddplatser för elbil.  
<https://tillstand.stockholm/tillstand-regler-och-tillsyn/parkering/ansok-om-att-etablera-nya-laddplatser-for-elbil/> [Online] den 07 juni 2021
13. Sotenäs kommun. Sotenäs kommun - Laddstolpar i Sotenäs.  
<https://www.sotenas.se/trafikinфраstruktur/trafikochgator/gator/publikaladdstolpar.4.2cf567be1689544cee25e36d.html> [Online den 07 juni 2021]
14. Elbilslandet syd. Elbilslandet Syd - Här hittar du bra länkar och dokument för kommuner!  
<https://elbilslandetsyd.se/2020/06/17/bra-lankar-och-dokument-hittar-du-har/> [Online] den 07 juni 2021
15. Naturvårdsverket. Naturvårdsverket - Stöd till publika laddningsstationer.  
<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Klimatklivet/Bidrag-till-laddstationer-/Stod-till-publika-laddningsstationer/> [Online] den 07 juni 2021

16. Västra Götalandsregionen. Västra Götalandsregionen - Storsatsning på laddningsplatser - möjlighet att söka stöd. <https://www.vgregion.se/regional-utveckling/regional-utvecklingsstrategi-for-vastra-gotaland-2021-2030/kraftsamlingar/elektrifiering/laddinfrastruktur-i-vastra-gotaland/> [Online] den 07 juni 2021
17. Power Circle. Smart laddning. Faktablad Power Circle februari 2021.
18. BIL Sweden. Antal nyregistreringar för personbilar, maj 2021  
<https://www.bilsweden.se/statistik/databas-nyregistreringar> [Online] 25 aug 2021.
19. Sveriges radio. Nya utsläppskrav pressar bilindustrin. <https://sverigesradio.se/artikel/7405536> [Online] 17 juni 2021.
20. Stockholms handelskammare. Elbilar på frammarsch - - En prognos över framtidens fordonsflotta. Rapport från Stockholms handelskammare publicerad 9 nov 2020, uppdaterad 27 apr 2021 2021.
21. BIL Sweden. Fordonsåret 2020 och prognos för 2021. Presentation av Mattias Bergman VD, Jessica Alenius Vice VD, Anders Norén Teknisk chef.  
<https://www.bilsweden.se/storage/E9ED7C208A648F4D83711D7A233C5CDD88DE2E62DE4EE04B5007F28C971B5C47/5afecc6ac28e45f183d997541260a416/pdf/media/0bbaeb4f4b5e4a5b93d232e04ae476ce/BIL%20Sweden%20om%20Fordonsa%CC%8Aret%202020.pdf> [Online] 17 juni 2021.
22. Trafikanalys. Korttidsprognoser för vägfordonsflottan 2021–2024. Rapport publicerad av Trafikanalys 2021-05-17
23. Energimyndigheten. Ökning av förnybar elproduktion under 2020.  
<https://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2021/okning-av-fornybar-elproduktion-under-2020/> [Online] 17 juni 2021.
24. Göteborgs stad. Ladda elbil i Göteborg  
<https://goteborg.se/wps/portal/start/parkeringstillstand-och-parkeringsplatser/ladda-elbil-i-goteborg?uri=gbglnk%3A2016327213851950> [Online] 17 juni 2021

## Bilaga 1: Fördjupad fakta om laddinfrastruktur

### Tillstånd och prövning

#### *Plan- och bygglagens regler och krav*

Den 15 maj 2020 blev laddning av elfordon ett egenskapskrav i plan- och bygglagen (PBL), som sedan detaljerats i plan- och byggförordningen (PBF). Krav på förberedelse för laddinfrastruktur vid ny- och ombyggnation av vissa byggnader gäller för bygglov och anmälningar gjorda efter 11 mars 2021. Retroaktiva krav innebär att vissa byggnader ska ha tillgång till laddinfrastruktur och ska vara uppfyllt senast 1 januari 2025. Boverket har även tagit fram krav på hur laddutrustningen ska utformas. (7) Kraven är kopplade till uppvärmda byggnader med tillhörande parkeringsplatser och gäller därför, med ett fåtal undantag, på kvartersmark. Detta innebär att lagkraven huvudsakligen berör icke-publik laddning, men genom samnyttjande av laddinfrastruktur kan de också påverka den publika laddningen. Kraven är formulerade på så vis att kommunernas egna fastigheter kommer att beröras.

Byggnader som till exempel skolor, idrottshallar och kulturhus inkluderas i de flesta fall i de retroaktiva kraven. Dessa platser är också i flera fall den typ av platser som under arbetets gång visat sig kunna vara lämpliga platser även för publik laddinfrastruktur. Ett samnyttjande på en del av dessa platser skulle ur ett nyttjandegradsperspektiv vara önskvärt enligt många av kommunerna.

#### *Detaljplan*

När en laddstation ska sättas upp är det viktigt att undersöka om det finns en aktuell detaljplan. Om det finns en detaljplan framgår det av denna vad som är allmän platsmark och vad som är kvartersmark

inom planområdet. I en detaljplan kan det exempelvis finnas krav på utrymme för parkering, var den ska placeras samt vilken utformning den ska ha. Alternativt kan det anges att viss mark eller vissa byggnader inte får användas för parkering (PBL, 4 kap 13 §). Vid utformning av nya detaljplaner kan det vara bra att fundera kring om det finns behov av laddinfrastruktur inom området. I de fall laddinfrastrukturen är tänkt att placeras på kvartersmark men kunna samnyttjas mellan icke-publik laddning och publik laddning är det bra att få med den intentionen i detaljplanens syfte och säkerställa att planbestämmelserna möjliggör detta.

För att reglera en laddplats på allmän plats använder sig kommunen av lokala trafikföreskrifter. Vanligen tar kommunen beslut om lokala trafikföreskrifter inom tätbebyggt område och länsstyrelsen tar beslut utanför. På kvartersmark är det vanligtvis markägaren som avgör vilka parkeringsregler som ska gälla utöver de generella bestämmelserna som finns i trafikförordningen (3).

#### *Bygglov*

En laddstolpe är ingen byggnad och inte heller en bygglovspliktig anläggning enligt 6 kap. 1 § plan- och bygglagen. Bygglov krävs således inte för laddstolpar. En laddstation med tillhörande väderskydd plank kan kräva bygglov, beroende på hur den utformas. I vissa fall kan en transformatorstation behövas i anslutning till laddstationen, vilka alltid kräver bygglov. Nyanläggning eller väsentlig ändring av parkeringsplatser utomhus är också en lovpliktig åtgärd och kan kräva även andra typer av tillstånd, dispens eller anmälan, som till exempel strandskyddsdispens.

### Lokala trafikföreskrifter

För att besluta om en laddstation på mark planlagd som allmän plats använder sig kommunen av lokala trafikföreskrifter. Vanligen tar kommunen beslut om lokala trafikföreskrifter inom tätbebyggt område och länsstyrelsen tar beslut utanför.

Kommunerna har idag möjlighet att inrätta laddstationer med stöd i trafikförordningen (1998:1276). I förordning (2001:651) om vägtrafikdefinitioner definieras laddstation som "en plats som enligt en lokal trafikföreskrift ska vara laddstation och som är utmärkt med ett vägmärke för parkering och en tilläggstavla för laddstation". I trafikförordningen (10 kap 1§ p.7) beskrivs hur man anger att en viss plats ska vara laddstation.

I trafikförordningen (10 kap 9a §) anges att en plats endast får förklaras som laddstation om det finns anordningar för extern laddning med elektrisk energi för fordonets framdrivning. Vilka bestämmelser som gäller på en laddstation framgår av 3 kap 54 §, i trafikförordningen:

*"På en laddstation får endast fordon som kan laddas externt med elektrisk energi för fordonets framdrivning stannas eller parkera. Andra fordon får inte stannas annat än för på- eller avstigning"*(5).

### Utformning av laddstationer

Det är viktigt var på platsen laddstationen placeras i förhållande till besöksanledningen. Både med tanke på upplevd trygghet och tillgänglighet. Laddstationen ska kunna användas dygnet alla timmar och det ska inte kännas osäkert eller obehagligt att stanna och ladda på platsen. För att vara tillgänglig för personer med funktionsvariationer bör laddstationen placeras i nära anslutning till besöksmålets entré och att parkeringen för personer med funktionsvariationer har tillgång till laddstationen.

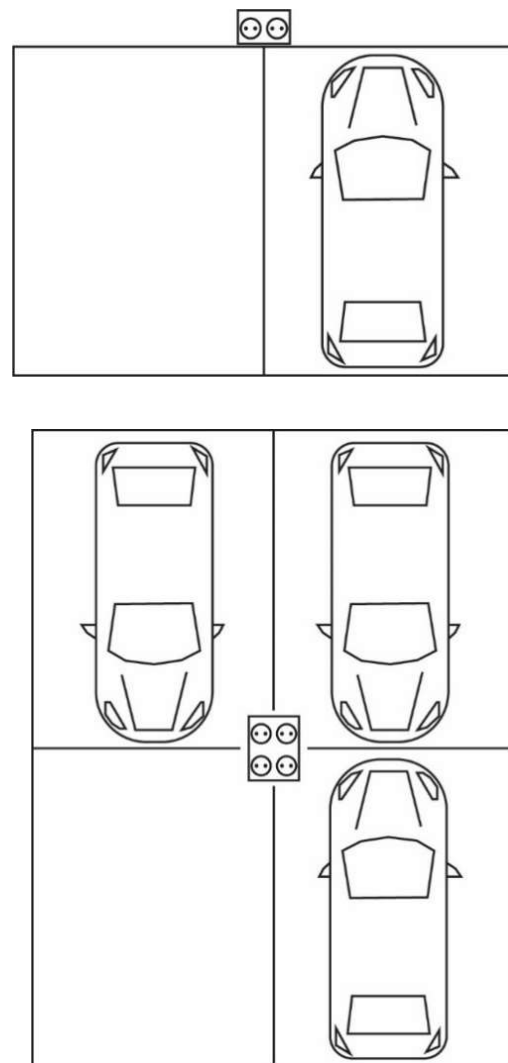
Tidigare har man också sett att en placering nära entrén ger andra fördelar vad gäller parkeringsplatsernas attraktivitet och kan bli ett "skyltläge" som visar upp möjligheterna till ett mer hållbart resealternativ. Idag ser man dock trenden att laddplatserna inte placeras på de mest attraktiva parkeringsrutorna, utan istället anpassas efter var på parkeringen kommunen vill styra bilarna och infrastrukturen i det berörda området.

Val av placering måste göras i avvägning mot påverkan på natur- och kulturmiljö. I de fall en laddstation ska placeras i anslutning till en plats med natur- eller kulturvärde är det av högsta vikt att placeringen sker med stor hänsyn till närmiljön och landskapsbilden. I dessa fall ska laddstationer utformas så att de är lätta att lokalisera, men inte påverkar natur- eller kulturmiljön negativt. De ska inte heller förändra upplevelsen på platsen.



Vid utformning av en laddstation bör behovet av följande saker utredas:

- Påkörningsskydd: Behöver laddstationen skyddas från yttre påverkan, till exempel påkörning av fordon såsom snöröjningsmaskiner?
- Väderskydd: Även om själva laddstolpen klarar av regn, snö och fukt kan det finnas motiv till att ha väderskydd, till exempel för att synliggöra laddstationen och ha plats för information samt för att skydda personen som laddar från regn och snö. Behovet av väderskydd för destinationsladdare är oftast litet. Finns det behov av att skydda personen som laddar från regn och snö?
- Belysning: Hur behöver laddstationen vara belyst för att det ska vara lättare att se för personen som laddar? Eller för att platsen ska upplevas trygg?
- Placering: Var på parkeringen ska laddstationerna vara placerade för att vara anpassade efter omgivningen och tillgängliga? (3) Hur laddstationen är placerad kan styra trafiken på det sätt som är önskvärt i området och på parkeringen? Hur placeras laddstationen så att det går att nyttja infrastrukturen för flera användare samtidigt?



Figur 12: Exempel på placering av infrastruktur för laddning.

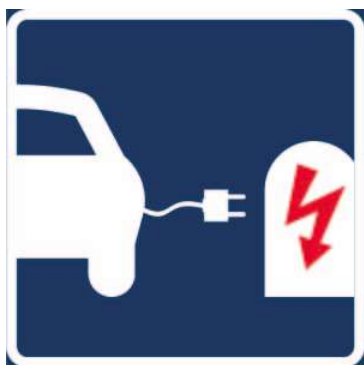
### Skyltning och synlighet

Det är viktigt att laddstationen är tydligt utmärkt så att resande på större vägar lätt kan se var de kan köra av för att ladda sitt elfordon. Detta har även ett signalvärde för övriga bilister. Trafikverket har tagit fram ett vägmärke, som används tillsammans med vägmärket för parkering, som anger att endast fordon med möjlighet till extern laddning av elektricitet för fordonets framdrivning får parkera på denna plats.

Laddstationen ska rapporteras in till nationella databaser så att den finns tillgänglig i GPS-kartor, appar med mera.



Figur 12: Tavla som markerar laddstation.



Figur 13: Tavla som markerar laddplats.

### Tillgänglighet

För att en laddstation ska vara tillgänglig ska den utformas på följande sätt:

- Det bör finnas 90 cm fri bredd mellan fordon och laddstation så att en rullstol utan problem kan röra sig fritt runt fordonet.
- Knappar och display på laddstationen bör inte sitta högre upp än 120 cm från marken, detsamma gäller kontakten.
- Funktionerna på laddstationen bör kunna manövreras med en hand.
- Lutningen på marken bör inte vara mer än 1:50.
- Inga höjdskillnader eller kantstenar bör finnas mellan fordon och laddstation.
- Vid långsgående parkering bör parkeringsrutan vara längre så att fri yta skapas framför och bakom bilen (6).
- Eventuell skyltning bör vara lätt att läsa, ha god ljushetskontrast, inte ge upphov till reflexer och vara placerad på lämplig höjd för att kunna läsas av både personer i rullstol och stående personer (8).

## Laddpunkt/kontakt

För normalladdning med växelström finns Typ 2-kontakt som ursprungligen är ett tyskt kontaktdon designat för ström upp till 70A enfas eller 63A trefas. Typ 2 förekommer som kontakt både mot bil och laddstolpe och är sedan 2017 EU standard.

För snabbaddning med likström används idag antingen CHAdeMO eller CCS där EU-direktivet anger att varje snabbaddare från 2017 måste ha minst ett CCS-uttag. Vid nyttjande av snabbaddning är det fordonets kapacitet som begränsar hur snabbt det kan laddas (2)

Enligt EU-bestämmelser är Typ 2-uttagstandard för normalladdning och CCS-kontakten är standard för snabbaddning (2). Destinationsladdning ingår i normalladdning vilket innebär att Typ 2-kontakt ska användas. För mindre elfordon kan andra typer av kontakter vara aktuella vilket innebär att behovet av olika typer av kontakter får utvärderas i fortsatt planering vid respektive laddstation.

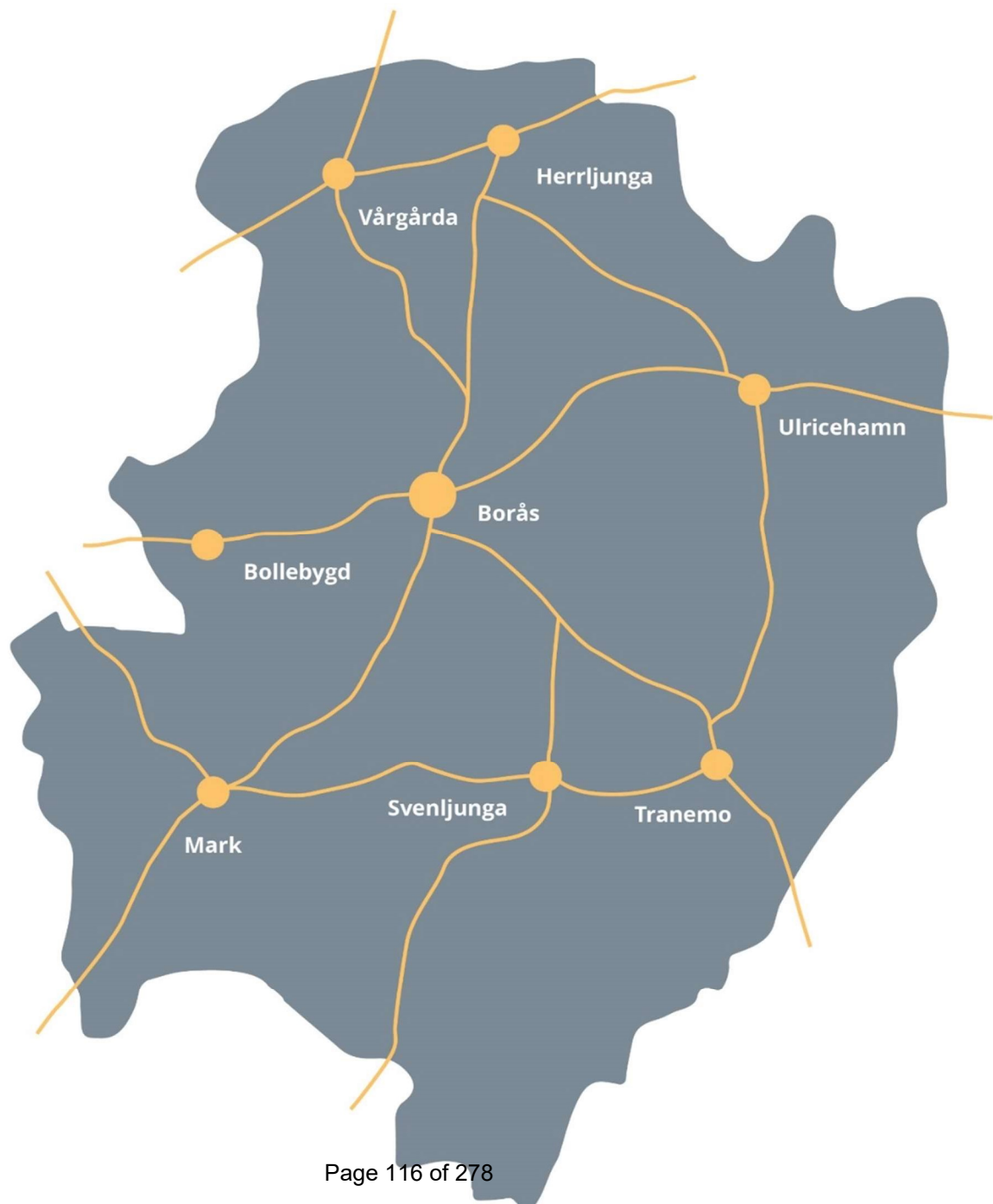
## Betalning

Det finns idag många betallosningar för laddning. Operatörer har egna system och betalsättet kan vara via till exempel appar, RFID-bricka som ger en faktura, sms eller Swish. Tendensen är dock att det går mot samordning och förenkling. Exempel på det är laddstationer som accepterar flera betalsystem samt att befintliga kända system för att betala parkering nu även fungerar att betala för laddning. Ibland är det fortfarande gratis att ladda på publika laddstationer men det minskar i takt med att intresset ökar och smidiga betalsystem tillkommer.

Taxor för laddning kan baseras på antalet minuter eller antal kWh varav det sistnämnda dominerar stort. Det kostar allt från 1 kr till 10 kr/kWh, vanligast är mellan 2,50-5 kr/kWh (2021). Det är relativt vanligt att en ägare till en laddstation har ett samarbete med en operatör för betalning. Till exempel kan ett energibolag äga en laddstation och en operatör som sköter betalning.

Enligt Norsk elbilförening är den omständliga situationen kring betallosningar något av det mest angelägna att komma till rätta med för fortsatt utveckling av elbilismen i Norge. Sveriges regering har uttalat att betallosningarna är för många och krångliga och vill sätta press på branschen att samordna sig och införa en gemensam betalningslösning. Det ses som önskvärt att befintliga betalkort ska kunna användas och att appar eller laddbrickor inte ska behövas.

Inom branschen finns en vilja att fortsätta med appar, det håller nere kostnaderna då kortläsare är relativt dyra. Appar möjliggör olika typer av abonnemang likt mobilabonnemang med olika upplägg beroende på hur frekvent användare man är. Ibland är dessa abonnemang också knutna till ett bilmärke. En annan modell är att bilen själv identifierar sig mot laddstolpen när den pluggas in för laddning, det är den lösning som Teslas laddstationer använder. Debitering sker automatiskt till ett kopplat betalkort.





## 12. Mål- och budgetförutsättningar 2023-2025 KS2022/22



**§30**

KS2022/22

## Mål- och budgetförutsättningar 2023-2025

### Beslut

#### Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar de preliminära ramarna enligt rapporten.

### Ärendet

Mål- och budgetförutsättningar är det första underlag som tas fram i den årliga budgetprocessen och innehåller de preliminära ramarna för åren 2023–2025. Utifrån dessa ramar ska nämnderna presentera sitt budgetunderlag på budgetberedningen i maj.

De preliminära ramarna 2023–2025 sätts enligt nedanstående tabell:

	2022	2023	2024	2025
Kommunfullmäktige	1 600	1 600	1 600	1 600
Jävsnämnd	50	50	50	50
Valnämnd	180	20	180	20
Överförmyndare	780	780	780	780
Kommunstyrelsen	58 984	57 784	57 784	57 784
Utbildningsnämnden	296 076	293 976	293 976	293 976
Socialnämnden	190 094	189 994	189 994	189 994
Samhällsbyggnadsnämnden	36 759	34 909	34 909	34 909

Till skillnad från tidigare år är inte nämnderna kompenserade med den tidigare prestationsmodellen, istället är en volymbuffert budgeterad under finansförvaltningen för att möta tillkommande behov till följd av den växande befolkningens mängden.

### Förslag till beslut

#### Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar de preliminära ramarna enligt rapporten.

### Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

### Beslutsunderlag

- Mål- och budgetförutsättningar 2023-2025



– Mål - och budgetförutsättningar 2023-2025

**Skickas till**

Kommunstyrelsen

**Paragrafen är justerad**

---

Justerandes sign |

| Utdragsbestyrkande

## 1 Styrmodell och mål

### 1.1 Styrmodell

Kommunfullmäktige har beslutat om en styrmodell som beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål, tidplan etc. Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess.

Kommunfullmäktige utövar styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, övergripande strategier, mål för god ekonomisk hushållning, driftbudgetramar samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Utöver detta utövar fullmäktige styrning genom olika styrdokument som riktlinjer och policy.

Enligt styrmodellen gäller beslut om övergripande mål och strategier för att nå målen under mandatperioden. De övergripande målen:

- Arbete och företagande
- Trygghet, uppväxt och åldrande
- Miljösmart kommun

### 1.2 Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen stadgar att varje kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges för verksamheten. Utöver detta ska finansiella mål anges. I regeringens proposition 2004/05:100 ges följande tolkning av begreppet ”god ekonomisk hushållning”:

*”Varje generation bör bära kostnaden för den service som generationen själv beslutat om och själv konsumerar.”*

En god finansiell ställning är viktigt för en kommun eftersom det ger en rimlig handlingsfrihet. Planperiodens resultat kombinerat med en hög investeringsnivå medför att Bollebygds finansiella ställning försvagas. I det längre perspektivet är dock målsättningen fortsatt att stärka kommunens finansiella ställning.

I budgeten för 2022-2024 anges följande mål:

- Det ekonomiska resultatet ska över mandatperioden motsvara 3 procent av kommunens intäkter för skatter och generella statsbidrag.
- Över tid ska minst 40 procent av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar finansieras med egna medel.

Kommunens verksamhet ska bedrivas så att hemmaplanslösningar eftersträvas utifrån ett långsiktigt socialt och ekonomiskt försvarbart perspektiv.



## 2 Omvärldsperspektiv

### 2.1 Kommunernas ekonomi

Kommunens ekonomi både på intäkts- och kostnadssidan är starkt sammankopplade med utvecklingen i riket i stort till följd av de olika utjämningsystem som finns för att utjämna skillnader mellan olika kommuners förutsättningar. I detta kapitel ges en sammanfattning av utvecklingen i riket de närmaste åren, hela stycket bygger på SKRs ekonomirapport som presenterades i oktober 2021.

#### 2.1.1 Skatteunderlagsutveckling

Innan pandemin gjordes bedömningen att Sveriges BNP skulle växa i en ganska måttlig takt den närmaste femårsperioden. Till följd av kraftiga statliga stimulanser både i Sverige och i resten av världen under pandemin har istället BNP ökat kraftigt, som en konsekvens av det växer även skatteunderlaget i riket, tabell 1. De närmsta åren 2022-2024 beräknas det faktiska skatteunderlaget öka med ca 3-4 % per år och trots en snabbare prisutvecklingstakt än tidigare beräknas det reella skatteunderlaget öka betydligt mer än tidigare.

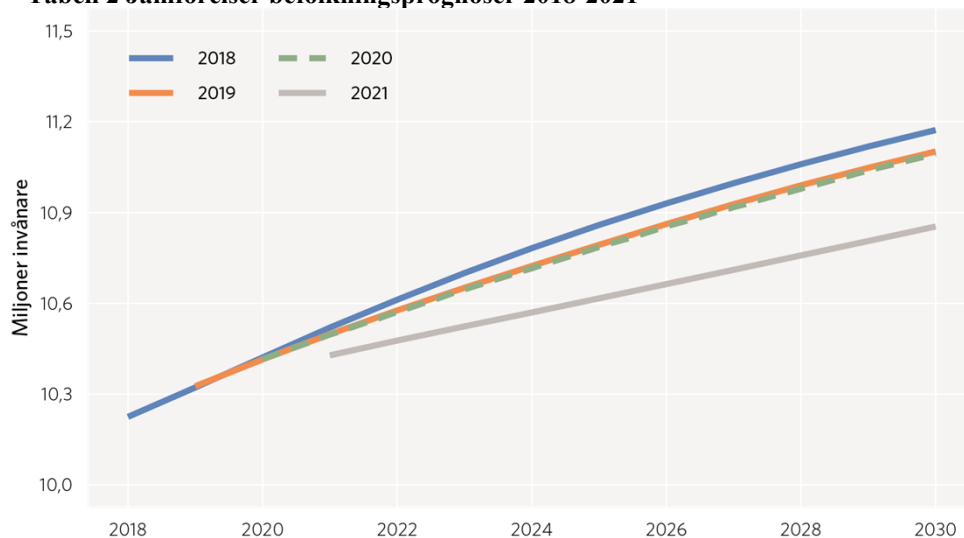
**Tabell 1 Skatteunderlagets förändring 2019-2025**

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Faktiskt skatteunderlag	2,8	2,1	4,3	4,2	3,7	3,3
Regelförändringar	-0,8	-0,6	-0,3	0,0	0,3	0,0
Underliggande	3,6	2,7	4,6	4,1	3,4	3,3
Prisutveckling	2,4	1,2	2,7	2,2	2,4	2,1
Realt skatteunderlag	1,2	1,4	1,9	1,9	0,9	1,2

#### 2.1.2 Demografiska utvecklingen

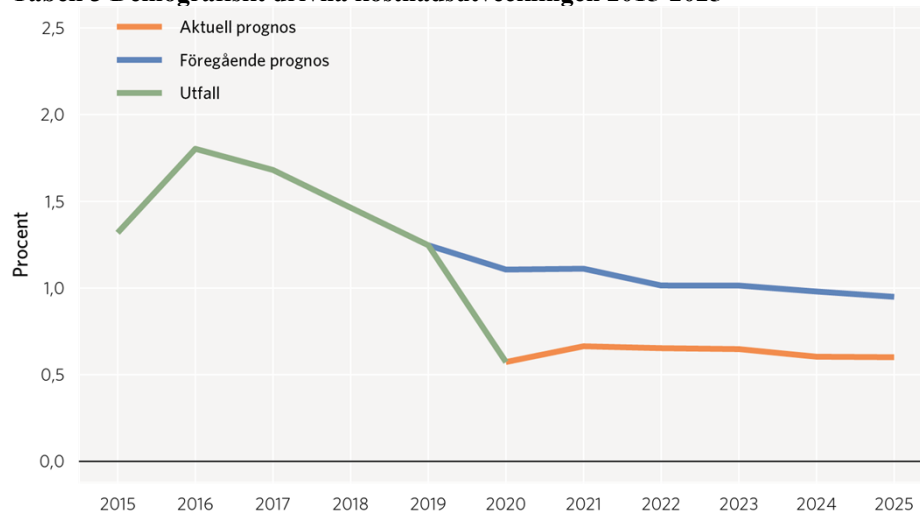
De senaste åren har präglats av en relativt stark befolkningstillväxt och tidigare prognoser har visat på en utökning i riket på ca 0,7 % om året för att till 2030 uppgå till strax över 11 miljoner invånare. I den senaste prognosen från SCB förutspås en något långsammare ökningstakt på ca 0,4 % om året till strax under 10,9 miljoner invånare 2030. Skillnaden mellan de senaste årens befolkningsprognos återfinns i tabell 2.

**Tabell 2 Jämförelser befolkningsprognoser 2018-2021**



En konsekvens av dessa förändrade befolkningsprognoser är att den demografiskt motiverade kostnadsutvecklingen som SKR tidigare har uppskattat till ca 1 % om året har reviderats ner till 0,6 % om året. SKRs ändrade bedömning framgår i tabell 3.

**Tabell 3 Demografiskt drivna kostnadsutvecklingen 2015-2025**



Även om den demografiska utvecklingen ser olika ut i olika kommuner och regioner så påverkar ändå utvecklingen i riket alla kommuner på ett likartat sätt till följd av det långtgående kostnadsutjämningsystem som finns. Det är alltså av avgörande betydelse även för Bollebygds kommun hur den demografiska förändringen i riket utvecklas. Förutom påverkan på kostnadssidan bör denna förändrade prognos även innebära ett lägre behov totalt i riket av arbetskraft och den kompetensbrist som förutspåts kanske totalt för riket inte kommer vara riktigt lika omfattande som tidigare antagits. Här är det dock väldigt viktigt att varje kommun gör en egen bedömning utifrån egna befolkningsprognoser.

### 2.1.3 Sammanfattning

Då skatteunderlaget ökar i snabbare takt än tidigare och kostnaderna beräknas öka långsammare takt ser de ekonomiska förutsättningarna de närmsta åren betydligt bättre ut än tidigare.

### 3 Verksamheternas förutsättningar

I kapitel återfinns de styrkor och svagheter samt utmaningar/möjligheter som kommunen står inför de närmsta åren och som sedan ska konkretiseras och prioriteras i nämndernas budgetunderlag.

#### 3.1 Kommunövergripande förutsättningar

Bollebygd är en liten kommun, det innebär att våra förutsättningar på många sätt ser annorlunda ut än flera andra kommuner i vår närhet. En styrka det för med sig är att vi många gånger kan ha en mer flexibel organisation med korta beslutsvägar som snabbt kan ställa om till nya förutsättning. I organisationen finns också en stor tillit och förtroende till varandra och mellan olika verksamheter. Samtidigt finns det verksamheter där det finns stordriftsfördelar som vi inte kan nyttja. Det kan också svårt att rekrytera vissa mer specialiserade tjänster både utifrån det ekonomiska perspektivet men också att det kan vara svårt att locka till sig mer specialiserade funktioner då tjänsterna många gånger behöver kombineras med andra arbetsuppgifter. En annan konsekvens av att vara en liten kommun är att det saknas redundans på vissa tjänster vilket leder till en sårbar organisation. Det skulle kunna motverkas av utökad samverkan med andra kommuner. Inom miljöbalkstillsyn/livsmedelstillsyn kommer det framöver ställas krav på fler handläggare inom respektive område, detta är alltså ett specifikt område där samverkan med andra är av stor vikt.

Det är svårt inom flera verksamheter att rekrytera personal med rätt kompetens, detta lyfts utifrån lite olika perspektiv i de olika verksamheterna i vissa verksamheter är det mycket pensionsavgångar medan det inom andra handlar om svårigheter att rekrytera och bibehålla viss kompetens.

En styrka för Bollebygd är att kommunen i en attraktiv del av Sverige. Såväl regionen som kommunen har goda förutsättningar att växa vilket förutom att det förbättrar kommunens möjligheter att tillhandahålla en god kommunal service men även en möjlighet att underlätta kompetensförsörjningen.

Samtidigt finns en hel del möjligheter att dra nytta av ny teknik och digitalisering, här är det dock viktigt att se digitaliseringen som en integrerad del i verksamhetsutvecklingen med utgångspunkt i effektivitet och medborgar-/brukarnytta. En förutsättning för att lyckas med digitaliseringen är också att det finns en central organisation som kan stötta verksamheterna genom t.ex. projektledning. En viktig förutsättning för digitaliseringen är en bra infrastruktur, både när det gäller fiber och mobiltäckning. Det gäller för såväl den kommunala organisationen, företagare och medborgare. Områden inom den kommunala verksamheten där vi redan nu ser en stor potential är genom att digitalisera samhällsbyggnadsprocesserna och införa e-arkiv för att på sikt minska manuellt arbete. Inom flera verksamheter finns också en förväntan ifrån medborgarna att göra ansökningar och få beslut via e-tjänster.

Brist på ändamålsenliga lokaler är en gemensam faktor för samtliga nämnder. Konsekvensen är att det är svårt att bedriva bra verksamhet och/eller leder till dålig arbetsmiljö. I vissa fall t.ex. inom LSS kan det även innebära viten om beslut ej kan verkställas i tid. Ett omtag kring lokalresursplaneringen är genomförd och sedan förra året har kommunen en lokalresursplan som kan fungera som grund för framtida investeringsplaneringen. Samtidigt måste arbetet sätta sig så att kommunen kan förverkliga de planer som finns, då är det viktigt att hela kedjan fungerar från beslut i kommunfullmäktige till dess att lokaler är klara för inflytt. Idag finns en hel del flaskhalsar som behöver byggas bort.

### 3.1 Verksamhetsspecifika förutsättningar

Prisökningar inom vissa verksamheter som inte kan påverkas t.ex. gymnasieskola och räddningstjänst. Svårt att pendla med kollektivtrafik till vissa verksamheter, främst Töllsjö och Olsfors.

I många verksamheter ställs ökade krav på dokumentation vilket tar tid från huvudverksamheten samtidigt som de ekonomiska ramarna inte har ökat i samma takt som tidigare, vilket inneburit än mindre tid för huvudverksamheten. I flera verksamheter har även prognossäkerheten varit dåligt vilket inneburit en ”ryckighet” istället för en god och långsiktig ekonomisk planering.

Inom äldreomsorgen märks en ökning av antalet äldre. Vården och omsorgen inom SÄBO kommer att behöva utvecklas då personer som flyttar in till SÄBO i framtiden kommer vara äldre och sjukare, ofta med flera olika diagnoser. Demensdiagnoser kommer bli vanligare. Samtidigt bedöms att en lägre andel av befolkningen kommer bo på SÄBO i framtiden vilket också ställer ökade krav på hemsjukvård/hemtjänst, det finns även behov av alternativa boende för äldre, t.ex. trygghetsboenden. I dagsläget bedöms att även om en lägre andel av de äldre kommer bo på SÄBO så kommer ett 20-tal boendeplatser behövas till 2030.

Inom individ- och familjeomsorgen märks en fortsatt ökning av ärenden. Antalet orosanmälningar har visserligen inte fortsatt att öka mellan 2020 och 2021 men är ändå 30 % fler än 2019. Antalet vårddyggn har minskat stadigt sedan 2019, tyvärr syns dock en trend att vårddyggnen återigen ökar under slutet av 2021 och i inledningen av 2022. Kostnaden för försörjningsstöd minskade under 2021 och ligger numera i nivå med jämförbara kommuner, i dagsläget görs bedömningen att det inte kommer ske någon större förändring de närmsta åren.

Inom funktionsnedsättning lever inte kommunen upp till vissa lagkrav om att verkställa beslut om vissa insatser. Det riskerar att leda till stora problem på kort och lång sikt bland annat genom viten men framförallt genom att brukarnas behov ökar då behoven inte möts i tid och en svår situation riskerar att förvärras. Exempelvis ges insatsen avlösarservice oftast till barn och unga, om den inte kan verkställas riskerar det att leda till att familjen inte klarar av situationen och risken att barnet behöver en plats på ett gruppboende ökar. Samtidigt är kostnaden för boendeplatser höga vilket i vissa fall beror på att vi köper platser istället för att verkställa i egen regi, byggnation av nytt gruppboende pågår vilket kan innebära lägre kostnader på sikt. För daglig verksamhet är kostnaden mycket hög, det bör därför finnas stora möjligheter att omprioritera resurser inom nämndens ram

Det pågår även arbete med att förändra socialtjänstlagen och att införa en s.k äldrelag. Vilka konsekvenser det får för kommunal vård- och omsorg är i dagsläget inte känt, men viktigt att frågan bevakas då det har potential att få stor påverkan på den kommunala verksamheten.

Kommunen har i jämförelse med andra kommuner en relativt hög VA-taxa. Det finns ett relativt stort svinn av producerat dricksvatten. Bollebygd har som så många andra kommuner också en stor underhållsskuld när det gäller förnyelse av ledningsnätet.

Inom samhällsbyggnad är flera viktiga styrdokument under framtagande; bostadsförsörjningsprogram, ÖP, VA-plan, markstrategi, avfallsplan, lokalresursplan., vilket kommer innebära förbättrade förutsättningar att arbeta långsiktigt. Samtidigt ställer styrdokumenterna en hel del krav på organisationen och det finns många förväntningar att leva upp till. För att kunna förverkliga planerna behöver också medel anvisas så att också förutsättningarna finns. I samband med budgeten 2022 har samhällsbyggnadsnämnden fått

en utökad budget för att kunna utöka takten, men det är viktigt att hela tiden utvärdera förutsättningarna så att det finns en bra balans mellan mål och medel.

## 4 Ekonomi

### 4.1 Befolkningsutveckling 2021–2025

Nedan presenteras den senaste befolkningsprognosen för Bollebygds kommun 2022–2025 som togs fram av Statisticon i januari 2022. Prognosen är en trendbaserad befolkningsprognos vilket innebär att bostadsbyggandet förutsätts hålla samma nivå som ett genomsnitt av de senaste tre åren. I den första kolumnen redovisas prognosticerade befolkningssiffror per 31 december 2021 vilket alltså är lite fler än den befolkningssiffran som används i det kommunala utjämningsystemet och som ligger till grund för kommunens intäkter under 2022.

**Tabell 4 Befolkningsprognos 2021-2025**

Ålder	2021	2022	2023	2024	2025
1-5	566	566	567	560	546
6	121	129	113	122	132
7-15	1 220	1 223	1 232	1 224	1 214
16-18	372	373	391	394	409
6-12	949	944	934	924	936
65-79	1 572	1 561	1 529	1 510	1 485
80+	482	516	553	595	636
Summa	9 621	9 697	9 772	9 845	9 917

Befolkningstillväxten enligt den trendbaserade prognosen beräknas ligga på ca 0,8 % under perioden 2021–2025. Ökningstakten i riket beräknas bli ca 0,5 % per år, vilket alltså innebär att befolkningen beräknas öka mer i Bollebygd jämfört med riket

Under perioden beräknas antalet barn i förskolan, fritidshem och grundskola vara relativt oförändrat, däremot beräknas antalet gymnasieelever öka med nästan 10 %.

Antalet äldre minskar något för åldrarna 65–79, medan den förväntas öka kraftigt (ca 32 %) för äldre 80+.

Kommunen har även tagit fram en byggbaserad befolkningsprognos som bygger på en ganska kraftig ökning (630 st) av antalet färdigställda bostäder under åren 2022–2025. I det scenariot ökar befolkningen till ca 10 900 invånare, vilket är ca 1 000 invånare fler än den trendbaserade prognosen. De största förändringarna sker då i yrkesverksam ålder samt till viss del barn och ungdomar. Totalt rör det sig om ca 70 fler barn i förskola och 80 fler i grundskolan och 30 fler i gymnasiet jämfört med den trendbaserade prognosen. För äldre märks marginell skillnad.

Generellt kan sägas för befolkningsprognoser att de är mer säkra för äldre än yngre och att osäkerheten ökar för varje år. Därför är det viktigt att befolkningsprognoserna hela tiden revideras med aktuella befolkningssiffror inför varje år.

### 4.2 Ekonomiska konsekvenser av befolkningsutvecklingen

I och med styrmodellen kompenseras inte nämnderna direkt av volymförändringar. Däremot ska volymförändringarna ligga till grund för de preliminära ramar som presenteras i detta dokument. Sedan flera år har ett system med i förväg bestämda prislappar använts där nämnderna kompenseras utifrån förväntad befolkningsutveckling. Enligt nuvarande styrprinciper ska även en avstämning av faktiskt utfall ske i efterhand vilket ställer stora krav på att nämnderna följer det faktiska utfallet under året.

I samband med budget 2022–2024 gav dock kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på en ny styrmodell, där bl.a. prestationsersättningen utgår det ska dock fortfarande ske en volymkompensation. I dessa mål- och budgetförutsättningar har därför en ny konstruktion gjorts där befolkningsprognosen istället genererar en volymbuffert som budgeteras under finansförvaltningen som sedan kan fördelas till nämnderna utifrån faktiskt utfall. Volymbufferten är beräknad på samma principer som den tidigare prestationsmodellen.

**Tabell 5 Volymbuffert 2022-2025 (kr)**

Verksamhet	2023	2024	2025
Förskola	-561 000	-654 500	-1 215 500
Förskoleklass	-855 000	405 000	450 000
Fritidshem	-392 000	-168 000	224 000
Grundsärskola	1 440 000	1 440 000	1 440 000
Grundskola	682 000	-682 000	-806 000
Gymnasieskola	2 856 000	357 000	1 785 000
<i>Delsumma skola/barnomsorg</i>	<i>3 170 000</i>	<i>697 500</i>	<i>1 877 500</i>
Befolkning 65-79	-1 102 000	-551 000	-725 000
Befolkning 80+	2 359 500	3 003 000	2 931 500
Boende, LSS	800 200	800 200	800 200
Daglig verksamhet	-323 000	323 000	323 000
<i>Delsumma äldre/FN</i>	<i>1 734 700</i>	<i>3 575 200</i>	<i>3 329 700</i>
<b>Summa volymbuffert*</b>	<b>4 904 700</b>	<b>4 272 700</b>	<b>5 207 200</b>

\*För specificering se bilaga II

En viktig förutsättning för att nämnderna ska få goda planeringsförutsättningar är att medlen fördelas på objektiva och förutsägbara grunder, en sådan fördelning kan även den bygga på den tidigare prestationsmodellen eller på helt nya grunder.

#### 4.3 Effekter av fattade beslut

I budget 2022–2024 flyttades 1 mnkr över från kommunstyrelsen till samhällsbyggnadsnämnden för arbete med fördjupad översiktsplan, detta är ett tillskott som funnits 2020–2022. Samhällsbyggnadsnämnden har även fått tillfälliga tillskott under 2022 på 250 tkr för skogsbruksplan och 500 tkr för satsning på GC-banor och enskilda vägar. Det innebär att samhällsbyggnadsnämndens ram minskas med 1,75 mnkr 2023.

Utbildningsnämnden har under 2022 fått ett utökat anslag på 1,1 mnkr för investeringsstöd till föreningar, anslaget utgår 2023.

Socialnämnden kompenseras 2023 för helårsdrift av familjecentralen vilket innebär ett tillskott på 600 tkr.

Kommunstyrelsen har under 2021 och 2022 haft en tillfällig utökning på 1 mnkr för framtagande av heltidsplan, vilket innebär att kommunstyrelsens ram sänks med motsvarande belopp 2023.

#### 4.4 Intäktsprognos

Nedan presenteras en intäktsprognos för 2022–2025 som baseras på SKRs skatteunderlagsprognos den 28/12 2021. Intäktsprognosen är baserad på att invånarna ökar i samma takt i Bollebygds kommun som i resten av landet, vilket alltså är en försiktigare beräkning jämfört med volymtillskotten som baseras på den trendbaserade

befolkningsprognosen. Det innebär att eftersom prognosen för intäkterna baseras på färre invånare så byggs en försiktighet in i intäktsprognosen.

**Tabell 6 Intäktsprognos 2022-2025**

	2022	2023	2024	2025
Skatteintäkter	511 660	530 481	548 382	568 713
Inkomstutjämningsbidrag	67 692	70 180	72 547	75 217
Kostnadsutjämningsbidrag	-355	-357	-359	-360
Regleringsbidrag	26 508	20 190	20 652	17 834
Införandebidrag	211	0	0	0
LSS-utjämningsbidrag	-1 999	-2 008	-2 017	-2 026
Slutavräkning 2021	86	0	0	0
Fastighetsavgift	21 764	22 820	22 820	22 820
<b>Summa skatter och bidrag</b>	<b>625 567</b>	<b>641 306</b>	<b>662 026</b>	<b>682 197</b>

Skatteunderlagsprognosen innebär stora förbättringar jämfört med den prognos som presenterades vid samma tid förra året. För 2023 är skatteunderlaget hela 19 mnkr bättre och för 2024 24 mnkr bättre.

Enligt nu gällande prognos kommer skatteintäkterna och generella bidrag öka med ca 3,0 % per år under planperioden vilket är en snabbare ökningstakt än den för löne- och prisindexering samt beräknat volymtillskott. Det innebär att, allt annat lika, kommer kommunens resultat förbättras. Som framgår i tidigare stycken finns det dock stora utmaningar inom kommunens verksamheter och det är även fortsatt viktigt att noggranna prioriteringar görs. En liten reservation ska också göras för att skatteunderlagsprognoserna bygger på kraftiga öknings av BNP, olika händelser i omvärlden kan snabbt förändra förutsättningarna.

#### 4.5 Lön-/ prisuppräknings

En generell budgetuppräknings för löneuppräknings görs med 2,5% för åren 2023–2025. Dessa budgeteras centralt och fördelas till nämnderna under innevarande år i samband med löneöversynen. För övriga kostnader görs en uppräknings med ca 2 % per år. Dessa är inte heller inräknade i respektive nämnds ram utan fördelas i samband med budgetbeslutet i kommunfullmäktige i november, det innebär att samtliga preliminära ramar enl. nedan är satta i 2021 års lönenivå och 2022 års prisenivå.



#### 4.6 Preliminära driftsbudgetramar

I tabell 7 presenteras preliminära driftsbudgetramar enligt förutsättningar ovan.

**Tabell 7 Preliminär driftsbudgetram 2023-2025, belopp i tkr**

	Budget	2023			2024		2025	
	2022	Beslut	Eff.	Prel.	Eff.	Prel.	Eff.	Prel.
Kommunfullmäktige	1 600			1 600		1 600		1 600
Jävsnämnd	50			50		50		50
Revision	766			766		766		766
Valnämnd	180			20		180		20
Överförmyndare	780			780		780		780
Kommunstyrelsen	58 984	-1 000	-200	57 784		57 784		57 784
Utbildningsnämnden	296 076	-1 100	-1 000	293 976		293 976		293 976
Socialnämnden	190 094	600	-700	189 994		189 994		189 994
Samhällsbyggnadsnämnden	36 759	-1 750	-100	34 909		34 909		34 909
Ofördelad budget	4 000			4 000		4 000		4 000
Indexjustering	0			3 600		7 200		10 800
Lönerörelse	8 900			17 800		26 700		35 600
Finansförvaltning	10 209			10 209		10 209		10 209
Volymbuffert	0			4 905		9 177		14 385
Tekniska justeringar	0			1 800		1 800		1 800
<b>Summa kostnader</b>	<b>608 398</b>	<b>-3 250</b>	<b>-2 000</b>	<b>622 193</b>	<b>0</b>	<b>639 125</b>	<b>0</b>	<b>656 673</b>
<b>Summa skatteintäkter och bidrag</b>	<b>621 882</b>			<b>641 306</b>		<b>662 026</b>		<b>682 197</b>
<b>Resultat</b>	<b>13 484</b>			<b>19 113</b>		<b>22 901</b>		<b>25 524</b>
<i>Resultat i procent</i>	<i>2,2%</i>			<i>3,0%</i>		<i>3,5%</i>		<i>3,7%</i>

Kommunfullmäktige har satt ett mål för god ekonomisk hushållning till ett resultat på 3 % av skatter och bidrag över en mandatperiod. Då det budgeterade resultatet för 2022 inte når upp till de 3 % behövs en resultatförbättring för att nå målet under 2023. Ett effektiviseringskrav sätts därför på 2 mnkr som fördelas till nämnderna. Jämfört med tidigare mål- och budgetförutsättningar är effektiviseringskravet sänkt med 6,5 mnkr för 2023 och 8 mnkr ytterligare för 2024.

Under tekniska justeringar budgeteras förändringar som är kända som påverkar nämndernas förutsättningar men som nämnderna enligt styrmodellen får kompensation för. Det rör förändringar i personalomkostnadstillägg samt kapitalkostnader. För 2023 budgeteras här främst ökade kostnader till det nya pensionsavtalet, posten på 1,8 mnkr är i underkant men det finns även andra poster under de tekniska justeringarna som innebär lägre kostnader. En pensionsprognos för det nya pensionsavtalet är beställd och levereras innan sommaren och får därmed arbetas in i samband med höstens budgetprocess.

För att möta framtida behov är det viktigt att alla nämnder hela tiden arbetar för att effektivisera sina verksamheter. Kostnaderna för flera av våra verksamheter är dessutom höga i relation till andra kommuner, från SKR nämns att digitalisering kan ge möjligheter att både få en bättre och mer kostnadseffektiv verksamhet. Även om det inte i de preliminära

ramarna finns ett specifikt effektiviseringskrav är det alltså viktigt att nämnderna hela tiden arbetar för att frigöra medel som kan omfördelas till satsningar i nya lokaler eller andra satsningar på kvalitetshöjande åtgärder. En lämplig målsättning för effektiviseringsarbetet kan vara 0,5 % av budgeten, tanken är dock inte att det ska tvinga fram kortsiktiga besparingar utan mer ses som en strävan att arbeta mot.

## 4.7 Investeringar

### Investeringsutrymme

Investeringsutrymmet beräknas genom att addera det budgeterade resultatet och avskrivningar. Det utrymme som uppstår kan användas till investeringar, minskning av lån eller olika placeringar. Om volymen budgeterade investeringar överskrider investeringsutrymme måste dessa lånefinansieras. Upptagande av lån leder till ökade räntekostnader vilket minskar mängden resurser att bedriva verksamhet. Kommunfullmäktige har ett mål om 40 % självfinansieringsgrad under en mandatperiod. Vid beräkning av investeringsutrymmet används här kommunfullmäktiges budget 2022-2024

**Tabell 8 Investeringsutrymme med budgeterat resultat**

	Budget	Plan	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025
Avskrivningar	27 500	28 500	29 500	30 500
Resultat	13 484	19 113	22 901	25 524
<b>Eget investeringsutrymme</b>	<b>40 984</b>	<b>47 613</b>	<b>52 401</b>	<b>56 024</b>
<i>Investeringsutrymme vid 40 % självfinansiering</i>	<i>102 460</i>	<i>119 033</i>	<i>131 002</i>	<i>140 061</i>
<b>Investeringar enl. budget/plan</b>	<b>74 650</b>	<b>159 000</b>	<b>103 500</b>	<b>188 500</b>
<b>Lånebehov*</b>	<b>33 666</b>	<b>111 387</b>	<b>51 099</b>	<b>132 476</b>

\*Då kommunen fn har hög likviditet är det faktiska lånebehovet ca 50 mnkr lägre

Investeringsbudgeten som är antagen av kommunfullmäktige uppgår under åren 2022–2025 till 525 mnkr exkl exploatering och markinköp. Av det avser 150 mnkr en investeringskostnad för anslutning till GRYAAB som vid tillfället för kommunfullmäktiges beslut antogs vara en investeringskostnad men som i dagsläget inte bedöms som en investering. Borträknat från den posten uppgår de förväntade investeringarna under åren 2022–2025 till 375 mnkr.

För att nå kommunfullmäktiges mål på 40 % självfinansiering under samma period kan investeringarna som mest uppgå till 493 mnkr, vilket innebär att de förväntade investeringarna kommer täckas inom det utrymmet. Det är dock värt att påpeka att målet om 40 % är relativt låg och det kommer innebära att kommunens soliditet kommer försämrats över tid då soliditeten efter bokslutet 2021 uppgår till 58 %.

### Konsekvenser av investeringar

Som tidigare konstaterats befinner sig kommunen i en period av stora investeringar och följande lånefinansiering. Den ökade låneskulden försvagar kommunens finansiella ställning genom en sjunkande soliditet.

En ökad låneskuld medför också att kommunen exponerar sig för risk i form av räntehöjningar. En räntehöjning med en eller två procentenheter får med planerad utlåning betydande påverkan på kommunens ekonomi och förutsättningar för att bedriva verksamhet.

I samband med att beslut om investeringsbudget godkänns även de kapitalkostnader som investeringen för med sig. Det innebär att nämnderna kompenseras i form av utökad budgetram genom s.k teknisk justering. För att kunna genomföra de justeringarna behöver en central pott avsättas under finansförvaltningen så att det finns budgetmedel att omfördela vid tillkommande investeringar. I dagsläget är dock bedömningen att för år 2023 kommer

tillkommande avskrivningar att täckas av slutskrivningar, vilket innebär att ingen central pott behövs. En ny bedömning behöver dock göras i samband med budgetprocessen.

Tabell 9 Investeringsbudget 2022-2026 (tkr)

## Investeringsbudget 2022-2026

Nämnd	Projekt	Budget	Plan			
		2022	2023	2024	2025	2026
KS	IT-investeringar	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
KS	Reinvestering av inventarier	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
KS	Datahall			5 000		
SBN	Lokalresursplan	51 000	91 500	31 000	121 000	144 000
SBN	Reinvesteringar fastighet	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
SBN	GC-vägar	5 500	1 500	1 500	1 500	1 500
SBN	Gryaab		50 000	50 000	50 000	
SBN	Rollpack	350				
SBN	Park/bad	400				
SBN	Returpapper	100				
SBN	Beachvolleybollplan	300				
UTN	Anpassningar tillgänglighet/miljö	500	500	500	500	500
UTN	Reinvestering av inventarier	500	500	500	500	500
UTN	Digitalisering	300				
SN	Reinvestering av inventarier	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
SN	Digitalisering	700				
<b>S:a Investeringar</b>		<b>74 650</b>	<b>159 000</b>	<b>103 500</b>	<b>188 500</b>	<b>161 500</b>
<i>Skattefinansierad</i>		<i>74 550</i>	<i>109 000</i>	<i>53 500</i>	<i>138 500</i>	<i>161 500</i>

## Bilga I Fortsatt planeringsprocess

Enligt kommunens styrmodell är det mål- och budgetförutsättningar som är det första underlaget som tas fram i den årliga planerings- och budgetprocessen. Utifrån den ska respektive nämnd upprätta förslag till ett budgetunderlag som beskriver hur nämnden avser att ta sig an målen samt konsekvenser av den preliminärt tilldelade budgetramen.

Nämnderna ska i underlagen behandla följande:

- Beskriva konsekvenserna av preliminärt tilldelad ram
- Kompletterande information och specificering av förändrade behov

### Datum för fortsatta budgetprocessen:

1/3	Mål- och budgetförutsättningar behandlas på KS
31/5	Respektive nämnd presenterar budgetunderlaget för budgetberedningen. <i>Medverkan av fackliga representanter.</i>
13/9	Respektive nämnd redogör för budgetberedningen för sin syn på nämndens ekonomiska situation för innevarande och kommande år samt i vilken mån nämndsmålen kan bibehållas eller behöva ändras. <i>Medverkan av fackliga representanter</i>
Utskick KS	Majoriteten presenterar definitivt förslag till Mål- och budget 2022-2025 (senast 18/10)
	MBL budget
25/10	Budget 2022-2024 behandlas i KS
18/11	Budget 2022-2024 behandlas i KF

## Bilaga II. Underlag för volymbuffert

### Utbildningsnämnden

För utbildningsnämndens verksamheter innebär befolkningsprognosen följande volymförändringar.

**Tabell 10 Volymer 2022–2025**

Verksamhet	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Förskola	539	533	526	513
Förskoleklass	132	113	122	132
Fritidshem	574	560	554	562
Grundsärskola	16	19	22	25
Grundskola	1 218	1 229	1 218	1 205
Gymnasieskola	387	411	414	429

Den ekonomiska konsekvensen av förändringar av dessa volymer framgår i tabell 4 nedan. De belopp som används i modellen är baserade på de belopp som fastställts i resursfördelningsmodellen avseende pedagogisk verksamhet och måltider. Lokalkostnader och eventuell ökning av administration finns inte i modellen.

**Tabell 11 Volymbuffert 2023-2025**

Verksamhet	Belopp	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Förskola	93 500	-561 000	-654 500	-1 215 500
Förskoleklass	45 000	-855 000	405 000	450 000
Fritidshem	28 000	-392 000	-168 000	224 000
Grundsärskola	480 000	1 440 000	1 440 000	1 440 000
Grundskola	62 000	682 000	-682 000	-806 000
Gymnasieskola	119 000	2 856 000	357 000	1 785 000
Summa		3 170 000	697 500	1 877 500

## Socialnämnden

För socialnämndens volymer används befolkningsprognosen för 65-79 år resp 80+ som grund. För funktionsnedsättning används en modell som är kopplad till LSS-utjämnings till både antal och belopp. Modellen innebär följande volymförändringar.

**Tabell 12 Volymer 2022-2025**

Verksamhet	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Befolkning 65–79	1 567	1 529	1 510	1 485
Befolkning 80+	520	553	595	636
Boende LSS	20	21	22	23
Daglig verksamhet	40	38	40	42

Den ekonomiska konsekvensen av volymförändringarna framgår i tabell 13.

**Tabell 13 Budgetjusteringar 2023-2025**

Verksamhet	Belopp	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Befolkning 65–79	29 000	-1 102 000	-551 000	-725 000
Befolkning 80+	71 500	2 359 500	3 003 000	2 931 500
Boende, LSS	800 200	800 200	800 200	800 200
Daglig verksamhet	161 500	-323 000	323 000	323 000
Summa		1 734 700	3 575 200	3 329 700

Precis som för utbildningsnämnden gäller att kompensationen ej avser lokalkostnader eller ev. förändring av administration. I det fall fler platser tillskapas kan budgeten därför behöva justeras genom särskilda beslut. Det gäller såväl äldreboenden, daglig verksamhet som boende LSS.

## 13. Årsrapport 2021 för kommunstyrelsen KS2022/4



Kommunstyrelseförvaltningen

Daniel Aronsson | Ekonomichef  
0734-64 70 06 | daniel.aronsson@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

## Årsrapport 2021 för kommunstyrelsen

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner årsrapporten för 2021.

### Ärendet

Kommunstyrelsens resultat uppgår till +7,2 mnkr, nettokostnaden är i stort oförändrad jämfört med 2020.

Sjukfrånvaron i kommunstyrelseförvaltningen är mycket låg, endast 0,7 % och den ligger på lägre nivå jämfört med tidigare år.

Kommunfullmäktige gav nämnderna nio mål att arbeta med under 2021. Av dessa har kommunstyrelsen dockat an och arbetat med sex mål. Bedömningen är att fem av dessa uppnås och ett uppnås delvis.

### Beslutsunderlag

Årsrapport 2021, kommunstyrelsen daterad 2021-02-23

### Skickas till

Ekonomiavdelningen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Daniel Aronsson

Ekonomichef

Kommunstyrelsen

## **Årsrapport 2021**

### **Kommunstyrelsen**

Innehållsförteckning:

<b><u>1. SAMMANFATTNING .....</u></b>	<b><u>3</u></b>
<b><u>2. UPPFÖLJNING AV NÄMNDENS MÅL OCH NYCKELTAL.....</u></b>	<b><u>4</u></b>
2.1 KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL FÖR KOMMUNSTYRELSEN	4
2.2 KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	10
2.3 SAMMANSTÄLLNING PROGNOSE FÖR MÅLUPPFYLLELSE	11
2.4 UTREDNINGSUPPDRAG AV KOMMUNFULLMÄKTIGE	11
2.5 UTREDNINGSUPPDRAG AV KOMMUNSTYRELSEN	12
2.6 NYCKELTAL	15
<b><u>3. EKONOMI.....</u></b>	<b><u>17</u></b>
4.1 BUDGET OCH BUDGETÄNDRINGAR	17
4.2 RESULTAT, ÖVERGRIPANDE	17
4.3 RESULTAT PER AVDELNING	18
4.4 PROGNOSENA UNDER ÅRET, SAMT EVENTUELLA ÅTGÄRDER	20
4.5 INVESTERINGAR	20
<b><u>4. MEDARBETARE .....</u></b>	<b><u>21</u></b>
5.1 PERSONALSTATISTIK	21
5.2 KOMPETENSFÖRSÖRJNING	21
5.3 MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET	21
5.4 ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA	22
<b><u>5. ÅRETS VERKSAMHET I ÖVRIGT .....</u></b>	<b><u>23</u></b>
<b><u>6. INTERNKONTROLL .....</u></b>	<b><u>25</u></b>

## 1. Sammanfattning

Kommunfullmäktige gav nämnderna nio mål att arbeta med under 2021. Av dessa har kommunstyrelsen dockat an och arbetat med sex mål. Bedömningen är att fem av dessa uppnås och ett uppnås delvis.

Kommunstyrelsens resultat uppgår till +7,2 mnkr, nettokostnaden är i stort oförändrad jämfört med 2020.

Sjukfrånvaron i kommunstyrelseförvaltningen är mycket låg, endast 0,7 % och den ligger på lägre nivå jämfört med tidigare år.

I början av 2020 drabbades världen av en pandemi, coronaviruset som kom att benämnas covid 19. Pandemin har fortsatt under 2021 om än inte med lika drastiska följder som 2020. Coronapandemin har under 2021 medfört fortsatta omställningar och anpassningar vilket har medfört att vissa planerade åtgärder under året har fått stå tillbaka. Kommunstyrelseförvaltningen har i vissa delar fått lägga annat åt sidan för att stödja övriga förvaltningar ibland annat HR-frågor.

Digitala möten och digitala arbetssätt har fortsatt att ersätta fysiska möten i hög grad, vilket har såväl för- som nackdelar, där fördelarna ändå får sägas överväga. Det är en tidsbesparing och möten blir oftare mer stringenta.

Under pandemin har alla medarbetare som kunnat arbetat hemifrån men arbetssättet med arbeta på distans har införts som det nya arbetssättet i kommunen. En överenskommelse görs mellan chef och medarbetare som reglerar förutsättningar och villkor för distansarbete. Distansarbete ställer krav på såväl medarbetaren som arbetsplatsen och även chefen då det är lätt att känna sig distanserad och gå miste om det sociala umgänget med kollegor.

Kommunstyrelseförvaltningen har arbetat för att effektivisera sina olika delar. I och med det arbetet har resurser kunnat friställas så att en ny tjänst som informationssäkerhetssamordnare och en upphandlartjänst kunnat finansieras inom given ram.

## 2. Uppföljning av nämndens mål och nyckeltal

### 2.1 Kommunfullmäktiges mål för kommunstyrelsen

#### Arbete och företagande

Mål 1	Det ska vara enkelt att bedriva näringsverksamhet i Bollebygd.			
	Kommunen ska verka för att näringsidkare som bedriver eller vill starta verksamhet i Bollebygds kommun ges de skäligen förutsättningar, råd och anvisningar som fordras för verksamhetens bedrivande.			
Mätmetod	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021
Antal nystartade företag	71	68	40 (t o m Q3)	>75
Insikt (SKR:s undersökning)	-	<i>För få svar, inget måttal finns att redovisa</i>		
Insatser				
<p>Kommunstyrelsens arbetsutskott har återkommande dialogmöten med företagare stora som små som representerar olika branscher och olika orter i kommunen. Under våren var dialogmötena digitala och under hösten har träffarna varit fysiska. Kommunstyrelsens arbetsutskott har vid sex förmiddagar företagsbesök enligt sammanträdesplan.</p> <p>Frukostmöten där alla företagare i kommunen är inbjudna. Oftast är frukostmötena förlagda ute på något av våra företag. Frukostmötena består av ett smörgåsbord av olika aktörer som berättar om sina verksamheter och/eller hur innovationssystemet kan hjälpa det enskilda företaget. Under 2021 har frukostmötena inte varit fysiska på grund av pandemin. Däremot har det varit ett flertal digitala seminarietillfällen tillsammans med olika aktörer inom innovationssystemet.</p> <p>Starta eget verksamhet för de som tänker starta företag eller precis har startat företag. Kommunen samarbetar med ALMI, Coompanion och Miljöbron tills vidare. 4 seminarietillfällen har genomföras under 2021 tillsammans med ALMI, IUC, Connect Sverige Väst och Miljöbron. Företagsbesök görs kontinuerligt med företag samt tillsammans med olika aktörer. För att nämna några aktörer; Connect Sverige Väst, ALMI, IUC, Energirådgivare, Europa Direkt Sjuhärad, Revitaliseringsprojekt tillsammans med Högskolan i Skövde. Näringslivschef fungerar som ”spindeln i nätet” där företagen har en väg in i kommunen. Det ska vara enkelt att vara företagare i kommunen och få den hjälp respektive företag behöver av den kommunala verksamheten och innovationssystemet.</p> <p>Näringslivsdag på Åhaga i Borås. Kommunen samarbetar med Borås stad där alla företag från kommunen bjuds in. Utställare och seminarier. Årets näringslivsdag var i något bantad tappning på grund av pandemin.</p> <p>Kommunerna i Sjuhärad har tillsammans presenterat en temaföreläsningsserie om Förbättrat Företagsklimat i vår region. Hur möter kommunerna sina företagare med råd och stöd. Hur mycket taxor och handläggningstider skiljer sig åt i våra kommuner. Företagarna har fått ge sin syn på företagsklimatet och delgett sin syn på hur det skall vara enkelt att driva företag. Hur vi</p>				

som kommun kan förenkla för den enskilde företagaren genom att samarbeta och kunna ge råd, stöd och rätt blanketter. Inbjudna till temaserien Förbättrat Företagsklimat har varit politiker, kommunchefer, tjänstemän inom samhällsbyggnadsförvaltning och näringsliv och sist men inte minst våra företagare.

I samma koncept har alla kommunerna inom Sjuhärad även ingått i Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, Insiktundersökning där man mäter alla som har haft ett ärende hos oss. Det gäller allt från bygglov, miljö, brandskydd, alkoholtillstånd. Det har varit en låg svarsfrekvens i kommunen. Från 2021 ingår alla invånare som har haft ett ärende i kommunen i denna insiktundersökning för att vi ska kunna mäta vad de som har ett ärende hos oss upplever bemötandet och servicen som de får av oss.

**Måluppfyllelse**

Målet är delvis uppfyllt

**Uppföljning, utvärdering och analys**

Målet är svårt att utvärdera då det inte finns något resultat på givna indikatorer. De genomförda insatserna bedöms dock ha bidragit till att målet är delvis uppfyllt. Kommunen måste fortsätta sitt arbete med att förändra synen på och sitt bemötande samt tillgänglighet mot kund/företagarna för att få fler att vilja etablera sig i kommunen samt att få befintliga kunder/företagare mer nöjda. I Svenskt näringslivs företagsranking klättrade Bollebygd 40 platser uppåt och är nu på 180 plats. Det är en indikator på utveckling åt rätt håll.

Antal nystartade företag var Q3 40 stycken vilket innebär att målet i den indikatorn antagligen inte nås. Utfall för hela 2021 presenteras fört våren 2022.

Mål 2		Kommunen ska vara en attraktiv och bra arbetsgivare.			
Mätmetod	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	
Resultat HME	80 (-)	- *	82	81	
Sjukfrånvaro (%)	7,8 (2,5)	9,2 (2,54)	8,6 (0,73)	<9,2 (2,5)	
Andel heltidsarbetande (%)	91 (96)	91,7 (96)	91,5 (90)	Öka	
Antal chefer som implementerat "röda tråden"	8	Ca 15	35	Öka	
<i>Uppgifterna ovan gäller hela kommunen, kommunstyrelsen inom parantes</i>					
<i>*medarbetarenkät genomförs vartannat år</i>					
<b>Insatser</b>					
Kommunstyrelsen coachar och stödjer övriga nämnder i sitt arbete genom att utveckla och underhålla processer inom HR- och löneområdet för att Bollebygds kommun ska vara en bra och attraktiv arbetsgivare. Kommunstyrelsens stödprocesser ska bidra till att chefer och medarbetare har möjlighet att arbeta med fokus i sitt kärnuppdrag. Kommunstyrelsens arbete i detta genomförs genom ett målmedvetet, uthålligt, strukturerat och kvalitetsinriktat					

förändringsarbetet där kvalitet går före kvantitet.

Arbetsmiljöarbetet är viktigt för att främja hälsa och förhindra ohälsa. Under året har arbetsmiljörutinerna förtydligats och publicerats på intranätet Insidan som stöd för chefer och medarbetare. Arbetet med att ta fram en ny arbetsmiljöpolicy har genomförts och det finns ett förslag framtaget som under våren 2022 kommer att processas i hela organisationen på arbetsplatsträffar och fackliga samverkansgrupper. Arbetet med att se över och förnya styrdokument inom personalområdet påbörjades under året och beräknas att bli slutfört hösten 2022.

Pågående pandemi har påverkat yrkeslivet i stort för alla medarbetare och många medarbetare har arbetat på distans hemifrån. För att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare har Bollebygds kommun som arbetsgivare fortsatt att erbjuda möjlighet till distansarbete och tagit fram förutsättningar för distansarbete även när pandemin är slut. Detta har implementerats i organisationen under hösten och alla medarbetare som arbetar någon del av sin arbetstid på distans från hemmet har tecknat en överenskommelse med sin chef.

Pilotprojektet gällande den nya uppföljningsmodellen för medarbetare – Den Röda Tråden – har under våren förankrats hos medarbetare och i den fackliga samverkansorganisationen och under hösten har beslut fattats om breddinförande i hela organisationen. Alla medarbetare kommer från och med 2022 ingå i Röda Tråden.

I maj 2021 genomfördes medarbetarenkäten i form av frågor inom hållbart medarbetarengagemang (HME). Resultatet visar på en liten förbättring av HME jämfört med förra mätningen. Förvaltningarna arbetar med en handlingsplan för förbättring utifrån resultatet. Den kommungemensamma handlingsplanen är framtagen och arbetet utifrån den pågår.

Under året har beslut fattats om att fortsättningsvis genomföra medarbetarenkäten en gång per år med start 2023. Antalet frågor i medarbetarenkäten kommer att minska och resultatet kommer att levereras snabbare till respektive chef. Upphandling av samarbetspartner för detta kommer att ske under 2022.

Under året har arbetet inletts med att ta fram en ny arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.. Den nya utbildningen kommer att vara digital och kompletteras med en del där deltagarna träffas fysiskt. Arbetet slutförs under 2022.

Under 2019 och 2020 inleddes arbetet med att ta fram en kommungemensam strategisk kompetensförsörjningsplan. Arbetet fick på grund av pågående pandemi pausas men återupptogs under hösten 2021 med en förstudie som resulterade i Bollebygds kommuns nio strategier för kompetensförsörjning. Förankringsarbetet av denna kommer att ske under våren 2022.

En viktig del i den strategiska kompetensförsörjningen för att vara en attraktiv arbetsgivare är heltidsorganisation och under hösten har en förstudie med nulägesanalys genomförts. Arbetet kommer att fortsätta under 2022. Arbetet drivs av en projektledare för införande av heltid som norm.

Under året har arbetet med en ny kommungemensam introduktionsprocess för chefer genomförts. Den nya introduktionsprocessen ska under 2022 digitaliseras till viss del. Den

kommungemensamma medarbetarintroduktionen har under året digitaliserats och implementerats under våren 2021.

Arbetet med att undersöka och skapa förutsättningar för chefers arbetsmiljö med hjälp av den forskningsbaserade metoden Chefoskopet har under året genomförts och slutförts. Resultatet har förts in i dels en kommungemensam handlingsplan men även handlingsplaner för respektive förvaltning.

Under året har en ny rekryteringsprocess tagits fram och implementerats i organisationen.

Lönekartläggningen ur ett jämställdhetsperspektiv enligt gällande lagstiftning för 2021 är genomförd under sommaren och resultatet har under hösten förankrats och ligger till grund för satsningar i löneöversyn 2022.

Under våren 2021 genomfördes en kunskapshöjande insats av tillitsbaserad styrning och ledning för förtroendevalda och tjänstepersoner. Arbetet fortsätter under 2022.

För att främja den goda arbetsmiljön på kommunstyrelseförvaltningen har arbetet med att renodla tjänster och uppgifter för medarbetarna fortsatt under året.

På kommunstyrelseförvaltningen är andelen heltidsarbetande inte 100% beroende på lagstadgade ledigheter.

#### Prognos

Målet är uppfyllt

#### Uppföljning, utvärdering och analys

Målet innehåller många delar och dessa har till allra största del uppfyllts. I de delar som målet inte är uppfyllt har arbetet påbörjats och kommer att slutföras under 2022. Orsaken till att arbetet inte helt har kunnat genomföras är den pågående pandemin.



## Trygghet, uppväxt och åldrande

<b>Mål 4</b>	<b>Invånarna i kommunen ska uppskatta att bo i hela kommunen.</b>			
	Invånarna ska känna sig trygga. De ska ha frihet att välja boende i livets alla skeenden.			
<b>Mätmetod</b>	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021
Trygghet, öppna jämförelser	9	25	13	>9
Trygghetsenkät	-	70 %	-	-
Antal invånare	9 495	9 544	9 620	<b>Öka med 1,2% (9 658)</b>
Tillgång till snabbt bredband	64 %	64 %	i.u	<b>öka</b>
<b>Insatser</b>				
<p>Kommunen har tecknat en samverkansöverenskommelse med Lokalpolisområde Borås (2019-2022) som ligger till grund för det gemensamma trygghetsskapande- och brottsförebyggande arbetet i Bollebygd. I samverkansöverenskommelsen har parterna enats om att kraftsamla inom två områden: unga som befinner sig i riskzon för problemutveckling, kriminalitet och/eller droganvändning samt att skapa trygga offentliga miljöer och minska stöld- och tillgreppsbrotten i kommunen. Vidare deltar kommunen i det relativt nystartade nätverket för brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i Sjuhärad.</p> <p>Under året har det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet organiserats om i kommunen, med en omstart för såväl SSPF-gruppen (socialtjänst, skola, polis och fritid) som beredningsgruppen för det brottsförebyggande arbetet. Samtliga förvaltningar och polisen är representerad i den nya organisationen.</p>				
<b>Måluppfyllelse</b>				
Målet är uppfyllt.				
<b>Uppföljning, utvärdering och analys</b>				
<p>Utfallet av SKR:s öppna jämförelser Trygghet och säkerhet 2021 visar att kommunen ligger på plats 13 vilket är bland de 5 % bästa i landet. Kommunen har klättrat 12 platser jämfört med 2020. Enligt socialtjänsten har antalet orosanmälningar i Bollebygd ökat, majoriteten av orosanmälningarna handlar om våld i hemmet. Det kan vara en del till att kommunen inte når upp till indikatorsmålet för 2021.</p> <p>I slutet av 2020 genomfördes en trygghetsenkät som arbetats fram tillsammans med polisen och de övriga Sjuhäradskommunerna. Resultatet från 2020 års trygghetsenkät presenterades för Kommunstyrelsen, allmänheten och media i februari 2021. Det var 390 personer som besvarade enkäten och resultatet visade att 70% av de svarande känner sig mycket trygga eller trygga, 20% varken trygga eller otrygga, 10% otrygga eller mycket otrygga.</p> <p>Resultatet av trygghetsenkäten har analyserats tillsammans med polisen och de övriga Sjuhäradskommunerna. En gemensam nämnare för alla kommuner är att det finns utpekade otrygga platser och att kommuninvånarna önskar att kommunen ska arbeta mer med</p>				

förändringar i den fysiska miljön. Som en åtgärd på detta anordnade kommunerna gemensamt en kompetenshöjande dag med fokus på trygghet i offentlig miljö den 18 november. Den plats som flest anger som otrygg i Bollebygd är skolområdet vid Bollebygdskolan på kvällar och helger. Med anledning av detta har samverkan mellan förvaltningarna och polisen ökat och vi planerar för en kommunikationsinsats riktad mot kommuninvånarna.

Befolkningstillväxten blev 0,9 % vilket är 0,2%-enheter högre än genomsnittet i riket även om indikatorsmålet inte är nått. Målet att antalet invånare ska öka 1,2 % är högt satt utifrån det bostadsbyggandet som är planerat under de närmsta två åren, men fullt rimlig i ett längre perspektiv.

Det finns inget resultat för indikatorn ”tillgång till snabbt bredband” men med allra största sannolikhet bör resultatet ligga upp emot 75 %

## Miljösmart och hållbar kommun

<b>Mål 7</b>	<b>Kommunen ska upprätta miljö- och hållbarhetsmål enligt kommunens miljöpolicy och hållbarhetspolicy</b>	
<b>Mätmetod</b>		
	Ska tas fram under 2021	
<b>Insatser</b>		
	Kommunstyrelseförvaltningen har i samarbete med Miljöbron stötta Bollebygds Alliansen i att ta fram miljö- och hållbarhetsmål, vilka antogs i samband med budget 2022.	
<b>Måluppfyllelse</b>		
	Målet är uppfyllt	
<b>Uppföljning, utvärdering och analys</b>		

## 2.2 Kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning

<b>Mål 10</b>		<b>Det ekonomiska resultatet ska över mandatperioden motsvara 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.</b>			
<b>Mätmetod</b>		<b>Utfall 2019</b>	<b>Utfall 2020</b>	<b>Utfall 2021</b>	<b>Mål 2019-2022</b>
Ekonomiskt resultat, i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag.		0,4 %	3,4 %	9,2 %	3,0 %
<b>Insatser</b>					
<b>Måluppfyllelse</b>					
Kommunstyrelsen bedömer att målet kommer nås med god marginal, men det är egentligen först efter 2022 som det helt går att avgöra måluppfyllelsen.					
<b>Uppföljning, utvärdering och analys</b>					
De starka resultaten 2020 och 2021 väger upp för det svaga resultatet för år 2019. Det budgeterade resultatet för 2022 är på 2,5 % vilket skulle innebära ett överskott på nästan 4 % för mandatperioden.					

<b>Mål 11</b>		<b>Minst 40 procent av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar finansieras med egna medel över mandatperioden.</b>			
<b>Mätmetod</b>		<b>Utfall 2019</b>	<b>Utfall 2020</b>	<b>Utfall 2021</b>	<b>Mål 2019-2022</b>
Skattefinansierade investeringar, andel		116 %	241 %	349 %	40 %
<b>Insatser</b>					
<b>Prognos för måluppfyllelse</b>					
Målet uppfylls.					
<b>Uppföljning, utvärdering och analys</b>					
Målet uppfylls med god marginal till följd av låga investeringar i kombination med höga resultat.					

## 2.3 Sammanställning prognos för måluppfyllelse

Tabell x.

Nr	Mål	Målet är...		
		uppnått	delvis uppnått	ej uppnått
<b>Arbete och företagande:</b>				
1	Det ska vara enkelt att bedriva näringsverksamhet i Bollebygd.		x	
2	Kommunen ska vara en attraktiv och bra arbetsgivare.	x		
<b>Trygghet, uppväxt och åldrande:</b>				
4	Invånarna i kommunen ska uppskatta att bo i hela kommunen: Invånarna ska känna sig trygga. De ska ha frihet att välja boende i livets alla skeenden.	x		
<b>Miljösmart och hållbar kommun:</b>				
7	Kommunen ska upprätta miljö- och hållbarhetsmål enligt kommunens miljöpolicy och hållbarhetspolicy.	x		
<b>God ekonomisk hushållning:</b>				
8	Det ekonomiska resultatet ska över tid motsvara 3 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.	x		
9	Över tid ska minst 40 % av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar finansieras med egna medel.	x		
	<b>Summa</b>	<b>5</b>	<b>1</b>	<b>0</b>

## 2.4 Utredningsuppdrag av kommunfullmäktige

Samtliga nämnder behöver effektivisera sina verksamheter med 3,5 procent fram till 2023.

Kommunstyrelsen har genomfört effektiviseringskraven i enhetlighet med budget 2021/2022.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att arbeta för att förbättra formerna för samordning och samverkan mellan nämnder.

Kommunchefens ledningsgrupp (KLG) har stärkt dialogen mellan förvaltningarna och har kommunövergripande frågor på agendan på ett tydligare sätt än tidigare. Arbetet och samverkan kan utvecklas mer och ett årshjul för budget och uppföljningsprocessen är under framtaget. Detta årshjul tydliggör när olika delar i processerna ska genomföras, vilket i sig inte är något nytt, men det tydliggör när i processerna KLG måste ha olika frågor och samordning på agendan.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en plan för hur heltid som norm bör införas på ett kostnadseffektivt sätt. Samtliga nämnder har i uppdrag att följa kommunstyrelsens arbete och finansiera de åtgärder som krävs för att nå intentionerna i kollektivavtalet.

Under hösten har projektledaren arbetet med att ta fram en nulägesanalys i form av en förstudie. Resultatet av denna kommer att redovisas till kommunstyrelsen i mars 2022. Förstudien visar att det idag saknas viktiga förutsättningar för ett införande av heltidsorganisation i Bollebygds kommun. Arbetet med att skapa dessa förutsättningar kommer att startas under våren 2022.

Kommunstyrelsen har i uppdrag ett leda en översyn av ungdomsgårdens hemvist utifrån ekonomi och kvalitet.

Kommunstyrelsen har beslutat att uppdraget att läggs vilande. Kommunchef har under våren 2021 påbörjat uppdraget av översynen av ungdomsgårdens hemvist. Intervjuer och dialog har förts med förvaltningscheferna för social- och utbildningsförvaltningarna, med verksamhetschef inom socialförvaltningen, med enhetschefer inom social- och utbildningsförvaltningarna samt med fackliga representanter. Det finns en enighet hos de funktioner kommunchefen haft en dialog med och enighet över förvaltningsgränserna att uppdraget för ungdomsenheten, där ungdomsgården är en del, är otydligt vilket gör det svårt att slutföra utredningsuppdraget. Uppdraget för aktuell verksamhet måste tydliggöras och fastställas först. Kommunstyrelsen har därav på sitt möte 2021-05-25 gett socialnämnden i uppdrag att tydliggöra och fastställa uppdraget för verksamheten. Uppdraget ska genomföras i samverkan med utbildningsnämnden. Kommunstyrelsen låter därför uppdraget att göra en översyn av ungdomsgårdens organisatoriska hemvist ligga vilande tills uppdraget för ungdomsenheten inkl. ungdomsgården är fastställt.

## 2.5 Utredningsuppdrag av kommunstyrelsen

### Vision ”Bollebygd 2030”

Under ledning av en intern projektledare har visionsarbetet påbörjats under 2021. Arbetet har på begäran från förtroendevalda begärts få fortgå en bit in på 2022. Arbetet med att ta fram den nya visionen har skett i bred förankring. Förtroendevalda har arbetat i en process som innefattat bland annat att ta fram frågor som kunnat ställas till allmänheten, företagare, ungdomsråd, pensionärsorganisationer med flera. Barn i förskoleklasser har tecknat sin bild av Bollebygd 2035. Allt material har förtroendevalda fått till sig och utifrån det tagit fram ett material som ska ligga till grund för den nya visionen.

### Översyn av kommungemensam service

Ärendet återrapporterades till kommunstyrelsen i oktober. De delar som kan anses vara service men som inte skulle omfattas av uppdraget är IT, reception och växel samt kundtjänst.

Följande verksamheter har omfattas av uppdraget och är de som har utretts; måltid, lokalvård, fordon, mat- och postkörning, vaktmästeri och post. Alla serviceverksamheter förutom kommungemensam post är redan idag organiserad under en och samma förvaltning; samhällsbyggnadsförvaltningen. Av den anledningen fanns det därför ingen anledning att göra någon fördjupad utredning såsom uppdraget var givet. Förslaget var att inte göra någon organisationsförändring över nämndsgränserna (kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden), däremot att organisationen inom samhällsbyggnadsförvaltningen kan behöva ses över utifrån det som framkommit. Mer finns att läsa i själva återrapporteringen, KS 202/254-6

### **Översyn av kommunövergripande strategiska funktioner**

Ärendet återrapporterades till kommunstyrelsen i oktober. De delar som kan anses vara kommunövergripande strategiska funktioner är lokalstrateg, strategisk planering och exploatering samt fastigheteter.

Översynen visar att lokalstrateg bör flyttas över till kommunstyrelsen. Lokalstrateg är inte en heltidstjänst utan måste kombineras med andra uppgifter. I och med budget 2022 har lokalstrateg flyttats över till kommunstyrelsen. Avseende plan och exploatering visade översynen att den verksamheten borde flyttas över helt eller delvis till kommunstyrelsen från samhällsbyggnadsnämnden. Alternativt att en dialog – och samverkansarena – mellan kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden måste tillkomma. Rutinen för KSAUinfo/planberedning har reviderats efter översynen och numer finns en arena för dialog och samverkan. Mer finns att läsa i själva återrapporteringen, KS 202/254-6

### **Arkivmyndighet**

En tjänst som arkivansvarig har inrättats under året. Tjänsten motsvarar ca 0.2 åa. I tjänsten ingår att ta emot handlingar från nämnderna som ska slutföras i kommunens arkiv samt att lämna ut handlingar på begäran. Rutin för arkivering som innefattar vad nämnderna är ansvariga för, närarkiv, och vad kommunstyrelsen som ansvarig för slutarkivering är ansvarig för har upprättats.

En arkivbeskrivning för kommunstyrelsen har tagits fram och beslutades i oktober.

Detta är de första stegen för en väl fungerande arkivmyndighet men kommunstyrelsen behöver fortsätta att arbeta och utveckla området och säkerställa en organisation för arkiv och framgent e-arkiv.

### **Informationssäkerhet**

En handlingsplan och en organisation för informationssäkerhet har arbetats fram under året och en ny tjänst som informationssäkerhetssamordnare har inrättats. Person som fått tjänsten tillträde i januari 2022.

## **Digitalisering**

Kommunstyrelseförvaltningen ser ett behov av ett omtag gällande strategin kring kommunens digitaliseringsarbete. En viktig grund för digitaliseringsarbetet måste utgå från den ordinarie verksamhetsutvecklingen. Kommunstyrelsens roll i digitaliseringsarbete behöver därför förändras från att leda digitaliseringsarbetet till att möjliggöra digitaliseringsarbete. Detta behöver formaliseras i och med revidering av digitaliseringsstrategin.

## **Inköp och juridik**

Kommunstyrelsen har arbetat för att utveckla kommunens inköp och kompetens kring juridik. Under året anställdes en kommunjurist.

En ny inköps och upphandlingspolicy med ny organisation och ansvarsfördelning samt budgetfördelning mellan nämnderna har beslutades av kommunfullmäktige i november. Beslutet innebär en centraliserad upphandlingsfunktion där samtliga upphandlingar över 300 tkr genomförs av kommunstyrelsen. Rekrytering av två nya upphandlingstjänster inleddes och arbete med att ta fram en riktlinje för kommunens inköp och upphandlingar startades upp.

## **Praktikplatser och enklare jobb i kommunen**

Arbetet har under året pågått och resultatet av utredningen kommer att presenteras under våren 2022.

## **Stärka förutsättningarna för näringslivet**

Kommunstyrelseförvaltningen har inte kunnat finna några externa medel att söka vare sig lokalt, regionalt, nationellt eller via EU för att stärka upp med personella resurser. Däremot kommer kommunen att få förstärkning under 2022 med en näringslivsstrateg med inriktning besöksnäring som tillsammans med näringslivschefen ska arbeta för att stärka förutsättningarna för näringslivet.

## **Medarbetarenkät**

Under året har beslut fattats i Kommunstyrelsen om att fortsättningsvis genomföra medarbetarenkäten en gång per år med start 2023. Antalet frågor i medarbetarenkäten kommer att minska och resultatet kommer att levereras snabbare till respektive chef. Upphandling av samarbetspartner för detta kommer att ske under 2022.

## 2.6 Nyckeltal

Nyckeltal	Grön	Gul	Röd
Genomförda digitaliseringsprojekt som finansierats genom digitaliseringspengen	>5	3-5	<3
Avtalsuppföljningar	>9	5-9	<5
Genomförda upphandlingar	>30	22-29	<22
-varav egna	>20	15-19	<15
-varav i samverkan	>10	7-9	<7
Andel besvarade motioner inom 6 månader	100 %	<100 %	<90 %
Andel, av KS, besvarade medborgarförslag inom 4 månader	100 %	<100 %	<90 %

### *Genomförda digitaliseringsprojekt*

Under året beviljades medel till 5 digitaliseringsprojekt i ett första läge. Av dessa genomfördes tre till en kostnad av 187 tkr. I en andra omgång beviljades återstående medel till att användas för att förbättra informationssäkerheten inom kommunen, av de medlen genomfördes ytterligare två projekt till en kostnad av 145 tkr. Totalt genomfördes alltså fem digitaliseringsprojekt till en kostnad av 332 tkr.

### *Avtalsuppföljningar*

Avtalsuppföljningar har inte genomförts i önskad omfattning. Mycket arbete har lagts på att skapa en ny struktur för hela inköps- och upphandlingsverksamheten där avtalsuppföljningar är en del. Ambitionen är att förbättra arbetet med avtalsuppföljningar dels genom samverkan med övriga sjuhäradskommuner men också i samband med att nya upphandlare är på plats.

### *Genomförda upphandlingar*

Under året genomfördes 33 upphandlingar varav 5 i samverkan med övriga sjuhäradskommuner. I siffran 33 egna upphandlingar ingår även upphandlingar som genomförs av Adda (SKRs inköpscentral) men där kommunen genomfört avrop genom förnyad konkurrensutsättning. I siffran ingår även direktupphandlingar som överstiger gränsen för dokumentationskravet (100 tkr).

### *Andel besvarade motioner*



Under 2021 väcktes 14 motioner. Av dess 14 motioner är nio (9) till KS, fyra (4) till SBN och en (1) till UN. Sju (7) är inte besvarade alls, men handläggning påbörjad. Ytterligare två (2) motionssvar har varit i KS, och är på väg till KF, men de kommer upp först 2022. Totalt är det alltså nio (9) motioner som inte är besvarade ännu.

Två (motioner) av år besvarade inom sex (6) månader. Övriga ligger fortfarande inom laglig gräns som är ett (1) år men når då inte upp till nyckeltalet.

#### ***Andel besvarade medborgarförslag***

Under 2021 väcktes 23 medborgarförslag. Av dessa 23 medborgarförslag överlämnades 14 till KS, åtta (8) till SBN och ett (1) till UN.

Av de 14 medborgarförslag som KS fått har sju (7) besvarats under året och sju (7) är under handläggning. Överlag har inget medborgarförslag kunnat hanteras inom 4 månader men svarstiden har under året varit betydligt kortare jämfört med tidigare.

### 3. Ekonomi

#### 4.1 Budget och budgetändringar

Verksamhet	Beslut 2021	Nya löner	Överföring provisoriska skollokaler	Aktuell budget
Kommunstyrelsens ordf.	-2 059			-2 059
Kommunchefens avdelning	-31 474	-295	326	-31 443
Ekonomiavdelningen	-9 265	-119		-9 384
It-enheten	-7 142			-7 142
HR-avdelningen	-9 670	-149		-9 819
<b>Totalt</b>	<b>-59 610</b>	<b>-563</b>	<b>326</b>	<b>-59 847</b>

Belopp är i tkr.

#### Lönekomensationer 2021

Kommunstyrelsen har kompenenserats med 563 tkr för löneökningar 2021 eftersom budgeten ursprungligen är i 2020 års lönenivå. Budgeten har reglerats efter augusti.

#### Provisoriska skollokaler

Kommunstyrelsen kompenserades i budget 2021 med 2,8 mnkr för provisoriska skollokaler. Av dessa har 326 tkr förts över till utbildningsnämnden för att täcka ökade kostnader för provisoriska skollokaler.

#### 4.2 Resultat, övergripande

	Helår 2021			Helår 2020
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
<b>Intäkter:</b>				
Taxor och avgifter	454	315	139	3
Bidrag	2 251	1 795	456	2 025
Försäljning	756	822	-66	817
<b>Summa intäkter</b>	<b>3 461</b>	<b>2 932</b>	<b>529</b>	<b>2 845</b>
<b>Kostnader:</b>				
Bidrag	-1 650	-1 600	-50	-2 134
Köpt verksamhet	-11 621	-12 286	665	-10 912
Personal	-23 656	-24 302	646	-22 802
Lokaler	-4 183	-7 158	2 975	-5 135
Övriga kostnader	-12 211	-13 330	1 119	-11 379
Kapitalkostnader	-2 781	-4 103	1 322	-2 771
<b>Summa kostnader</b>	<b>-56 102</b>	<b>-62 779</b>	<b>6 677</b>	<b>-55 133</b>
<b>Nettokostnad</b>	<b>-52 641</b>	<b>-59 847</b>	<b>7 206</b>	<b>-52 288</b>
Budgetram	-59 847			-54 400
<b>Resultat</b>	<b>7 206</b>			<b>2 112</b>

Belopp är i tkr.

Resultatet för 2021 blev ett överskott på 7,2 mnkr, nettokostnaden blev ca 350 tkr högre jämfört med föregående år.

Intäkterna visar på ett överskott på 529 tkr och är ca 600 tkr högre än 2020. Intäkterna avser momsåtersökning för köpt verksamhet, EU-bidrag för Europa direkt i Sjuhärad samt diverse bidrag från region och stat. Här finns även hyresintäkter från SÄRF för brandstationen i Töllsjö.

Bruttokostnaden blev totalt ca 1 mnkr högre jämfört med 2020, men hela 6,7 mnkr lägre än budget.

Den största avvikelser återfinns inom lokalkostnader, Kostnader för lokaler avviker, både i förhållande till 2020 (en minskning med ca 1,0 mnkr) och i förhållande till budget (överskott med ca 3,0 mnkr). Anledningen till de minskade kostnaderna beror främst på Hembygdsvägen där kostnaden för den delen som avser daglig verksamhet fördelas till socialnämnden från 2021 och framåt. Dock kvarstår den största delen av hyran för hembygdsvägen för kommunstyrelsen då den till största del inte nyttjas. Totalt beräknas kostnaden för Hembygdsvägen bli 1 mnkr för kommunstyrelsens del. Dessutom såldes Solviken under 2020 och lokalerna på vårdcentralen sades upp vilket ytterligare bidrar till de lägre kostnaderna under 2020. I förhållande till budget är dock den största avvikelser en betydligt lägre kostnad för provisoriska skollokaler, totalt ca 2,5 mnkr.

Personalkostnaderna är i stort oförändrade mellan åren om hänsyn tas till lönerevisionen och genererar ett överskott på 646 tkr.

Övriga kostnader är något högre jämfört med förra året, men ändå ett positivt resultat i förhållande till budget på 1,1 mnkr, kostnadsökningen beror på att kommunstyrelsen tagit över kostnader för översiktsplanen som tidigare belastat samhällsbyggnadsnämnden. Bland jämförbara poster syns alltså ingen större förändring mellan åren.

Kapitalkostnaderna blev 1,3 mnkr lägre än budgeterat och är ungefär lika höga som förra året trots en sänkt intern ränta och att personalsystemet skrevs av helt under 2020. Orsaken till det är att avskrivningarna inom IT har ökat till följd av flera stora IT-investeringar under 2020 och 2021, vilket ligger i linje med strategin att köpa snarare än leasa utrustning.

### 4.3 Resultat per avdelning

	Helår 2021			Helår 2020
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Kommunstyrelsens ordf.	-2 248	-2 059	-189	2 318
Kommunchefens avdelning	-28 758	-31 443	2 685	525
Ekonomiavdelningen	-8 010	-9 384	1 374	168
IT-enheten	-5 754	-7 142	1 388	9 311
HR-avdelningen	-7 871	-9 819	1 948	1 206
<b>Totalt</b>	<b>-52 641</b>	<b>-59 847</b>	<b>7 206</b>	<b>52 289</b>

Kommunstyrelsens ordförande

Under kommunstyrelsens ordförande budgeteras kostnader hänförliga till den politiska verksamheten, främst arvoden. Överskridandet på ca 200 beror till största del på ökade kostnader för arvoden till följd av föreläsning kring tillitsbaserad styrning för alla förtroendevalda.

### **Kommunchefens avdelning**

Under kommunchefens avdelning budgeteras flera av de kommunövergripande kostnaderna såsom räddningstjänst, lokaler, färdtjänst och kollektivtrafik. Kommunstyrelsen har erhållit 2,8 mnkr för provisoriska skollokaler som ska fördelas till utbildningsnämnden när kostnaden för dessa är mer kända. Anledningen till denna tilldelning på KS är att i samband med budgeten togs så var det stor osäkerhet kopplat till lokalerna, det var t.ex. inte beslutat om även matsalen skulle vara en modullösning. Resultatet blev att enbart 325 tkr behövde fördelas till utbildningsnämnden under 2021 vilket innebär ett överskott på nästan 2,6 mnkr. Anledningen till den lägre kostnaden är främst att det inte kommer uppstå några kostnader för matsalen under året, att vissa förväntade etableringskostnader tas som investeringar samt att hyreskostnaden totalt blir lägre.

### **Ekonomiavdelningen**

Under ekonomiavdelningen budgeteras kostnader för kommunens centrala ekonomiadministration, upphandling, digitaliseringsmedel och IT-personal. Resultatet blev ett överskott på 1,4 mnkr vilket är hänförligt till att kommunstyrelsen har omvandlat budget inom ram för att anställa en digitaliseringsledare men rekryteringen är ännu ej genomförd samt lägre förväntade konsultinköp.

### **IT-enheten**

IT-enheten sorterar organisatoriskt under ekonomiavdelningen men följs upp som en självständig enhet i uppföljningsrapporterna. Under IT-enheten budgeteras samtliga kostnader exkl. personalkostnader för kommunstyrelsens IT-verksamhet. Det gäller främst kommunövergripande licenser, konsulttjänster samt kapitalkostnader för inköpt IT-utrustning.

Tidigare förväntades en högre kostnader för licenser då det under året har genomförts förnyelser av kommunens Microsoft licenser. Kostnaden blev dock betydligt lägre än förväntat vilket innebär att en hel del pengar inom IT-verksamheten har frigjorts och har använts för satsningar för ökad driftssäkerhet. Tyvärr har det under året varit svårt att genomföra alla planerade åtgärder dels pga oplanerade åtgärder har varit nödvändiga att genomföra samt att det i vissa fall har varit svårt att få tag på konsulter för att genomföra önskade förbättringar.

Totalt genererar IT-enheten ett överskott på 1,4 mnkr under 2021.

### **HR-avdelningen**

Under HR-avdelningen budgeteras kostnader för kommunens centrala HR-funktion, fackliga kostnader, kommunövergripande personalsociala kostnader samt kostnader för reception.

Resultatet blev ett överskott på 2,0 mnkr vilket främst är hänförligt till att avdelningen erhållit tillskott för att anställa en projektledare för heltidsprojektet men projektledaren börjar först i juni. Dessutom är kostnaden för övrig personal på avdelningen lägre än budgeterats till följd av ledigheter och vissa intäkter från projekt.

#### 4.4 Prognoserna under året, samt eventuella åtgärder

	februari	april	augusti	oktober
Prognos för helårsresultatet	1 000	3 800	4 650	6 500

Belopp är i tkr.

Under året har prognoserna allteftersom året gått förbättrats ganska kraftigt. I februari prognosticerades ett överskott för digitaliseringsmedel och heltidsplan på totalt 0,5 mnkr. Efter april kom information om kostnaderna för provisoriska skollokaler skulle bli betydligt lägre än budgeterat, vilket förbättrade prognosen till 3,8 mnkr. I samband med uppföljningen efter april antogs att kommande licensförnyelse med Microsoft skulle innebära ganska kraftigt utökade kostnader vilket skulle balansera mot vissa överskott till följd av vakanser och en generell återhållsamhet för att klara av kommande effektiviseringskrav och för att frigöra utrymme åt andra satsningar. När licensförnyelsen blev klar under sommaren visade den på en något sänkt kostnad jämfört med tidigare, vilket var en betydligt lägre kostnad än vad som tidigare befarats. Det innebar att prognosen höjdes till 4,6 mnkr efter augusti.

Från augusti och framåt fortsatte effekterna av vakanser och generell återhållsamhet innebar förbättrat resultat. I slutet av året blev det även klart att kostnaderna för färdtjänst och kollektivtrafik blev lägre än vad som prognosticerats.

#### 4.5 Investeringar

Verksamhet/område	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Strategiska markinköp	0	20 000	20 000
IT	2 361	1 500	-861
Reinvesteringar	70	500	430
<b>Summa</b>	<b>2 341</b>	<b>22 000</b>	<b>-461</b>

Belopp är i tkr.

IT-investeringarna avser främst inköp av surface-klienter, accesspunkter, vissa licenser samt skrivare.

Reinvesteringarna avser inköp av möbler och multifunktionsskrivare.

## 4. Medarbetare

### 5.1 Personalstatistik

	Helår 2021			Helår 2020		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	24	6	30	22	6	28
Antal visstidsanställda	2	0	2	2	1	3
Antal timavlönade (timmar)	72	94	166	97,8	167,3	265,1
Övertid/fyllnad/mertid (timmar)	5,5	48,7	54,2	21,9	35,5	57,4
Andel tillsvidareanställda m. heltid (%)	87,5	100	90	95,4	100	96,4
Sjukfrånvaro (%)	0,9	0	0,7	3	1	2,5
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	0	0	0	4,8	0	4,3
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	0	0	0	0	0	0
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	1,7	0	0,7	3	0,4	23,3
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	0,8	0	0,8	3,3	2,5	3,2

De tillsvidareanställda medarbetarna har ökat med två medarbetare och de visstidsanställda har minskat med en medarbetare. Under föregående år hade förvaltningen fler föräldralediga medarbetare och dessa medarbetare är under det här året tillbaka i tjänst och minskningen i antal visstidsanställda beror på det. Kommunstyrelseförvaltningen har generellt en låg sjukfrånvaro och att sjukfrånvaron minskat så drastiskt i år beror förmodligen på år att när de flesta medarbetarna arbetat på distans så har man kunnat fortsätta att arbeta även om man haft till exempel en lättare förkylning. Dessutom har restriktionerna inneburit färre sociala kontakter som i sin tur minskat risken för sjukdomar.

### 5.2 Kompetensförsörjning

Under 2019 och 2020 inleddes arbetet med att ta fram en kommungemensam strategisk kompetensförsörjningsplan och rådande pandemi har medfört att arbetet inte kunnat återupptas då arbetet måste bedrivas tillsammans med förvaltningarna. HR avdelningen har varit delaktig och stöttat förvaltningarna i deras rekryteringsarbete under året. Under året har HR avdelningen haft en praktikant från Högskolan i Borås som genomförde en förstudie till den strategiska kompetensförningen i Bollebygds kommun. Underlaget kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet med strategierna för kompetensförsörjning

### 5.3 Mångfald och jämställdhet

Kommunens verksamheter arbetar med jämställdhet och mångfald på ett integrerat sätt. Det här arbetet utvecklas hela tiden. Under sommaren genomfördes lönekartläggning med jämställdhetsanalys av lönerna i kommunen. Analysen visar att det strukturerade arbetet som görs utifrån en beslutad lönestruktur har gett resultat genom att skillnaden mellan kvinnors och mäns löner på ett generellt plan i stort sett har försvunnit.

## 5.4 Arbetsmiljö och hälsa

Arbetsmiljön utifrån alla aspekter för kommunens alla medarbetare och chefer ska präglas av ett kontinuerligt arbete för att främja hälsa och förebygga och förhindra ohälsa. Under våren har ett arbete gjorts för att förtydliga rutinerna inom hela arbetsmiljöområdet. Även arbetet med en ny arbetsmiljöpolicy har påbörjats och kommer att fortsätta under 2022. Det finns ett förslag på ny arbetsmiljöpolicy framtaget och detta förslag processas under våren 2022 på alla arbetsplatsträffar i kommunens verksamheter. Ett genomarbetat förslag kommer under hösten 2022 att komma upp till beslut.

En väl fungerande dialog mellan chef och medarbetare är mycket viktig del i den goda arbetsmiljön och utifrån det har pilotprojektet av uppföljningsmodellen ”Den röda tråden” fortsatt och samverkats i den centrala samverkansgruppen (CSG). CSG är överens om att den röda tråden är ett bra verktyg för att stärka dialogen mellan chef och medarbetare och har förordat att uppföljningsmodellen genomförs i hela kommunen. Under hösten 2021 fattades beslut i Kommunstyrelsens arbetsgivarutskott om att implementera Den röda tråden i hela kommunen.

Medarbetarenkäten i form av hållbart medarbetarengagemang (HME) har genomfördes under våren och resultatet är på samma sätt som tidigare år.

Arbetet med att skapa möjligheter för chefer och skyddsombud att gå arbetsmiljöutbildning pågår men har inte kunnat genomföras på grund av pandemin, men planeras att återupptas framöver.

Under hösten 2021 slutfördes chefoskopet i hela Bollebygds kommun. Chefoskopet syftar till att undersöka hur chefers förutsättningar ser ut. Arbetet resulterade i en handlingsplan både på övergripande kommunnivå men även i handlingsplaner för respektive förvaltning.

Under pandemin har alla medarbetare som kunnat arbetat hemifrån men arbetssättet med arbeta på distans har införts som det nya arbetssättet i kommunen. En överenskommelse görs mellan chef och medarbetare som reglerar förutsättningar och villkor för distansarbete. Distansarbete ställer krav på såväl medarbetaren som arbetsplatsen och även chefen då det är lätt att känna sig distanserad och gå miste om det sociala umgänget med kollegor.

## 5. Årets verksamhet i övrigt

### Europa Direkt Sjuhärad (EDIC)

I april 2021 godkändes Bollebygds kommuns ansökan om att även fortsatt vara värdorganisation för Europa Direkt Sjuhärad. Den nya verksamhetsperioden sträcker sig till och med 2024.

2021 påverkade pandemin mycket av arbetet som genomfördes av Europa Direkt Sjuhärad. Föregående verksamhetsperiod förlängdes till och med april 2021 vilket innebar att den nya verksamhetsperioden påbörjades först i maj. I samband med ny verksamhetsperiod anställdes också en ny projektledare.

Vidare har flertalet aktiviteter hållits digitalt istället för fysiskt, på gott och ont. Kontoret har trots allt fullföljt de aktiviteter som angavs i projektplanen för 2021, däribland medverkan på flertalet publika evenemang, såsom Sommartisdagar i Herrljunga, Pride i Mark och Framtidsdagen på Bollebygds skolan, skolföreläsningar och flertalet öppna föreläsningar och workshops. Europa Direkt Sjuhärad arrangerade, tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan, en hållbarhetsfestival under oktober 2021. I samband med denna arrangerades även firande för Europa Direkt Sjuhärad där bland annat chefen för EU-kommissionens representationskontor i Stockholm medverkade. Europa Direkt Sjuhärad har även fortsatt utöka samarbetet med skolor, kommuner och andra nätverk i Sjuhärad och har fortsatt bygga det sedan tidigare väl fungerande samarbetet med Leader Sjuhärad och EuroDesk i Borås samt EU SME Support. Utöver detta har Europa Direkt Sjuhärad kontinuerligt verkat för att öka förståelsen och kunskapen om EU i Sjuhärad – och Sjuhärad i EU – genom nyhetsbrev, uppdaterad information på hemsida samt informationsspridning i sociala medier.

### Folkhälsa

Folkhälsoarbetet har genomförts under året enligt samverkansavtal med Södra hälso- och sjukvårdsnämnden samt enligt verksamhetsplan för det lokala folkhälsoarbetet i Bollebygds kommun 2021. Fokus under året har varit att hitta formerna för att integrera folkhälsoperspektivet i kommunens ordinarie verksamhet och att de insatser som görs främjar utvecklingen av och förutsättningarna för en jämlik hälsa. I verksamhetsplanen finns prioriterade grupper och fyra prioriterade målområden.

Några exempel på insatser som har genomförts kopplat till kommunens prioriterade målområden är:

- En satsning med fokus på barn och ungas trygghet på nätet i samverkan med utbildningsförvaltningen. Under en månads tid har skolpersonal, elever och vårdnadshavare fått tillgång till föreläsningar/filmer med Maria Dufva, kriminolog och författare som specialiserat sig på ungas trygghet och utsatthet på nätet. Samtliga skolklasser har fått se hennes föreläsning på lektionstid och arbetat med efterföljande diskussionsfrågor.



- I samverkan med socialförvaltningen har en föräldrakurs i Aktivt föräldraskapsstöd startat under hösten och pågår fram till våren 2022. Kursen är en kombination av e-kurs och fysiska träffar som syftar till att stärka föräldraförmågan och relationen mellan förälder och barn.
- I samarbete med utbildningsförvaltningen och RF Sisu Västra Götaland pågår ett arbete med att implementera ett över tid hållbart arbetssätt med rörelseaktiviteter i skolan.

Folkhälsoarbetet för året redovisas mer ingående i dokumentet ”Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete i Bollebygds kommun 2021”.

### **Kollektivtrafik**

Den allmänna kollektivtrafiken som Västra Götalandsregionen (VGR) äger och där Västtrafik sköter trafiken. Kommunen har kontinuerliga träffar med Västtrafik där kommunen starkt framför krav att kommunen behöver tätare kollektivtrafik framförallt under arbetspendling men också under kvällar och helger. Fördelning av tåg och busstrafik så att de kommer jämt fördelade under dygnet. Utöka Närtrafiken på landsbygden så att den även trafikerar närmaste ort utanför kommungräns. Västtrafik behöver informera mer om Närtrafiken till resenärer på landsbygden då det inte finns så god kännedom om Närtrafiken. Kommunen har köpt till fyra turer av Närtrafik under lördag, söndag och helgdagar. Kommunen har även köpt till fria resor inom kommunen som sedan november 2020 gäller i hela Västtrafik zon tre för alla folkbokförda personer över 65 år. Kommunen vill ha fler resenärer på kollektivtrafiken så att vi kan få ännu fler turer och linjer. Hela kommunen har allmän kollektivtrafik som nämnts ovan.

Kommunen har ställt sig negativa till den kommande trafikplan där flera tågtider som angör Bollebygds station kommer att tas bort. Kommunen har även påpekat att neddragning av linjen 402 mellan Borås och Bollebygd utmed väg 1757 som angör Hultafors och Olsfors fått negativa konsekvenser för invånare och arbetspendlare under dagtid och på kvällar och helger. Kommunen har framfört önskemål om att linjen som kör mellan Borås och Sandared skall vända i Olsfors.

Den särskilda kollektivtrafiken (färdtjänst) som handläggs av kommunen och där trafiken körs av Västtrafik. Taxorna för färdtjänsten har förändrats när VGR infört ett nytt pris och betalsystem med tre zoner. Västtrafik Anropsstyrd trafik har arbetat fram ett förslag där respektive kommun beslutar om taxan. VGR och resenärer önskar en likartad taxa i hela regionen för den särskilda kollektivtrafiken. Förslaget från Västtrafik som också kommunen antagit från 1 mars 2021 innebär 50 kronor för de första 10 kilometerna och därefter 3 kronor per kilometer utifrån den sträckan man åker som färdtjänstresenär

### **Krisberedskap och civilt försvar**

Arbetet med krisberedskap och civilt försvar har fortsatt om än i anpassad skala och form på grund av pågående pandemi.

## 6. Internkontroll

### Nämndens internkontrollplan

Nedan internkontrollplan beslutades av nämnden att gälla för 2021.

Nr	Process rutin/system	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Metod
1	Elavbrott	Kontroll ska enligt rutin ske regelbundet av att reservkraftverk fungerar.	Kommuncontroller och säkerhets-samordnare	Kontroll av att rutinen följs
2	Inköp	Uppföljning av leverantörer med stor inköpsvolym för att säkerställa avtalade villkor och priser.	Kommunjurist	Stickprov
3	Jävssituationer kring ekonomihantering, anställda attesterar känsliga egna inköp	Kontroll av attestregelverket och hur det följs.	Kommuncontroller	Stickprov
4	Ej verkställda politiska beslut	Genomgång av fattade beslut och följsamhet till styrdokument	Kommunchef	Stickprov

#### Elavbrott

Ansvar för kommunens reservkraftverk finns hos samhällsbyggnadsförvaltningen, dels inom fastighets- och dels inom VA-verksamheten. Reservkraften kan vara antingen fast eller mobil, båda varianterna finns. De mobila reservkraftverken har servats vid slutet av 2021 av externt företag utan större anmärkningar. Batteriladdningen behövde dock ses över och kontinuerlig underhållsladdning ska ordnas. Den fasta reservkraften testkörs regelbundet.

En brist är att det saknas fasta anslutningar in till vissa fastigheter där man i ett krisläge lättare skulle kunna ansluta mobila elverk. Kommunens äldreboende och kommunhuset har fast elverk, men ambitionen är att ha ytterligare ett antal lokaler i olika kommundelar där man i ett krisläge kan erbjuda värme, el och information till kommuninvånarna. En annan brist är att äldreboendet värms genom fjärrvärme och vid ett strömavbrott är det tveksamt om fjärrvärmens kan drivas vidare. Kommunens reservkraft gäller enbart el.

#### Inköp

Uppföljning har gjorts genom genomgång av samtliga leverantörer med en inköpsvolym över 200 tkr. Totalt har 178 leverantörer identifierats där ca 80 är registrerade i avtalsdatabasen, ytterligare 75 har bedömts ok genom att det antingen är känt att det har genomförts upphandlingar men att det inte är registrerat i avtalsdatabasen, att det är områden som inte kan upphandlas (främst ersättning för friskolor eller köpta gymnasieplatser) eller att det finns andra skäl som gör att det inte går att genomföra en upphandling. Återstående 25 leverantörer är alltså leverantörer som borde kunna upphandlas, som saknas i avtalsdatabasen och där kommunstyrelseförvaltningen saknar kännedom om att upphandlingar genomförts. Dessa leverantörer är spridda på samtliga

nämnder och arbete pågår för att undersöka ifall det har genomförts upphandlingar som KSF inte har kännedom om. Stickprov har gjorts för att säkerställa priser, inga fel har identifierats.

### **Jävssituationer**

Attestreglementet beslutades av kommunfullmäktige i slutet av 2018. Det bedöms fortfarande vara aktuellt, någon uppdatering är inte nödvändig.

Kommunstyrelsen har haft en lista över utsedda beslutsattestanter 2021, den är beslutad senast av kommunchef i februari 2021. Det förekommer sex personer på listan. Kontroll har skett så att attestbehörigheterna i ekonomisystemet stämmer med uppgifterna på listan. I samtliga fall stämmer uppgifterna bortsett från att HR-chef funnits upplagd med attestbehörigheter på två ansvar som ej var med på listan. Det fanns heller inga beloppsgränser inlagda i systemet för HR-chef vilket det borde. Orsaken till detta beror på att HR-chef tidigare vikarierat som kommunchef och då haft dessa behörigheter. Vid kontroll av händelser under 2021 så hittas dock inga situationer då HR-chef har attesterat utanför de behörigheter som beslutats. Avvikelsen får ses som begränsad. Ekonomiavdelningen som har ansvaret för uppgifterna i systemet har nu justerat dessa.

Elva leverantörsfakturor har kontrollerats utifrån jävssituationen. Det var fakturor som skulle kunna vara mer känsliga på det viset att det gäller inköp som möjligen skulle kunna nyttjas privat, eller att de avviker något från det vanliga fakturaflödet. Inga avvikelser hittades.

### **Ej verkställda politiska beslut**

Följsamheten till fattade politiska beslut under föregående och innevarande år är god och kommunstyrelseförvaltningen gör sitt yttersta för att återrapportera och verkställa fattade beslut inom rimlig tid. Det finns beslut från tidigare år som inte har verkställts och kännedomen om tidigare beslut som inte verkställs saknas. Överlag är följsamheten till styrdokument god men inom kommunen finns utvecklingspotential. Ibland är styrdokument inte kända i förvaltningarna, ibland är styrdokument svåra att följa av olika anledningar och arbetet med att revidera styrdokument pågår. Trots utbildning i upphandling och inköp avvek en förvaltning anmärkningsvärt från upphandlingspolicyn och riktlinjen under första halvåret, vilket är ett exempel på att styrdokument inte följs eller är kända. Ett annat exempel är digitaliseringsstrategin som kommunen inte arbetar efter där en orsak är okunskap om densamma



## 14. Ansökan investeringsstöd Hestrafors IF KS2021/323



Kommunstyrelseförvaltningen

Daniel Aronsson | Ekonomichef  
0734-64 70 06 | daniel.aronsson@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

## Ansökan om investeringsstöd Hestrafors IF

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att hänskjuta ansökan till budgetprocessen för 2023.

### Ärendet

Hestrafors IF har inkommit med en ansökan om investeringsstöd till en konstgräsplan. Utbildningsnämnden har beslutet att lämna över ansökan till kommunfullmäktige eftersom frågan är principiellt viktig och inte ryms inom utbildningsnämndens budget för 2022. Kommunstyrelsens bedömning är att beslut om att bevilja investeringsstödet eller inte ska tas av kommunfullmäktige i enlighet med riktlinjer för investeringsstöd. Kostnaden ska tas ifrån driftsbudgeten det år beslut fattas, kommunfullmäktige kan hänskjuta frågan till budgetprocessen för år 2023.

### Ekonomiska förutsättningar

I samband med ansökan har det kommit på tal om ifall detta ska ses som en investering eller driftskostnad. Kommunstyrelseförvaltningen väljer därmed att bereda frågan denna del.

Bollebygd har upprättat dokumentet ”rutiner och regler för investeringsredovisningen” som följer lag om kommunal bokföring och normer från rådet för kommunal redovisning.

I dokumentet framgår vad som är en investering och hur det ska hanteras i kommunen för att följa god redovisningssed. Kortfattat kan sägas att det finns fyra minikrav som alla måste vara uppfyllda för att en utgift ska klassas som en investering. De är:

- Tillgången ska ha ett bestående värde på minst tre år.
- Kommunen ska ha kontroll över tillgången.
- Inköpet ska på något vis höja värdet eller öka servicegraden
- Utgiften ska avse ett väsentligt belopp.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att kontrollkriteriet inte uppfylls. Kontrollkriteriet innebär att kommunen antingen är ägare av tillgången eller har nyttjanderätten till den och på så sätt förfogar över tillgången. För att kontrollkriteriet ska uppnås räcker det alltså inte att det är något som kan användas av kommunens medborgare eller föreningens medlemmar utan det måste finnas en direkt koppling till kommunens verksamhet. Det räcker inte heller t.ex. om kommunens verksamheter skulle få nyttja konstgräsplanen på del av tiden.

Mot bakgrund av att samtliga kriterier inte är uppfyllda är denna kostnad, om ansökan bifalls, en driftskostnad för kommunen.

I samband med beredningen har Hestrafors IF inkommit med en komplettering som öppnar upp för att utbetalning kan ske i flera steg om det underlättar budgethanteringen.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att det inte spelar någon roll när utbetalningen sker, skulden till föreningen uppstår i samband med beslutet och ska därför kostnadsföras vid tidpunkten för beslutet, eller då eventuella villkor för bidraget är uppfyllt.

### **Bedömning**

Utgångspunkten för bedömningen är att utbildningsnämnden är ansvariga för frågan enl. reglemente. I enlighet med styrmodellen har utbildningsnämnden fått en budget för nämndens verksamhet och inom den ska nämndens kostnader hanteras. Kommunfullmäktige sätter inte budget per verksamhet utan det är nämndens ansvar att prioritera inom sin ram, då varje nämnd har en bättre insikt och därmed kan göra en bättre bedömning av hur olika kostnader inom nämndens område ska prioriteras. Om en nämnd inte har tillräckligt med budget för en viss insats ska i första hand nämnden pröva kostnaden mot hela sin ram inte enbart mot budgeten man avsatt för verksamheten och utifrån det vidta åtgärder för att ändå bedriva sin verksamhet inom tilldelad ram.

Investeringsstöd regleras av av riktlinjer för föreningsstöd (KS2013/434). Av 5.1 kap. 6 pkt framgår:

”Kommunfullmäktige beslutar i varje enskilt ärende och beslutet är ej normgivande.”

Vidare framgår i samma avsnitt att:

”Ansökan inlämnas till kommunkansliet senast 31 januari året innan det är bidrag önskas.”

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att trots att utbildningsnämnden är ansvariga för frågan enligt reglementet är det kommunfullmäktige som ska ta ställning till ansökan. För att ansökan ska behandlas under 2022 gäller att den skulle varit inlämnad senaste 31 januari 2021.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är ansökan därför bör behandlas i samband med budgetarbetet för 2023, då kan ansökan prövas mot andra behov och önskemål som finns.

Om kommunfullmäktige ändå vill bevilja ansökan under 2022 ska kommunfullmäktige enligt kommunallagen även ta ställning till hur den finansieras. Om kommunfullmäktige inte beslutar om annat kommer kostnaden belasta utbildningsnämndens verksamhet då utbildningsnämnden är ansvarig nämnd enligt reglemente.

### **Skickas till**

Hestrafors IF

BOLLEBYGDS KOMMUN

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Daniel Aronsson

Ekonomichef

**§93**

UN2021/359

## **Ansökan investeringsstöd Hestrafors IF**

### **Beslut**

Utbildningsnämnden beslutar att lämna över ansökan till kommunfullmäktige eftersom frågan är principiellt viktig och inte ryms inom utbildningsnämndens budget för 2022.

### **Ärendet**

Hestrafors IF ansöker om investeringsstöd till byggnation av 11-manna konstgräsplan, asfaltering av parkeringsplats och tillgänglighetsanpassning av klubbstuga. Föreningen ansöker om ett bidrag på 2 000 000 kr från kommunen. De kommer också söka medel från Allmänna arvsfonden. Föreningen kommer att tillskjuta egna medel på 704 200 kr. Totala summan för byggnation med mera är beräknad till 7 704 200 kr.

Bidraget som föreningen söker från kommunen är ett ingångsbelopp. Hestrafors IF har som ambition att sköta kommande drift och underhåll i egen regi.

I kommuners riktlinjer för stöd till föreningslivet (Dnr: KS2013/434) står det att ansökan om investeringsmedel ska skickas in senast den 31 januari året innan de ekonomiska stödet önskas. Detta medför ett hinder för föreningen då Hestrafors IF är beroende av svar från kommunen redan i vår. Kommunens eventuella stöd till föreningen kommer vara en delfinansiering i ansökan om medel hos Allmänna arvsfonden.

### **Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden beslutar att lämna över ansökan till kommunfullmäktige eftersom frågan är principiellt viktig och inte ryms inom utbildningsnämndens budget för 2022.

### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

### **Beslutsunderlag**

- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Borttagen på grund av personuppgifter.



# 11-manna konstgräsplan på Bollevi







## Innehållsförteckning

Hestrafors IF	3
Utmaningar	4
11-manna konstgräsplan och tillgänglighetsanpassning	6
Målbild	7
Kommunens vinst	8
Kostnader och finansiering	9
Löpande drift inom 10 år	11
Sammanfattning	13



## Hestrafors IF

Hestrafors Idrottsförening bildades 1937 och har bedrivit verksamhet inom fotboll, innebandy, orientering, skidor, bordtennis och tennis. Idag är verksamhetsområdena fotboll och innebandy. Föreningen har idag ca 500 medlemmar, där majoriteten är aktiva spelare i antingen fotboll eller innebandy. Som en del av fotbollssektionen finns vårt nystartade framefotbollslag. Föreningen är den första fotbollsföreningen i Sverige som har startat ett framelag. De tidigare framelagen bedrivs som separata föreningar eller via någon typ av parasportförbund. Framefotboll vänder sig till de som har någon typ av funktionsnedsättning. Spelarna använder bakåtvända rullatorer för att ta sig fram och passa bollen. Föreningens framelag startades under 2021 och tränar i klubbstugan på Bollevi.

Hestrafors IF bedriver sin fotbollsverksamhet på anläggningen Bollevi som ligger några kilometer norr om Bollebygds tätort i Brandshed. Bollevi ligger på fastighetsbeteckningen Hulta 2:16 och utgör 31 789 kvm. Fastigheten ägs av föreningen och utgör idag parkering, lekplats, en elvemannaplan, en sjuemannaplan, en gammal elvemannaplan med grus (där den nya konstgräsplanen planeras), läktare, ett utegym med 12 stationer (byggnation pågår just nu), en mindre aktivitetsyta för fotboll (byggnation pågår just nu), garage samt ett klubbhus på ca 600 kvm med sex omklädningsrum, samlingslokal, kök med mera. Förutom ovan ansvarar föreningen även för driften av ett elljusspår på tre kilometer som ligger i direkt anslutning till anläggningen samt ytterligare en elvemannaplan (b-plan) där föreningen hyr marken.

Den stora samlingslokalen i klubbstugan hyrs ut till externa gäster för kalas, bröllop, årsmöten eller annat. Framefotbollslaget använder lokalen till sina träningar och Hestrafors supporterklubb använder även lokalen för tipspromenader ca åtta gånger per år.

Innebandyn bedriver sin verksamhet i Gaddenskolans idrottshall och Bollebygdskolans stora idrottshall.



## Utmaningar

De senaste åren har föreningen växt kraftigt i medlemsantal. Den starkaste ökningen har givetvis skett i och med den nystartade innebandysektionen, men vi ser också en ökning på fotbollssidan. Det blir fler och fler lag i föreningen, vilket också kräver fler träningstider. På vardagar är planerna numera fullbokade varje vecka. Vissa dagar tränar tre lag samtidigt på samma plan. Det positiva med många lag samtidigt är att anläggningen i allra högsta grad är levande och barn från olika åldrar möts på samma ställe. Det ställer dock höga krav på våra gräsplaner och att lagen förväntas träna på mindre ytor. Om föreningen växer ännu mer i framtiden kommer det krävas ytterligare planer på anläggningen eller att lagen flyttar till andra ställen. Under de senaste åren har vi även haft en del problem med vädret, vilket gjort planerna, och särskilt b-plan, ospelbara under vissa perioder. Om en plan försvinner under en vecka måste lag antingen ställa in eller flytta till andra anläggningar. Under 2021 var b-plan ospelbar under drygt 3 veckors tid. Även 7-mannaplan var stundtals ospelbar på grund av stora vattenmängder.

På vinterhalvåret bedriver fotbollslagen sin verksamhet på två ställen; Olsfors 11-mannaplan och Bollebygdskolans 7-mannaplan. Eftersom det inte finns tillräckligt med inomshustider för inomhussporterna har fotbollslagets ombetts att inte träna inomhus. Det är högt tryck på dessa planer vintertid och det hade underlättat avsevärt om ytterligare en eller flera planer fanns att använda. Tilläggas ska att planen vid Bollebygdskolan knappt underhålls och är farlig att beträda vid låga temperaturer. Föreningen har även varit på 11-mannaplanen i Rävlanda. En mycket fin plan, men dessvärre är timpriset ohållbart för att man ska kunna vara där för många gånger.

Föreningen har påbörjat en renovering av klubbstugan och har under de senaste åren lagt närmare 800 000 kronor på klubbstugan. Visionen är att under en 10-årsperiod ha renoverat hela klubbstugan till modern standard. Kopplat till detta har vi med framefotbollslagets intåg också börjat titta mycket på tillgänglighetsanpassningar på anläggningen. 2021 installerades en ramp, vilket innebär att till exempel rullstolsburna kan ta sig in i anläggningen.

Framefotbollslaget började träna under 2021 och det har fungerat mycket bra. Idag används klubbstugan vid träningar. I framtiden finns dock en förhoppning om att laget ska kunna bedriva sina träningar på samma sätt som alla andra lag, dvs utomhus på en fotbollsplan. En gräsplan är dessvärre inte optimal för frames, särskilt inte vid regn eller när planen är lerig. En konstgräsplan är däremot perfekt, eftersom ytan är hårdare och inte blir lerig. Föreningens dröm är att a-laget ska träna på ena delen av planen. På andra delen spelar ett ungdomslag och på den tredje delen spelar framelaget. Alla tränar samtidigt och har samma förutsättningar att bedriva sporten som de älskar. Alla tränar under samma emblem och med samma träningströjor.

När konstgräsplanen i Olsfors byggdes för drygt 10 år sedan har föreningens lag sakta men säkert flyttat sig bort från Bollevi på vinterhalvåret. Det är numera väldigt ovanligt att grusplaner överhuvudtaget används för fotbollsträning och samma sak gäller på Bollevi. Förutom några träningar under 2021 har grusplanen inte använts alls på drygt 10 år. Det innebär också att anläggningen i sin helhet dör ut på vinterhalvåret. Föreningen har en vision om att samla alla lag och motionärer på anläggningen under hela året. Elljusspåret är belyst och används året runt, samma sak kommer det vara med utegymmet. Men någon fotbollsplan finns i nuläget inte att använda vintertid.



Dels för att konstgräs saknas, dels för att vi saknar belysta planer. Under sommarhalvåret kan man åka till Bollevi och se sex lag träna samtidigt, från fotbollsskolan till seniorer. En fantastisk syn där barn och vuxna i olika åldrar möts på samma plats. Det vill vi ska vara möjligt även vintertid.



## 11-manna konstgräsplan och tillgänglighetsanpassning

För att möta de visioner som finns i föreningen vill föreningen anlägga en 11-manna konstgräsplan med godkända mått och belysning, asfaltera vår parkeringsplats samt tillgänglighetsanpassa toalettutrymmet på övervåningen och ett omklädningsrum. Målet är att utveckla Bollevi till en mer komplett och modern idrottsanläggning som kan nyttjas av föreningens lag och medlemmar året om. Målet är även att skapa förutsättningar för att bedriva högkvalitativa träningar oberoende av väder och årstid. Bollevi ska vara levande året om.

Detta görs för att förlänga fotbollssäsongen och att kunna samla alla föreningens lag på samma ställe. Målet med en ny konstgräsplan är att kunna starta nya lag och attrahera fler ungdomar till våra befintliga lag. Målet är också att framefotbollslaget ska kunna bedriva sin träning på samma plan och samtidigt som alla andra barn och ungdomar. Rullatorer fungerar inte bra på vanligt gräs, men utmärkt på konstgräs. Vi ser framför oss att föreningens äldsta lag tränar på ena delen av planen, fotbollsskolan på andra delen och framefotbollslaget på den tredje delen. Olika typer av människor, i olika åldrar, med olika förutsättningar, som alla enas under samma emblem, på samma plats och i samma aktivitet.

Förutom konstgräsplanen vill vi asfaltera hela parkeringsplatsen på ca 3000 kvm för att öka tillgängligheten på anläggningen. Det ska vara enkelt att parkera och ändå kunna ta sig runt på anläggningen oavsett om man sitter i rullstol eller går själv. Parkeringen kommer att anläggas i direkt anslutning till konstgräsplanen. Delar av den asfalterade ytan kommer därför att kunna användas till racerunning/löpning för framelaget och man kommer att kunna ha träningar/evenemang på ytan.

Föreningen har som förhoppning att kunna påbörja byggnationerna redan sommaren 2022, förutsatt att alla bidrag är beslutade och godkända. Målet är att kunna använda anläggningen fullt ut på försäsongen 2023.



## Målbild

Vi i föreningen anser att vi har en fantastisk anläggning med många olika typer av träningsmöjligheter och möten mellan människor. Att den verksamheten bara bedrivs under sommarhalvåret är väldigt tråkigt. Vi är övertygade om att en konstgräsplan på anläggningen, en asfalterad parkering samt tillgänglighetsanpassning av klubbstugan kommer kunna ta föreningen till nästa steg och locka ännu mer idrottsintresserade till föreningen och anläggningen.

Om projektet genomförs har förening på kort tid skapat en tillgänglig anläggning som är öppen för alla på ett helt annat sätt än tidigare. Det gäller dels möjligheten att enkelt röra sig på anläggningen, men även möjligheterna att ta sig in i klubbstugan, gå på toaletten och byta om/duscha i klubbstugan.

Med en belyst konstgräsplan får föreningen en extra plan att bedriva träningar på. Under sommarhalvåret kan fler träningar bedrivas på anläggningen och det kommer finnas en annan möjlighet att avlasta befintliga gräsplaner. Fler lag kommer att kunna vara i gång samtidigt och längre än tidigare. Eftersom planen är belyst så kan träningar även bedrivas kvällstid och inte bara mellan 17.30-19.30 som är det normala idag. Under vintertid har fler lag möjlighet att träna på en kvalitativ konstgräsplan.

Med en konstgräsplan på Bollevi kommer föreningens lag att kunna samlas på samma anläggning även under vinterhalvåret. De yngre lagen tränar med de äldre och byter om i samma klubbstuga. Bollevi blir en plats dit man tar sig för träning och hälsa oavsett om man är aktiv i föreningen eller inte. Träningen i sig bedrivs på en modern anläggning med moderna faciliteter.



## Kommunens vinst

Såväl kommunens som de föreningsägda anläggningarna är i behov av renovering. Samtidigt är det många grupper i kommunen som efterfrågar större utbud av träning och fritidsaktiviteter. Det märks tydligt i de motioner som lämnas in, medborgarförslag som lämnas in och i politiska debatter. Inställningen hos många föreningar och medborgare är dessvärre att kommunen inte gör något åt saken och att man blivit något av en nejsägare till allt. Historiskt har kommunen sagt sig vara positiva till att stötta föreningar genom olika typer av bidrag till investeringar. Kommunen har samtidigt sagt att man ogärna vill äga och drifva egna anläggningar. Med facit i hand kan vi konstatera att modellen inte varit så lyckad eftersom det inte lett till några större investeringar varken från föreningar eller kommunen. Genom att bevilja Hestrafors IF:s ansökan deklarerar kommunen tydligt att man är villig att satsa på föreningslivet om föreningarna också är villiga att satsa. Det öppnar också upp för andra föreningar att göra liknande satsningar i samma eller mindre storlek. På så vis skapas en möjlighet för oss föreningar att genomföra de satsningar vi vill, med kommunens stöd.

Ytterligare en belyst konstgräsplan gör att möjligheterna att bedriva fotbollsträningar ökar i kommunen under sommartid, men framförallt under vintertid. För Hestrafors IF:s del innebär det att vi kommer kunna samla våra lag på samma anläggning. I och med att föreningens lag inte kommer träna på de kommunala konstgräsplanerna frigörs också tider för andra föreningar på de planerna. Vi ser också möjligheter för andra föreningar att kunna träna på Bollevi om de önskar. Särskilt intressant kan det vara för Töllsjö IF som idag har drygt 25 minuter till närmsta konstgräsplan.

En stor fråga för kommunen när det gäller idrottsanläggningar har varit hur driften ska hanteras. I det fall kommunen beviljar ansökan så kommer Hestrafors IF att ansvara för driften. Bidrag för detta sker inom ramen för de ordinarie driftsbidragen som går att söka i kommunen. En extra plan byggs, men det medför alltså inget extra driftsansvar för kommunen.

Det har länge funnits en vision och dröm om att skapa ett motions- och friluftsområde på Rinna-området i Bollebygd. Känslan hos Hestrafors IF och många medborgare är dessvärre att anläggningen inte lär byggas i närtid. Hestrafors IF:s satsning står inte i konflikt med kommunens planer. Att utveckla fritidslivet kommer inte kunna göras på ett ställe utan kommer behöva göras på många geografiska platser i kommunen. Vi ser Bollevi som ett bra komplement till ett eventuellt framtida kommunalt område.

Vi ser också satsningen som väldigt kostnadseffektiv för kommunen. Totalkostnaden kommer att landa på strax under åtta miljoner kronor. Det innebär att för varje krona som kommunen satsar kommer fyra kronor in i föreningslivet.



## Kostnader och finansiering

Kostnader	Total kostnad inkl moms	Total kostnad exkl moms
11-manna konstgräsplan med belysning	6 592 950	5 274 360
Asfaltering	625 000	500 000
Linjering av parkeringsplatser	60 000	48 000
Tillgänglighetsanpassning och renovering av toalettutrymme samt	426 250	341 000
<b>Total kostnad</b>	<b>7 704 200</b>	<b>6 163 360</b>

Föreningen har begärt in offerter från flera olika företag för att säkerställa att priserna är rimliga. Vi har även tillfrågat lokala företag då vi gärna ser att arbetena, i den mån det är möjligt, stannar inom närområdet.

Finansieringsplan	Investering inkl moms	Andel av den totala investeringen
Allmänna arvsfonden	5 000 000	64,9%
Bollebygds kommun	2 000 000	26,0%
Hestrafors IF	704 200	9,1%
<b>Total investering</b>	<b>7 704 200</b>	<b>100%</b>

### Allmänna arvsfonden

Hestrafors IF har skickat in en ansökan till allmänna arvsfonden med förhoppning om att de kommer bevilja ett bidrag på 5 000 000 kr. Arvsfonden har som regel att maximalt finansiera 70 % av den totala kostnaden eller maximalt 5 000 000 kr. Arvsfonden brukar ha möten och beslut om nya projekt vid sex tillfällen per år. Vi hoppas kunna få ett besked från arvsfonden under första kvartalet 2022. Arvsfonden ger inga förhandsbesked om ansökningar. I ansökan till arvsfonden har vi skrivit att vi även kommer att söka medel från Bollebygds kommun, men att vi inte har fått något beslut än. I de fall arvsfonden avslår ansökan, finns det möjlighet att söka på nytt (beroende på anledning till avslag). Föreningen ser i nuläget inte att vi har den ekonomiska möjligheten att genomföra projektet utan stödet från arvsfonden. Om arvsfonden avslår föreningens ansökan utan möjlighet att söka på nytt kommer vi att dra tillbaka vår ansökan till Bollebygds kommun.

### Bollebygds kommun

Inom ramen för "Riktlinjer för kommunens stöd till föreningar, KS2013/434" har idrottsföreningar i Bollebygds kommun möjlighet att ansöka om investeringsstöd till olika typer av föreningsanläggningar. Det kommunala stödet kan som mest uppgå till 40 % av den totala kostnaden. Enligt riktlinjerna ska ansökan lämnas in senast 31 januari, året innan bidraget önskas. Föreningen har enligt ovan, möjlighet att ansöka om ännu mer pengar från kommunen, men anser att det sökta beloppet på 2 000 000 kr är rimligt. Föreningen vill gärna starta projektet redan under 2022 och kommunen behöver därför göra ett avsteg från de normala riktlinjerna och besluta särskilt om föreningens ansökan, gärna under första halvåret 2022. Om kommunen är positiva till att stötta projektet, men inte ser några möjligheter att lösa finansieringen under 2022,





vill vi gärna föra en dialog med kommunen om potentiella lösningar. Föreningen ser i nuläget inte att vi har den ekonomiska möjligheten att genomföra projektet utan stödet från kommunen. Projektet är således beroende av bidrag från såväl arvsfonden som kommunen.

### **Hestrafors IF**

Finansieringsplanen utgår från att föreningen även ska göra sitt jobb när det gäller resterande finansiering. I vår egen finansiering ingår att vi kommer kontakta sponsorer för att se vilka möjligheter det finns att sponsra delar av projektet. Vi kommer även erbjuda privatpersoner möjligheten att köpa kvadratmeter av konstgräsplanen och på så vis känna att man är en del av planen. Utöver detta kommer vi att söka ytterligare bidrag från andra ställen. Här ser vi Svenska fotbollförbundet och Bidragsstiftelsen DHR som potentiella delfinansiärer. Beroende på vilka intäkter arbetet med sponsorer, privatpersoner och andra bidrag kan ge, så kommer föreningen att stå för den sista delen med egna medel. Dels genom befintliga tillgångar, dels genom banklån.



## Löpande drift inom 10 år

Efter kontakt med andra föreningar och konstgräsföretag kan vi konstatera att en konstgräsplan kräver mindre drift och mindre löpande kostnader än en vanlig gräsplan. I och med att föreningens modell inte bygger på stora banklån och därför inte på medföljande amortering och räntekostnader så kommer den löpande driften att vara relativt låg samtidigt som konstgräsplanen kommer kunna användas mycket mer än en gräsplan.

Driftskostnader och intäkter	Årliga kostnader och intäkter ink moms
Personalkostnader	-17 500
Påfyllning av granulat med mera	-10 000
Räntekostnader	-20 000
Elkostnader	-10 200
Driftsbidrag	14 000
Minskad hyra av andra konstgräsplaner	16 400
<b>Total kostnad</b>	<b>-27 300</b>

### Personalkostnader

Sjömarkens IF anses av konstgräsföretag sköta sin plan på ett mycket bra sätt. De lägger ca tre timmar i veckan på städning och skötsel av sin plan. Hestrafors IF har idag inga anställda och vi räknar med att mycket av jobbet kommer ske ideellt. Vi har dock ändå inkluderat kostnader för anställd personal i kalkylen eftersom det kan bli aktuellt i framtiden. Beräkningen utgår från en anställd vaktmästare med en månadslön på ca 25 000 kr. Detta genererar en total kostnad på ca 35 000 kr för föreningen per månad. Utifrån exemplet med tre timmars arbete i veckan kommer den anställde att lägga drygt en månad av sin årsanställning på konstgräsplanen. Föreningen kommer sannolikt inte ha råd med egna anställda om inte någon typ av lönebidrag erhålls. Tidigare anställningar har genererat ca 50 % i lönebidrag. Det innebär en personalkostnad på ca 17 500 kr per år (35 000/2).

### Påfyllning av granulat med mera

Enligt konstgräsföretag är det vanligt att granulat fylls på en gång per år. Vi räknar med ca 10 000 kr i kostnader.

### Räntekostnader

Föreningen räknar med att vi inte kommer dra på oss några större banklån utan kommer lyckas väl med insatser från privatpersoner, sponsorer och andra bidrag. Enligt vårt värsta scenario kommer vi behöva låna 500 000 kr. Vi räknar med en ränta på ca 4 %, vilket blir en årlig kostnad på ca 20 000 kr.

### Elkostnader

Om man räknar med att belysningen är tänd 400 timmar på ett år blir formeln enligt



nedan:

$20,4\text{kW} * 400\text{h} = 8160 \text{ kWh/år}$

$8160 * 1,25 \text{ (elpris)} = 10\,200 \text{ SEK/år i driftskostnad.}$

### **Driftsbidrag**

En ny plan med belysning genererar intäkter i form av årliga driftsbidrag från kommunen.

### **Minskad hyra av andra konstgräsplaner**

Föreningen har idag kostnader för hyra av konstgräsplaner i och utanför kommunen. Om vi får en egen konstgräsplan kommer detta inte bli aktuell förutom i undantagsfall. De senaste tre åren har föreningen lagt i snitt 16 400 kr per år för hyra av konstgräsplaner.

### **Övrigt**

Det är svårt att göra en kalkyl med samtliga kostnader och intäkter. Det är sannolikt att planen kommer generera vissa intäkter för uthyrning till andra föreningar eller till kommunen. Det är också troligt att aktiviteterna och den totala verksamheten kommer öka, vilket i sin tur genererar högre bidrag och högre sponsring. Det finns alltså viss osäkerhet i den exakta kalkylen samtidigt som vi konstaterar att den totala årliga kostnaden är mycket låg jämfört med gräsplaner. Hestrafors IF är en av kommunens äldsta föreningar och vi har i 85 år lyckats sköta anläggningar och fotbollsplaner. En konstgräsplan är visserligen inget vi har ansvarat för tidigare, men fotbollsplaner har vi stor erfarenhet av och räknar med att klara av det både tekniskt och ekonomiskt.



## Sammanfattning

Hestrafors IF har skickat in en ansökan till allmänna arvsfonden med förhoppning om att de kommer stå för 5 000 000 kr av totalt 7 704 200 kr för anläggandet av en belyst 11-manna konstgräsplan, tillgänglighetsanpassning av klubbstugan samt asfaltering av parkering på Bollevi. Föreningen ansöker här om investeringsbidrag från Bollebygds kommun på 2 000 000 kr för projektet och hoppas att kommunen ställer sig positivt till detta och vill stötta oss. Föreningen kommer gärna till förvaltningen, nämnd/nämnder och berättar mer om satsningen om så önskas.

Bilagor till ansökan:

Ansökan om anläggningsbidrag

Ägandehandling - Bollebygd Hulta 2\_16

Översigtskarta

Offerter

Frågor med anledning av ansökan skickas till:

Anders Simonsson

Vice ordförande

0736 20 60 32

Hestraforsif@telia.com



Utbildningsförvaltningen

Robert Hagström | Enhetschef kultur och fritid  
0734-64 72 01 | robert.hagstrom@bollebygd.se

Kommunfullmäktige

## Ansökan investeringsstöd Hestrafors IF

### Förslag till beslut

Ansökan från Hestrafors IF är principiellt en viktig fråga men ryms inte i Utbildningsnämnders budget för 2022, vilket medför att ansökan skickas därför vidare till Kommunfullmäktige

### Ärendet

Hestrafors IF ansöker om investeringsstöd till byggnation av 11-manna konstgräsplan, asfaltering av parkeringsplats och tillgänglighetsanpassning av klubbstuga. Föreningen ansöker om ett bidrag på 2 000 000 kr från kommunen. De kommer också söka medel från Allmänna arvsfonden. Föreningen kommer att tillskjuta egna medel på 704 200 kr. Totala summan för byggnation med mera är beräknad till 7 704 200 kr.

Bidraget som föreningen söker från kommunen är ett ingångsbelopp. Hestrafors IF har som ambition att sköta kommande drift och underhåll i egen regi.

I kommuners riktlinjer för stöd till föreningslivet (Dnr: KS2013/434) står det att ansökan om investeringsmedel ska skickas in senast den 31 januari året innan de ekonomiska stödet önskas. Detta medför ett hinder för föreningen då Hestrafors IF är beroende av svar från kommunen redan i vår. Kommunens eventuella stöd till föreningen kommer vara en delfinansiär i ansökan om medel hos Allmänna arvsfonden.

### Ekonomiska förutsättningar

Ansökt belopp ryms inte i Utbildningsnämndens budget för 2022.

### Barnkonsekvensanalys

Hestrafors IF är en växande förening med ett stort engagemang för barn och ungdomsidrott. På sin anläggning Bollevi möts ett stort antal barn varje vecka för att spela fotboll. De har även en innebandysektion. Föreningens ledord är ”En go gäng”, vilket avspeglas i deras verksamhet. Genom sitt arbete skapar de förutsättningar för att många barn i kommunen får en tillhörighet i föreningslivet och en möjlighet till en aktiv fritid.

### Bedömning

Hestrafors IF:s ansökan är väl genomarbetad och realistisk. Föreningens planer på ombyggnad med mera går att genomföra beror till stor grad på hur deras ansökan till Allmänna arvsfonden faller ut. Utan ett bidrag från dem, så går det inte att genomföra det föreningen har planerat.

**Beslutsunderlag**

- Konstgräsplan på Bollevi, 2021-11-24
- Översiktskarta, 2021-11-24
- Ägandehandling- Bollebygd Hulta 2\_16, 2021-11-24
- Offert, 2021-11-24
- Ansökan om anläggningsbidrag, 2021-11-24

**Skickas till**

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

BOLLEBYGDS KOMMUN

Utbildningsförvaltningen

Annelie Fischer

Förvaltningschef

Robert Hagström

Enhetschef kultur och fritid

**Ansökan avser objekt**

Byggnation av 11-manna konstgräsplan, asfaltering av parkeringsplats och tillgänglighetsanpassning av klubbstuga

**Förening anläggningsbidraget avser**

Förening Hestrafors IF		
Adress Brandshed 44		
Postnummer 51792	Ort Bollebygd	
Kontaktperson Anders Simonsson		Bank/postgiro 722-6319
Telefon (bostad) 0736206032	Telefon (arbete) 0736206032	Telefon (mobil) 0736206032

Ansökan skall vara inlämnad till kommunkansliet senast 31 januari året innan det år bidrag önskas.

**Det planerade arbetets igångsättning**Kommunkansliets  
anteckningar

De arbeten som avses i ansökan	<input checked="" type="checkbox"/> Är ej påbörjade	<input type="checkbox"/> Är påbörjade	
--------------------------------	---	---------------------------------------	--

**Kostnadsberäkning**

Beräknad slutsumma för anläggningen	7 704 200	kronor.	
Summan fördelar sig	Plan 6 592 950	kronor	
	Asfaltering 685 000	kronor	
	Tillgänglighetsanpassning klubbstugan 426 250	kronor	

**Finansieringsplan**

Statligt bidrag		kronor	
Kommunalt bidrag	2 000 000	kronor	
Andra bidrag	5 000 000	kronor	
Egna medel	704 200	kronor	

**Summa**

Belopp lika som kostnadsberäkning	7 704 200	kronor	
-----------------------------------	-----------	--------	--

**Övriga synpunkter**

Se bifogad fil "konstgräsplan på Bollevi" för beskrivning av projekt.

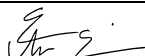
**Underskrift** (riktigheten av inlämnad ansökan intygas)

Ort och datum

Bollebygd 2021-11-23

Uppgiftslämnare

Anders Simonsson

**Anvisningar**

Kommunen lämnar årligen anläggningsbidrag till olika former av föreningsanläggningar, där det kommunala bidraget beräknas överstiga 50 000 kronor. Om den ursprungliga och bidragsgrundande verksamheten dessförinnan upphör och ej ersätts av annan godtagbar idrotts- eller fritidsverksamhet, skall bidraget i sin helhet återbetalas.

Följande handlingar skall bifogas ansökan för att den skall kunna behandlas:

1. Kortfattad redogörelse för den planerade anläggningen och syftet med den verksamhet som kommer att bedrivas där. Skall uppförandet ske i etapper bör även anläggningens slutliga utformning framgå.
2. Generalstabskarta, topografisk karta eller liknande. Skala 1:50 000 eller 1:100 000 utvisande anläggningens läge – lämpligen utmärkt med rött.
3. Bestyrkt kopia av nyttjanderättshandlingar (arrendekontrakt) för minst 10 år, köpehandlingar och lagfartsbevis.
4. Sökande erinras om gällande bestämmelser om tillståndsvång för byggnadsarbete. I aktuella fall skall hänvändelse göras till länsarbetsnämnden.
5. Ritningar (huvudritningar) och/eller kort arbetsbeskrivning. Av dessa bör framgå om byggnaden är ex. handikappsanpassad.
6. Noggrann kostnadsberäkning uppgjord av därtill kompetent personal.
7. Finansieringsplan, utvisande hur kostnadsberäkningens slutsumma är avsedd att täckas. Här skall anges huruvida bidrag sökts eller erhållits från annat håll, såsom statliga fonder, företag, arbetsmarknadsstyrelsen. Upptagna anslag måste vara på lämpligt sätt bestyrkta, t ex. i form utav protokollsutdrag. Kommunalt bidrag kan ej utgå från flera håll till samma anläggningsarbeten. En ansökan, som inte grundar sig på vederhäftig finansieringsplan, har små utsikter att vinna bifall.

Bilagorna bifogas ansökan i den ordning som angivits ovan.

**Villkor**

Vid erhållande av kommunalt bidrag till föreningsanläggning gäller följande av kommunstyrelsen utfärdade allmänna villkor.

- Bidragsmottagare får ej utan kommunstyrelsens medgivande använda anläggningen till annat ärende än det som angivits i ansökan.
- Bidragsmottagare åtager sig ansvaret för anläggningens framtida skötsel och underhåll.
- Bidragsmottagare är skyldig att hålla anläggningen brandförsäkrad.
- Om verksamheten läggs ned eller uppenbarligen försummas eller huvudmannen ej uppfyller föreskrivna villkor, kan huvudmannen, om kommunstyrelsen så beslutar, bli skyldig att återbetala uppbyggt bidrag eller därav.
- Anläggningen skall vara tillgänglig för allmänheten.
- Bidragsmottagare är skyldig att iaktta de särskilda villkor som kommunstyrelsen kan föreskriva för viss anläggning.
- Bidragsmottagare är skyldig att underkasta sig den kontroll av arbetets utförande och bidragens användnings som kommunstyrelsen kan finna erforderlig.



**Från:** [hestraforsif@telia.com](mailto:hestraforsif@telia.com) <[hestraforsif@telia.com](mailto:hestraforsif@telia.com)>

**Skickat:** den 8 februari 2022 12:46

**Till:** Funktionsadress Kommunstyrelsen <[Kommunstyrelsen@bollebygd.se](mailto:Kommunstyrelsen@bollebygd.se)>; Suzanna Bengtsson <[suzanna.bengtsson@bollebygd.se](mailto:suzanna.bengtsson@bollebygd.se)>

**Ämne:** Förtydligande från Hestrafors IF angående ansökan om anläggningsbidrag (KS2021/323)

Hej!

Hestrafors IF vill med detta mejl förtydliga vår ansökan om anläggningsbidrag.

2021-11-23 skickade Hestrafors IF in en ansökan om anläggningsbidrag till Bollebygds kommun på totalt 2 000 000 kr. I ansökan står att vi gärna vill ha pengarna under 2022, men att vi är öppna för att diskutera eventuella lösningar om kommunen vill stötta projektet, men inte har budgetmedel under 2022.

Vi vill med detta mejl förtydliga att det viktigaste för Hestrafors IF inte är exakt när medel kan ges till föreningen (2022 eller 2023). Det viktigaste är att kommunen vill stötta oss. Projektet är således inte beroende av intäkter redan 2022.

Hestrafors IF ser följande lösningar i de fall kommunen vill stötta oss:

1. Kommunen gör avsteg från riktlinjerna och ger 2 000 000 kr till föreningen under 2022.
2. Kommunen delar upp summan på flera år. Till exempel genom att ge 500 000 - 1 000 000 kr under 2022 (1 100 000 kr finns redan avsatt i 2022-års budget i form av "Utökat föreningsstöd till föreningar". Vi förväntar oss dock inte att alla dessa medel ska gå till Hestrafors IF) och övriga medel 2023.
3. Kommunen tar beslut om ansökan separat, men beviljar medel först 2023. Detta skulle möjliggöra att föreningen kan påbörja projektet redan under året.
4. Kommunen hanterar ansökan som en vanlig ansökan om anläggningsbidrag och lägger in den i budgetdebatten inför budget 2023.
5. Kommunen delar upp summan på fler än två år. Vissa medel 2022, 2023 och 2024.

Vi diskuterar gärna ovan lösningar eller eventuella andra lösningar med företrädare för kommunen, i de fall ni vill stötta oss.

Med vänlig hälsning  
Anders Simonsson  
0736 20 60 32  
Hestrafors IF

**§21**

KS2021/323

**Ansökan investeringsstöd Hestrafors IF****Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår Hestrafors IF's ansökan om investeringsstöd.

*Reservation*

Lars-Erik Olsson (S) reserverar sig mot arbetsutskottets beslut.

**Ärendet**

Hestrafors IF ansöker om investeringsstöd till byggnation av 11-manna konstgräsplan, asfaltering av parkeringsplats och tillgänglighetsanpassning av klubbstuga. Föreningen ansöker om ett bidrag på 2 mnkr från kommunen. De kommer också söka medel från Allmänna arvsfonden. Föreningen kommer att tillskjuta egna medel på 704 200 kr. Totala summan för byggnation med mera är beräknad till 7 704 200 kr. Bidraget som föreningen söker från kommunen är ett ingångsbelopp. Hestrafors IF har som ambition att sköta kommande drift och underhåll i egen regi. I kommuners riktlinjer för stöd till föreningslivet står det att ansökan om investeringsmedel ska skickas in senast den 31 januari året innan de ekonomiska stödet önskas. Detta medför ett hinder för föreningen då Hestrafors IF är beroende av svar från kommunen redan under våren 2022. Kommunens eventuella stöd till föreningen kommer vara en delfinansiär i ansökan om medel hos Allmänna arvsfonden.

Utbildningsnämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2021-12-13, § 93, och beslutat att lämna över ansökan till kommunfullmäktige eftersom frågan är principiellt viktig och inte rymms inom utbildningsnämndens budget för 2022.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

**Förslag till beslut****Ledamöternas förslag till beslut**

Michael Plogell (FR), med instämmande av Sverre Fredriksson (M), föreslår att Hestrafors IF's ansökan om investeringsstöd avslås. Förslaget antas.

**Reservation**

Lars-Erik Olsson (S) reserverar sig mot arbetsutskottets beslut.



**Beslutsunderlag**

- §93 UN Ansökan investeringsstöd Hestrafors IF(UN2021359-7)
- Ansökan Investeringsstöd Hestrafors IF(UN2021359-6)
- Ansökan om anläggningsbidrag(UN2021359-1)
- Översiktskarta(UN2021359-5)

**Skickas till**

Kommunstyrelsen

**Paragrafen är justerad**

**Dokumentansvarig:**  
**Reviderad:**

Dnr : KS2013/434

## **Riktlinjer för kommunens stöd till föreningar**

## Innehållsförteckning

1. Allmänna bestämmelser för erhållande av kommunalt föreningsstöd	4
2. Stöd till nystartad förening	5
3. Aktivitetsstöd (kommunalt)	6
4. Verksamhetsstöd	7
5. Investeringsstöd	8
5.1 Anläggningsstöd	8
5.2 Ny-, om- eller tillbyggnad	8
5.3 Kostnadskrävande redskap	9
5.4 Kommunalt ekonomiskt stöd till orienteringskartor	9
5.5 Regler för nyanläggning, kostnadskrävande redskap, orienteringskartor	9
6. Driftstöd till idrotts/fritidsanläggning	10
7. Ledarutbildning	11
8. Lokalstöd	12
9. Hyresfria lokaler	13
10. Drogförebyggande arbete	14
11. Bestämmelser för pensionärs- och funktionsnedsattas organisationer	15
12. Verksamhetsstöd för pensionärs- och funktionsnedsattas organisationer	16
13. Stöd till bygdegårdar och samlingslokaler	17
14. Slutord	19
Bilagor	20
1. Bidrag till föreningarnas egna och förhyrda lokaler	20
2. Driftstöd till föreningsägda idrotts- och fritidsanläggningar	21
3. Taxa för upplåtelse av kommunens lokaler och anläggningar	22

## Förord

Det stöd som kommunen ger föreningarna, är tänkt att bidra till att föreningarna på frivillig grund kan organisera och genomföra föreningsverksamhet, som i sin tur bidrar till att på olika sätt berika Bollebygd och Bollebygdsborna.

Det finns två sidor för det kommunala stödet till föreningslivet. Det ena bygger på ett synsätt, som ser föreningarna och föreningsverksamheten som en kollektiv nyttighet, som alla har nytta och glädje av. Den andra sidan utgår från individen och den glädje och nytta varje individ kan ha av att delta i en förenings gemenskap och verksamhet. Det bästa är när båda sidorna finns och präglar formerna för det lokala föreningslivet.

Bollebygds kommun ser vikten av att stödja föreningslivet för att:

- Föreningslivet lägger grunden till ett demokratiskt samhällsliv och social fostran/träning
- Föreningarna skapar ett utbud av aktiviteter
- Föreningslivet svarar för utbudet av idrottsverksamhet
- Föreningslivet organiserar frivilliginsatser
- Föreningslivet skapar grunden för folkhälsa och folkbildning
- Föreningarna skapar publikarrangemang och är ett stort ansikte utåt för Bollebygds kommun

## 1. Allmänna bestämmelser för erhållande av kommunalt föreningsstöd

Hos kommunstyrelsen i Bollebygd kan ideella organisationer inom kommunen efter ansökan få föreningsstöd enligt följande:

- Föreningsstöd utgår enligt kommunstyrelsens beslutade normer. Stödet avser att utgöra ett visst ekonomiskt stöd för organisationernas verksamhet. Ansökan skall lämnas till kommunkansliet i enlighet med bestämmelserna för varje del och på så avsedd blankett.
- Organisation som söker stödet skall vara godkända av kommunstyrelsen. Organisationen skall bedriva sådan verksamhet som av kommunstyrelsen anses som positiv för barn och ungas fostran och utveckling.
- Organisation skall vara öppen för alla och vara uppbyggd enligt demokratiska principer.
- Organisationen skall, där annat ej anges, ha minst 20 medlemmar i åldern 4-20 år. Medlemsmatrikel skall föras och förvaras i minst fyra år efter verksamhetsårets utgång. Medlemsmatrikeln skall upptaga medlemmens namn, födelsedatum, adress samt uppgift om att medlemsavgiften är erlagd.
- Föreningsmedlem berättigad till kommunalt föreningsstöd är den som under verksamhetsåret är bosatt i Bollebygds kommun och under verksamhetsåret fyller lägst fyra år liksom den som under året fyller högst 20 år och som erlagt en personlig medlemsavgift av minst 25 kronor per år.
- Person som har löst medlemskort vid entré till arrangemang som exempelvis dans, film, musik, teater, föreläsningar, matcher eller liknande, berättigar inte till kommunalt föreningsstöd.
- Stöd skall sökas av huvudorganisation och ej av sektion eller avdelning. Organisationen/föreningen skall ha sitt säte och vara verksam i Bollebygd.
- Organisation skall ha eget post/bankgirokonto på vilket eventuellt ekonomiskt stöd kan insättas.
- Organisation som beviljas stöd har skyldighet att ställa sina räkenskaper, protokoll och övriga handlingar till förfogande för granskning på sätt som kommunstyrelsen bestämmer.
- Felaktigt lämnade uppgifter i ansökan kan medföra att det ekonomiska stödet reduceras eller att det helt uteblir. Felaktiga uppgifter kan medföra återbetalningsskyldighet. För sent inkommen ansökan kan endast i undantagsfall upptagas till behandling.

**Undantag från ovan nämnda bestämmelser är organisationer inom Svenska Kyrkan, skolföreningar, korporationsföreningar, gillen, kamratföreningar, ekonomiska organisationer samt organisationer som erhåller ekonomiskt stöd från annat kommunalt organ för samma ändamål.**

## **2. Stöd till nystartad förening**

För att öka engagemang och främja nybildning av lokala föreningar i Bollebygds Kommun föreslås ett nystartsstöd utgå till varje nybildad förening efter att föreningen varit verksam i sex månader. Stödet uppgår till maximalt 2000 kronor.

Nystartad förening skall uppfylla alla kriterier i de allmänna bestämmelserna för att kunna söka nystartsstöd.



### 3. Aktivitetsstöd (kommunalt)

Aktivitetsstöd utgår per sammankomst där minst fem deltagare är i åldern 4-20 år. Som berättigad deltagare i sammankomst räknas den som under året fyller fyra år liksom den som under året fyller 20 år.

1. Stödet utgår till föreningar som under året bedrivit verksamhet enligt följande:

- Aktiviteter enbart i hyresfria lokaler med 25 kronor per sammankomst.
- Aktiviteter i både hyresfria lokaler och egen anläggning med 37 kronor per sammankomst.
- Aktiviteter enbart i egen anläggning med 48 kronor per sammankomst.

2. En sammankomst skall vara i minst 60 minuter.

3. I övrigt gäller samma regler som för statligt aktivitetsstöden.

**Ansökan skall inlämnas på särskild blankett vid varje ansökningstillfälle.**

**Ansökan inlämnas till kommunkansliet senast:**

- den **25/2** för höstens aktiviteter perioden 1/7-31/12
- och **25/8** för vårens aktiviteter perioden 1/1-30/6.

Aktivitetsstöd som redovisas för sent avvisas såvida inte föreningen kan påvisa att förseningen beror på ursäktande omständigheter.

#### 4. Verksamhetsstöd

1. Förening som redovisar 150 berättigade medlemmar och minst 300 aktivitetssammanskomster samt bedriver aktiviteter i egna anläggningar, erhåller stöd motsvarande en (1) poäng.
2. Förening som redovisar 200 berättigade medlemmar och minst 350 aktivitetssammanskomster samt bedriver aktiviteter i egna anläggningar, erhåller stöd motsvarande tre (3) poäng.
3. Förening som redovisar 230 berättigade medlemmar och minst 500 aktivitetssammanskomster samt bedriver aktiviteter i egna anläggningar, erhåller stöd motsvarande fem (5) poäng.
4. Förening som redovisar 260 berättigade medlemmar och minst 700 aktivitetssammanskomster samt bedriver aktiviteter i egna anläggningar, erhåller stöd motsvarande sju (7) poäng.
5. Förening som redovisar 150 berättigade medlemmar och minst 450 aktivitetssammanskomster, erhåller stöd motsvarande en (1) poäng.
6. Förening som redovisar 200 berättigade medlemmar och minst 550 aktivitetssammanskomster, erhåller stöd på två (2) poäng.
7. Förening som redovisar 230 berättigade medlemmar och minst 650 aktivitetssammanskomster, erhåller stöd på tre (3) poäng.
8. Förening som redovisar 260 berättigade medlemmar och minst 800 aktivitetssammanskomster, erhåller stöd på fyra (4) poäng.
9. Föreningar som inte uppfyller ovanstående kriterier och redovisar minst 20 berättigade medlemmar erhåller ett verksamhetsstöd på 50 kronor per medlem.
10. Förening som kan påvisa i protokollshandlingar att man aktivt arbetar med klimat och miljöfrågor på sina anläggningar eller i sin verksamhet, erhåller stöd på ytterligare ett (1) poäng
11. Kommunala föreningsstödet baseras på senaste verksamhetsårs verksamhetsberättelse, kassaberättelse samt revisionsberättelse. Av handlingarna skall framgå föreningens medlemsantal, inbetalda medlemsavgifter samt av kommunen erhållet stöd.

**Ansökan om kommunalt verksamhetsstöd sker senast en månad efter föreningens årsmöte på avsedd blankett och följande handlingar skall bifogas:**

- Verksamhetsberättelse
- Kassaberättelse i vilken skall framgå kommunalt bidrag samt inbetalda medlemsavgifter.
- Revisionsberättelse
- Registerkort

## 5. Investeringsstöd

För stödet gäller ej åldersgränsen 4-20 år.

### 5.1 Anläggningsstöd

1. Kommunstyrelsen kan besluta om anläggningsstöd till olika former av föreningsanläggningar, där de kommunala stödet beräknas överstiga 50.0 tkr.  
  
Om den ursprungliga verksamheten inom 30 år upphör och ej ersättes av annan godtagbar idrotts- eller fritidsverksamhet skall det ekonomiska stödet i sin helhet återbetalas.
2. Byggnadsobjekt får ej påbörjas innan kommunfullmäktige har beslutat om anläggningsstöd skall utgå.
3. Samtliga beviljade anläggningsstöd utbetalas med 40 % av verkliga redovisade kostnader, dock max med kommunbeslutat anslagsbelopp.
4. Byggnadsobjekt, vartill anläggningsstöd beviljats, skall vara färdigställda och slutredovisade inom tre år från beslutsdatum för erhållande av beviljat ekonomiskt stöd.
5. Sökande av anläggningsstöd kan ej söka ny-, om- eller tillbyggnadsstöd för samma byggnadsobjekt.
6. Kommunfullmäktige beslutar i varje enskilt ärende och beslutet är ej normgivande.

**Ansökan inlämnas till kommunkansliet senast 31 januari året innan det år bidrag önskas.**

### 5.2 Ny-, om- eller tillbyggnad

1. För ny-, om- eller tillbyggnad av lokal eller anläggning kan kommunalt stöd utgå med 40 % av den totala kostnaden dock max med 50.0 tkr.
2. Stöd beviljas ej till anläggningskostnader, som understiger 15.0 tkr för respektive anläggningsarbete.
3. Anläggningsobjekt, där ekonomiskt stöd beviljats, skall vara färdigställda och slutredovisade inom tre år från beslutsdatum för erhållande av beviljat ekonomiskt stöd.
4. Stöd beviljas ej till anläggningsprojekt, som påbörjats före den 31 mars året innan det budgetår som ansökan avser.
5. Sökande av ny-, om- eller tillbyggnadsstöd kan ej söka anläggningsstöd för samma objekt.
6. Ekonomiskt stöd utbetalas med 40 % av verkliga redovisade kostnader, dock max av kommunstyrelsen beslutat belopp.

### 5.3 Kostnadskrävande redskap

1. Ekonomiskt stöd för anskaffning av kostnadskrävande redskap utgår med 30 % av anskaffningskostnaden, dock max 30.0 tkr.

I samband med ansökan skall offert på planerat inköp bifogas.

2. Stöd till kostnadskrävande redskap beviljas ej för redskapsgrupp, som understiger en kostnad av 5.0 tkr.
3. Stöd utbetalas ej till kostnadskrävande redskap, om kopior på betald räkning ej inlämnats före 31 december bidragsåret.
4. Stödet beviljas ej till kostnadskrävande redskap, som inköpts före 31 januari året innan det budgetår som ansökan avser.
5. Ekonomiskt stöd utbetalas med 30 % av verkliga kostnader, dock max med kommunstyrelsen beslutat anslagsbelopp.

### 5.4 Kommunalt ekonomiskt stöd till orienteringskartor

1. Stöd för nyritning av orienteringskartor utgår till: högst 2.0 tkr per kilometer.
2. Stöd för att revidera orienteringskartor utgår som ett driftbidrag.

### 5.5 Regler för nyanläggning, kostnadskrävande redskap, orienteringskartor

Kommunstyrelsen prövar varje enskild ansökan om ett eventuellt stöd och fattar beslut baserat på dels huruvida ansökan uppfyller av kommunstyrelsen fastställda krav, och dels inom budget som kommunstyrelsen erhållit för ändamålet. Kommunstyrelsen väger också in samhällsaspekter och övergripande kommunala mål och visioner i sina beslut. Enskilda beslut är ej normgivande.

**För samtliga ansökningar skall dessa inlämnas till kommunkansliet på avsedd blankett den 31 januari året innan det ekonomiska stödet önskas.**

**Handlingen skall förankras och signeras av minst tre styrelsemedlemmar eller finnas dokumenterad och beslutat i årsmötesprotokoll för att gälla.**

## 6. Driftstöd till idrotts/fritidsanläggning

För detta stöd gäller ej åldergränsen 4-20 år.

Det ekonomiska stödets storlek fastställs årligen i samband med budgetarbetet och utgår till följande anläggningar:

- Båtsport- och vattenskidanläggningar
- Elljus gräsplan, minst 6000 kvm
- Elljus sandplan, minst 4000 kvm
- Elljusspår (enligt naturvårdsverkets publ 64 1978)
- Fotbollsplan gräs, minst 6000 kvm
- Fotbollsplan sand, minst 4000 kvm
- Gevärsskjutbanor
- Golfbanor
- Hunddressyrplan (elljus gräs, minst 2000 kvm)
- Läktare med tak
- Paddock, minst 25 × 50 m med elbelysning
- Ridanläggning ”manege”
- Revidering av orienteringskartor
- Tennisbanor ”ute”
- Boulebana

Stöd till driftkostnader för andra idrotts- och fritidsanläggningar kan utgå efter särskild prövning av kommunstyrelsen.

Innan ekonomiskt stöd utbetalas skall kommunstyrelsen godkänna anläggningen som bidragsberättigad.

**Ansökan inlämnas till kommunkansliet senast 31 januari året innan det år ett ekonomiskt stöd önskas.**

## 7. Ledarutbildning

Detta stöd är avsett att främja föreningarnas ledarutbildning. Utbildningen skall syfta till att utbilda ledare inom föreningens verksamhetsområde.

Ett ekonomiskt stöd utgår med 175 kronor/dag och deltagare, dock högst 3 500 kronor per deltagare och kurs.

1. Föreningsledaren skall vara fyllda 14 år. Ekonomiskt stöd utgår för kurs anordnad av godkänt riks-, distrikts- eller studieförbund.
2. Kursen skall vara förlagd inom Sverige.
3. Endagars kurs skall varje dag omfatta minst sex lektionstimmar om minst 40 minuter.
4. Vid flerdagskurs skall varje dag omfatta minst sex lektionstimmar om minst 40 minuter.
5. Kurs som sker i samråd med studie/distriktsförbund och som endast vänder sig till en organisation medlemmar räknas som kurs i egen regi.
6. Kurs i egen regi. Utöver ovanstående normer skall lokal organisation vid anordnade av kurs iakttaga följande:

- Utbildning skall uppta minst halva kurstiden av teoriämnen och får inte enbart uppta interna frågor

Exempel på teoriämnen;

ungdomsledarskap, organisationskunskap och psykologi. Av kommunstyrelsen prioriterade ämnen såsom alkohol, droger, doping, miljö, klimat, energi samt jämställhetsfrågor.

- Kursen skall omfatta minst 10 deltagare.
- Förhandsanmälan om kursen skall senast två månader före kursens genomförande vara inlämnad till kommunkansliet.

**Ansökan görs årligen före november månads utgång. Från föregående redovisningsår får medtagas utbetalningsdagar, som genomförs under november månad och som tidigare ej har redovisats.**

Vid föreningens slutredovisning av ledareutbildning skall sökande bifoga kursprogram och kursintyg.

## 8. Lokalstöd

Ett ekonomiskt stöd som avser att stödja förening, som äger eller förhyr lokal för sin verksamhet av annan än kommunen.

1. Lokalen skall vara inom Bollebygds kommun.

Kommunstyrelsen skall godkänna lokalen innan ekonomiskt stöd kan utgå samt pröva skäligheten av lokalkostnaderna med hänsyn till lokalens standard och föreningens verksamhet.

2. Lokalstödet utgår med 90 % av kostnaderna, dock högst 300 kronor/ kvm till lokal, vars storlek ställs i relation till föreningens antal berättigade medlemmar mellan 4-20 år och lokalkostnader per kvm enligt fastställd beräkningstabell.
3. Hyrd lokal:
  - Förening som önskar erhålla lokalstöd skall ha ett hyresavtal samt full disponeringsrätt av lokalen.
  - Bidrag utgår för lokalhyra, uppvärmningskostnader och elkostnader.
4. Egen fastighet:
  - För ägd fastighet utgår lokalstöd för låneränta avseende fastighetslån, uppvärmningskostnader, elkostnader, fastighetsskatt, fastighetsförsäkring samt reparationskostnader med 25 kronor/kvm.

**Ansökan om lokalstöd inlämnas i samband med föreningens medlemsredovisning till kommunkansliet senast en (1) månad efter årsmötet.**

## 9. Hyresfria lokaler

För fria lokaler gäller åldersgränsen 4-20 år. För övriga föreningsaktiviteter och verksamhet för övriga åldrar gäller kommunens fastställda taxa för tillfälliga lokalupplåtelser

För lokaler som hyrs för permanent bruk och som kan betraktas som egna lokaler, upptas dock hyra.

### Förutsättningen för hyresfri lokal är att:

- Verksamheten riktar sig till Bollebygds kommun invånare.
- föreningen eller organisationen har sin huvudsakliga verksamhet inom Bollebygds kommun.
- Verksamheten inte har kommersiell karaktär, dvs. har till syfte att ge ekonomiskt överskott.
- Aktuell verksamhet är beslutad av förening, styrelse eller sektion.
- Verksamheten alltid är "ledarledd".

Verksamhet med många utövare prioriteras före verksamhet med få utövare. Förbundssanktionerade arrangemang prioriteras före interna arrangemang.

Bokning av lokal får inte ske för mer tid än vad verksamheten/arrangemangen kräver. Bokning och debitering av kommunens lokaler administreras av kommunstyrelseförvaltningens kansliavdelning.

### Övriga förutsättningar är att:

- Lokalen kan disponeras för all förenings- och studieverksamhet.
- Ingen organisation vid långtidsuthyrning disponerar lokalen mer än 20 % av lokalens tillgängliga tid per dag, max 6 timmar i veckan eller högst en uthyrningsperiod vid respektive tillfälle om sådan taxekonstruktion tillämpas av uthyraren och inte leder till ökad kostnad för kommunen.
- Lokalen är så inredd och utrustad att den med små ommöbleringar kan användas för olika verksamheter.



## 10. Drogförebyggande arbete

Som ett led i kommunens arbete mot användande av droger (tobak, alkohol, doping samt narkotika) är det ett krav att föreningen ska ha en av årsmötet antagen drogpolicy. Denna ska redovisa hur föreningen arbetar i drogförebyggande syfte.

Föreningen väljer själv hur denna drogpolicy ska utformas, men det ska tydligt framgå hur föreningen ser på idrottsledarens roll i förhållande till föreningens idrottsutövare. Policyn ska vidare redovisa hur föreningen arbetar för att motverka användningen av droger, föreningens rutiner vid representation och fester, synen på idrottsledaren som föredöme samt i vilka avseende föreningen kan komma att göra eventuella avsteg från policyn.

Detta arbete ska vara en pågående process, levande i föreningen samt ständigt under utveckling. Föreningens ledare och vuxna idrottsutövare ska utgöra det goda föredömet.

För att arbetet inte ska avstanna ska föreningen minst vartannat år behandla drogpolicyn vid sina årsmötesförhandlingar och då det finns behov av förändring genomföra dessa. Föreningens arbete med drogpolicyn skall då vara ett ärende (en punkt) på årsmötet och vara protokollfört. Saknas detta minskas aktivitetsstödet med 25 %.

Förening som tillåter droger i samband med sin ungdomsverksamhet kan komma att hamna under utredning och mista sitt kommunala stöd helt.

Policyn för det drogförebyggande arbetet skall vara bilagt till årsmötesprotokoll senast vt-2015.

## 11. Bestämmelser för pensionärs- och funktionsnedsattas organisationer

Hos Bollebygds kommuns kommunstyrelse kan pensionärsorganisationer inom kommunen efter ansökan erhålla ekonomiskt stöd enligt följande bestämmelser.

1. Stöd utgår enligt kommunstyrelsens beslutade bidragsnormer. Stödet avser att utgöra ett visst ekonomiskt tillskott för organisationernas verksamhet. Ansökan skall lämnas till kommunstyrelsen i enlighet med bestämmelserna för varje bidrag och på avsedd blankett.
2. Organisationen skall vara öppen för alla och vara uppbyggd enligt demokratiska principer.
3. Organisation skall ha eget post/bankgirokonto, på vilket eventuellt ekonomiskt stöd kan insättas.
4. Föreningsmedlem är den som uppfyller de krav organisationen har för att bli medlem.
5. Organisationen skall ha minst tio dokumenterade medlemmar för att kunna erhålla ekonomiskt stöd. Inget ålderskrav.
6. Organisationer som beviljas stöd har skyldighet att ställa sina räkenskaper, protokoll och övriga handlingar till förfogande för granskning på så sätt som kommunstyrelsen bestämmer.
7. Felaktigt inlämnade uppgifter i ansökan kan medföra att stödet reduceras eller att det helt uteblir. Felaktiga uppgifter kan medföra återbetalningsskyldighet.

## **12. Verksamhetsstöd för pensionärs- och funktionsnedsattas organisationer**

Bidraget avser att stödja föreningsverksamhet bland pensionärer och funktionsnedsatta.

Se verksamhetsstöd sidan 4.

1. Verksamhetsstödet till pensionärs- och funktionsnedsattas organisationer beräknas efter enskild lokalavdelnings medlemsantal och verksamhet.
2. Det ekonomiska stödet baseras på senaste verksamhetsårs verksamhetsberättelse samt revisionsberättelse. Av handlingarna skall framgå föreningens medlemsantal, inlutna medlemsavgifter samt av kommunen erhållna bidrag.

**Ansökan om verksamhetsbidrag sker senast en månad efter föreningens årsmöte på avsedd blankett och följande handlingar skall bifogas:**

- Verksamhetsberättelse
- Kassaberättelse i vilken skall framgå kommunalt bidrag samt inbetalda medlemsavgifter
- Revisionsberättelse
- Registerkort

### 13. Stöd till bygdegårdar och samlingslokaler

I samband med Kommunfullmäktiges beslut om taxor för kommunala lokaler och förändringen i bidragsregler för föreningar 2010 hamnade bidraget till de bygdegårdarna i en sned fördelning. Bygdegårdarna fick förut ett bidrag som baserades på att de som bokade för verksamhet inte skulle ”drabbas” av att de övriga kommunala lokalerna var fria att boka och fick därigenom bidrag baserat på ”nolltaxan”. När ”nolltaxan” försvann var uppdraget att hitta ett stöd som ger ett mer rättvist fördelat ekonomiskt stöd, som ska grunda sig på hur stora driftkostnader samt hur mycket aktiviteter som bedrivs i lokalerna.

Det kommunala ekonomiska stödet till bygdegårdar och samlingslokaler grundar sig i ett poängsystem där föreningen efter storlek och utrustning av lokal samt antal aktiviteter får poäng som genererar ekonomiskt stöd.

Lokaler och utrustning	Poäng
1. Lokalstorlek:	
5-30 kvm	1
31-60 kvm	2
61-120 kvm	3
121-300 kvm	4
301-600 kvm	5
601- kvm	6
2. Kallt utrymme/ förråd	0,5
3. Omklädningsrum	1
4 WC	1 per toalett
5. Dusch i anläggning	1
6. Bastu	1
7. Köksutrustning	1 per del (1-5)
8. Tillgänglighetsanpassat	1
9. AV- utrustning (projektor, filmduk, whiteboard m.m.)	1-2
10. Ljudanläggning	1-3
11. Bord/stolar	1 per varje 50-tal
12. Värmepump	1
13. Ventilation (till- och frånluft, värmeväxlare)	1-2
14. Scenmaskineri	1-3
15. Scenbelysning	1-3
16. Tvättmaskin	1

#### Aktivitet:

Antal aktiviteter	Poäng
0-10	1
11-25	2
26-50	4
51-75	6
76-	8

Lokaler som innefattas av stödet är de som inte får annat kommunalt föreningsbidrag. Församlingshem och föreningar med egna lokaler och verksamhet riktad mot allmänhet och öppna arrangemang.

Andra lokaler som upplåtes till allmänna möten och sammankomster kan också söka stöd för sin verksamhet. Stöd ges utifrån kommunal prövning av verksamhetens innehåll och syfte. En förutsättning är att man inte uppbär annat kommunalt stöd för ”sin” lokal och utgör en offentlig resurs för invånarna.

Avsatta medel fördelas sedan mellan anläggningarna utifrån antal poäng.

**Ansökan om kommunalt stöd sker senast 30 april och efter föreningens årsmöte på avsedd blankett, följande handlingar bifogas:**

- Verksamhetsberättelse
- Kassaberättelse
- Revisionsberättelse
- Registerkort

## 14. Slutord

Föreningsverksamheten ska ha en sådan bredd att många olika typer av intressen kan tillgodoses. Den ska vara lokaliserad så att de som är intresserade av att delta kan nå verksamheten. Speciellt viktigt är det att de yngre åldersgrupperna i möjligaste mån har tillgång till hallar på tider som passar och att verksamheten är förlagd så nära hemorten som möjligt.

De verksamheter som finns i Bollebygds Kommun ska spegla det intresse som finns hos kommuninvånarna. Föreningsstödet ska bidra till att skillnader mellan intresse och faktiskt deltagande jämnas ut. Speciell uppmärksamhet ska riktas mot att stödet i första hand når rätt åldersgrupp (barn och ungdom med speciell tonvikt lagd på åldersgruppen 4 - 20 år) och att stödet fördelas lika mellan flickor och pojkar.

Bollebygds Kommun och föreningar har ett gemensamt ansvar att göra verksamheten känd och tillgänglig.

Fördelning av tiderna i kommunens idrottshallar fördelas av kommunen tillsammans med de föreningar som nyttjar idrottshallarna. Detta sker via ett samrådsmöte varje vår. Anläggningarna skall i första hand ställas till förfogande för föreningarnas barn och ungdomsaktiviteter.

Ett annat sätt att öka tillgängligheten på är att föreningar själva tar ökat ansvar för driften av fritidsanläggningar, för att på så sätt se till att det blir ett ökat utbud av kommunens föreningsaktiviteter.

Föreningsverksamheten ska inte bara vara aktiviteter. Det är också viktigt att föreningsverksamheten ger en grund för människor att engagera sig och ta ansvar. Bollebygds Kommun har under flera år arbetat målmedvetet med ungdomsinflytande och ser också vikten av att även föreningslivet följer denna ”röda tråd” i ungdomsarbetet. Det är därför viktigt att man så långt ner i åldrarna som möjligt ser föreningsmedlemmarna som goda resurser som deltar aktivt i föreningens demokratiarbete och beslutsprocesser.

## Bilagor

### Bilaga 1

#### 1. Bidrag till föreningarnas egna och förhyrda lokaler

Antal bidragsberättigade medlemmar Lokalyta Föreningens bidragsberättigade lokalkostnad per m<sup>2</sup>.  
 Bidrag utgår med 90 % av lokalkostnaden (max 300 kronor per m<sup>2</sup>).  
 Exempel på bidragets storlek vid följande kostnad per m<sup>2</sup>:

50 kr 80 kr 100 kr 125 kr 150 kr 175 kr 200 kr 250 kr 300 kr

#### Kommunens bidrag

		50 kr	80 kr	100 kr	125 kr	150 kr	175 kr	200 kr	250 kr	300 kr
20-50	50 m <sup>2</sup>	2250	3600	4500	5625	6750	7875	9000	11250	13500
51-100	90 m <sup>2</sup>	4050	6480	8100	10125	12150	14175	16200	20250	24300
101-150	110 m <sup>2</sup>	4950	7920	9900	12375	14850	17325	19800	24750	29700
151-200	130 m <sup>2</sup>	5850	9360	11700	14625	17550	20475	23400	29250	35100
201-250	150 m <sup>2</sup>	6750	10800	13500	16875	20250	23625	27000	33750	40500
251-300	170 m <sup>2</sup>	7650	12240	15300	19125	22950	26775	30600	38250	45990
301-350	190 m <sup>2</sup>	8550	13680	17100	21375	25650	30225	34200	42750	51300
351-400	210 m <sup>2</sup>	9450	15120	18900	23625	28350	33075	37800	47250	56700
401-450	250 m <sup>2</sup>	11250	18000	22500	28125	33750	39375	45000	56250	67500
451-	300 m <sup>2</sup>	13500	21600	27000	33750	40500	47250	54000	67500	81000

#### Exempel:

1. En förening har 75 bidragsberättigade medlemmar = 90 m<sup>2</sup> godkänd bidragsberättigad lokalyta. Föreningens lokalkostnad per m<sup>2</sup> är 80 kr. Kommunens lokalbidrag blir =  $90 \times 80 \text{ kr} \times 0.90 = 6\,480 \text{ kr}$ .
2. En förening har 75 bidragsberättigade medlemmar. Föreningens lokal är 49 m<sup>2</sup>. Lokalkostnaden är 150 kr per m<sup>2</sup>. Kommunens lokalbidrag blir =  $49 \times 150 \text{ kr} \times 0.90 = 6\,615 \text{ kr}$ .
3. Föreningen har 75 bidragsberättigade medlemmar och deras lokal är 107 m<sup>2</sup>. Godkänd bidragsberättigad lokalyta är 90 m<sup>2</sup>. Lokalkostnaden är 250 kr per m<sup>2</sup>. Kommunens lokalbidrag blir =  $90 \times 250 \text{ kr} \times 0.90 = 20\,250 \text{ kr}$ .

## Bilaga 2

**2. Driftstöd till föreningsägda idrotts- och fritidsanläggningar**

<b>Objekt</b>	<b>Stöd per objekt</b>
Fotbollsplan, gräs (minst 6 000 m <sup>2</sup> )	12 000 kr
Fotbollsplan, grus (minst 4 000 m <sup>2</sup> )	3 000 kr
Fotbollsplan, elljus	2 000 kr
Läktare med tak	700 kr
Elljusspår	8 000 kr/km
Båtsport, vattenskidor	3 000 kr
Tennisbana, grus	4 000 kr
Skjutbana	2 000 kr
Ridanläggning, manege	7 000 kr
Ridanläggning, paddock med el	3 000 kr
Golfbana, minst 18 hål	15 000 kr
Hunddressyrplan (minst 2000 m <sup>2</sup> med el)	2 000 kr
Boulebana	500 kr/ bana



## Bilaga 3

### 3. Taxa för upplåtelse av kommunens lokaler och anläggningar

Taxor och avgifter av kommunens lokaler och anläggningar ska grunda sig på följande:

Taxorna avses gälla enligt fyra nivåer 1-4:

**Nivå 1** avser bidragsberättigad förening/organisation vars aktivitet och verksamhet är riktad till barn och ungdomsverksamhet 4-20 år, minst 90 % av deltagare i aktiviteten under 20 år.

Pensionärsföreningar och föreningar för funktionsnedsatta som är bidragsberättigad i kommunen. I enlighet med kommunstyrelsens bidragsbestämmelser. Denna nivåkategori innebär hyresfrihet.

**Nivå 2** avser bidragsberättigad förening/organisation vars aktivitet och verksamhet är riktad i huvudsak till personer över 20 år. I enlighet med kommunstyrelsens bestämmelser.

*En bidragsberättigad förening kan ha olika taxor (nivå 1 och nivå 2) för sina verksamheter beroende vilken åldersgrupp aktiviteten/verksamheten är riktad till.*

**Nivå 3** avser övriga föreningar och organisationer samt företag och privatpersoner verksamma i Bollebygds kommun.

**Nivå 4** avser föreningar/organisationer, företag och privatpersoner utanför Bollebygds kommun.

**Nolltaxa** gäller för föreningars icke inkomstbringande lovverksamheter samt för interna bokningar inom kommunens förvaltningar. Samt de organisationer som bedriver verksamhet inom kategorinivå 1.

Lokaler	Nivå 1 (kr/tim)	Nivå 2 (kr/tim)	Nivå 3 (kr/tim)	Nivå 4 (kr/tim)
<b>Bollebygdskolan</b>				
Idrottshall Lilla 16 x 32 m		50	100	300
Idrottshall Stora 22 x 42 m		90	150	400
Klassrum		60	100	200
Specialsal		70	100	300
Matsal Lilla		70	100	300
Matsal Stora				
<b>Töllsjöskolan</b>				
Idrottshall 15 x 27 m		50	100	300
Klassrum		60	100	300
Specialsal		70	150	300
<b>Örelundskolan (Olsfors)</b>				
Idrottshall 10 x 16 m		40	70	100
Klassrum		60	100	200
Matsal		70	150	300
Specialsal		70	100	300

<b>Lokaler</b>	<b>Nivå 1 (kr/tim)</b>	<b>Nivå 2 (kr/tim)</b>	<b>Nivå 3 (kr/tim)</b>	<b>Nivå 4 (kr/tim)</b>
<b>Bollegården</b>				
Allrum (120 platser inkl. kök)		90	300	400
<b>Biblioteket</b>				
Samlingssal		50	150	300
Utomhusscen		100	300	500
<b>Gula huset</b>				
Samlingssal		70	150	300
<b>Krafthuset</b>				
Café Foajé (50 platser)		100	300	500
Konferensrum (14 platser)		70	150	300
Samlingssal, konferens (20 platser)		70	150	300
Samlingssal, biosittning (40 platser)		70	150	300
Klassrum		60	100	200



15. Svar på motion (S) om att inrätta  
föreningsråd (kf fattar slutligt beslut)  
KS2021/228

**§33**

KS2021/228

**Svar på motion (S) om att inrätta föreningsråd****Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

**Ärendet**

Ulf Rapp (S) föreslår i en motion daterad 2021-09-06 att ett föreningsråd startas upp i Bollebygds kommun. Ett föreningsråd skulle enligt motionären förbättra samverkan och underlätta kommunikationen och öka förståelsen mellan föreningarna och kommunen. Rådet skulle, med medlemmar från t.ex idrotten, kulturen och pensionärsföreningarna kunna vara en naturlig remissinstans med bred bas för kommunens politiker att använda sig av inför diverse beslut. Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-10-14, § 156, remitterat motionen till kommunstyrelsen för handläggning.

I utformningen av svar har kommunstyrelseförvaltningen samrått med representanter på tjänstepersonsnivå från social- resp. utbildningsförvaltningen. Det råder en samstämmighet från samtliga tre förvaltningar i bedömningen.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att oavsett om ett föreningsråd inrättas eller dialogforum utvecklas innebär det en något högre arvodeskostnad då förtroendevaldas tid ska ersättas ekonomiskt.

Det finns sedan tidigare beslut att avveckla vissa råd. Kommunfullmäktige tog i december 2013 ett beslut om ny politisk organisation att träda i kraft 1 januari 2015. I samma beslut finns ett uppdrag till kommunstyrelsen att inför den nya politiska organisationen se över befintliga råd för medborgar-/brukarinflytande. Kommunfullmäktige tog sedan 2015-09-17 (KS2015/121) beslut att från och med 2015 tar bort rådet för funktionsnedsatta och kommunala pensionärsrådet och beslutar att reglementena för råden upphör att gälla.

Tjänstepersoner tolkar och definierar råd kontra samverkan eller dialogforum med tydliga skillnader. Ett råd är en instans för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan kommunen och företrädare för föreningar/organisationer. Ett råd är organisatoriskt underställt en nämnd eller kommunstyrelsen och det är en referensinstans/remissinstans i frågor/ärenden. Dialogforum är en instans för ömsesidig information och samverkan mellan kommunen och företrädare för föreningar/organisationer. Dialogforum är organisatoriskt underställt den nämnd som ansvarar för frågorna. Synpunkter kan inhämtas från ett dialogforum men det är ingen formell remissinstans.

I dagsläget finns det bara ett formellt råd i Bollebygds kommun - Ungdomsrådet. Ungdomsrådet syftar till att ge barn och ungdomar ökat inflytande i samhällsfrågor, kommunens utveckling och

att stimulera intresset för demokrati och politik. För att öka barn och ungas delaktighet och möjlighet att påverka är ungdomsrådet involverade i flera kommunal planerings- och beslutsprocesser till exempel är ungdomsrådet remissinstans när samhällsbyggnadsförvaltningen tar fram nya detaljplaner eller planprogram. För övrigt finns det inga formella råd men det finns mer eller mindre väl utvecklade samverkans- och dialogforum inom social- och utbildningsförvaltningarna. Samverkans- och dialogforum får anses mer utvecklade och fungerande inom utbildningsförvaltningen där kultur- och fritidschef har ett tydligt uppdrag i samverkansfrågor och arbetar för att utveckla forumen som idag finns. Inom socialförvaltningen finns utvecklingspotential och det pågår en dialog inom förvaltningen och tillsammans med socialnämnden hur man kan möta upp efterfrågan från till exempel pensionärsorganisationerna.

Ett gemensamt föreningsråd kommer att spänna över ett mycket stort område och frågorna kan därför bli svåra att hantera för såväl tjänstepersoner som för förtroendevalda. Det finns en risk att några röster gör sig mer hörda än andra i denna konstellation. Däremot så behöver kommunen stärka dialogen med föreningar och intresseorganisationer och ta tillvara på idéer och tankar som förs fram. Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att det i stället för att starta upp ett föreningsråd bör nämnderna ges i uppdrag att utveckla nuvarande dialogformer eller starta upp dialogforum med de intresseföreningar som ligger inom/närmst aktuell nämnds ansvarsområde.

Det bör vara tjänstepersoner som ansvarar för forumen och som har dessa som en samverkansarena men att nämndsledamöter, förslagsvis presidierna, är närvarande. Respektive dialogforum kan vid behov eller minst en gång per år bjuda in andra förtroendevalda från till exempel kommunstyrelsen för en kommunövergripande dialog.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

## **Förslag till beslut**

### **Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

### **Ledamöternas förslag till beslut**

Lars-Erik Olsson (S) föreslår att motionen bifalls.

## **Beslutsgång**

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet beslutar enligt förvaltningens förslag.

## **Beslutsunderlag**

- Svar på motion om uppstart av föreningsråd
- Motion
- §156 Kf Inkommen motion: Motion (S) om att inrätta föreningsråd



**Skickas till**

Kommunstyrelsen

**Paragrafen är justerad**

Motion till Bollebygds kommunfullmäktige

Uppstart av föreningsråd

Någon som känner någon som aldrig varit medlem i en förening?

Det gör inte jag.

Ung som gammal har de allra flesta tagit del av gemenskapen som medlemskap i en förening innebär. Klivit in genom en dörr eller beträtt en anläggning där allt redan är iordningsställt för stundande aktiviteter. En förutsättning för verksamhet är att det finns ledare som är beredda att lägga ner många ideella timmar varje år. En annan förutsättning är ett nära samarbete med kommunen. Något som skulle förbättra samverkan mellan förening och kommun men som saknas är ett föreningsråd.

Om man samlar representanter från politiken, tjänstepersoner, föreningarna och kanske även sakkunniga såsom t.ex idrottskonsulent från SISU är jag övertygad att Bollebygds kommuns föreningsliv skulle få riktigt bra förutsättningar att fortsätta utvecklas.

Syftet med föreningsrådet är förutom att utveckla föreningarna och kommuninnevånarnas välmående även att underlätta kommunikationen och öka förståelsen emellan föreningarna och kommunen. Rådet skulle, med medlemmar från t.ex idrotten, kulturen och pensionärsföreningarna kunna vara en naturlig remissinstans med bred bas för kommunens politiker att använda sig av inför diverse beslut.

**Jag föreslår att:** ett föreningsråd startas upp i Bollebygds kommun.

Bollebygd 2021-09-06

Ulf Rapp (S)

Ledamot av kommunfullmäktige





Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren | Kommunchef  
0734-64 70 01 | monica.holmgren@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

## Svar på motion (S) angående uppstart av föreningsråd

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

### Ärendet

Ulf Rapp (S) föreslår i en motion daterad 2021-09-06 att ett föreningsråd startas upp i Bollebygds kommun. Ett föreningsråd skulle enligt motionären förbättra samverkan och underlätta kommunikationen och öka förståelsen mellan föreningarna och kommunen. Rådet skulle, med medlemmar från t.ex idrotten, kulturen och pensionärsföreningarna kunna vara en naturlig remissinstans med bred bas för kommunens politiker att använda sig av inför diverse beslut.

I utformningen av svar har kommunstyrelseförvaltningen samrått med representanter på tjänstemannanivå från social- och utbildningsförvaltningen. Det råder en samstämmighet från samtliga tre förvaltningar i bedömningen.

### Ekonomiska förutsättningar

Oavsett om ett föreningsråd inrättas eller dialogforum utvecklas innebär det en något högre arvodeskostnad då förtroendevaldas tid ska ersättas ekonomiskt.

### Barnkonsekvensanalys

Barn och ungas möjlighet till inflytande och påverkan är viktigt. Genom befintligt ungdomsråd ungdomar en stark arena för att inflytande i kommunen. För de barn och unga som antingen är för unga eller för gamla för att få vara med i ungdomsrådet är det av vikt att det finns andra former där deras intressen tas tillvara. Det kan vara genom föreningslivet och dess företrädare och/eller genom vårdnadshavare. Barn påverkas i hög grad av deras uppväxtvillkor och förutsättningar för det kommande livet präglas oftast de första åren. Av den anledningen är viktigt att ha en väl fungerande dialog mellan enskilda personer och kommunen liksom mellan föreningslivet och kommunen.

### Bedömning

Det finns sedan tidigare beslut att avveckla vissa råd. Kommunfullmäktige tog 2013-12-12 ett beslut om ny politisk organisation enligt förslag 2013-10-23 att träda i kraft 1 januari 2015. I samma beslut finns ett uppdrag till kommunstyrelsen i uppdrag att inför den nya politiska organisationen se över befintliga råd för medborgar-/brukarinflytande.

Kommunfullmäktige tog sedan 2015-09-17 (KS2015/121) beslut att från och med 2015 tar bort rådet för funktionsnedsatta och kommunala pensionärsrådet och beslutar att reglementena för råden upphör att gälla.

Tjänstepersoner tolkar och definierar råd kontra samverkan eller dialogforum med tydliga skillnader. Ett råd är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan kommunen och företrädare för föreningar/organisationer. Ett råd är organisatoriskt underställt en nämnd eller kommunstyrelsen och det är ett referensorgan/remissinstans i frågor.

Dialogforum är ett organ för ömsesidig information och samverkan mellan kommunen och företrädare för föreningar/organisationer. Dialogforum är organisatoriskt underställt den nämnd som ansvarar för frågorna. Synpunkter kan inhämtas från ett dialogforum men det är ingen formell remissinstans.

I dagsläget finns det bara ett formellt råd i Bollebygds kommun, ungdomsrådet. Ungdomsrådet syftar till att ge barn och ungdomar ökat inflytande i samhällsfrågor, kommunens utveckling och att stimulera intresset för demokrati och politik. För att öka barn och ungas delaktighet och möjlighet att påverka är ungdomsrådet involverade i flera kommunal planerings- och beslutsprocesser till exempel är ungdomsrådet remissinstans när samhällsbyggnadsförvaltningen tar fram nya detaljplaner eller planprogram.

För övrigt finns det inga formella råd men det finns mer eller mindre väl utvecklade samverkans- och dialogforum inom social- och utbildningsförvaltningarna. Samverkans- och dialogforum får anses mer utvecklade och fungerande inom utbildningsförvaltningen där kultur- och fritidschef har ett tydligt uppdrag i samverkansfrågor och arbetar för att utveckla forumen som idag finns. Inom socialförvaltningen finns utvecklingspotential och det pågår en dialog inom förvaltningen och tillsammans med socialnämnden hur man kan möta upp efterfrågan från till exempel pensionärsorganisationerna.

Ett gemensamt föreningsråd kommer att spänna över ett mycket stort område och frågorna kan därför bli svåra att hantera för såväl tjänstepersoner som för förtroendevalda. Det finns en risk att några röster gör sig mer hörda än andra i denna konstellation. Däremot så behöver kommunen stärka dialogen med föreningar och intresseorganisationer och ta tillvara på idéer och tankar som förs fram.

Förvaltningens bedömning är att det i stället för att starta upp ett föreningsråd bör nämnderna ges i uppdrag att utveckla nuvarande dialogformer eller starta upp dialogforum med de intresseföreningar som ligger inom/närmst aktuell nämnds ansvarsområde.

Det bör vara tjänstemän som ansvarar för forumen och som har dessa som en samverkansarena men att nämndsledamöter, förslagsvis presidierna är närvarande. Respektive dialogforum kan vid behov eller minst en gång per år bjuda in andra förtroendevalda från till exempel kommunstyrelsen för en kommunövergripande dialog.

## Beslutsunderlag

Motion om uppstart av föreningsråd daterad 2021-09-06

**Skickas till**

Kommunfullmäktige

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef



16. Svar på motion (-) om stötta ansökningar till allmänna arvsfonden (kf fattar slutligt beslut) KS2021/248

**§32**

KS2021/248

**Svar på motion (-) om stötta ansökningar till allmänna arvsfonden****Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

**Ärendet**

Mathias Carlzon (-) föreslår i motion daterad 2021-09-22 att Bollebygds kommun avsätter 20 mnkr i investeringsbudgeten så att man under ett år kan stötta minst 10 allmänna arvsfondenprojekt som kommunens föreningar ansöker om. Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-10-14, § 158, remitterat motionen till kommunstyrelsen för handläggning.

Allmänna arvsfonden kan bevilja medel till föreningar för ett projekt som är nyskapande när det gäller aktiviteter för barn unga och underlättar för individer med funktionsnedsättning. Sedan juli 2021 tilldelar de även pengar för satsningar som påverkar möjligheterna för 65+ att ha ett rikt liv. Allmänna arvsfonden kan gå in med 70 %/max 5 miljoner kronor och föreningar får själva finansiera 30%. Motionären föreslår att kommunen går in och täcker dessa 30 % via sin investeringsbudget. Motionären föreslår att kommunen ska avsätta 20 miljoner kronor i sin investeringsbudget för att, under ett år, stötta minst 10 allmänna arvsfondsprojekt som föreningar i kommunen ansöker om.

Kommunstyrelseförvaltningen gör följande bedömning: Kommunens budget för 2022 antogs av kommunfullmäktige i november 2021 och däri finns ingen budget avsatt för sådana ändamål som motionären föreslår. Motionären vill att bidraget ska ses som en investering och tas från investeringsbudgeten. Med investering avses anskaffning av tillgångar som istället för att kostnadsföras direkt kostnadsförs under tillgångens ekonomiska livstid. För en tillgång på 10 mnkr och med en beräknad livslängd på 10 mnkr, kommer alltså 1 mnkr innebära en driftskostnad i form av avskrivning, utöver det tillkommer ränta. Bollebygds kommun har upprättat dokumentet ”rutiner och regler för investeringsredovisningen” som följer lag om kommunal bokföring och normer från rådet för kommunal redovisning. I dokumentet framgår vad som är en investering och hur det ska hanteras i kommunen för att följa god redovisningssed. Kortfattat kan sägas att det finns fyra minikrav som alla måste vara uppfyllda för att en utgift ska klassas som en investering. De är:

- Tillgången ska ha ett bestående värde på minst tre år.
- Kommunen ska ha kontroll över tillgången.
- Inköpet ska på något vis höja värdet eller öka servicegraden (utvecklas längre fram).
- Utgiften ska avse ett väsentligt belopp.

Kriteriet om bestående värde och ett väsentligt belopp kan förmodligen i många fall vara uppfyllda om det t.ex. gäller större inköp eller byggnationer. Kriteriet om ekonomisk fördel eller höjer servicegraden kan eventuellt i vissa fall uppfyllas t.ex. en åtgärd som bidrar till något av de

mål som kommunfullmäktige har. Det kriteriet som dock inte kommer nås i de flesta fallen är kontrollkriteriet. Kontrollkriteriet innebär att kommunen antingen är ägare av tillgången eller har nyttjanderätten till den och på så sätt förfogar över tillgången. För att kontrollkriteriet ska uppnås räcker det alltså inte att det är något som kan användas av kommunens medborgare eller föreningens medlemmar. Då det i många fall är föreningar som ska göra dessa investeringar måste det antas att investeringarna ska användas för att nå föreningarnas syfte och kommer föreningsmedlemmarna till del snarare än den kommunala organisationens. Många av de åtgärder som föreningarna kommer ansöka om investeringsstöd till kommer inte uppfylla kriterierna för investeringar i enlighet med god redovisningssed. Om bidrag ges som inte uppfyller investeringskriterierna kommer de att redovisas som driftskostnader. Mot bakgrund av ovanstående görs bedömningen att motionen ska avstyrkas. Intentionen i motionen kan istället nås genom t.ex. förhöjt driftsanslag för föreningsstöd eller en post för investeringsstöd under driftsbudgeten. Det bör då hänskjutas till kommunens ordinarie budgetprocess.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

## **Förslag till beslut**

### **Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

## **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

## **Beslutsunderlag**

- Svar på motion om stöttning till föreningar att söka medel från allmänna arvsfonden
- Motion
- §158 Kf Inkommen motion: Motion (-) om stötta ansökningar till allmänna arvsfonden

## **Skickas till**

Kommunstyrelsen

## **Paragrafen är justerad**



**Socialliberal politik med hjärtat åt höger**

### **Motion till Kommunfullmäktige Bollebygds kommun gällande stötta ansökningar till allmänna arvsfonden**

Allmänna arvsfonden har svårt att hitta projekt i västragötaland. Bollebygds kommun ligger efter när det gäller kultur, fritid och föreningsliv.

Allmänna arvsfonden kan gå in med 70% /max 5 miljoner i ett projekt som är nyskapande när det gäller aktiviteter för barn unga och underlättar för individer med funktionsnedsättning. Sedan Juli 2021 tilldelar de även pengar för satsningar som påverkar möjligheterna för 65+ att ha ett rikt liv.

Projekt där arvsfonden beviljar med maxbelopp ger att projektets totalbudget är ca 7 miljoner, föreningarna får själva finansiera ca 2 miljoner dvs 30% själva. Detta är mycket pengar för en förening så jag tycker att Bollebygds kommun bör gå in med dessa pengar. Kommunen har en investeringsbudget som varje år underpresterar. Vi orkar inte investera. Med hjälp av föreningslivet kan vi öka folkhälsan och ge våra medborgare ett rikare liv. För 2 miljoner får vi verksamhet för 7, det är väl investerade pengar. Föreningarna åtar ju sig givetvis att sköta drift och underhåll varpå kommunen vinner än mer.

Jag vill att Kommunenstyrelsen avsätter 20 miljoner i investeringsbudgeten så att man under ett år kan stötta minst 10 allmänna arvsfonden projekt som kommunens föreningar ansöker om.

Bollebygd 2021-09-24  
/Mathias Carlzon Ledamot Bollebygds Kommunfullmäktige

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren | Kommunchef  
0734-64 70 01 | monica.holmgren@bollebygd.se

Kommunfullmäktige

## Svar på motion (-) om att stötta ansökningar till allmänna arvsfonden

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

### Ärendet

Allmänna arvsfonden kan bevilja medel till föreningar för ett projekt som är nyskapande när det gäller aktiviteter för barn unga och underlättar för individer med funktionsnedsättning. Sedan juli 2021 tilldelar de även pengar för satsningar som påverkar möjligheterna för 65+ att ha ett rikt liv. Allmänna arvsfonden kan gå in med 70 %/max 5 miljoner kronor och föreningar får själva finansiera 30%.

Motionären, Mathias Carlzon (-), föreslår att kommunen går in och täcker dessa 30 % via sin investeringsbudget. Motionären föreslår att kommunen ska avsätta 20 miljoner kronor i sin investeringsbudget för att, under ett år, stötta minst 10 allmänna arvsfondsprojekt som föreningar i kommunen ansöker om.

### Ekonomiska förutsättningar

Kommunens budget för 2022 antogs av Kommunfullmäktige i november 2021 och däri finns ingen budget avsatt för sådana ändamål som motionären föreslår.

### Barnkonsekvensanalys

Förhållandena under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. Tidiga åtgärder i hem- och skolmiljö samt tidiga och synkroniserade insatser från samhället främjar barns och ungas hälsa och minskar skillnader uppväxtvillkor. Föreningsliv kan bidra till att främja barn och ungas hälsa och är en viktig del av det som samhället kan ge.

### Bedömning

Motionären vill att bidraget ska ses som en investering och tas från investeringsbudgeten.

Med investering avses anskaffning av tillgångar som istället för att kostnadsföras direkt kostnadsföras under tillgångens ekonomiska livstid. För en tillgång på 10 mnkr och med en beräknad livslängd på 10 mnkr, kommer alltså 1 mnkr innebära en driftskostnad i form av avskrivning, utöver det tillkommer ränta.

Bollebygd har upprättat dokumentet ”rutiner och regler för investeringsredovisningen” som följer lag om kommunal bokföring och normer från rådet för kommunal redovisning. I dokumentet framgår vad som är en investering och hur det ska hanteras i kommunen för att följa god redovisningssed.



Kortfattat kan sägas att det finns fyra minikrav som alla måste vara uppfyllda för att en utgift ska klassas som en investering. De är:

- Tillgången ska ha ett bestående värde på minst tre år.
- Kommunen ska ha kontroll över tillgången.
- Inköpet ska på något vis höja värdet eller öka servicegraden (utvecklas längre fram).
- Utgiften ska avse ett väsentligt belopp.

Kriteriet om bestående värde och ett väsentligt belopp kan förmodligen i många fall vara uppfyllda om det t.ex. gäller större inköp eller byggnationer.

Kriteriet om ekonomisk fördel eller höjer servicegraden kan eventuellt i vissa fall uppfyllas t.ex. en åtgärd som bidrar till något av de mål som kommunfullmäktige har.

Det kriteriet som dock inte kommer nås i de flesta fallen är kontrollkriteriet. Kontrollkriteriet innebär att kommunen antingen är ägare av tillgången eller har nyttjanderätten till den och på så sätt förfogar över tillgången. För att kontrollkriteriet ska uppnås räcker det alltså inte att det är något som kan användas av kommunens medborgare eller föreningens medlemmar. Då det i många fall är föreningar som ska göra dessa investeringar måste det antas att investeringarna ska användas för att nå föreningarnas syfte och kommer föreningsmedlemmarna till del snarare än den kommunala organisationens.

Många av de åtgärder som föreningarna kommer ansöka om investeringsstöd till kommer inte uppfylla kriterierna för investeringar i enlighet med god redovisningssed. Om bidrag ges som inte uppfyller investeringskriterierna kommer de att redovisas som driftskostnader.

Mot bakgrund av ovanstående görs bedömningen att motionen ska avstyrkas. Intentionen i motionen kan istället nås genom t.ex. förhöjt driftsanslag för föreningsstöd eller en post för investeringsstöd under driftsbudgeten. Det bör då hänskjutas ordinarie budgetprocess.

## **Beslutsunderlag**

Motion till Kommunfullmäktige Bollebygds kommun gällande stötta ansökningar till allmänna arvsfonden

## **Skickas till**

Kommunfullmäktige

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef



## 17. Svar på medborgarförslag om koloniområde i Bollebygd KS2021/219

**§34**

KS2021/219

**Svar på medborgarförslag om koloniområde i Bollebygd****Beslut****Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget om koloniområde i Bollebygd.

**Ärendet**

Gunnar Riegertz föreslår i medborgarförslag daterat 2021-08-23 att Bollebygds kommun avsätter mark för att skapa ett större koloniområde i närheten av centralorten. Tomterna ska vara ca 300 kvm med fri byggrätt <50 kvm. Vatten och avlopp dras fram till tomtgräns.

Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-09-16, § 133, överlämnat medborgarförslaget till kommunstyrelsen för handläggning och beslut.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att det inte är ekonomiskt fördelaktigt att använda kommunens resurser till planering av bostadslänkande former, till exempel koloniområden, där permanenta bostäder inte är tillåtet. Med hänsyn till kommunens resurser bör permanentbostäder prioriteras.

Bollebygds kommun ser också vikten av att prioritera så att kommuninvånarna får tillgång till grönområden. En viktig aspekt för att kunna tillvarata medborgarnas engagemang och önskemål om mer funktioner i kommunens grönområden är att det behöver finnas en övergripande strategi för hur kommunens olika grönområden ska användas.

I kommunstyrelsens handläggning av ärendet har samhällsbyggnadsförvaltningen tillfrågats, och där konstaterar man att grönområden för koloniområden inte är förenligt med de mål som finns i samhällsbyggnadsförvaltningens verksamhetsplan. Samhällsbyggnadsförvaltningen utför arbetsuppgifter på uppdrag av kommunstyrelsen, däribland strategisk planering samt arbete med att ta fram styrdokument såsom riktlinjer, program och strategier. I förvaltningens uppdrag ligger att stödja kommunstyrelsen vad gäller kommunens mark- och bostadspolitik. Operativt innebär detta att aktivt bevaka och stödja kommunstyrelsen vad gäller inköp av strategisk mark samt förädling av kommunal mark. I uppdraget ingår också att hålla planeringsunderlag uppdaterade för att möjliggöra en effektiv planprocess samt för att nå målet om att ha en god planberedskap. En viktig aspekt för att uppnå god struktur för kommunens grönområden och förbättra förutsättningarna för idrott och hälsa är att se till helheten vad gäller grönområdenas funktion, värden och sammanhängande struktur. Antalet mail, telefonsamtal och medborgarförslag om att prioritera, rusta upp och utveckla flera olika grönområden, gångstigar och stråk i Bollebygds kommun kan också ses som tecken på behovet av ett helhetsgrepp om grönstrukturen i kommunen. Samhällsbyggnadsförvaltningen ser också att en fördjupning av översiktsplanen behöver göras för Bollebygds tätort parallellt med pågående planuppdrag.

Det finns även ett utredningsuppdrag från kommunstyrelsen att hitta kommunala förtätningsprojekt. De motstående intressena med att utveckla grönområdena och att förtäta med bebyggelse behöver utredas översiktligt. Strukturbilden kan visa vilka grönområden som ska bevaras och vilka som kan tas i anspråk för bebyggelse. Invånarnas önskemål behöver också ses i förhållande till att grönområdena fyller andra funktioner än rekreativa t.ex. genom att rena och fördröja dagvatten samt för växt- och djurliv.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer därför är att de strategiska uppdragen handlar om att utveckla och ta fram en strategi för att öka användningen och funktionerna i befintliga grönområden, och inte att skapa nya områden för exempelvis koloniområden. Kommunen behöver prioritera att köpa in strategisk mark för att kunna utveckla bostäder eller verksamheter, och inte att köpa mark för rekreation och odling. Till detta kommer också att Bollebygds kommun inte är en stor markägare och i dagsläget äger kommunen inte någon mark som skulle lämpa sig för kolonilotter/koloniområde. Det finns ett tydligt uppdrag av att arbeta med strategiska markköp, dock anser kommunstyrelseförvaltningen att markköpen ska prioritera att bygga bort delar av kommunens bostadsbrist. Koloniområden behöver även planläggas och att planlägga kolonilotter utan möjlighet till bostad tar resurser i anspråk som kunde ha gått till att planera fullvärdiga bostäder.

Under 1800-talet då Sveriges städer var trånga och många personer delade lägenhet hade städerna också problem med försörjningen med frukt och grönsaker. Tanken med dåtidens kolonilotter var att ge storstadsbon en möjlighet att komma ut till sin egen lilla trädgård för att kunna odla frukt och grönsaker och på så vis hålla nere livsmedelskostnaderna. När kolonilotter anlades i städerna var det ofta i städernas dåvarande utkanter där kommunen ägde mark som inte ansågs värdefull. På senare år har många kommuner fått problem med att invånarna ändå valt att permanent bosätta sig i områdena som var avsatt för koloniområden och kommunerna har fått problem med VA-försörjningen. Att använda kommunens resurser till att bygga ut vatten och avlopp till ett område där det ändå inte är tillåtet att bo anses inte vara en god hushållning av kommunens resurser. Om kommunen skulle köpa in mark kommer priset på marken att avgöras av vilka andra användningar som marken kan få, t ex. bostäder. Att köpa mark för att anordna kolonilotter utan byggrätt för permanentboende kommer därmed bli en förlustaffär för kommunen. Dessutom behövs tid för att administrera koloniområdet samt att kommunen behöver ta ut en marknadsmässig så kallad arrendeavgäld vilket gör att priserna för en kolonilott skulle bli mycket högt. Det krävs vidare att det bildas en koloniförening med organisationsnummer som är mottagare till arrendeavgäld, VA-fakturor, sophantering m.m. Även om mark köps in kommer troligtvis en relativt stor yta behöva markterrasseras vilket medför en kostnad för kommunen. Parkeringsplatser behöver anordnas till området vilket medför ytterligare kostnad för kommunen. För en eventuell kolonilottsägare medför arrendet även att man inte kan låna pengar med kolonilotten som säkerhet utan behöver finansiera på annat sätt. Arrendet medför även att vid uppsägning ska en kolonilottsägare återlämna marken i ursprungligt skick d.v.s. utan byggnader. Det skapar en ännu större osäkerhet för en kolonilottsköpare med ett högt pris för kolonilotten om kommunen längre fram säger upp kolonilotten för att t.ex. bygga bostäder inom ytan.



Ovanstående faktorer är förmodligen anledningen till att det efter 1960-talet har varit mycket ovanligt att områden planläggs för koloniändamål i svenska kommuner. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer mot bakgrund av ovan angivet att medborgarförslaget ska avslås

### **Förslag till beslut**

#### **Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget om koloniområde i Bollebygd.

### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

### **Beslutsunderlag**

- Svar på medborgarförslag om koloniområde i Bollebygd
- Medborgarförslag skapa koloniområden Bortredigerat
- §133 Kf Inkommet medborgarförslag: Medborgarförslag om koloniområde i Bollebygd

### **Skickas till**

Kommunstyrelsen

### **Paragrafen är justerad**

**Från:** [REDACTED]  
**Till:** [Funktionsadress Kommunen](#)  
**Ärende:** Medborgarförslag  
**Datum:** den 23 augusti 2021 16:38:48

---

Hej

Jag föreslår att Bollebygds Kommun avsätter mark för att skapa ett större koloniområde i närheten av samhället. Tomter på ca 300m<sup>2</sup> och fri byggrätt <50m<sup>2</sup>. Vatten och avlopp framdraget till tomtgräns. Ej godkänt för premanentboende. Det skulle generera intäkter till bygdens affärer utan att belasta kommunens ekonomi med barnomsorg, äldreboenden osv. Det är många i tex. Göteborg som gärna skulle vilja ha någon odlingsyta, och en liten plätt att dra sig tillbaka på ibland.

Tror att det är ett rätt lugnt klientel som skaffar sig en kolonilott så bara WinWin för alla.

Mvh Gunnar Riegertz

[REDACTED]

Kommunstyrelseförvaltningen

Suzanna Bengtsson | Kommunsekreterare  
0734-64 70 10 | [suzanna.bengtsson@bollebygd.se](mailto:suzanna.bengtsson@bollebygd.se)

Kommunstyrelsen

## Svar på medborgarförslag om koloniområde i Bollebygd

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget om koloniområde i Bollebygd.

### Ärendet

Gunnar Riegertz föreslår i medborgarförslag daterat 2021-08-23 att Bollebygds kommun avsätter mark för att skapa ett större koloniområde i närheten av centralorten. Tomterna ska vara ca 300 kvm med fri byggrätt <50 kvm. Vatten och avlopp dras fram till tomtgräns. Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-09-16, § 133, överlämnat medborgarförslaget till kommunstyrelsen för handläggning och beslut.

### Ekonomiska förutsättningar

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att det inte är ekonomiskt fördelaktigt att använda kommunens resurser till planering av bostadsliknande former, till exempel koloniområden, där permanenta bostäder inte är tillåtet. Med hänsyn till kommunens resurser bör permanentbostäder prioriteras.

### Bakgrund och bedömning

Bollebygds kommun ser också vikten av att prioritera så att kommuninvånarna får tillgång till grönområden. En viktig aspekt för att kunna tillvarata medborgarnas engagemang och önskemål om mer funktioner i kommunens grönområden är att det behöver finnas en övergripande strategi för hur kommunens olika grönområden ska användas.

I kommunstyrelsens handläggning av ärendet har samhällsbyggnadsförvaltningen tillfrågats, och där konstaterar man att grönområden för koloniområden inte är förenligt med de mål som finns i samhällsbyggnadsförvaltningens verksamhetsplan. Samhällsbyggnadsförvaltningen utför arbetsuppgifter på uppdrag av kommunstyrelsen, däribland strategisk planering samt arbete med att ta fram styrdokument såsom riktlinjer, program och strategier. I förvaltningens uppdrag ligger att stödja kommunstyrelsen vad gäller kommunens mark- och bostadspolitik. Operativt innebär detta att aktivt bevaka och stödja kommunstyrelsen vad gäller inköp av strategisk mark samt förädling av kommunal mark. I uppdraget ingår också att hålla planeringsunderlag uppdaterade för att möjliggöra en effektiv planprocess samt för att nå målet om att ha en god planberedskap. En viktig aspekt för att uppnå god struktur för kommunens grönområden och förbättra förutsättningarna för idrott och hälsa är att se till helheten vad gäller grönområdenas funktion, värden och sammanhängande struktur.

Antalet mail, telefonsamtal och medborgarförslag om att prioritera, rusta upp och utveckla flera olika grönområden, gångstigar och stråk i Bollebygds kommun kan också ses som tecken på behovet av ett helhetsgrepp om grönstrukturen i kommunen. Samhällsbyggnadsförvaltningen ser också att en fördjupning av översiktsplanen behöver göras för Bollebygds tätort parallellt med pågående planuppdrag.

Det finns även ett utredningsuppdrag från kommunstyrelsen att hitta kommunala förtätningsprojekt. De motstående intressena med att utveckla grönområdena och att förtäta med bebyggelse behöver utredas översiktligt. Strukturbilden kan visa vilka grönområden som ska bevaras och vilka som kan tas i anspråk för bebyggelse. Invånarnas önskemål behöver också ses i förhållande till att grönområdena fyller andra funktioner än rekreativa t.ex. genom att rena och fördröja dagvatten samt för växt- och djurliv.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer därför är att de strategiska uppdragen handlar om att utveckla och ta fram en strategi för att öka användningen och funktionerna i befintliga grönområden, och inte att skapa nya områden för exempelvis koloniområden. Kommunen behöver prioritera att köpa in strategisk mark för att kunna utveckla bostäder eller verksamheter, och inte att köpa mark för rekreation och odling. Till detta kommer också att Bollebygds kommun inte är en stor markägare och i dagsläget äger kommunen inte någon mark som skulle lämpa sig för kolonilotter/koloniområde.

Det finns ett tydligt uppdrag av att arbeta med strategiska markköp, dock anser kommunstyrelseförvaltningen att markköpen ska prioritera att bygga bort delar av kommunens bostadsbrist. Koloniområden behöver även planläggas och att planlägga kolonilotter utan möjlighet till bostad tar resurser i anspråk som kunde ha gått till att planera fullvärdiga bostäder.

Under 1800-talet då Sveriges städer var trånga och många personer delade lägenhet hade städerna också problem med försörjningen med frukt och grönsaker. Tanken med dåtidens kolonilotter var att ge storstadsbon en möjlighet att komma ut till sin egen lilla trädgård för att kunna odla frukt och grönsaker och på så vis hålla nere livsmedelskostnaderna. När kolonilotter anlades i städerna var det ofta i städernas dåvarande utkanter där kommunen ägde mark som inte ansågs värdefull. På senare år har många kommuner fått problem med att invånarna ändå valt att permanent bosätta sig i områdena som var avsatt för koloniområden och kommunerna har fått problem med VA-försörjningen. Att använda kommunens resurser till att bygga ut vatten och avlopp till ett område där det ändå inte är tillåtet att bo anses inte vara en god hushållning av kommunens resurser. Om kommunen skulle köpa in mark kommer priset på marken att avgöras av vilka andra användningar som marken kan få, t ex. bostäder. Att köpa mark för att anordna kolonilotter utan bygggrätt för permanentboende kommer därmed bli en förlustaffär för kommunen. Dessutom behövs tid för att administrera koloniområdet samt att kommunen behöver ta ut en marknadsmässig så kallad arrendavgäld vilket gör att priserna för en kolonilott skulle bli mycket högt. Det krävs vidare att det bildas en koloniförening med organisationsnummer som är mottagare till arrendavgäld, VA-fakturor, sophantering m.m.





Även om mark köps in kommer troligtvis en relativt stor yta behöva markterrasseras vilket medför en kostnad för kommunen. Parkeringsplatser behöver anordnas till området vilket medför ytterligare kostnad för kommunen. För en eventuell kolonilottsägare medför arrendet även att man inte kan låna pengar med kolonilotten som säkerhet utan behöver finansiera på annat sätt. Arrendet medför även att vid uppsägning ska en kolonilottsägare återlämna marken i ursprungligt skick d.v.s. utan byggnader. Det skapar en ännu större osäkerhet för en kolonilottsköpare med ett högt pris för kolonilotten om kommunen längre fram säger upp kolonilotten för att t.ex. bygga bostäder inom ytan.

Ovanstående faktorer är förmodligen anledningen till att det efter 1960-talet har varit mycket ovanligt att områden planläggs för koloniändamål i svenska kommuner.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer mot bakgrund av ovan angivet att medborgarförslaget ska avslås.

### **Skickas till**

Förslagsställaren, kommunfullmäktige (meddelande)

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Suzanna Bengtsson

Kommunsekreterare



18. Svar på medborgarförslag om ny  
flaggstång vid kommunhuset KS2021/261

**§35**

KS2021/261

## Svar på medborgarförslag om ny flaggstång vid kommunhuset

### Beslut

#### Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget om ny flaggstång vid kommunhuset.

### Ärendet

Johan Bergman föreslår i medborgarförslag inkommet 2021-10-06 att kommunen ska placera en ny flaggstång till höger om kommunhusets entré där föreningar och organisationer får hissa sin flagga enligt överenskommet schema, t ex Pride, idrottsföreningar, sameförbundet. De befintliga flaggstängerna föreslås då endast användas till svenska flaggan och kommunflaggan. Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-10-14, § 154, överlämnat medborgarförslaget till kommunstyrelsen för handläggning och beslut.

Flaggning är ett traditionellt sätt att visa extra uppmärksamhet vid speciella tillfällen, och det har ett stort symbolvärde som t ex visar det kommunala engagemanget. Bollebygds kommun har i egenskap av offentlig organisation ett behov att genomföra flaggning för att därigenom uppmärksamma bland annat allmänna flaggdagar, utländska besök samt andra högtidliga tillfällen. I och med det höga symbolvärdet är det viktigt att kommunal flaggning utförs på ett sätt, och vid tidpunkt, som allmänheten kan förstå.

Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-11-11, § 172, beslutat om riktlinjer för flaggning i Bollebygds kommun. Riktlinjerna för kommunal flaggning vid kommunala byggnader är framtagna för att öka förståelsen bland allmänhet och kommuninvånare för de dagar som uppmärksammas. Riktlinjerna avser flaggstänger ägda av kommunen samt flaggning vid fastigheter med kommunal verksamhet i Bollebygds kommun. Dessa riktlinjer fastställer när Bollebygds kommun ska flagga samt vilka allmänna flaggregler som gäller och vad kommunen ska ansvara för vid flaggning på de fyra officiella flaggstängerna utanför kommunhuset. Bl a inbegriper riktlinjerna att kommunen ska flagga på de av Sveriges riksdag erkända nationella minoriteternas nationaldagar. Däri inkluderas flaggning på samernas nationaldag, 6 februari. Således flaggar kommunen på samernas nationaldag och därmed utesluts den delen från förslagsställarens förslag. Kommunens riktlinjer för flaggning inbegriper även att kommunen ansvarar för att flagga med Prideflaggan.

Kommunstyrelseförvaltningen förstår förslagsställarens intention om att marknadsföra kommunens föreningar exempelvis, men det får inte vara på bekostnad av de lagar, förordningar och framförallt kommunens egna riktlinjer, som finns. Bolagsflaggor används i marknadsföringssyfte av många företag och föreningar. De anses inte vara "riktiga" officiella flaggor och därför ser reglerna för dem annorlunda ut. En företagsflagga får t ex vara hissad dygnet runt, men flaggning tillsammans med nationsflagga bör dock undvikas. Den viktigaste



regeln att följa är att aldrig ge en bolagsflagga bättre placering än en nationsflagga.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att inköp av ny flaggstång samt markförberedande arbete som t ex fundament skulle kosta ca 20 tkr. Marken till höger om kommunhusets entré ägs av Bollebygds kommun och är i och med det kommunens ansvar att sköta, och det som står på kommunens mark faller på kommunen att sköta. De fastslagna riktlinjerna är framtagna av en anledning och med god och gedigen efterforskning. Riktlinjerna handlar om att upprätta en viss ordning och samhällsbyggnadsförvaltningen som ansvarar för de officiella flaggstängerna utanför kommunhuset ska hålla flaggstängerna hela och rena, så också flaggorna som hängs upp. Framförallt ska förvaltningen ansvara för att flaggning sker utifrån Lag om Sveriges flagga (SFS 1982:269), Förordning om allmänna flaggdagar (SFS 1982:270) samt anvisningar utgivna av Rikskommittén Sveriges Nationaldag, och kommunens antagna riktlinjer. Att sätta upp ännu en flaggstång på kommunens mark, om än på andra sidan de fyra officiella flaggstängerna, riskerar ändå att ansvarsmässigt falla på kommunen att upprätthålla ordningen vid, och på, den nya flaggstången.

Kommunstyrelseförvaltningen ser även svårigheter i att upprätthålla ordning och den schemaläggning som förslagsställaren föreslår. En viss administration måste upprätthållas, hur ska t ex bokning av flaggningstider skötas? Förvaltningen ser det inte som omöjligt att ansvaret för skötseln och schemaläggning och bokning ändå riskerar att hamna hos kommunen, då flaggstången skulle stå på kommunens mark. Det finns även tvekan kring att om man flaggar med andra flaggor än lag och riktlinjer anger så blir det kommunen som flaggar fel och bryter mot riktlinjerna utifrån det faktum att flaggstången skulle stå på kommunens mark.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer mot bakgrund av ovan angivet att medborgarförslaget ska avslås.

## **Förslag till beslut**

### **Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget om ny flaggstång vid kommunhuset.

## **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

## **Beslutsunderlag**

- Svar på medborgarförslag om ny flaggstång vid kommunhuset
- Medborgarförslag om ny flaggstång vid kommunhuset Bortredigerad
- §154 Kf Inkommet medborgarförslag: Medborgarförslag om ny flaggstång vid kommunhuset

## **Skickas till**

Kommunstyrelsen



**Paragrafen är justerad**

## Medborgarförslag

För att undvika allt tjafs och ,som i vanlig ordning, politisering av vem som får använda kommunens paradstänger vid kommunhuset föreslår jag följande:

Placera en ny flaggstång till höger om kommunhusets entre. (Avskilt från de bef. ) Låt föreningar och organisationer få hissa sin flagga där enligt överenskommet schema.

Nyttjare t.ex. Pride, Sameförbundet, Idrottsföreningar, m.m.

De befintliga stängerna skall därefter endast användas till Svenska flaggan och kommun flaggan

Johan Bergman





Kommunstyrelseförvaltningen

Suzanna Bengtsson | Kommunsekreterare  
0734-64 70 10 | [suzanna.bengtsson@bollebygd.se](mailto:suzanna.bengtsson@bollebygd.se)

Kommunstyrelsen

## Svar på medborgarförslag om ny flaggstång vid kommunhuset

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget om ny flaggstång vid kommunhuset.

### Ärendet

Johan Bergman föreslår i medborgarförslag inkommet 2021-10-06 att kommunen ska placera en ny flaggstång till höger om kommunhusets entré där föreningar och organisationer får hissa sin flagga enligt överenskommet schema, t ex Pride, idrottsföreningar, sameförbundet. De befintliga flaggstängerna föreslås då endast användas till svenska flaggan och kommunflaggan. Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-10-14, § 154, överlämnat medborgarförslaget till kommunstyrelsen för handläggning och beslut.

Flaggning är ett traditionellt sätt att visa extra uppmärksamhet vid speciella tillfällen, och det har ett stort symbolvärde som t ex visar det kommunala engagemanget. Bollebygds kommun har i egenskap av offentlig organisation ett behov att genomföra flaggning för att därigenom uppmärksamma bland annat allmänna flaggdagar, utländska besök samt andra högtidliga tillfällen. I och med det höga symbolvärdet är det viktigt att kommunal flaggning utförs på ett sätt, och vid tidpunkt, som allmänheten kan förstå.

Kommunfullmäktige har på sammanträde 2021-11-11, § 172, beslutat om riktlinjer för flaggning i Bollebygds kommun. Riktlinjerna för kommunal flaggning vid kommunala byggnader är framtagna för att öka förståelsen bland allmänhet och kommuninvånare för de dagar som uppmärksammas. Riktlinjerna avser flaggstänger ägda av kommunen samt flaggning vid fastigheter med kommunal verksamhet i Bollebygds kommun. Dessa riktlinjer fastställer när Bollebygds kommun ska flagga samt vilka allmänna flaggregler som gäller och vad kommunen ska ansvara för vid flaggning på de fyra officiella flaggstängerna utanför kommunhuset. Bl a inbegriper riktlinjerna att kommunen ska flagga på de av Sveriges riksdag erkända nationella minoriteternas nationaldagar. Där i inkluderas flaggning på samernas nationaldag, 6 februari. Således flaggar kommunen på samernas nationaldag och därmed utesluts den delen från förslagsställarens förslag. Kommunens riktlinjer för flaggning inbegriper även att kommunen ansvarar för att flagga med Prideflaggan.

Kommunstyrelseförvaltningen förstår förslagsställarens intention om att marknadsföra kommunens föreningar exempelvis, men det får inte vara på bekostnad av de lagar, förordningar och framförallt kommunens egna riktlinjer, som finns. Bolagsflaggor används i marknadsföringssyfte av många företag och föreningar. De anses inte vara "riktiga" officiella flaggor och därför ser reglerna för dem annorlunda ut. En företagsflagga får t ex vara hissad dygnet runt, men flaggning tillsammans med nationsflagga bör dock undvikas. Den viktigaste regeln att följa är att aldrig ge en bolagsflagga bättre placering än en nationsflagga.



### **Ekonomiska förutsättningar**

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att inköp av ny flaggstång samt markförberedande arbete som t ex fundament skulle kosta ca 20 tkr.

### **Bedömning**

Marken till höger om kommunhusets entré ägs av Bollebygds kommun och är i och med det kommunens ansvar att sköta, och det som står på kommunens mark faller på kommunen att sköta. De fastslagna riktlinjerna är framtagna av en anledning och med god och gedigen efterforskning. Riktlinjerna handlar om att upprätta en viss ordning och samhällsbyggnadsförvaltningen som ansvarar för de officiella flaggstängerna utanför kommunhuset ska hålla flaggstängerna hela och rena, så också flaggorna som hängs upp. Framförallt ska förvaltningen ansvara för att flaggning sker utifrån Lag om Sveriges flagga (SFS 1982:269), Förordning om allmänna flaggdagar (SFS 1982:270) samt anvisningar utgivna av Rikskommittén Sveriges Nationaldag, och kommunens antagna riktlinjer. Att sätta upp ännu en flaggstång på kommunens mark, om än på andra sidan de fyra officiella flaggstängerna, riskerar ändå att ansvarsmässigt falla på kommunen att upprätthålla ordningen vid, och på, den nya flaggstången.

Kommunstyrelseförvaltningen ser även svårigheter i att upprätthålla ordning och den schemaläggning som förslagsställaren föreslår. En viss administration måste upprätthållas, hur ska t ex bokning av flaggningstider skötas? Förvaltningen ser det inte som omöjligt att ansvaret för skötseln och schemaläggning och bokning ändå riskerar att hamna hos kommunen, då flaggstången skulle stå på kommunens mark. Det finns även tvekan kring att om man flaggar med andra flaggor än lag och riktlinjer anger så blir det kommunen som flaggar fel och bryter mot riktlinjerna utifrån det faktum att flaggstången skulle stå på kommunens mark.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer mot bakgrund av ovan angivet att medborgarförslaget ska avslås.

### **Skickas till**

Förslagsställaren, kommunfullmäktige (meddelande)

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Suzanna Bengtsson

Kommunsekreterare





19. Riktlinjer för medborgarförslag i  
Bollebygds kommun - återremiss  
KS2021/170

**§38**

KS2021/170

## Riktlinjer för medborgarförslag i Bollebygds kommun - återremiss

### Beslut

#### Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige upphäver beslut om medborgarförslag i fullmäktiges arbetsordning, § 36, och ersätter § 36 med förslag till riktlinje för medborgarförslag i Bollebygds kommun, och att ändringen börjar gälla från och med 2022-06-01.

### Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2021-04-29 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett regelverk för processen med medborgarförslag i Bollebygds kommun. Regelverket ska arbetas in i kommunfullmäktiges arbetsordning. Kommunfullmäktige önskade att regelverket var färdigbehandlat i nämnder och kommunstyrelsen så att ärendet kunde gå upp till kommunfullmäktiges sammanträde i september 2021.

Ett förslag på regelverk för e-förslag arbetades fram och det var ute på remiss på samtliga nämnder. Ärendet gick upp till kommunstyrelsen i augusti 2021 där kommunstyrelsen beslutade att ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen för utredning av alternativa förslag så att alla ärenden hanteras demokratiskt av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelseförvaltningen uppfattade att flertalet förtroendevalda förespråkade att kommunen behåller medborgarförslag och inte går över till e-förslag och det är mot detta som kommunstyrelseförvaltningen tagit fram ett förslag på riktlinje för medborgarförslag i stället för att revidera tidigare föreslagna regelverk för e-förslag.

Förändringen ryms inom given budget. Ekonomiska förutsättningar för att kunna genomföra fler förslag behöver genomlysas och särskilt utredas oavsett om det handlar om nuvarande medborgarförslag eller e-förslag.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att tydligare riktlinjer där en bedömning och inte en utredning görs hur ett medborgarförslag ska besvaras bör ge en snabbare process, det vill säga det underlättar för den nämnd som ska svara på förslaget och vilket i sig gör att förslagsställaren får återkoppling snabbare. Om förslaget på sättet att besvara medborgarförslag antas bör också nämndernas förutsättningar i befintlig budget bli tydligare och även behoven inför kommande budgetplanering bli tydliggjorda på ett annat sätt än idag.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

## **Förslag till beslut**

### **Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige upphäver beslut om medborgarförslag i fullmäktiges arbetsordning, § 36, och ersätter § 36 med förslag till riktlinje för medborgarförslag i Bollebygds kommun, och att ändringen börjar gälla från och med 2022-06-01.

### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

### **Beslutsunderlag**

- Riktlinje för medborgarförslag
- Riktlinje för medborgarförslag
- §134 KS Regelverk, e-förslag i Bollebygds kommun

### **Skickas till**

Kommunstyrelsen

### **Paragrafen är justerad**



Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren | Kommunchef  
0734-64 70 01 | monica.holmgren@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

## Riktlinjer för medborgarförslag- återremiss

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige upphäver beslut om medborgarförslag i fullmäktiges arbetsordning, § 36, och ersätter § 36 med förslag till riktlinje för medborgarförslag i Bollebygds kommun, och att ändringen börjar gälla från och med 2022-06-01.

### Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2021-04-29 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett regelverk för processen med medborgarförslag i Bollebygds kommun. Regelverket ska arbetas in i kommunfullmäktiges arbetsordning. Kommunfullmäktige önskade att regelverket var färdigbehandlat i nämnder och kommunstyrelsen så att ärendet kunde gå upp till kommunfullmäktiges sammanträde i september 2021.

Ett förslag på regelverk för e-förslag arbetades fram och det var ute på remiss på samtliga nämnder. Ärendet gick upp till kommunstyrelsen i augusti 2021 där kommunstyrelsen beslutade att ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen för utredning av alternativa förslag så att alla ärenden hanteras demokratiskt av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelseförvaltningen uppfattade att flertalet förtroendevalda förespråkade att kommunen behåller medborgarförslag och inte går över till e-förslag och det är mot detta som kommunstyrelseförvaltningen tagit fram ett förslag på riktlinje för medborgarförslag i stället för att revidera tidigare föreslagna regelverk för e-förslag.

### Ekonomiska förutsättningar

Förändringen ryms inom given budget. Ekonomiska förutsättningar för att kunna genomföra fler förslag behöver genomlysas och särskilt utredas oavsett om det handlar om nuvarande medborgarförslag eller e-förslag.

### Bedömning

Tydligare riktlinjer där en bedömning och inte en utredning görs hur ett medborgarförslag ska besvaras bör ge en snabbare process, det vill säga det underlättar för den nämnd som ska svara på förslaget och vilket i sig gör att förslagsställaren får återkoppling snabbare.

Om förslaget på sättet att besvara medborgarförslag antas bör också nämndernas förutsättningar i befintlig budget bli tydligare och även behoven inför kommande budgetplanering bli tydliggjorda på ett annat sätt än idag.



**Skickas till**

Kommunchef  
Kommunsekreterare  
Samhällsbyggnadsnämnden  
Socialnämnden  
Utbildningsnämnden

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef



## **Riktlinjer för medborgarförslag i Bollebygds kommun**

## 1. Inledning

Möjlighet att lämna medborgarförslag är ett av de alternativ som Bollebygds kommun erbjuder kommunmedborgarna i syfte att möjliggöra sätt att påverka och få inflytande över kommunens utbud och tjänster.

## 2. Syfte

Dessa riktlinjer syftar till att klargöra processen kring medborgarförslag. Syftet är även att säkerställa en rättssäker och effektiv handläggning av medborgarförslag för att trygga den demokratiska processen. Riktlinjerna ska således säkerställa att handläggningen blir enhetlig, demokratisk och att kommunens resurser utnyttjas på ett effektivt sätt.

## 3. Hantering av medborgarförslag i Bollebygds kommun

### 3.1 Behörighet att lämna medborgarförslag

Alla som är folkbokförda i Bollebygds kommun har rätt att lämna ett medborgarförslag. Ett medborgarförslag ska handla om sådant som har med kommunens verksamhet att göra.

Föreningar, organisationer, råd eller andra sammanslutningar kan inte lämna medborgarförslag.

Förtroendevalda i kommunfullmäktige ska i första hand använda sig av sin motionsrätt för att föra fram sina förslag.

### 3.2 Sätt att lämna medborgarförslag

Ett medborgarförslag ska vara skriftligt och ska lämnas antingen via e-post, post eller vid personligt besök. Egenhändig namnteckning krävs inte vid inlämning via e-post.

### 3.3 Medborgarförslagets utformning

Medborgarförslag ska innehålla namnförtydligande om det behövs, adress, e-postadress och telefonnummer.

Medborgarförslag får endast omfatta ett förslag per ärende. Har förslagsställaren flera olika förslag ska dessa lämnas ett och ett.

Medborgarförslag kan bara väckas/behandlas om det ligger inom kommunens verksamhetsområden.

### 3.4 Handläggning av medborgarförslag

Varje medborgarförslag granskas av administratör på kommunstyrelseförvaltningen för att säkerställa att förslagets språk och innehåll följer lag eller annan författning, samt denna riktlinje.

Medborgarförslag väcks vid fullmäktiges sammanträde. I samband med att medborgarförslaget anmäls på fullmäktiges sammanträde tilläts yttranderätt för förslagsställaren i cirka fem (5) minuter.

Fullmäktige kan utan föregående handläggning överlåta till kommunstyrelsen eller annan nämnd att handlägga och besluta i ärendet. Beslut ska fattas inom ett år från det att förslaget väcktes.

Om fullmäktige överlåter ärendet till en nämnd ska förslagsställaren underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga och besluta i ärendet.

I de fall kommunfullmäktige ska besluta i ett ärende väckt genom medborgarförslag ska medborgarförslaget beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes.

När handläggningen av ett medborgarförslag är färdig och beslut ska fattas ska förslagsställaren underrättas.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska en gång per år (första ordinarie sammanträdet) redovisa dels de beslut som fattats med anledning av medborgarförslag, dels de medborgarförslag som inte behandlats inom denna tid.

## **4. Besvarande**

Ett medborgarförslag ska besvaras och det kan göras på flera sätt.

### **4.1 Om styrelsen/nämnd har i uppdrag att handlägga och besluta**

4.1.1 Om medborgarförslagens förslag ligger i linje med ett arbete som redan pågår ska styrelsen/nämnd besluta att medborgarförslaget anses besvarat. I beslutet ska det beskrivas att och hur medborgarförslaget ligger i linje med redan pågående arbete.

4.1.2 Om medborgarförslaget är av den karaktären att en omfattande utredning behöver göras ska styrelsen/nämnd besluta att medborgarförslaget anses besvarat och avslutas. I beslutet ska det beskrivas det utredningsarbete som krävs, och svaret avser därmed om utredningen bör göras eller inte. Om beslut tas om att genomföra utredning, ska ett sådant uppdrag ges till förvaltningen utifrån intentionen i det besvarade medborgarförslaget.

4.1.3 Om styrelsen/nämnd som handlägger ärendet ställer sig positiva till medborgarförslaget och har resurser för att genomföra det så beslutar styrelsen/nämnd att bifalla medborgarförslaget.

4.1.4 Om styrelsen/nämnden ställer sig positiva till ett medborgarförslag men förutsättningar saknas ska medborgarförslaget anses besvarat men att i beslutet beskriva ett möjligt genomförande med avseende på ansvar, tidsram och avsättande av resurser för ändamålet. Genomförande och finansiering bör följa kommunens ordinarie budgetprocess, vilket innebär att medborgarförslag i sitt genomförande likställs med kommunens verksamhet i övrigt.

4.1.5 Om styrelsen/nämnd handlägger ärendet och inte ställer sig bakom medborgarförslaget beslutar styrelsen/nämnd att avslå medborgarförslaget. I beslutet ska det beskrivas varför man avslår medborgarförslaget.

### **4.2 Om styrelse/nämnd har i uppdrag att handlägga men beslut ska fattas av kommunfullmäktige**

Handläggning sker som ovan men styrelse/nämnd lämnar ett förslag till beslut till kommunfullmäktige.



**§134**

KS2021/170

## Regelverk, e-förslag i Bollebygds kommun

### Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen för utredning av alternativa förslag så att alla ärenden hanteras demokratiskt av kommunfullmäktige.

### Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i april 2021 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett regelverk för processen med medborgarförslag i Bollebygds kommun. Regelverket ska arbetas in i kommun-fullmäktiges arbetsordning. Kommunfullmäktige önskar att regelverket är färdigbehandlat i nämnder och kommunstyrelsen så att ärendet kan gå upp till kommunfullmäktiges sammanträde i september 2021.

Uppdraget från fullmäktige lyder i sin helhet: I samband med beredningen (av fyra medborgarförslag som anmäldes på fullmäktiges möte 2021-04-29) ska kommunstyrelsen i samråd med samhällsbyggnadsnämnden utarbeta en strategi och åtgärder för att möjliggöra en objektiv utvärdering av syfte, prioritering, finansiering och angelägenhetsgrad bland medborgarna av respektive förslag. Det regelverk som tas fram ska kunna tjäna som underlag för framtida bedömningar av inkomna medborgarförslag. Regelverket ska fastställas av kommunfullmäktige och ingå i fullmäktiges arbetsordning.

Samtliga nämnder har haft regelverket på remiss och inkomna synpunkter redovisa för respektive nämnd. Samhällsbyggnadsnämnden ser positivt på ett införande av nytt regelverk för förslag i syfte att ge medborgaren en process, som gynnar öppenhet och tillgänglighet. Ett anpassat och fungerande webbverktyg behöver då tillhandahållas och personella resurser finnas för hanteringen centralt samt i respektive nämnd. Samhällsbyggnadsnämnden ser ett stort värde för förslagsställaren att processen förenklas genom ett verktyg, där det finns samlad information om de förslag som hanterats samt inkommit. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att fördelningen av förslag kanske direkt när de inkommer, utifrån reglementena, av behörig delegat inom kommunstyrelseförvaltningen. Processen skulle därmed kunna bli mer tidseffektiv. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att processen med e-förslagen görs så samlad som möjligt så att förslagen kan ställas mot varandra utifrån samhällsnytta och kostnad, en god ekonomisk hushållning. Hur prioriteringen mellan förslagen ska kopplas mot budget över tid behöver belysas. Frågan om budget behöver särskilt utredas i framtaget förslag. Befintlig budget per nämnd styr genomförandet idag. Regelverket föreslås därför föreskriva hur budget- och resursfördelningen ska hanteras. Utredningen av förslagen sker inom befintlig budget. Finns det ett önskemål om en effektivare och snabbare hantering för att även kunna verkställa förslag kan det vara lämpligt att nämnderna avsätter en pott i budgeten.

Socialnämnden avstyrker förslaget med motivering att förslaget inte har hanterats i

kommunstyrelsen innan det skickats ut till nämnderna, att förslaget innebär att personer riskerar att stängas ute från möjligheten att lämna medborgarförslag genom att det krävs att man använder sig av digitala lösningar. Socialnämnden anser att det måste finnas alternativa möjligheter att lämna medborgarförslag samt att förslaget om att medborgarförslag ska få minst 25 röster för att hanteras innebär en alltför begränsad möjlighet att hantera medborgarförslag som kan vara bra men inte uppmärksammas. Socialnämnden ser positivt på en digital utveckling men anser att förslaget bör utvecklas för att möjliggöra alternativa sätt att lämna medborgarförslag och att kravet på röstning tas bort. Socialnämnden rekommenderar att den förvaltning som ansvarar för att hantera förslaget får mandat att sammanslå medborgarförslag som är likartade.

Utbildningsnämnden anser förslaget vara intressant och ser att det kan möjliggöra nya sätt för kommuninvånare att påverka och få inflytande i den kommunala verksamheten. Utbildningsnämnden har två frågor som de skickar med. Vad händer om en fråga inte får 25 röster? Är ett elektroniskt inlämnande det enda sättet att lämna in ett förslag?

#### *Medborgarförslag kontra e-förslag*

Medborgarförslag infördes i kommunallagen 2002 med syftet att minska avståndet mellan väljare och valda. Medborgarförslag innebär enligt kommunallagen en möjlighet för den som är folkbokförd i en kommun att väcka ärenden i fullmäktige om frågor inom kommunens ansvarsområden. Ordningen för medborgarförslag i kommunallagen är frivillig. Det finns inte bestämmelser som förbjuder kommunen att införa en ordning för e-förslag, som ger medborgare möjlighet att initiera förslag i fullmäktige eller nämnder, så länge övriga bestämmelser i kommunallagen följs. Ett e-förslag, eller e-petition, är ett förslag på en åtgärd från en medborgare till kommunens politiker. Förslaget läggs ut på webben och andra medborgare kan stödja förslaget genom att rösta på det.

Fler och fler kommuner övergår till e-förslag i syfte att göra medborgardialogen mer transparent. E-förslaget publiceras på kommunens webbplats där vem som helst kan se inkomna förslag och dessutom stödja ett inkommet förslag. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att Bollebygds kommun ändrar till att ha e-förslag istället för medborgarförslag, i enlighet med förslag till nytt regelverk.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

#### **Ajournering**

Mötet ajourneras kl 17.30-17.40.

#### **Förslag till beslut**

##### **Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige upphäver beslut om medborgarförslag i fullmäktiges arbetsordning, § 36, och ersätter § 36 med förslag till regelverk för e-förslag i Bollebygds kommun, och att ändringen börjar gälla från och med 1 januari 2022.

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att säkerställa att lämpligt webbverktyg för e-förslag tas fram och implementeras på kommunens webbplats under hösten 2021.

**Ledamöternas förslag till beslut**

Jonas Ahlgren (S) föreslår, med instämmande av Lars-Erik Olsson (S), att ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen för utredning av alternativa förslag så att alla ärenden hanteras demokratiskt av kommunfullmäktige.

**Beslutsgång**

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag; dels arbetsutskottets, dels Jonas Ahlgrens (S) m.fl. om återremiss. Ordföranden frågar först om ärendet ska återremitteras eller inte och finner att kommunstyrelsen beslutar att det ska återremitteras. Omröstning begärs och ska genomföras. Följande beslutsgång godkänns vid omröstningen:

Ja-röst för ärendets avgörande på dagens sammanträde.

Nej-röst för återremiss.

**Omröstningsresultat**

Med 6 nej-röster mot 2 ja-röster beslutar kommunstyrelsen att ärendet ska återremitteras. En ledamot avstår från att rösta. Omröstningslista finns i anslutning till paragrafen i protokollet.

**Beslutsunderlag**

- §115 KSAU Regelverk, e-förslag i Bollebygds kommun
- Regelverk för processen med medborgarförslag i Bollebygds kommun
- Regelverk för processen med medborgarförslag i Bollebyggs kommun
- §133 SBN Remiss angående regelverk för medborgarförslag
- Yttrande från SBN
- §43 UN Internremiss, regelverk för e-förslag (medborgarförslag) i Bollebygds kommun senast 2021-08-09(UN2021150-4)
- §78 SN Regelverk för processen kring medborgarförslag i Bollebygds kommun - remiss(SN202169-4)

**Skickas till**

Kommunchef, kommusekreterare



**Voteringslista:** §134

**Ärende:** Regelverk, e-förslag i Bollebygds kommun, KS2021/170

Voteringslist(or)

Återremiss eller inte

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Michael Plogell (FR), ordförande	X		
Lars-Erik Olsson (S), vice ordförande		X	
Sverre Fredriksson (M), 2:e vice ordförande	X		
Fredrik Olofsson (C), ledamot		X	
Rune Kennborn (KD), ledamot		X	
Hannu Sutinen (L), ledamot			X
Beatrice Ekelund (S), ledamot		X	
Daniel Persson (SD), ledamot		X	
Emma Isfeldt (S), ersättare		X	
Resultat	2	6	1



## 20. Arkiv och e-arkiv i Bollebygds kommun KS2021/216

**§36**

KS2021/216

## Arkiv och e-arkiv i Bollebygds kommun

### Beslut

#### Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen noterar informationen och ger kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att beskriva de ekonomiska förutsättningarna i kommunstyrelsens budgetunderlag.

### Ärendet

Alla kommuner har ansvar för att spara information, oavsett om den är i pappersform eller digital. Det framgår i tryckfrihetsförordningen, arkivlagen och annan lagstiftning. Idag är arkivet i Bollebygds kommun utformat utifrån att bevara fysiska handlingar – inte digital information. På sikt behöver kommunen övergå till e-arkiv (sparande i digital form) där syftet är att ha ett arkiv i nutid där den digitala informationen bevaras och används för olika syften. E-arkiv är en funktion för långtidsbevarande och hållbar hantering av digital information. E-arkiv är navet i kommunernas informationshantering och ska vara hållbar: hållbar över tid, ekonomiskt hållbar, hållbar utifrån användarens behov och demokratiskt hållbar.

Idag har kommunen ett fysiskt arkiv som till viss del är eftersatt. Det saknas resurser, organisation och delvis rutiner för att säkerställa att rätt information sparas och bevaras på ett korrekt sätt. Det finns ett arkivreglemente, antaget av kommunfullmäktige i oktober 2020, som beskriver arkivmyndighetens ansvar.

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet i Bollebygds kommun. Hos arkivmyndigheten ska det finnas ett kommunarkiv. Kommunstyrelseförvaltningen är operativ instans som sköter kommunarkivet, och ska vårda förvarat arkivbestånd i kommunarkivet samt främja arkivens tillgänglighet och deras användning i kulturell verksamhet och forskning. Arkivmyndigheten ska utöva tillsyn över nämnders och styrelsers arkivvård enligt lag, och lämna rekommendationer kring metoder, materiel och skydd rörande arkivvården i kommunen. Arkivmyndigheten utfärdar anvisningar om tillämpningen av arkivreglementet. Arkivmyndigheten ska utöver lagreglerade uppgifter även allmänt följa utvecklingen inom arkiv- och dokumenthantering, ge råd kring hantering av arkiv till kommunens förvaltningar och bestämma vilken nämnd som ska ansvara för arkivering av information i system som används av flera nämnder.

Det finns ingen arkivarietjänst i Bollebygds kommun utan kommunen har periodvis under tidigare år köpt in konsultstöd när man ansett att sådant har behövts. Det har inte funnits och finns inte någon plan eller organisation för att kommunstyrelsen på ett långsiktig och hållbart sätt ska kunna leva upp till sitt ansvar som arkivmyndighet. Sedan 2021 finns en arkivansvarig funktion på kommunstyrelseförvaltningen, motsvarande 20-25 %. Denna funktion har haft till uppgift att få ordning på kommunarkivet samt att vara den som ansvarar för att ta emot överlämnade handlingar från de andra nämnderna, katalogisera och sortera korrekt, samt lämna



ut handlingar från kommunarkivet. Nämnderna har ansvar för sina egna närarkiv, så även kommunstyrelsen. Det finns sedan januari 2022 också en ny funktion som informationssäkerhetssamordnare på kommunstyrelseförvaltningen. Denna funktion är en oerhört viktig del i organisationen kring en väl fungerande arkivmyndighet. Trots dessa satsningar under senaste året saknas förutsättningar för kommunen att fullt ut ta sitt ansvar genom en väl uppbyggd och fungerande organisation kring arkiv och dess hantering. Oavsett om kommunen själv anställer eller köper in tjänst som arkivarie måste denna funktion finnas kontinuerligt. En kommun av Bollebygds storlek bör ha en arkivarie på motsvarande 0.25 årsarbetare. För att kommunen ska leva upp till de krav som ställs idag och för att överhuvudtaget kunna ta nästa steg mot e-arkiv behövs det under en begränsad tid en projektledare som får huvudansvaret för att lägga grunden till ett långsiktigt och hållbart arbete inom och med arkiv. En långsiktig och hållbar organisation på ett kommunövergripande plan innefattar arkivarie, informationssäkerhetssamordnare, arkivansvarig/arkivredogörare, kommun- och nämndsekreterare, registratorer samt IT-ansvariga. Nämnderna behöver säkerställa att de har förutsättningar för att kunna arbeta med bl. a. registratorsuppdrag på egen nämnd samt resurs att ansvara för och sköta närarkiv.

## **Förslag till beslut**

### **Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut**

Kommunstyrelsen noterar informationen och ger kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att beskriva de ekonomiska förutsättningarna i kommunstyrelsens budgetunderlag.

## **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

## **Beslutsunderlag**

- Arkiv och e-arkiv i Bollebygds kommun
- §18 KSAU Samverkan inom Boråsregionen för införande av e-arkiv - yttrande till Boråsregionen

## **Skickas till**

Kommunstyrelsen

## **Paragrafen är justerad**



Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren | Kommunchef  
0734-64 70 01 | monica.holmgren@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

## Arkiv och e-arkiv i Bollebygds kommun

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen och ger kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att beskriva de ekonomiska förutsättningarna i kommunstyrelsens budgetunderlag.

### Ärendet

Alla kommuner har ansvar för att spara information, oavsett om den är i pappersform eller digital. Det framgår i tryckfrihetsförordningen, arkivlagen och annan lagstiftning. Idag är arkivet i Bollebygds kommun utformat utifrån att bevara fysiska handlingar – inte digital information. På sikt behöver kommunen övergå till e-arkiv (sparande i digital form) där syftet är att ha ett arkiv i nutid där den digitala informationen bevaras och används för olika syften. E-arkiv är en funktion för långtidsbevarande och hållbar hantering av digital information. E-arkiv är navet i kommunernas informationshantering och ska vara hållbar: hållbar över tid, ekonomiskt hållbar, hållbar utifrån användarens behov och demokratiskt hållbar.

Idag har kommunen ett fysiskt arkiv som till viss del är eftersatt. Det saknas resurser, organisation och delvis rutiner för att säkerställa att rätt information sparas och bevaras på ett korrekt sätt. Det finns ett arkivreglemente, antaget av kommunfullmäktige i oktober 2020, som beskriver arkivmyndighetens ansvar.

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet i Bollebygds kommun. Hos arkivmyndigheten ska det finnas ett kommunarkiv. Kommunstyrelseförvaltningen är operativ instans som sköter kommunarkivet, och ska vårda förvarat arkivbestånd i kommunarkivet samt främja arkivens tillgänglighet och deras användning i kulturell verksamhet och forskning. Arkivmyndigheten ska utöva tillsyn över nämnders och styrelsers arkivvård enligt lag, och lämna rekommendationer kring metoder, materiel och skydd rörande arkivvården i kommunen. Arkivmyndigheten utfärdar anvisningar om tillämpningen av arkivreglementet. Arkivmyndigheten ska utöver lagreglerade uppgifter även allmänt följa utvecklingen inom arkiv- och dokumenthantering, ge råd kring hantering av arkiv till kommunens förvaltningar och bestämma vilken nämnd som ska ansvara för arkivering av information i system som används av flera nämnder.

Det finns ingen arkivarietjänst i Bollebygds kommun utan kommunen har periodvis under tidigare år köpt in konsultstöd när man ansett att sådant har behövts. Det har inte funnits och finns inte någon plan eller organisation för att kommunstyrelsen på ett långsiktig och hållbart sätt ska kunna leva upp till sitt ansvar som arkivmyndighet. Sedan 2021 finns en arkivansvarig funktion på kommunstyrelseförvaltningen, motsvarande 20-25 %. Denna funktion har haft till uppgift att få ordning på kommunarkivet samt att vara den som ansvarar för att ta emot överlämnade handlingar från de andra nämnderna, katalogisera och sortera korrekt, samt lämna ut handlingar från kommunarkivet. Nämnderna har ansvar för sina egna närarkiv, så även kommunstyrelsen.



Det finns sedan januari 2022 också en ny funktion som informationssäkerhetssamordnare på kommunstyrelseförvaltningen. Denna funktion är en oerhört viktig del i organisationen kring en väl fungerande arkivmyndighet. Trots dessa satsningar under senaste året saknas förutsättningar för kommunen att fullt ut ta sitt ansvar genom en väl uppbyggd och fungerande organisation kring arkiv och dess hantering.

Oavsett om kommunen själv anställer eller köper in tjänst som arkivarie måste denna funktion finnas kontinuerligt. En kommun av Bollebygds storlek bör ha en arkivarie på motsvarande 0.25 årsarbetare. För att kommunen ska leva upp till de krav som ställs idag och för att överhuvudtaget kunna ta nästa steg mot e-arkiv behövs det under en begränsad tid en projektledare som får huvudansvaret för att lägga grunden till ett långsiktigt och hållbart arbete inom och med arkiv. En långsiktig och hållbar organisation på ett kommunövergripande plan innefattar arkivarie, informationssäkerhetssamordnare, arkivansvarig/arkivredogörare, kommun- och nämndsekreterare, registratorer samt IT-ansvariga. Nämnderna behöver säkerställa att de har förutsättningar för att kunna arbeta med bl. a. registratoruppdrag på egen nämnd samt resurs att ansvara för och sköta närarkiv.

### **Ekonomiska förutsättningar**

Kommunstyrelsen skulle behöva tillföras resursers motsvarande 1.0 åa för att få förutsättningar för att arbeta med arkiv så som kommunstyrelsens ansvar som arkivmyndighet. Resursen kan nyttjas så att en arkivarie motsvarande 0.25 åa tillförs och att den tjänsten kombineras med en projektledarroll på 0.75 åa under begränsad tid, 2-3 år. Kommunstyrelsen behöver antingen att det tillförs resurs för registrator motsvarande 0.5 åa alternativt att beslut fattas att uppgiften ska utföras inom given ram och då med omfördelning av arbetsuppgifter på befintlig stab.

Nämnderna behöver inkomma med sina ekonomiska förutsättningar och bedömningar.

### **Bedömning**

I dagsläget med de resurser som finns att tillgå finns det ingen förutsättning att leva upp till lagkrav om arkivmyndighetens ansvar. Det behövs personella resursförstärkningar. För att kunna gå in i e-arkiv behöver förutsättningarna genomlysas ytterligare och det kan tillkomma ytterligare resursbehov inför och vid införandet av e-arkiv. Dock bör det på sikt kunna minskas då införandet av e-arkiv också ska ses som en effektivisering.

### **Skickas till**

Kommunchef, ekonomichef

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef



21. Planering för utveckling av boendeformer  
för äldre, ändrat behov av platser  
KS2019/253



**§37**

KS2019/253

## **Planering för utveckling av boendeformer för äldre, ändrat behov av platser (ks fattar slutligt beslut)**

### **Beslut**

#### **Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen noterar socialnämndens revidering av antal nya äldreboende platser, från 60 till 20. De nya uppgifterna hanteras inte separat utan får tas med vid revidering av lokalresursplanen.

Kommunstyrelsen upphäver sitt tidigare beslut från 2020-04-07, § 61, till samhällsbyggnadsnämnden, om att utreda möjliga lösningar för socialnämndens redovisade behov av boendeformer för äldre. Samhällsbyggnadsnämnden ska omgående avbryta och avsluta pågående projekt/förstudie avseende behovet av 60 nya äldreboendeplatser.

### **Ärendet**

I lokalresursplanen har sedan tidigare ett behov av 60 nya boendeplatser inom särskilt boende för äldre angivits. Ett antal som ej längre är överensstämmande med det behov som idag föreligger. Bollegårdens särskilda boende för äldre har idag 81 platser. Det förekommer inte någon oskälig väntetid från beslut till inflyttning, vilket inte var fallet för bara ett och ett halvt år sedan då det var kö till boendets båda avdelningar. Befolkningsprognosen visar att antalet äldre i Bollebygd kommer att öka. En ökning på 30 % av personer över 80 år förespås, medan åldersgruppen 65-79 år kommer ligga kvar på samma nivå under åren fram till 2030. Det är större sannolikhet att den som har behov av en plats på särskilt boende är över 80 år.

Det finns många olika sätt att beräkna hur många boendeplatser som behövs i en kommun och beroende på vilket sätt som används kommer man fram till olika slutsatser. Om ökningen beräknas linjärt, från idag, så motsvarar det 124 platser år 2030, det vill säga 43 platser utöver dem som finns idag. Ser man istället till riksnittet som visar att 11,77 % av 80-åringarna bor på särskilt boende för äldre så skulle det, för Bollebygds del, motsvara 77 platser idag och 109 platser 2030. Således en ökning på 32 platser i det scenariot. I Sjuhäradskommunerna är snittet för andel 80-åringar som bor på särskilt boende 10,7 % vilket i Bollebygd skulle motsvara en ökning på 20 platser fram till 2030. Brist på särskilt boende för äldre kan inte lösas enbart genom att förbättra bostäderna på den ordinarie bostadsmarknaden, eller genom trygghetsboenden. Brist på bostäder som är tillgängliga för personer med nedsatt rörlighet kan emellertid öka behovet av särskilt boende. Det är därför av vikt att tillse att det finns tillräckligt med bostäder i särskilt boende när en äldre person bedöms ha det behovet (Socialstyrelsen, 2021). Socialnämnden bedömer att en utökning om cirka 20 platser på särskilt boende för äldre räcker, under förutsättning att kommunen planerar fler bostäder som är anpassade för äldres behov och på olika sätt uppmuntrar företag som ägnar sig åt bostadsbyggande att uppföra trygghetsboenden med gemensamhetsytor och plats för aktiviteter.



Socialnämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2022-01-18, § 5, och föreslår kommunstyrelsen att anta socialnämndens förslag om att ändra det planerade antalet nya platser på särskilt boende för äldre från 60 till cirka 20 platser och därmed avbryta och avsluta det pågående projektet.

### **Förslag till beslut**

#### **Socialnämndens förslag till beslut**

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta socialnämndens förslag om att ändra det planerade antalet nya platser på särskilt boende för äldre från 60 till cirka 20 platser och därmed avbryta och avsluta det pågående projektet.

#### **Ledamöternas förslag till beslut**

Michael Plogell (FR) föreslår följande: Kommunstyrelsen noterar socialnämndens revidering av antal nya äldreboende platser, från 60 till 20. De nya uppgifterna hanteras inte separat utan får tas med vid revidering av lokalresursplanen. Kommunstyrelsen upphäver sitt tidigare beslut från 2020-04-07, § 61, till samhällsbyggnadsnämnden, om att utreda möjliga lösningar för socialnämndens redovisade behov av boendeformer för äldre. Samhällsbyggnadsnämnden ska omgående avbryta och avsluta pågående projekt/förstudie avseende behovet av 60 nya äldreboendeplatser.

### **Beslutsgång**

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag, dels socialnämndens, dels Michael Plogells (FR). Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet beslutar enligt Michael Plogells (FR) förslag.

### **Beslutsunderlag**

- §5 SN Särskilt boende för äldre, ett ändrat behov av platser
- Särskilt boende för äldre, ett ändrat behov av platser
- §61 KS Planering för utveckling av boendeformer för äldre

### **Skickas till**

Kommunstyrelsen

### **Paragrafen är justerad**

**§5**

SN2021/146

**Särskilt boende för äldre, ett ändrat behov av platser****Beslut**

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta socialnämndens förslag om att ändra det planerade antalet nya platser på särskilt boende för äldre från 60 till cirka 20 platser och därmed avbryta och avsluta det pågående projektet.

**Ärendet**

I lokalresursplanen har sedan tidigare ett behov av 60 nya boendeplatser inom särskilt boende för äldre angivits. Ett antal som ej längre är överensstämmande med det behov som idag föreligger.

Bollegårdens särskilda boende för äldre har idag 81 platser. Det förekommer inte någon oskälig väntetid från beslut till inflyttning, vilket inte var fallet för bara ett och ett halvt år sedan då det var kö till boendets båda avdelningar.

Befolkningsprognosen visar att antalet äldre i Bollebygd kommer att öka. En ökning på 30 % av personer över 80 år förespås, medan åldersgruppen 65-79 år kommer ligga kvar på samma nivå under åren fram till 2030. Det är större sannolikhet att den som har behov av en plats på särskilt boende är över 80 år.

Det finns många olika sätt att beräkna hur många boendeplatser som behövs i en kommun och beroende på vilket sätt som används kommer man fram till olika slutsatser. Om ökningen beräknas linjärt, från idag, så motsvarar det 124 platser år 2030, det vill säga 43 platser utöver dem som finns idag. Ser man istället till rikssnittet som visar att 11,77 % av 80-åringarna bor på särskilt boende för äldre så skulle det, för Bollebygds del, motsvara 77 platser idag och 109 platser 2030. Således en ökning på 32 platser i det scenariot.

I Sjuhäradskommunerna är snittet för andel 80-åringar som bor på särskilt boende 10,7 % vilket i Bollebygd skulle motsvara en ökning på 20 platser fram till 2030.

Brist på särskilt boende för äldre kan inte lösas enbart genom att förbättra bostäderna på den ordinarie bostadsmarknaden, eller genom trygghetsboenden. Brist på bostäder som är tillgängliga för personer med nedsatt rörlighet kan emellertid öka behovet av särskilt boende. Det är därför av vikt att tillse att det finns tillräckligt med bostäder i särskilt boende när en äldre person bedöms ha det behovet (Socialstyrelsen, 2021).

Socialnämnden bedömer att en utökning om cirka 20 platser på särskilt boende för äldre räcker, under förutsättning att kommunen planerar fler bostäder som är anpassade för äldres behov och på olika sätt uppmuntrar företag som ägnar sig åt bostadsbyggande att uppföra trygghetsboenden med gemensamhetsytor och plats för aktiviteter. Att förebyggande insatser, vilka ej är

lagstadgade, kan få fortsatt utveckling samt att hemtjänsten och hemsjukvården kan utökas utefter kommande behov.

### **Förslag till beslut**

#### **Socialförvaltningens förslag till beslut**

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta socialnämndens förslag om att ändra det planerade antalet nya platser på särskilt boende för äldre från 60 till cirka 20 platser och därmed avbryta och avsluta det pågående projektet.

#### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

#### **Beslutsunderlag**

- Särskilt boende för äldre, ett ändrat behov av platser

#### **Skickas till**

Kommunstyrelsen

Socialförvaltningen

#### **Paragrafen är justerad**



Socialförvaltningen

Matilda Ernfridsson | Utvecklingsledare  
0734-64 74 03 | matilda.ernfridsson@bollebygd.se

Socialnämnden

## Särskilt boende för äldre, ett ändrat behov av platser

### Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta socialnämndens förslag om att ändra det planerade antalet nya platser på särskilt boende för äldre från 60 till cirka 20 och därmed avbryta och avsluta det pågående projektet.

### Ärendet

I lokalresursplanen har sedan tidigare ett behov av 60 nya boendeplatser inom särskilt boende för äldre angivits. Ett antal som ej längre är överensstämmande med det behov som idag föreligger.

Bollegårdens särskilda boende för äldre har idag 81 platser. Det förekommer inte någon oskälig väntetid från beslut till inflyttning, vilket inte var fallet för bara ett och ett halvt år sedan då det var kö till boendets båda avdelningar.

Befolkningsprognosen visar att antalet äldre i Bollebygd kommer att öka, en ökning på 30 % av personer över 80 år förspås, medan åldersgruppen 65-79 år kommer ligga kvar på samma nivå under åren fram till 2030. Det är större sannolikhet att den som har behov av en plats på särskilt boende är över 80 år.

Det finns många olika sätt att beräkna hur många boendeplatser som behövs i en kommun och beroende på vilket sätt som används så kommer man fram till olika slutsatser.

Om ökningen beräknas linjärt, från idag, så motsvarar det 124 platser år 2030, det vill säga 43 platser utöver dem som finns idag. Ser man istället till rikssnittet som visar att 11,77 % av 80-åringarna bor på särskilt boende för äldre så skulle det, för Bollebygds del, motsvara 77 platser idag och 109 platser 2030, således en ökning på 32 platser i det scenariot.

I Sjuhäradskommunerna är snittet för andel 80-åringar som bor på särskilt boende 10,7 % vilket i Bollebygd skulle motsvara en ökning på 20 platser fram till 2030.

Brist på särskilt boende för äldre kan inte lösas enbart genom att förbättra bostäderna på den ordinarie bostadsmarknaden, eller genom trygghetsboenden. Brist på bostäder som är tillgängliga för personer med nedsatt rörlighet kan emellertid öka behovet av särskilt boende. Det är därför av vikt att tillse att det finns tillräckligt med bostäder i särskilt boende när en äldre person bedöms ha det behovet (Socialstyrelsen, 2021).

Socialnämnden bedömer att en utökning om cirka 20 platser på särskilt boende för äldre räcker, under förutsättning att kommunen planerar fler bostäder som är anpassade för äldres behov och på olika sätt uppmuntrar företag som ägnar sig åt bostadsbyggande att uppföra trygghetsboenden med

gemensamhetsytor och plats för aktiviteter. Att förebyggande insatser, vilka ej är lagstadgade, kan få fortsatt utveckling samt att hemtjänsten och hemsjukvården kan utökas utefter kommande behov.

### **Omvärldsbevakning**

Vid en enkätundersökning, som genomfördes av socialförvaltningen, om hur Bollebygds medborgare, över 50 år, ser på sitt framtida boende framkommer en bild av att det är många vill bo kvar i sin hemort, vill ha sin självständighet bibehållen, känna sig trygga att kunna få hjälp och stöd vid behov och att det ska finnas möjlighet till social samvaro och arrangerade aktiviteter flera gånger per dag, att man vill laga sin egen mat och/eller ha tillgång till en restaurang, samt möjlighet att ta emot gäster i sin lägenhet. Det är således inte en plats på ett särskilt boende man ser framför sig på äldre dagar.

Detta stämmer bra överens med vad som framgår av Socialstyrelsens rapport Behov av och tillgång till särskilda boendeformer för äldre (SoS 2021) där man även hänvisar till flertalet andra tidigare utredningar på ämnet bostäder för äldre, nämligen att äldre är generellt nöjda med sitt boende men att tillgängligheten behöver öka. Som exempel nämns att det saknas hiss i många flerfamiljshus. Utredningen visar också att det finns ett ökat intresse hos äldre personer för boendeformer som bygger på gemenskap i boendet, samt att det behövs större mångfald av bostäder och boendeformer som är lämpliga för äldre.

Det beskrivs i samma rapport att andelen äldre som bor på särskilt boende minskar och många kommuner uppger att de har brist på platser, att behovet inte kommer vara täckt inom fem år. Men det behöver i sig inte vara ett problem så länge kommunen erbjuder andra insatser som tillgodoser behoven i den ordinära boendeformen.

Det är till största del de lokala förutsättningarna som avgör hur utvecklingen av särskilda boendeformer bör se ut. Följande faktorer är avgörande:

- hur hälsan är hos den äldre befolkningen,
- om det finns förebyggande arbete och andra insatser för att förlänga kvarboendet såsom anhörigstöd, mötesplatser, dagverksamhet m.m.,
- hur hemtjänsten är organiserad och hur välfungerande den är samt hur väl hemsjukvården fungerar,
- hur mycket information som kommunen har om hur äldre bor idag och om hur de vill bo i framtiden,
- om kommunen har en dialog med bostadsbolag om vilka bostäder som finns i kommunen och hur tillgängliga dessa är och skulle behöva vara, utifrån de äldres behov samt
- vilka politiska beslut som fattas.

### **Beslutsunderlag**

- Särskilt boende för äldre, ett ändrat behov, socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-12-06
- Behov av och tillgång till särskilda boendeformer för äldre, Socialstyrelsens rapport, socialstyrelsen.se februari 2021



**Skickas till**

Kommunstyrelsen  
Socialförvaltningen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Gunilla Lundgren

Förvaltningschef

Matilda Ernfridsson

Utvecklingsledare

**§61**

KS2019/253

## **Planering för utveckling av boendeformer för äldre**

### **Beslut**

Kommunstyrelsen ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att i samverkan med socialnämnden utreda möjliga lösningar för socialnämndens redovisade behov av boendeformer för äldre. Utredningen ska innehålla ett översiktligt lokalprogram, lokaliseringsförslag, tidsplan, preliminär investeringskostnad och beräknad lokalkostnad för socialnämnden efter att lokalerna tagits i bruk. Återrapportering sker till kommunstyrelsen som samråder med socialnämnden innan beslut fattas.

### **Ärendet**

Socialnämnden vill att kommunstyrelsen startar ett arbete för att utveckla boendeformer för äldre. Detta är till följd av en rad olika omständigheter, t ex den uppkomna kö till särskilt boende för äldre. Det har uppstått kö till Bollegårdens båda avdelningar för somatik och demens. Korttidsenheten har under ca 1,5 år varit mer eller mindre fullbelagd. Det innebär att av de nio rummen, varav ett är beläget på demensenheten, har tre rum varit dubbelbelagda, vilket är ett absolut max för hur många brukare som får plats. Beroende på vilken typ av funktionshinder brukarna har så varierar också vårdtyngden. Verksamheten uppfattar också att typen av ärenden har förändrats, fler brukare som har drabbats av demens förekommer och även en ökning av personer som drabbats av psykisk ohälsa. Många som bor på korttidsenheten väntar på en plats på särskilt boende.

Socialnämnden har på sammanträde i oktober 2019 beslutat att skicka ärendet, gällande att ett arbete för utveckling av boendeformer för äldre bör starta, till kommunstyrelsen för att skyndsamt ta ärendet till vidare beredning. Kommunstyrelsen beslutade följande på sitt sammanträde i november 2019: Kommunstyrelsen meddelar socialnämnden att frågan ska hanteras enligt process som är beskriven i kommunens lokalresursplan. Socialnämnden ska ange vilken form av lokal/boende som avses, det antal lokaler/boenden som avses, var i kommunen anläggandet lämpligen bör ske samt när det ska vara färdigställt. Besked önskas från socialnämnden senast efter dess nämndmöte den 10 december 2019.

Socialnämnden ansåg dock att man redan svarat på kommunstyrelsens begäran, i sitt beslut från oktober 2019. Efter kommunstyrelsens sammanträde i november 2019 har inget hänt i ärendet.

### **Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att i samverkan med socialnämnden utreda möjliga lösningar för socialnämndens redovisade behov av boendeformer för äldre. Utredningen ska innehålla ett översiktligt lokalprogram, lokaliseringsförslag, tidsplan, preliminär investeringskostnad och beräknad lokalkostnad för socialnämnden efter att lokalerna tagits i bruk. Återrapportering sker till kommunstyrelsen som samråder med socialnämnden

innan beslut fattas.

**Beslutsgång**

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

**Beslutsunderlag**

- §29 KSAU Planering för utveckling av boendeformer för äldre
- Överhängande behov av boende för äldre, §97 Socialnämnden
- §158 KS Planering för utveckling av boendeformer för äldre

**Skickas till**

Samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden



22. Uppdrag till socialnämnden om andra boendeformer för äldre KS2022/42

Kommunstyrelseförvaltningen

Suzanna Bengtsson | Kommunsekreterare  
0734-64 70 10 | [suzanna.bengtsson@bollebygd.se](mailto:suzanna.bengtsson@bollebygd.se)

Kommunstyrelsen

## Uppdrag till socialnämnden om andra boendeformer för äldre

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger socialnämnden i uppdrag att precisera vilken typ av – och behovet av – bostäder anpassade för äldres behov. Uppdraget ska innefatta beskrivning av de olika boendetyper socialnämnden tänker sig. En definition och beskrivning av vad ett trygghetsboende är ska finnas med och den ska vara skriven så att det är ett underlag för vidare kommunikation med eventuella aktörer på marknaden som vill bygga ett trygghetsboende i kommunen.

Om socialnämnden tänker att biståndsbedömt trygghetsboende är ett alternativ ska även detta beskrivas och definieras. Eventuella skillnader i utformning av och kommunens ansvar mellan trygghetsboende och biståndsbedömt trygghetsboende ska beskrivas.

Underlaget ska också presentera befolkningsunderlaget för olika boendeformer i de olika kommundelarna, det vill säga hur många äldre tror socialnämnden kan vara aktuella för annan boendeform än äldreboende och då preciserat på de olika kommundelarna, på kort och lång sikt.

Finns det andra boendeformer för äldre som socialnämnden har i åtanke ska dessa definieras och presenteras på liknande sätt som för trygghetsboende och biståndsbedömt trygghetsboende.

Socialnämnden ska i samma ärende också beskriva eventuella behov av hemtjänstlokaler på annan ort än centrala Bollebygd och hur dessa då kan samordnas med andra boendeformer för äldre.

Socialnämnden ska återkomma med svar på uppdraget, till kommunstyrelsen, senast 2022-08-31.

### Ärendet

Socialnämnden har reviderat behovet av äldreboendeplatser i en skrivelse daterad 2022-01-18 (SN2021/146). Socialnämnden bedömer att en utökning om cirka 20 platser på särskilt boende för äldre räcker, under förutsättning att kommunen planerar fler bostäder som är anpassade för äldres behov och på olika sätt uppmuntrar företag som ägnar sig åt bostadsbyggande att uppföra trygghetsboenden med gemensamhetsytor och plats för aktiviteter.

Kommunstyrelsen kommer att hantera det förändrade behovet av äldreboendeplatser vid revideringen av lokalresursplanen men då kommunstyrelsen utläser från socialnämndens skrivelse att ändringen gäller under förutsättning att kommunen planerar för fler bostäder av annan inriktning, för äldre, föreslås att kommunstyrelsen ger socialnämnden i uppdrag att precisera vilken typ av – och behovet av – bostäder anpassade för äldres behov.

**Skickas till**

Socialnämnden

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Suzanna Bengtsson

Kommunsekreterare



## 23. Initiativärende (S) om Unum Tax och stiftelsefrågor KS2020/270

**§39**

KS2020/270

**Initiativärende (S) om Unum Tax och stiftelsefrågor****Beslut**

Ärendet lämnas till kommunstyrelsen utan förslag till beslut från arbetsutskottet.

**Ärendet**

Med anledning av beslut från högsta förvaltningsdomstolen som inte medger prövningstillstånd i jävsfrågan kring kommunstyrelsens ordförande och ärende KS2020/270: Initiativärende (S) om Unum Tax och stiftelsefrågor, beslutade kommunstyrelsen på sammanträde 2022-01-25, § 28, att styrelsen på nästa sammanträde 2022-03-01 ska fatta beslut kring fortsatt hantering av ärendet. Dessförinnan ska ärendet handläggas av arbetsutskottet.

**Jäv**

Jäv Michael Plogell (FR) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut av ärendet.

**Förslag till beslut****Ledamöternas förslag till beslut**

Sverre Fredriksson (M) föreslår att ärendet lämnas till kommunstyrelsen utan förslag till beslut från arbetsutskottet. Förslaget antas.

**Beslutsunderlag**

- Protokoll KS 2022-01-25, § 28
- §215 KS Initiativärende (S) om Unum Tax och stiftelsefrågor

**Skickas till**

Kommunstyrelsen

**Paragrafen är justerad**





## §28

### Meddelanden

#### Beslut

Kommunstyrelsen ska på nästa sammanträde 2022-03-01 fatta beslut kring fortsatt hantering av ärendet. Dessförinnan ska ärendet handläggas av arbetsutskottet.

#### Ärendet

##### Dagens sammanträde

Med anledning av beslut från högsta förvaltningsdomstolen som inte medger prövningstillstånd i jävsfrågan kring kommunstyrelsens ordförande och ärende KS2020/270: Initiativärende (S) om Unum Tax och stiftelsefrågor, vill Lars-Erik Olsson (S) att kommunstyrelsen tar ställning till fortsatt hantering av ärendet.

##### Jäv

Michael Plogell (FR) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut av ärendet.

#### Anmälningar

- |                               |  |
|-------------------------------|--|
| – KS2126216 KS2021/265-5      | § 77 Reviderat handlingsprogram för SÄRF signed    |
| – KS2126263 KS2021/2-71       | Säker digital kommunikation SKR och regeringen     |
| – KS2126304 KS2021/265-6      | Handlingsprogram SÄRF 2020-2023                    |
| – KS2126306 KS2020/270-22     | Beslut från högsta förvaltningsdomstolen HFD 7269- |
| 21 Slutligt beslut 2021-12-23 |  |

**§215**

KS2020/270

**Initiativärende (S) om Unum Tax och stiftelsefrågor****Beslut**

Kommunstyrelsen finner initiativärendet besvarat i och med svar från Michael Plogell (FR).

*Reservation*

Lars-Erik Olsson (S), Beatrice Ekelund (S) och Jonas Ahlgren (S) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut med följande motivering: Socialdemokraterna ställer sig inte bakom hanteringen av upphandling av konsult avseende stiftelsefrågor. De svar som Michael Plogell gav vid mötet föranleder att vi är tvungna att reservera oss. 1. Var finns beslutet att handla upp ytterligare en utredning till en kostnad på 150 tkr? Svar: Det är Michael Plogell som har initierat ärendet med visst stöd från Sverre Fredriksson och det finns inga officiella beslut om detta. 2. Vem handlade upp UNUM TAX och på vems mandat? Svar: Det är Michael Plogell som genomfört upphandlingen helt själv. Enligt Michael Plogell har ekonomichefen varit vidtalad. Eftersom ekonomichefen inte var med på mötet och kunde försvara sig så får det stå för Michael Plogell. 3. Var aktuell firma redan upphandlad och fanns med i kommunens avtalsdatabas? Svar: Nej. 4. Om inte, är direktupphandling gjord enligt kommunens riktlinjer? Finns det i så fall dokumenterat enligt riktlinjen? Svar: Nej det är inte gjort enligt riktlinjerna. Enligt Michael Plogell så är detta ett special fall som omöjliggör traditionell upphandling och att det finns dokumenterat. Kommunstyrelsen har inte haft någon möjlighet att läsa dokumentationen. Då Michael Plogell har den på sin dator och inte har diariefört dokumentationen, då han inte tycker att kommunen har ett tillräckligt bra diariesystem. 5. Har Bollebo varit involverade i utredningen? Svar: Nej. Michael Plogell fick initiativärendet via mail av Lars-Erik Olsson den 8 december och har haft en vecka på sig att ta fram allt material avseende ärendet. Då hade kommunstyrelsen hade haft möjligheten att läsa in sig på dokumentationen. Inte heller var före detta ekonomichef inbjuden för att ge sin syn på saken. Det finns inte heller någon budget för ärendet och kostnaden är ca 150 000 tusen kr varifrån skall pengarna tas? En faktura på ca 103 000 tusen kr som Michael Plogell har attesterat, har han mandat att attestera en faktura som han själv har handlat upp? Varför har inte dåvarande ekonomichef attesterat? Det är några av de frågor som vi undrar över efter svaren från Michael Plogell och som en utredning av förvaltningen förmodligen hade kunnat svara på.

**Ärendet**

Ett initiativärende om hur upphandling av konsulten Unum Tax kring stiftelsefrågor har gjorts väcks av Lars-Erik Olsson (S) på dagens sammanträde. Initiativärendet lyder:  
Vid kommunstyrelsens sammanträde 2020-05-26 informerade Michael Plogell (FR), med stöd av PM-anteckningar upprättade av UNUM TAX, om den möjlighet som finns för Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder (Bollebo) att köpa/sälja och förvalta allmännyttiga fastigheter. Vid sammanträdet informerade Plogell att han har tagit juridiskt hjälp genom sitt kontaktnät. Vid ekonomisk uppföljning av kommunstyrelsen visade det sig att kontot för politisk verksamhet

visade ett stort underskott som berodde på kostnader för en fortsatt utredning (UNUM) kring skattekonsekvenser av bildandet av kommunalt fastighetsbolag som gjordes i början av året, totalt kostnad ca 150 tkr.

Ovanstående föranleder följande frågor som vi vill ha svar på kommunstyrelsens sammanträde 2020-12-15 :

1. Var finns beslutet att handla upp ytterligare en utredning till en kostnad på 150 tkr?
2. Vem handlade upp UNUM TAX och på vems mandat?
3. Var aktuell firma redan upphandlad och fanns med i kommunens avtalsdatabas?
4. Om inte, är direktupphandling gjord enligt kommunens riktlinjer? Finns det i så fall dokumenterat enligt riktlinjen?
5. Har Bollebo varit involverade i utredningen?

Till dagens sammanträde kompletteras initiativärendet med ett förslag till beslut från Lars-Erik Olsson (S); Kommunstyrelsen ställer sig inte bakom den felaktiga upphandlingen av konsult avseende stiftelsefrågor från UNUM TAX och ger förvaltningen (kommunchef) i uppdrag att utreda hanteringen av ärendegången. Återrapportering till kommunstyrelsen i januari.

### **Dagens sammanträde**

Michael Plogell (FR) redogör för ärendet och besvarar frågorna som ställs i initiativärendet.

### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar först om initiativärendet kan väckas eller inte och finner att kommunstyrelsen beslutar att det får väckas. Därefter frågar ordföranden om frågorna kan anses besvarade och finner att kommunstyrelsen anser dem besvarade. Avslutningsvis frågar ordföranden om Lars-Erik Olssons (S) förslag kan antas och finner att kommunstyrelsen avslår förslaget. Omröstning begärs och ska genomföras. Följande beslutsordning godkänns vid omröstningen:

Ja-röst för bifall till Lars-Erik Olssons (S) förslag.

Nej-röst för avslag på Lars-Erik Olssons (S) förslag.

### **Omröstningsresultat**

Omröstningen utfaller med 4 nej-röster mot 4 ja-röster. Vid lika röstetal avgör ordföranden med sin utslagsröst. Ordföranden lägger sin utslagsröst på nej. Ordföranden finner därmed att kommunstyrelsen avslår Lars-Erik Olssons (S) förslag. En ledamot avstår från att rösta. Omröstningslista finns i anslutning till paragrafen i protokollet.

### **Reservation**

Lars-Erik Olsson (S), Beatrice Ekelund (S) och Jonas Ahlgren (S) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut med följande motivering: Socialdemokraterna ställer sig inte bakom hanteringen av upphandling av konsult avseende stiftelsefrågor. De svar som Michael Plogell gav vid mötet föranleder att vi är tvungna att reservera oss. 1. Var finns beslutet att handla upp ytterligare en utredning till en kostnad på 150 tkr? Svar: Det är Michael Plogell som har initierat ärendet med visst stöd från Sverre Fredriksson och det finns inga officiella beslut om detta. 2. Vem handlade upp UNUM TAX och på vems mandat? Svar: Det är Michael Plogell som



genomfört upphandlingen helt själv. Enligt Michael Plogell har ekonomichefen varit vidtalad. Eftersom ekonomichefen inte var med på mötet och kunde försvara sig så får det stå för Michael Plogell. 3. Var aktuell firma redan upphandlad och fanns med i kommunens avtalsdatabas? Svar: Nej. 4. Om inte, är direktupphandling gjord enligt kommunens riktlinjer? Finns det i så fall dokumenterat enligt riktlinjen? Svar: Nej det är inte gjort enligt riktlinjerna. Enligt Michael Plogell så är detta ett special fall som omöjliggör traditionell upphandling och att det finns dokumenterat. Kommunstyrelsen har inte haft någon möjlighet att läsa dokumentationen. Då Michael Plogell har den på sin dator och inte har diariefört dokumentationen, då han inte tycker att kommunen har ett tillräckligt bra diariesystem. 5. Har Bollebo varit involverade i utredningen? Svar: Nej. Michael Plogell fick initiativärendet via mail av Lars-Erik Olsson den 8 december och har haft en vecka på sig att ta fram allt material avseende ärendet. Då hade kommunstyrelsen hade haft möjligheten att läsa in sig på dokumentationen. Inte heller var före detta ekonomichef inbjuden för att ge sin syn på saken. Det finns inte heller någon budget för ärendet och kostnaden är ca 150 000 tusen kr varifrån skall pengarna tas? En faktura på ca 103 000 tusen kr som Michael Plogell har attesterat, har han mandat att attestera en faktura som han själv har handlat upp? Varför har inte dåvarande ekonomichef attesterat? Det är några av de frågor som vi undrar över efter svaren från Michael Plogell och som en utredning av förvaltningen förmodligen hade kunnat svara på.

### Protokollsanteckning

Kommunstyrelsen konstaterar att Michael Plogell (FR) inte är jävig i ärendet.

Michael Plogell (FR) lämnar följande kommentar på reservation från Lars-Erik Olsson (S);

1. PwC hade ett uppdrag att utreda frågan om fastighetsbolag. Uppdraget bekostades ur kommunstyrelsen budget för "gemensamt". PwC förklarade att de inte kunde fullfölja uppdraget då de saknade sakkunnig kunskap i ämnet. Detta blev klarlagt hösten 2019. Då uppdraget enligt kommunstyrelsen verksamhetsplan skulle vara slutfört under 2019 förelåg sålunda ett behov av att anlita någon med sakkunnig kunskap i ämnet. Bollebo, genom Sverre Fredriksson, anvisade att sådan sakkunnig kunskap fanns hos SABO. Jag kontaktade SABO's jurist och diskuterade frågorna med denne. Juristen svarade att hen inte kunde besvara frågorna eftersom hen inte hade erforderlig kompetens på området. Juristen hänvisade mig till Orust och Tingsryds kommuner vilka båda hade bildat fastighetsbolag. Vid mina kontakter med representanter från de båda kommunerna insåg jag att frågan var mycket komplex och att det var viktigt att man agerade korrekt. Efter diverse studier av litteratur och kontakter med jurister och en professor vid ett universitet, fick jag ett namn på en jurist som skulle vara expert på området. Kontakt togs med denne efter samråd med vår dåvarande ekonomichef. Ett kontrakt erhöles som beskrev ett tudelat uppdrag, den första delen beskrev en allmän genomgång av de handlingar innehade och en allmän analys. Den beräknade kostnaden för den delen var ca 40 tkr. Den andra delen beskrev en närmare rådgivning för en faktisk hantering av frågorna. Den delen var beräknad till ca 100 tkr. Kommunen hade frihet att avsluta uppdraget efter den första delen. Kontraktet undertecknades av mig och dåvarande ekonomichefen. Utredningen erhöles först under inledningen av 2020. Den visade att ett fastighetsbolag inte var nödvändigt utan att stiftelsen eventuellt skulle kunna agera på egen hand. Detta krävde dock en fördjupad utredning. Min tanke var att, skulle deluppdrag 2 lämnas, juristen skulle företräda kommunen för eventuella förändringar av de stadgar som kunde bli erforderliga. Jag tillskrev kommunstyrelsens arbetsutskott ett mail med det relevanta



underlaget i början av februari 2020 och ställde frågan om vi skulle ge juristen uppdraget del 2. Lars-Erik Olsson (S) har förklarat att han besvarat mailet och föreslagit avslag, men det är inget jag kan erinra mig här och nu. Sverre Fredriksson (M) återkom med besked att han ville att uppdraget skulle lämnas. Han kände dock inte till kostnadsuppskattningen vid det tillfället. Det bestämdes därmed att uppdraget skulle lämnas. Juristens rapport erhöles, vilken presenterades som ett PM på kommunstyrelsens möte under våren 2020. Pandemin gjorde så att ärendet, som så många andra ärenden, stannade där. Tanken är dock att uppdraget ska återupptas.

2. Det har inte varit fråga om en upphandling, beloppsgränsen för upphandling är inte nådd. Det kan härmed noteras att uppdraget del 2 har handlat om ett uppdrag där juristen i slutändan skulle företräda kommunen i Kammarkollegiet.

4. Ärendet är dokumenterat, dokument finns sparade. Det är inget formaliakrav att dokumenten ska ligga i Platina för att de ska anses dokumenterade. Kopior på de skrivelser som skickats till den anlitade juristen har även tillställts den dåvarande ekonomichefen.

5. Det kan i detta sammanhang nämnas att kontot "gemensamt" i kommunstyrelsens budget inte tillämpas längre, vilket blev känt för mig efter att uppdrag del 2 hade lämnats.

Sassi Wemmer (MP) får som ersättare lämna följande protokollsanteckning: Sassi Wemmer (MP) ställer sig bakom Lars-Erik Olssons (S) yrkande till beslut. Sassi Wemmer reserverar sig därmed till kommunstyrelsens beslut.

## **Beslutsunderlag**

- Initiativärende (S)



**Voteringslista:** §215

**Ärende:** Initiativärende (S) om Unum Tax och stiftelsefrågor, KS2020/270

Voteringslist(or)

Avslag eller bifall till Lars-Erik Olssons (S) förslag

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Michael Plogell (FR), ordförande		X	
Lars-Erik Olsson (S), vice ordförande	X		
Sverre Fredriksson (M), 2:e vice ordförande	X		
Fredrik Olofsson (C), ledamot		X	
Rune Kennborn (KD), ledamot		X	
Hannu Sutinen (L), ledamot		X	
Beatrice Ekelund (S), ledamot	X		
Jonas Ahlgren (S), ledamot	X		
Daniel Persson (SD), ledamot			X
Resultat	4	4	1